

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

R4 – Livrabilul 4 - 1 Strategie de dezvoltare integrate pentru microregiunea Țara Vrancei

Denumire proiect: „Țara Vrancei, țara noastră, țara ta”

Cod SMIS: 329683

Data livrabilului: 06.10.2025

Subcontractor: Civitas Consulting SRL, CIF RO24744300, Str. Frâncu Amos, nr. 6, Cluj-Napoca, jud. Cluj

Contract: Servicii elaborare strategie, nr. 4/29.07.2024

Denumire livrabil conf. contract: Servicii/Lot – 1 Strategie de dezvoltare integrată

Corespondența SA 2.2: Elaborarea, validarea și aprobarea Strategiei de dezvoltare integrate pentru Microregiunea Țara Vrancei

Colectivul de autori: Balogh Martin

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Strategia de dezvoltare integrată a microregiunii Țara Vrancei

versiune 06.10.2025

Denumire proiect: „Țara Vrancei, țara noastră, țara ta”

Cod SMIS: 329683

Colectivul de autori: Neamțu Tudor, Filip Valentin, Balogh Martin, Suciu Andreea, Ferent Paul

**Asociația pentru
Dezvoltare Teritorială
Integrată Țara Vrancei**

Asociația pentru Dezvoltare Teritorială Integrată Țara Vrancei

Registrul Asociațiilor și Fundațiilor: 26/26.06.2024, CIF 50319643

iti@tara-vrancei.ro

Proiect: „Țara Vrancei, țara noastră, țara ta”, cod SMIS 329683

Cuprins

1. Introducere	7
1.1 Introducere.....	7
1.2 Experiența anterioară în teritoriu (continuitate)	7
1.3 De ce avem nevoie de continuitate	7
1.4 Cadrul european și național – includerea Agendei Teritoriale 2030 și a Pactului Rural	7
1.5 Probleme și oportunități (sinteză)	8
1.6 Principii și logica intervenției.....	8
1.7 Concluzie.....	8
2. Analiza socio – economică	9
2.1 Aspecte metodologice și conceptuale	9
2.2 Cadrul geografic	11
2.2.1 Poziționare, componență și delimitare regională.....	11
2.2.2 Relief și constituție geologică	12
2.2.3 Clima.....	13
2.2.4 Hidrografia	14
2.2.5 Flora și fauna	14
2.2.6 Resursele naturale	15
2.2.7 Solurile și potențialul pedogeografic	17
2.2.8 Seismicitatea vrânceană	18
2.2.9. Tipologia așezărilor	18
2.2.10 Protecția mediului.....	19
2.3 Cadrul istoric și socio-cultural.....	23
2.3.1 Istoricul regiunii	23
2.3.2 Componentele patrimoniale	29
2.3.3 Spațiul mental vrâncean și elementele de identitate ale regiunii.....	32
2.4 Componenta antropică a regiunii.....	33
2.4.1 Dimensiunea populației și distribuția spațială.....	33
2.4.2 Densitatea populației.....	34
2.4.3 Structura socio-demografică a populației	35

2.4.4	Dinamica naturală a populației.....	36
2.4.5	Dinamica mecanică a populației.....	38
2.4.6	Evoluția principalilor indicatori demografici.....	40
2.5	Infrastructura	40
2.5.1	Fondul locativ din Țara Vrancei.....	40
2.5.2	Rețelele de alimentare cu apă potabilă și canalizare	43
2.5.3	Rețeaua de alimentare cu energie electrică	46
2.5.4	Rețeaua de alimentare cu gaz și energie termică.....	46
2.5.5	Căile de comunicație.....	47
2.5.6	Infrastructura de telecomunicații	49
2.5.7	Infrastructura educațională și culturală	49
2.5.8	Infrastructura de sănătate	53
2.5.9	Indicele de dezvoltare a comunelor	56
2.6	Analiza economică.....	63
2.6.1	Economia UAT-urilor.....	66
2.6.2	Agricultura și silvicultura.....	68
2.6.3	Forța de muncă	73
2.6.4	Turismul	75
2.7	Administrare și servicii publice	77
2.7.1	Organizarea socială și instituțională	77
2.7.2	Calitatea serviciilor în administrația publică locală.....	78
2.8	Analiza rezultatelor instrumentelor de lucru utilizate în evaluarea nevoilor locale	89
2.8.1	Concluzii ale interviurilor cu lideri locali	89
2.8.2	Concluzii ale chestionarelor adresate populației regiunii	93
2.8.3	Concluziile consultărilor publice.....	100
2.8.4	Concluzii ale raportului asupra studiilor de caz	110
2.8.5	Concluziile atelierelor de lucru	115
2.8.6	Concluzii ale întâlnirilor de parteneriat	125
3.	Analiza SWOT	127
3.1	Analiza SWOT asupra teritoriului ITI Țara Vrancei.....	127
3.2	Analiza PEST.....	130
4.	Necesitatea și rolul mecanismului Investițiilor Teritoriale Integrate în dezvoltarea durabilă a microregiunii Țara Vrancei.....	132

4.1 Specificul local al teritoriului ITI Țara Vrancei	132
4.2 Diferențele teritoriale față de zonele învecinate și nivelul județean.....	132
4.3 Diferențele față de nivelul regional și național.....	133
4.4 Rolul mecanismului ITI în reducerea disparităților teritoriale	133
4.5 De ce este necesar mecanismul ITI pentru microregiunea Țara Vrancei.....	133
5. Pilonii strategiei și nevoile de dezvoltare adresate.....	135
5.1 Pilonii de dezvoltare	135
5.2 Structura nevoilor, cauzelor și pilonii corespunzători	140
6. Viziune și obiective	143
6.1 Viziunea strategică.....	143
6.2 Obiectivele strategice	144
6.3. Logica intervenției	146
7. Surse de finanțare	155
7.1 Alocare financiară pe piloni de dezvoltare.....	157
8. Plan de acțiune	161
9. Parteneriat și guvernare.....	163
9.1 Structura de guvernare și coordonare.....	164
9.2 Mecanisme de monitorizare, evaluare și ajustare strategică	166
9.3 Lista proiectelor propuse a fi implementate	167

Lista hărților

Harta 1 - Harta administrativă a Țării Vrancei	11
Harta 2 - Harta geografică a Țării Vrancei	12
Harta 3 - Arii protejate de interes național din Țara Vrancei	22
Harta 4 - Indicele dezvoltării umane locale în Țara Vrancei	57
Harta 5 - Harta economică a Țării Vrancei	66

Lista graficelor

Grafic 1 - Populația Țării Vrancei 2021-2024	33
Grafic 2 - Evoluția populației 2021-2024	34
Grafic 3 - Piramida vârstelor Țara Vrancei 2021	35
Grafic 4 - Natalitatea în Țara Vrancei 2020-2022	37
Grafic 5 - Mortalitatea în Țara Vrancei 2020-2022	37
Grafic 6 - Stabiliri cu domiciliul în Țara Vrancei 2020-2023	38
Grafic 7 - Plecări cu domiciliul din Țara Vrancei 2020-2023	39
Grafic 8 - Dinamica sosiri / plecări 2020-2023	39
Grafic 9 - Fondul locativ al Țării Vrancei 2021	41
Grafic 10 - Media suprafețelor locuințelor din Țara Vrancei 2021 (mp)	41
Grafic 11 - Cantitatea de apă distribuită consumatorilor din Țara Vrancei 2021	43
Grafic 12 - Lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei 2021 potabile 2021 ...	44
Grafic 13 - Lungimea totală a conductelor de canalizare 2021	44
Grafic 14 - Populația școlară în Țara Vrancei 2020-2023	51
Grafic 15 - Numărul unităților medicale din Țara Vrancei 2022	55
Grafic 16 - Cabinetele medicale de familie din Țara Vrancei 2023	56
Grafic 17 - Evoluția IDUL 2011 - 2018, Țara Vrancei - dezagregat și comparativ	58
Grafic 18 - Densitatea populației indicator ICDL - perspectivă comparativă (nivel național, regional și de proximitate)	59
Grafic 19 - Spor natural - negativ indicator ICDL perspectivă comparativă (nivel național, regional și de proximitate)	59
Grafic 20 - Servicii de sănătate indicator ICDL perspectivă comparativă (nivel național, regional și de proximitate)	61
Grafic 21 - Procent al angajaților din populația activă indicator ICDL perspectivă comparativă (nivel național, regional și de proximitate)	61
Grafic 22 - Activitatea turistică, perspectivă comparativă indicator - după formula: (coloana albastră) nr total de înnoptări / numărul de unități de primire turistică respectiv numărul de unități de primire turistică ICDL perspectivă comparativă (nivel național, regional și de proximitate)	62
Grafic 24 - Distribuția întreprinderilor active pe domenii de activitate 2023	64
Grafic 25 - Comerțul cu ridicata și amănuntul 2023 (subdefalcare)	65
Grafic 26 - Industria prelucrătoare 2023 (subdefalcare)	65

Grafic 27 - Evoluția cifrei de afaceri entităților cu sediul social în Țara Vrancei 2023 (agregare).....	67
Grafic 28 - Ferme organizate în formă juridică 2023	68
Grafic 29 - Efectivele de animale din Țara Vrancei 2025	69
Grafic 30 - Distribuția efectivelor de bovine 2025	69
Grafic 31 - Efectivele de ovine 2025.....	70
Grafic 32 - Suprafețe pajiști, fânețe și pășuni declarate la APIA 2024	71
Grafic 33 - Suprafața totală de vii și livezi (ha) 2024	72
Grafic 34 - Suprafața totală a terenurilor arabile din Țara Vrancei 2024	72
Grafic 35 - Evoluția numărului salariaților în Țara Vrancei 2020-2022	73
Grafic 36 - Structuri de cazare în Țara Vrancei 2021-2023	75
Grafic 37 - Capacitatea de cazare turistică 2021-2023.....	76
Grafic 38 - Sosiri ale turiștilor în structurile de primire turistică 2021-2023	77
Grafic 39 - Distribuția numărului de elevi în sălile de clasă 2022	79
Grafic 40 - Raportul dintre nr. de PC-uri și numărul de elevi 2022.....	79
Grafic 41 - Rezultate Evaluare Națională 2024	80
Grafic 42 - Numărul de vizitatori în muzee și colecții publice 2020-2023	83
Grafic 43 - Beneficiari VMG 2022-2023	85
Grafic 44 - Beneficiari ai alocației pentru susținerea familiei 2022-2023.....	87
Grafic 45 - Principalele nevoi de dezvoltare (chestionar)	96
Grafic 46 - Probleme cu care se confruntă Țara Vrancei (chestionar)	96
Grafic 47 - Percepția respondenților asupra teritoriului (chestionar).....	97
Grafic 48 - Sectoarele considerate cu potențial de dezvoltare (chestionar).....	98
Grafic 49 - Condiții considerate esențiale pentru atragerea de investiții (chestionar)	99
Grafic 50 - Percepția asupra comunității și teritoriului (consultări publice)	104
Grafic 51 - Principalele atuuri ale Țării Vrancei (consultări publice).....	105
Grafic 52 - Principalele provocări (consultări publice)	106
Grafic 53 - Proiecte considerate necesare pentru creșterea calității vieții (consultări publice)	108

Lista tabelelor

Tabel 1 - Sporul natural în Țara Vrancei 2020-2022	38
Tabel 2 - Numărul de locuințe și media numărului de locuitori 2021	42
Tabel 3 - Cantitatea de apă distribuită pentru uz casnic 2021	45
Tabel 4 - Infrastructura rutieră în județul Vrancei 2022.....	48
Tabel 5 - Numărul unităților de învățământ în anul școlar 2024-2025	50
Tabel 6 - Numărul de clase pe localități 2022	51
Tabel 7 - Muzeele din Țara Vrancei.....	52
Tabel 8 - Situația beneficiarilor de VMG	86

1. Introducere

1.1 Introducere

Demersul de față vizează realizarea unei Strategii teritoriale integrate adresate teritoriului Țării Vrancei compusă din comunele Soveja, Câmpuri, Răcoasa, Vizantea-Livezi, Vidra, Valea Sării, Vrâncioaia, Paltin, Spulber, Nistorești, Năruja, Nereju, Păulești, Tulnici, Bârsești și Negrilești. Strategia este realizată în cadrul proiectului: „Țara Vrancei, țara noastră, țara ta” finanțat din cadrul Programului Asistență Tehnică 2021-2027 implementat în perioada 18.10.2024 - 31.10.2025.

Investițiile Teritoriale Integrate (ITI) reprezintă un instrument al Politicii de Coeziune a Uniunii Europene, conceput pentru a susține dezvoltarea teritorială prin proiecte integrate și multisectoriale, bazate pe o strategie unică pentru un teritoriu cu nevoi și potențial specifice. ITI Țara Vrancei urmărește transformarea microregiunii într-un teritoriu rezilient, atractiv și competitiv, prin corelarea investițiilor în infrastructură, economie locală, capital uman, mediu și guvernare.

1.2 Experiența anterioară în teritoriu (continuitate)

Strategia capitalizează trei surse de experiență: (i) Programul LEADER și activitatea GAL Țara Vrancei, care din 2007 a finanțat proiecte agricole, servicii și micro-infrastructură, dovedind capacitatea locală de planificare participativă; (ii) Obștile – forme tradiționale de autogestione a resurselor (păduri, pășuni), ce oferă capital social, mecanisme de cooperare și practici sustenabile; (iii) Investiții POR/PNDR punctuale (drumuri, apă, școli) care au ridicat nivelul de bază, dar au rămas fragmentate. ITI aduce coerență, masă critică și perspectivă multianuală pentru a scala ceea ce a funcționat sub LEADER/GAL și în obști.

1.3 De ce avem nevoie de continuitate

Fără un cadru integrat și stabil, proiectele rămân izolate, cu impact limitat. ITI oferă continuitate prin alocări dedicate și mix de fonduri (FEDR, FSE+, FC, PNS), o guvernare locală consolidată (Unitate Tehnică ITI, proceduri RACI) și o planificare orientată pe rezultate (indicatori și ținte intermediare). Se preiau principiile LEADER (parteneriat, abordare bottom-up) și se ridică la nivelul unei strategii teritoriale integrate, capabilă să atragă investiții majore și să mențină direcția în timp.

1.4 Cadrul european și național – includerea Agendei Teritoriale 2030 și a Pactului Rural

Pe lângă Politica de Coeziune și Politica Agricolă Comună, strategia integrează două repere-cheie: Agenda Teritorială 2030 (TA2030) – care promovează abordarea

place-based, dezvoltarea policentrică și echilibrată, cooperarea în regiuni funcționale, conectivitatea și reziliența climatică; respectiv Pactul Rural și Viziunea pe termen lung pentru zonele rurale ale UE – cu patru direcții: comunități rurale mai puternice, mai conectate, mai reziliente și mai prospere. ITI Țara Vrancei operaționalizează TA2030 și Pactul Rural la scară locală prin proiecte integrate ce depășesc granițele administrative și conectează comunele în coridoare funcționale (mobilitate, servicii, lanțuri agro-alimentare). La nivel național, strategia se aliniază Acordului de Parteneriat 2021–2027, POR Sud-Est, PNS/PAC și strategiilor sectoriale (energie, educație, digitalizare, sănătate, mediu).

1.5 Probleme și oportunități (sinteză)

Probleme: depopulare și migrație tânără, infrastructură deficitară (drumuri, utilități, digital), acces limitat la servicii medicale și sociale, competitivitate economică redusă, vulnerabilitate climatică și seismică. Oportunități: patrimoniu natural și cultural distinct, tradiții și obști cu puternic capital social, potențial turistic și agroalimentar, resurse pentru energie regenerabilă, poziționare strategică la curbura Carpaților.

1.6 Principii și logica intervenției

Principii: integrare multisectorială; parteneriat și guvernare participativă; sustenabilitate (DNSH) și reziliență; orientare către rezultate; complementaritate cu programele naționale. Logica intervenției (teoria schimbării): investiții integrate în turism/patrimoniu, economie agro-alimentară, infrastructură și servicii, mediu/energie, capital uman și guvernare → rezultate intermediare (locuri de muncă locale, servicii accesibile, costuri energetice reduse, conectivitate mai bună) → impact pe termen lung (calitate a vieții, atractivitate rezidențială, competitivitate).

1.7 Concluzie

ITI Țara Vrancei este vehiculul care asigură continuitatea dintre experiențele LEADER/GAL și ambiția TA2030 & Pactul Rural. Creează cadrul pentru investiții coerente, bazate pe identitatea locului și pe colaborare intercomunală, transformând microregiunea într-un exemplu de dezvoltare rurală integrată, verde, digitală și incluzivă.

2. Analiza socio – economică

Analiza socio-economică și de mediu realizată în cadrul proiectului „Țara Vrancei, țara noastră, țara ta”, derulat de Asociația pentru Dezvoltare Teritorială Integrată Țara Vrancei, are drept scop documentarea potențialului economic al regiunii și dezvoltarea de servicii publice eficiente, adaptate nevoilor locale. Prin valorificarea instrumentului ITI (Investiții Teritoriale Integrate), pus la dispoziție în cadrul principalei politici de investiții a UE, Politica de Coeziune, se urmărește reducerea disparităților economice, sociale și teritoriale.

Documentul oferă o analiză detaliată a regiunii Țara Vrancei, incluzând aspecte geografice, economice, demografice, sociale și de infrastructură. Analiza pornește de la contextul geografic, evidențiind poziționarea regiunii în curbura Carpaților Orientali, delimitările administrative și caracteristicile fizico-geografice, inclusiv relieful variat și resursele naturale. Zona are un potențial semnificativ în ceea ce privește turismul, resursele forestiere și agricole, dar se confruntă cu probleme de infrastructură și dezvoltare economică.

Din punct de vedere demografic, regiunea prezintă un declin al populației, cu o densitate redusă și o îmbătrânire accentuată. Populația este preponderent rurală, iar economia locală este dominată de agricultură, silvicultură, comerț și turism. Documentul subliniază nevoia de diversificare economică, integrarea tehnologiei și îmbunătățirea serviciilor publice.

Evaluarea infrastructurii indică deficiențe în rețelele de apă și canalizare, infrastructura rutieră și serviciile de sănătate și educație. De asemenea, se propune modernizarea infrastructurii digitale pentru a sprijini dezvoltarea economică.

2.1 Aspecte metodologice și conceptuale

Metodologia analizei socio-economică, include doi piloni principali:

- Analiza datelor statistice relevante (analiză cantitativă), avându-se în vedere următoarele filtre de control: relevanța, acuratețea, actualitatea, completitudine, compatibilitatea, contextualizarea și evaluarea acestora din prisma cauzalității, corelațiilor și interdependenței. S-au colectat și analizat date privind: cadrul geografic, cadrul istoric și socio-cultural, componenta antropică a regiunii, elementele de infrastructură, economia regiunii, administrația și serviciile publice; Complementar colectării datelor s-au solicitat informații pentru elaborarea studiilor de caz, privind experiențele precedente de proiecte integrate și analiza factorilor de succes și dificultăților întâmpinate în implementarea acestora.
- Analiza, nevoilor, opiniilor, percepțiilor, aspirațiilor și viziunii actorilor relevanți din regiune (analiză calitativă) prin organizarea consultărilor publice, atelierelor de lucru adresate sectoarelor private, ONG și publice, aplicarea chestionarului

adresat populației regiunii precum și derularea interviurilor cu lideri locali.

Prin îmbinarea acestor instrumente se vor atinge următoarele rezultate:

1. Realizarea profilului socio-economic detaliat al regiunii Țara Vrancei, incluzând aspecte geografice, istorice, socio-culturale, economice și de infrastructură. Acesta va contribui la formarea unui tablou comprehensiv al stării actuale și a resurselor disponibile;
2. Identificarea nevoilor și provocărilor regionale specifice unei regiuni de munte cum ar fi: depopularea accelerată, subdezvoltarea infrastructurii, dificultățile economice privind competitivitatea actorilor privați sau deficiențele în servicii publice;
3. Maparea interdependențelor și a corelațiilor: analiza cantitativă va ajuta la identificarea relațiilor de cauzalitate și corelațiile între variabile socio-economice, cum ar fi legătura dintre dezvoltarea infrastructurii și performanța economică sau impactul cultural asupra antreprenoriatului local.
4. Lecții învățate din proiecte anterioare: studiile de caz vor oferi perspective asupra succeselor și dificultăților proiectelor trecute, identificând factorii critici care contribuie la reușita sau eșecul implementării unor inițiative similare, derulate de CJ Vrancea, de GAL Țara Vrancei sau de asocieri ale UAT-urilor din regiune.
5. Colectarea percepțiilor și a viziunii actorilor locali, oferindu-se o dimensiune umană a datelor statistice și asigurând că strategia finală este aliniată cu nevoile și așteptările comunității.
6. Recomandările de politici și măsuri strategice prin formularea de recomandări de politici și măsuri specifice pentru îmbunătățirea condițiilor economice și sociale ale regiunii, precum și moduri de reducerea disparităților.
7. Planuri de acțiune și implementare reieșite din atelierele de lucru și consultările publice cu reprezentanți ai celor 16 UAT-uri, vor contribui la elaborarea unor planuri concrete de acțiune care să fie sustenabile și aplicabile la nivel local.
8. Conștientizarea și mobilizarea comunității prin implicarea populației în ierarhizarea nevoilor, elaborarea soluțiilor și menținerea rezultatelor acestora.
9. Perspective pentru dezvoltare integrată prin interconectarea diferitelor sectoare (public, privat și ONG) pentru a maximiza impactul pozitiv asupra regiunii.
10. Definirea unor indicatori de evaluare a performanței care pot fi utilizați ulterior pentru a monitoriza și evalua progresul implementării măsurilor recomandate.

2.2 Cadrul geografic

2.2.1 Poziționare, componență și delimitare regională

Situată la curbura Carpaților Orientali, Țara Vrancei reprezintă o regiune geografică deosebit de importantă din sud-estul României, aflată la intersecția hotarelor celor trei provincii istorice românești: Moldova, Transilvania și Muntenia. Caracteristicile naturale specifice și particularitățile mediului au influențat în mod direct dezvoltarea economiei locale și a așezărilor umane, acestea fiind modelate de condițiile geografice, istorice și socio-economice¹. Cu o suprafață de 1581,02 km², teritoriul aferent

parteneriatului Asociației pentru Dezvoltarea Teritorială Integrată se suprapune Țării Vrancei arhaice (luând în considerare criteriile fizico-geografice, peisagistice, administrativ-teritoriale, dar și pe cele identitare sau mentale, pentru stabilirea delimitării regionale), având următoarele limite teritoriale administrative:

- La nord, județul Bacău;
- La sud, localitățile Jariștea, Mera, Reghiu, Andreiașu de Jos, Vintileasca din județul Vrancea;
- La est, localitățile Fitionești, Străoane, Panciu, Țifești, Bolotești, din județul Vrancea;
- La vest, județele Buzău și Covasna.

Harta 1 - Harta administrativă a Țării Vrancei

¹ Jenica Sava, Bogdan Dumitrel Sava, *Țara Vrancei – Studiu geografic complex*, Editura Europolis, Constanța, 2007 p. 3.

² Conform răspunsului Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară Vrancea (nr. 7578/31.12.2024) la adresa cu nr. 13.a/02.12.2024.

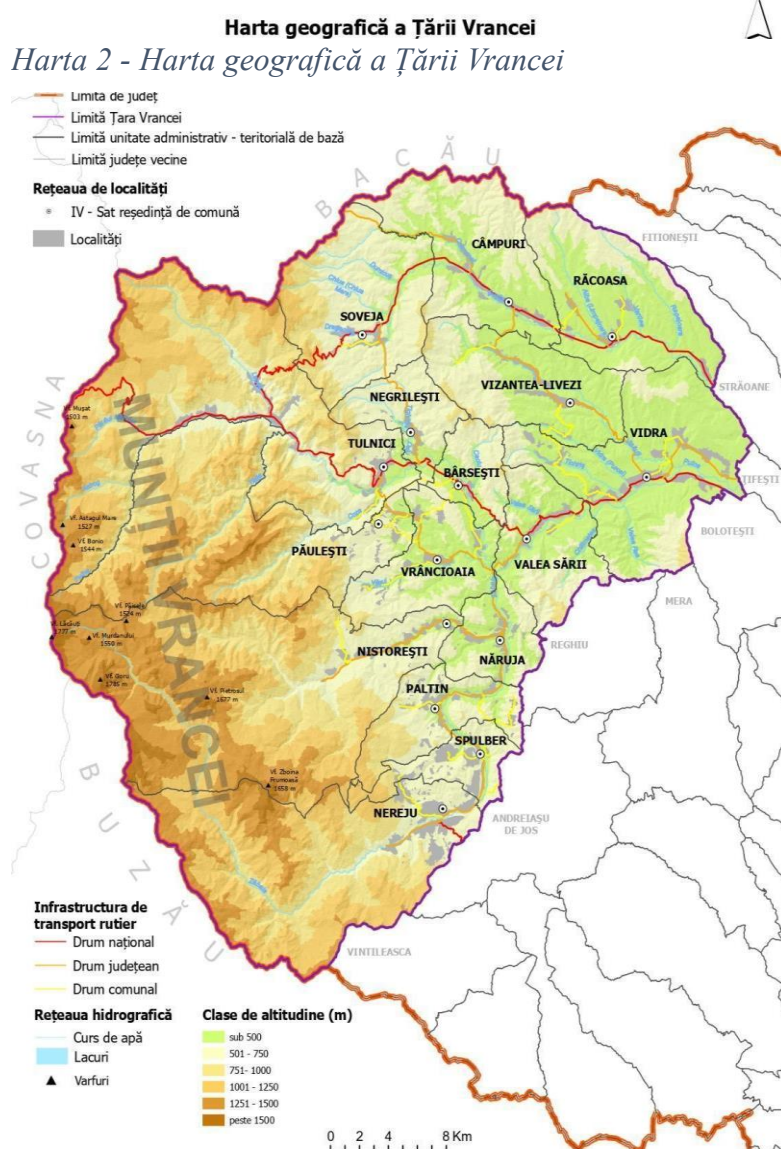
Sursa: Prelucrare proprie GIS

Componenta administrativ-teritorială și dinamica peisagistică

Aflată în partea de nord-vest a județului, Țara Vrancei este compusă din comunele Soveja, Câmpuri, Răcoasa, Vizantea-Livezi, Vidra, Valea Sării, Vrâncioaia, Paltin, Spulber, Nistorești, Năruja, Nereju, Păulești, Tulnici, Bârsești și Negriilești.

Dinamica peisagistică marchează latura antropică generatoare de resurse și condiții habituale specifice³. Luând în considerare limitele naturale ale spațiului avut în studiu, Țara Vrancei se încadrează între reperele geografice: Vf. Zboina Neagră, culmile muntoase la granița cu Transilvania (incluzând Vf. Lepșei, Vf. Mușat, Vf. Lăcăuți, Vf.

Goru), Vf. Furul Mare, Vf. Monteoru, interfluviul dintre Bazinul Zăbalei și Bazinele Râmnicului Sărat, Reghiului și Milcovului, respectiv aliniamentul D. Răchitașu – D. Răiuț – Mg. Odobești, albia Putnei la est de localitatea Vidra și albia estică a Șușiței, la est de Soveja și interfluviul dintre bazinul Șușiței și cel al Cașinului⁴.

³ Pompiliu Cocean, *Geografie regională*, ed. a III-a restructurată și adăugită, Editura Presa Universitară Clujeană, 2010, p. 79-83.

⁴ Alexandru Mureșan, *Țara Vrancei. Studiu de geografie regională*, teză de doctorat susținută la Universitatea „Babeș-Bolyai” sub coordonarea prof. univ. dr. Pompei Cocean, Cluj-Napoca, 2012, p.38.

comunități cu tradiții, obiceiuri și ocupații distincte, a unor legături profunde om – mediu geografic. Țara Vrancei este percepută ca un adevărat spațiu mental și spiritual în conștiința românilor.

Sursa: Prelucrare proprie GIS

Zona de studiu prezintă o mare diversitate de relieful, incluzând munți, dealuri, depresiuni subcarpatice și intracolinare, organizate în trepte dispuse descrescător de la vest spre est, respectiv de la ansamblul Munților Vrancei spre albia Putnei, cu o amplitudine altitudinală de 1575 m. Diversitatea peisagistică, extrem de pitorească, însumează creste lungi și accesibile, dar și vârfuri ascuțite, culmi înguste și văi abrupte cu aspect de canion, pajiști primare, depresiuni submontane, dealuri, terase și lunci.

Structural, vorbim de munți cu altitudini sub 2000 m, zona subcarpatică neogenă, corespunzând în mare măsură avansului Carpaților Orientali, depresiunile Vrancei și Sovejei (între 650-979m), modelate pe versantul estic al Carpaților de Curbură, despre depresiunea intracolinară a Vidrei, delimitată spre câmpie de un al doilea lanț de dealuri: Momâia (630 m) și Măgura Odobeștilor (996 m) ⁵.

Afectat de despăduriri, relieful a dobândit un caracter fragmentat, suprafețele netede, dispuse în trepte cu 12-13 nivele, alternând cu versanții abrupti, puternic erodați de rețeaua hidrografică viguroasă, formată în principal de râurile Putna și Zăbala și de numeroșii lor afluenți izvorâți din munți. Influența activității umane a determinat schimbări profunde asupra vegetației forestiere, efectul defrișărilor favorizând alunecările de teren, extinderea eroziunilor torențiale și reducerea suprafețelor agricole cultivate.

2.2.3 Clima

Ecartul altitudinal de aproape 1600 m este cauza etajării pe verticală a parametrilor climatici. Rezultă astfel trei etaje climatice distincte: montan, de deal și de câmpie. Luând în calcul diferențele de altitudine, datele meteorologice analizate de la cele două stații: Lăcăuți, pe culmea principală a Munților Vrancei (1770 m) și Tulnici, în Depresiunea Vrancei (480 m), indică valori distincte de temperatură. Astfel, valorile medii de temperatură anuală la stația meteorologică montană Lăcăuți se situează între 1-2°C, pe când în Depresiunea Vrancei, la stația din Tulnici, valorile temperaturii medii anuale sunt între 8-9°C ⁶.

Cantitățile medii anuale de precipitații variază de la 600 la 800 mm, în zonele deluroase și colinare, la peste 1000 mm în zonele montane, conform datelor înregistrate de stațiile pluviometrice ⁷.

Circulația principală a maselor de aer din Țara Vrancei se află sub influența maselor de aer continental din est și nord-est. Nodul orografic vrâncean stă în calea maselor de aer oceanic vestic, dar și a ciclonilor mediteraneeni pătrunși în Depresiunea

⁵ Ion Conea, *Vrancea. Geografie istorică, toponimie și terminologie geografică*, ediție îngrijită de Lucian Badea, Dimitrie I. Oancea, Nicolae Stoicescu, Editura Academiei Române, București, 1993, pp. 14-19.

⁶ A. Mureșan, *op. cit.*, pp. 97-98.

⁷ I. Conea, *op. cit.*, p. 22.

Transilvană și deviați spre est, care uneori își fac simțită prezența pe teritoriul regiunii, prin depășirea barierei montane și coborârea în zona depresionară, sub formă de foehn. Din punct de vedere eolian, această specificitate face ca Țara Vrancei să fie cel mai important areal de pe teritoriul României, de manifestare foehnului, acest fenomen fiind caracterizat prin temperaturi mai ridicate ale aerului și umiditate scăzută⁸.

Riscurile climatice sunt asociate cu fluctuațiile rapide de temperatură și precipitațiile torențiale.

2.2.4 Hidrografia

Rețeaua hidrografică reunește cele trei peisaje distincte ale complexului natural teritorial, având diferențe semnificative și influențe asupra modului de viață al populației.

În zona montană văile sunt adânci și înguste, neprielnice drumurilor de acces spre satele din amonte, dar potrivite pentru coborârea buștenilor și instalarea ferăstraielelor acționate de forța apei. Apele generează aici chei, cascade, versanți abrupti (ex. Cheile Zăbalei) formate prin erodarea unor roci dure, în timp ce pe segmentul săpat în roci mai friabile, văile se largesc, apărând chiar luncile. Astfel, în est, Valea Putnei se deschide considerabil, reprezentând principala cale de acces spre depresiune⁹.

Rețeaua hidrografică a Țării Vrancei este parte integrantă a bazinului superior al râului Putna. Cele mai importante cursuri de apă din această rețea își au originea în zona montană, dintre care se remarcă trei râuri majore: Putna, Zăbala și Năruja (ultimul fiind afluent al Zăbalei), toate avându-și izvoarele sub culmea Goru-Lăcăuți.

Riscurile hidrologice constau în principal din viituri cu origine pluvială, care antrenează alte riscuri asociate: subminarea versanților, alunecarea terenurilor, acumularea excesivă de aluviuni, blocarea căilor de acces, daune asupra terenurilor agricole și a infrastructurii publice.

Măsurile de prevenire a viiturilor includ construcția de baraje și praguri (cum sunt cele de pe văile Putna, Zăbala, Coza și Văsui), precum și rectificarea cursurilor de apă prin realizarea de canale și diguri. Reducerea riscurilor hidrologice necesită atât acțiuni din partea organismelor decizionale, care trebuie să inițieze și să coordoneze lucrări de regularizare, cât și adoptarea unui comportament responsabil din partea cetățenilor, bazat pe bune practici și respect față de natură.

2.2.5 Flora și fauna

Cu câteva excepții areale aparținând zonei colinare Vidra, reprezentate prin silvo-stepă, complexul teritorial natural al Țării Vrancei aparține aproape în întregime zonei forestiere. Etajarea relieflată atrage și etajarea vegetației pe verticală, încât distingem¹⁰:

⁸ A. Mureșan, *op. cit.*, p. 97.

⁹ I. Conea, *op. cit.*, p. 21.

¹⁰ Ana-Maria Bărbuș, *Țara Vrancei. Studiu etno-geografic*, Editura Didactic Press, Slatina, 2009, p. 10.

- Zona molidurilor pure (brad și molid) – pe culmile muntoase;
- Zona pădurilor de amestec (fag, brad, molid)– pe culmile muntoase joase și dealurile înalte;
- Zona foioaselor (fag și a gorun) - în regiunea subcarpatică.

Ponderea cea mai ridicată, de 80%, aparține vegetației forestiere, însoțită în zonele înalte de tufișuri (afin, merișor, ienupăr și jneapăn), în timp ce versanții constituie arealul propice de dezvoltare a stânjelului de munte, a gușei porumbelului, a firuței de stâncă și a drobului de munte. Zonele mlăștinoase sunt populate de diverse specii de rogoz și iarbă neagră, pe când ariile umede și reci sunt habitatul favorabil pentru specii ca *Tozzia alpina* (iarba gâtului), *Cirsium palustre* și *Valeriana montana*¹¹.

Pădurile adăpostesc numeroase alte specii floristice, printre care se disting bulbucul de munte, toporașul, papucul doamnei (monument al naturii), coada cocoșului, breabănul sau crinul de pădure. Prezența fenomenului de foehn pe versanții cu expunere sud-estică a favorizat apariția unui topoclimat propice pentru specii mediteraneene, cum ar fi scumpia și mojdreanul.

Pajiștile și fânețele sunt dominate de graminee, iar luncile și malurile râurilor, de sălcii, arini, cătină, plop negru, papură și stuf. Importanța economică a fânețelor și pășunilor este reprezentată de suportul oferit păstoritului¹².

În privința faunei Munții Vrancei, în special zona acoperită de Parcul Natural Putna-Vrancea, constituie al doilea areal al României privind marile carnivore precum ursul, lupul, râsul. Ursul brun (*Ursus arctos*) depășește de cinci ori capacitatea optimă a fondului cinegetic, conform evaluărilor Direcției Silvice Vrancea. În prezent populația de urși este de aproximativ 500 de exemplare și, împreună cu vidra (*Lutra lutra*) reprezintă două specii emblematice pentru Parcul Natural Putna-Vrancea, populații-nucleu de importanță majoră la nivel european.

Dintre speciile de mamifere erbivore se evidențiază porcul mistreț, căpriorul, cerbul și capra neagră. Pădurile Țării Vrancei constituie un habitat diversificat și pentru numeroase de păsări, amfibieni și reptile, în timp ce bazinul hidrografic adăpostește o ichtiofaună remarcabilă dovedind gradul redus de poluare a apelor din zonă.

2.2.6 Resursele naturale

Între toate bogățiile naturale ale Țării Vrancei se remarcă, cu siguranță, resursele forestiere. Principalul produs obținut din pădurile regiunii este lemnul, insuficient valorificat pe plan local, fiind comercializat în stare brută (bușteni și cherestea). Din această perspectivă, bogăția resurselor forestiere poate fi măsurată printr-un alt indicator: posibilitatea pădurilor. Acest indicator reflectă volumul de material lemnos destinat recoltării din arboretele exploatabile, într-un interval de timp stabilit pentru produse principale, precum și volumul de masă lemnoasă planificat pentru a fi extras prin curățiri

¹¹ A. Mureșan, *op. cit.*, p. 113.

¹² A. Mureșan, *op. cit.*, pp. 114-115.

și rărituri din arboretele de vârstă tânără, în cadrul lucrărilor de întreținere. Aceasta reprezintă un aspect esențial pentru optimizarea structurii pădurii și normalizarea claselor de vârstă. În scopul gestionării durabile a pădurilor, resursele de pin, brad, molid, fag, larice, stejar, gorun, frasin și alte specii de foioase (salcâm, carpen, tei, plop etc.) se află în evidența celor 6 ocoale silvice constituite pe teritoriul Țării Vrancei (Soveja, Zăbala-Nereju, Tulnici, Năruja și Vidra)¹³.

Din perspectiva valorificării superioare a resurselor de masă lemnoasă ar fi oportun înființarea unui centru regional de prelucrare a lemnului, pentru realizarea unor produse cu valoare adăugată.

Pădurea, însă, oferă și o gamă variată de resurse secundare, precum: rășină, scoarță, nuiiele, frunze, plante medicinale și aromatice, cetină, muguri, semințe, flori, fructe de pădure și ciuperci, toate având o valoare deosebită și un potențial insuficient exploatat.

Pădurile Țării Vrancei reprezintă și o valoare turistică semnificativă, sate precum Lepșa și Greșu din comuna Tulnici, demonstrează potențialul ridicat pentru ecoturism și activități recreative în natură, atrăgând turiști dornici să exploreze peisajele pitorești și să se bucure de liniștea specifică zonelor montane¹⁴.

Valoarea pădurii vrâncene se configurează ca un complex de resurse și funcționalități, fiecare contribuind semnificativ la amplificarea valorii economice a regiunii. Aceasta este posibilă printr-o gestionare sustenabilă a resurselor silvice, promovarea și dezvoltarea turismului rural și ecoturistic, precum și prin eforturi constante de conservare a biodiversității și protejarea ecosistemelor locale.

Funcția terapeutică a muntelui este completată de prezența apelor minerale care se găsesc pe teritoriul Țării Vrancei într-o tipologie variată, prezente atât în arealele depresionare, cât și în zonele montane ale văilor Putnei, Nărujei sau în cele montane înalte.

Diversitatea izvoarelor de ape minerale identificate este remarcabilă¹⁵:

- ape oligometalice (Lepșa, Soveja, Nereju);
- ape alcaline, sulfuroase, clorurate, bicarbonate sodice, identificate la Herăstrău (izvorul Mihai), Nereju (izvorul Valea Pinului), Vizantea-Livezi (izvorul Pârâul Alb). Alte ape alcaline sunt semnalate la Tulnici, Nereju, Valea Sării, Paltin;
- ape clorurate-sodice (sărate), la Herăstrău (izvorul Porcoman), Nereju (izvoarele Brădăcești, Valea Monteoru și Poienile cu sare), Soveja (izvorul Sărat), Valea Sării și Vizantea-Livezi;
- ape sulfuroase clorurate (Herăstrău și Soveja);
- ape iodurate (Vizantea-Livezi, Tulnici);
- ape sulfatate feruginoase, identificate în comunele Tulnici (Golul Lepșii) și Nistorești (Pârâul Măgura);

¹³ Ministerul Mediului, *Lista ocoalelor silvice cu statut de utilitate publică*, în „Registrul național al administratorilor de păduri și al ocoalelor silvice”, actualizat la 11.06.2024, <https://www.mmediu.ro/articol/lista-ocoale-silvice-autorizate/4926> (data accesării: 14.10.2024).

¹⁴ A. Mureșan, *op. cit.*, p. 113.

¹⁵ Vlad Bejan, Dorin V. Bejan, Doina Azoicăi, *Fondul balneo-climatic din județul Vrancea*, Editura Bit, Iași, 1997, pp. 31-38.

- ape sulfuroase (Soveja, Vizantea-Livezi, Valea Sării);
- ape carbogazoase la Tulnici (Greșu și Lepșa) Vizantea-Livezi și Spulber.

Cele mai indicate locații, luând în considerare potențialul de valorificare economică a resurselor de apă minerală sunt Soveja și Lepșa – Valea Putnei (datorită existenței unei infrastructuri turistice mai dezvoltate), dar mai ales Vizantea-Livezi, al cărei potențial natural este într-adevăr impresionant, rivalizând cu faimoasele Karlovy Vary sau Vichy. În prezent o bază de tratament cu ape minerale este edificată în comuna Vizantea-Livezi, în urma unui proiect în valoare de peste 37 de milioane de lei, derulat de Compania Națională de Investiții. Baza va include, între altele, săli pentru balneoterapie, electroterapie, fizioterapie, dar și o piscină exterioară pentru agrement, și va avea circa 460 de locuri de cazare, din care 400 pentru tratament¹⁶.

Nămolurile terapeutice sunt asociate apelor minerale și pot fi întâlnite la Vizantea-Livezi, de-a lungul Pârâului Alb, pe o distanță de aproximativ 500 de m.

Acest potențial semnificativ deschide calea către dezvoltarea unor complexe balneare sofisticate, capabile nu doar să faciliteze accesul la terapii naturiste¹⁷, ci și să valorifice economic aceste resurse, contribuind astfel la stimularea turismului și la prosperitatea comunităților locale.

Subsolul Țării Vrancei dispune de o mare varietate de roci pentru construcții: gresii (Năruja), marne și calcare (Lepșa), gips (Soveja), argile (Vidra) sau balast. Zăcămintele de sare se regăsesc în zone precum Tulnici și Valea Sării¹⁸.

Depozitele salifere, deși mai restrânse ca extindere, au generat forme carstice specifice, cunoscute sub denumirea de lapiezuri, atât pe Valea Putnei, cât și pe Valea Zăbalei. Deosebit de impresionante sunt peșterile de sare din Subcarpații Vrancei, care se remarcă prin lungimea galeriilor, ocupând locul al doilea la nivel mondial. Mai restrânse cantitativ sunt resursele păcură de țiței și gaze.

2.2.7 Solurile și potențialul pedogeografic

Datorită diversității condițiilor geografice și a factorilor pedogenetici specifici, regiunea Țării Vrancei se caracterizează printr-o cuvertură de soluri complexă și variată. În ceea ce privește distribuția spațială, districambosolurile sunt cele mai extinse, ocupând predominant versanții abrupti ai Munților Vrancei, pe un interval altitudinal de la 600-700 m până la limita superioară a pădurilor. Utilizarea principală a acestor soluri este destinată

¹⁶Articol disponibil pe site-ul [profit.ro](https://www.profit.ro):

<https://www.profit.ro/povesti-cu-profit/turism/o-baza-de-tratament-cu-ape-minerale-va-fi-construita-la-vizantea-livezi-judetul-vrancea-in-urma-unui-proiect-de-pest-37-de-milioane-de-lei-derulat-de-compania-nationala-de-investitii-19445917> (data accesării: 27.11.2024).

¹⁷ Nicolae Damian, Gicu Valentin Dogariu, *Vizantea, miracolul balnear ignorat*, în „GEIS - Referate și comunicări de geografie”, revista filialei jud. Hunedoara a Societății de Geografie din România, Editura Casei Corpului Didactic, Deva, 2013, pp. 79-84.

¹⁸ Ana-Maria Bărbuș, *op. cit.*, p. 9.

silviculturii și pășunatului¹⁹.

Eutricambosolurile și preluvosolurile se dezvoltă pe substraturi formate din roci bazice, cum ar fi gresii, marne și conglomerate calcaroase, respective pe depozite de tip loessoid și nisipos. Din punct de vedere agricol, eutricambosolurile prezintă limitări pentru culturile agricole intensive, însă pot susține cu succes plantații de viță de vie și livezi de pomi fructiferi. Preluvosolurile, pe de altă parte, oferă un potențial mai mare pentru cultivarea cerealelor și cartofilor, a pomilor fructiferi și a viței de vie, fiind de asemenea utilizate ca pășuni și fânețe²⁰.

Aluviosolurile s-au dezvoltat în special în zonele periodic inundabile din luncile râurilor principale. Ele sunt relativ fertile și favorabile pentru utilizarea în agricultură, fiind prezente în satele Putna, Zăbala, Năruja și Vizăuți.

Proporțiile altor tipuri de soluri sunt relativ reduse și au o distribuție insulară pe teritoriul Țării Vrancei. O excepție o constituie prepodzolurile, care se găsesc în asociere cu podzolurile sau litosolurile și acoperă culmile înalte ale Munților Vrancei. Aceste soluri sunt frecvent întâlnite în zonele stâncoase și la altitudini sub-alpine, având o valoare nutritivă scăzută și o fertilitate medie spre slabă²¹.

2.2.8 Seismicitatea vrânceană

Depresiunea Vrancei se află în centrul celei mai active zone seismice din România, situată de-a lungul liniei de falie Zăbala-Nămoloasa-Galați. Această regiune este caracterizată de o dinamică geologică intensă, în care diverse procese tectonice — glisări, ridicări și scufundări — au loc constant, pe multiple planuri și direcții. Fenomenele seismice din Vrancea sunt strâns legate de mișcările microplăcilor tectonice care converg în această zonă: microplaca transilvană, microplaca moesică și microplaca Mării Negre. Interacțiunea dintre aceste microplăci duce la acumularea de energie tectonică, eliberată fie treptat, sub forma unor seisme frecvente, dar de intensitate redusă, fie brusc, prin cutremure de mare intensitate²².

2.2.9. Tipologia așezărilor

În funcție de amplasamentul geografic și interacțiunea cu structurile de teren, se pot distinge trei categorii principale: sate de vale, sate de interfluviu și sate mixte.

Satele de vale se află la contactul dintre luncile râurilor și terasele adiacente sau la baza versanților deluroși, unde terenul oferă acces facil la resursele de apă și posibilități de cultivare (ex. Vidra și Valea Sării). De asemenea, numeroase sate de vale se dezvoltă

¹⁹ A. Mureșan, *op. cit.*, pp. 117-120.

²⁰ *Ibidem*.

²¹ *Ibidem*.

²² *Ibidem*, p. 86.

pe terasele râurilor, unde solul și accesibilitatea terenului favorizează agricultura și locuirea stabilă. Printre acestea se numără localități precum Coza, Bârsești și Podu Nărujei. În plus, există sate situate în bazinele de confluență ale râurilor, unde cursurile de apă se întâlnesc și creează condiții prielnice pentru dezvoltarea comunităților, cum sunt Năruja și Lepșa²³.

Satele de interfluviu s-au dezvoltat în spații situate între două văi, pe culmile sau pantele mai blânde ale dealurilor și sunt adesea rezultatul procesului de expansiune a populației (roire) din zonele mai dens populate către versanți (ex. Păulești, Negrilești)²⁴.

Satele mixte se caracterizează printr-o structură complexă, fiind formate din multiple aglomerări dispersate care se întind atât de-a lungul văilor râurilor, cât și în zonele de terasă și pe interfluvii (ex. Tulnici, Nereju).

O altă modalitate de clasificare este după forma vetrelor satelor. Se disting, astfel, sate alungite, adunate și risipite. Satele alungite (ex. Coza, Năruja) sunt dispuse de-a lungul culoarelor de vale sau pe liniile de contact între diferite forme de relief, adaptându-se la contururile naturale ale terenului și oferind acces facil la resursele de apă și terenurile agricole. În schimb, satele adunate (ex. Poiana) au o configurație mai compactă, de formă poligonală, dezvoltându-se acolo unde relieful ușor ondulat a permis o extindere uniformă. Satele risipite (ex. Nereju Mic) sunt caracterizate de gospodării dispersate, tipice zonelor montane, unde locuitorii au adaptat locuirea la terenurile mai dificile, valorificând resursele naturale locale, precum pășunile sau pădurea²⁵.

Forma vetrelor satelor și capacitatea de adaptare locală la condițiile geografice reflectă capacitatea de adaptare a comunităților rurale și mediul natural, demonstrând cum locuitorii au utilizat relieful și resursele pentru a-și optimiza condițiile de viață și activitățile economice.

Profilul economic al comunităților rurale din regiune este predominant agropastoral, reflectând o tradiție îndelungată de practici agricole și creștere a animalelor. În același timp, se distinge o activitate industrială specifică, concentrată pe exploatarea și prelucrarea primară a resurselor forestiere, cu o prezență notabilă în comune precum Tulnici, Nereju, Năruja și Valea Sării.

2.2.10 Protecția mediului

Calitatea factorilor de mediu din județul Vrancea reflectă, în ansamblu, o stare relativ bună, însă și unele vulnerabilități. Conform datelor disponibile, aerul are un nivel redus de poluare, concentrațiile de substanțe precum SO₂, NO₂, CO, PM₁₀ și benzen fiind sub valorile limită admise de legislația națională. Aceste concluzii provin din măsurători efectuate la singura stație automată de monitorizare, situată în zona Focșani–Suraia, dar

²³ *Ibidem*, p. 174.

²⁴ *Ibidem*, p. 175.

²⁵ Ana-Maria Bărbuș, *op. cit.*, p. 16.

sunt considerate reprezentative pentru întregul teritoriu județean²⁶. Totuși, extinderea perdelor forestiere de-a lungul infrastructurii rutiere este imperativă pentru consolidarea unei dezvoltări durabile inteligente²⁷.

Starea apelor de suprafață și subterane este monitorizată de Administrația Bazinală de Apă „Siret”²⁸, care, pentru anul 2023, a raportat o stare ecologică preponderent bună a cursurilor de apă. Cu toate acestea, analizele realizate în 2024 de Direcția de Sănătate Publică Vrancea au evidențiat depășiri semnificative ale parametrilor microbiologici și chimici în numeroase zone de aprovizionare cu apă (ZAP), indicând contaminări cu E.coli, enterococi, bacterii coliforme, nitrați clor rezidual sau turbiditate crescută, în special în localitățile Bârsești, Năruja, Nistorești, Negriștea, Paltin, Măraști, Varnița, Spulber, Tulnici, Vrâncioaia, Spinești, Bodești²⁹. Aceste disfuncționalități se datorează în principal infrastructurii insuficiente de apă și canalizare, precum și utilizării de fose septice inadecvate.

Solurile din regiune sunt afectate de procese de eroziune, alunecări de teren, umiditate excesivă și aciditate, în special în localități precum Vidra, Străoane sau Câmpuri. Deși impactul practicilor agricole și silvice asupra calității solului este în general moderat, menținerea echilibrului ecologic necesită intervenții sistemice de conservare și prevenție.

O componentă majoră a politicilor de mediu în Țara Vrancei este reprezentată de instituirea și extinderea rețelei de arii naturale protejate. Procesul a debutat în 1973, cu înființarea a 9 rezervații naturale³⁰, fiind extins și consolidat prin acte normative ulterioare, precum Hotărârea CPUN nr. 33/1990 și Hotărârea CJ Vrancea nr. 12/1992. În anul 2004, prin HG nr. 2151, a fost înființat Parcul Natural Putna-Vrancea, cu o suprafață de 38.204 ha, integrat în categoria a V-a IUCN și destinat conservării unor ecosisteme forestiere de importanță majoră, inclusiv habitatul carnivorelor mari.

Dintre ariile protejate de interes național, fără îndoială, se remarcă Parcul Natural

²⁶ Agenția Națională pentru Protecția Mediului Vrancea, *Raportul anual privind starea mediului în județul Vrancea – 2023*, <http://apmvn.anpm.ro/-rapoarte-anuale-privind-starea-mediului-in-judetul-vrancea>, pp. 6-17 (data accesării: 16.10.2024).

²⁷ Mirela Stoican, Culai Dascălu, Gică Duță, George Florian Ion, Cristinel Gigel Șonea, *Impactul emisiilor poluante asupra biodiversității din Parcul Natural Putna Vrancea*, studiu realizat în parteneriat de Universitate Bioterra București, Facultatea de Management Agroturistic din Focșani și Universitatea Transilvania din Brașov. Studiul este disponibil online: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/98-102_23.pdf (data accesării: 21.01.2025).

²⁸ Administrația Națională Apele Române, Planul de management actualizat al spațiului hidrografic Siret 2022-2027, http://siret.rowater.ro/abas/wp-content/uploads/2023/06/PMB_Siret_MO_final.pdf, (data accesării: 13.11.2024).

²⁹ Direcția de Sănătate Publică Vrancea, *Raport județean asupra calității apei potabile 2024*, <https://www.dspvn.ro/index.php/informatii-utile/calitatea-apei-in-vrancea/>, pp. 1-2 (data accesării 10.01.2025).

³⁰ Iulian Mazilu, *Contribuții la cunoașterea ornitofaunei rezervației naturale Dălhăuți*, în „Vrancea - Studii și Comunicări”, Publicația Muzeului Județean de Istorie și Etnografie Vrancea, nr. XII, Focșani, 2005, pp. 193-203.

Putna-Vrancea. Acesta se întinde pe o suprafață de 38.204 hectare, echivalentul a 41,32% din suprafața montană a județului Vrancea și include bazinul hidrografic al râului Putna, precum și masivele Mordanu și Goru³¹. Acesta joacă un rol esențial în conservarea unei varietăți de specii de floră și faună, printre care se numără mamifere protejate precum ursul brun, lupul și râsul, dar și plante rare precum tisa, floarea-reginei și papucul doamnei. De asemenea, parcul se suprapune peste situl de importanță comunitară Putna-Vrancea și integrează mai multe rezervații naturale, inclusiv Cascada Putnei, Valea Tișitei și Pădurea Lepșa - Zboina etc.

Situat în bioregiunea alpină a Munților Vrancei, Parcul Natural Putna-Vrancea reprezintă un ecosistem complex și divers, protejând 15 tipuri de habitate naturale variate, de la păduri de fag și pajiști alpine până la vegetație specifică malurilor de rauri montane. Fauna parcului este diversificată, incluzând atât mamifere și reptile, cât și specii de pești și nevertebrate protejate la nivel european, iar flora adăpostește specii rare și endemice, cu importanță conservativă majoră³². Rețeaua de arii protejate a Țării Vrancei este esențială pentru menținerea ecosistemelor locale, protejând habitate naturale diverse și specii endemice de floră și faună specifice zonei montane a

³¹ Planul de management al Parcului Natural Putna- Vrancea și al Siturilor ROSCI0208 Putna Vrancea și ROSPA0088 Munții Vrancei, sursa: <https://www.putna-vrancea.ro/informatii-de-interes-public>, p. 15 (data accesării: 01.11.2024).

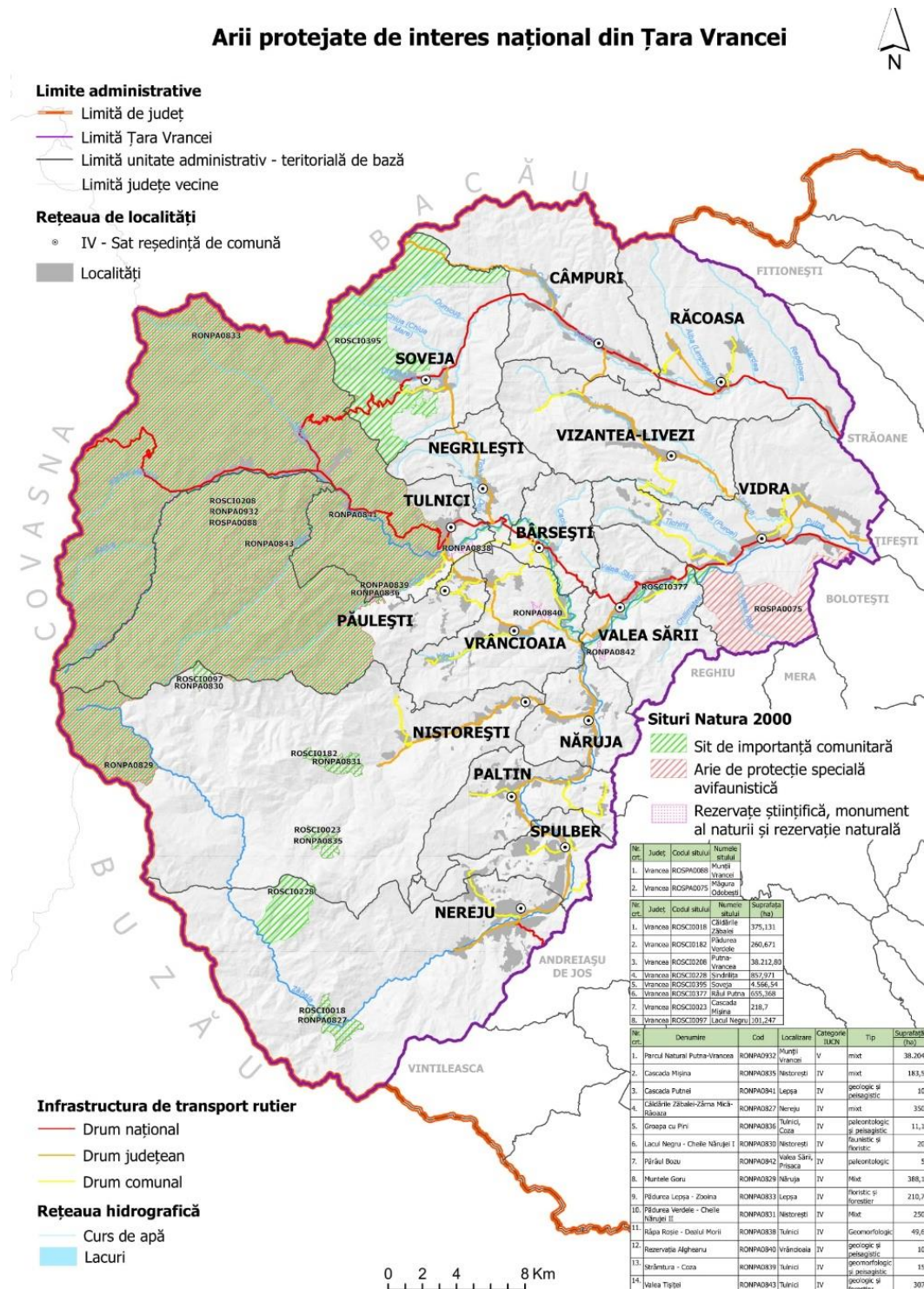
³² Analiza privind situația actuală a ariilor naturale protejate din Regiunea de Dezvoltare Sud – Est, studiu realizat de Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare “Delta Dunării” în cadrul proiectului „4GreenInn - Inovare în domeniul managementului sustenabil al ariilor naturale protejate”, pp. 152-154.

Carpaților Orientali.

Harta 3 - Arii protejate de interes național din Țara Vrancei

Sursa: Prelucrare proprie GIS după Agenția Națională pentru Arii Protejate³³

³³ Ministerului Mediului, *Lista consolidată a ariilor naturale protejate din România*; Agenția Națională

În baza acestor considerente enumerate mai sus Țara Vrancei are caracterul unei destinații de ecoturism. Ea a intrat într-un proces de coordonare și evaluare a potențialului ei în perioada 2025 - 2026, în cadrul unui demers susținut de Asociației de Ecoturism din România, prin intermediul proiectului "Parcul Putna Vrancea un Parc Sălbatic și Accesibil pentru Viitor", finanțat de Fundația OMV Petrom prin programul „Verde pentru viitor” ediția 2.0, dezvoltat de Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile și Propark-Fundația pentru Aarii Protejate.

Conceptul de destinație de ecoturism reprezintă o microregiune ce include cel puțin o arie naturală protejată și comunități locale implicate în dezvoltare durabilă din vecinătatea ei. Obiectivele strategice ale unei astfel de destinații sunt dezvoltarea infrastructurii ușoare de vizitare și interpretare a naturii, realizarea și promovarea brandului ecoturistic, crearea unei rețele locale de servicii din turism, realizarea de lanțuri scurte de produse și servicii locale care să susțină brand-ul dar și creșterea sustenabilității întregii destinații prin programe de educație a elevilor și tinerilor despre valorile locale naturale și culturale.

2.3 Cadrul istoric și socio-cultural

2.3.1 Istoricul regiunii

Poziția geografică, cadrul natural și caracteristicile regionale au favorizat o dezvoltare particulară a societății umane în Țara Vrancei încă din Paleoliticul superior (urme de locuire au fost descoperite la Bârsești, Lespezi și Vitănești³⁴), când, conform rapoartelor cercetărilor arheologice, se semnalează popularea și sedentarizarea acestui spațiu. Ideea poate fi argumentată prin fragmentele de piatră, os, corn, precum și uneltele de la Colacu, azi Valea Sării. Continuitatea vieții umane a fost probată prin bogate mărturii arheologice³⁵ și în Neolitic, obiectele aparținând culturilor Criș, Boian și Cucuteni³⁶. Dovezile arheologice ale neoliticului (primele descoperite pe valea Oreavu) se găsesc și în zona montană a județului, la Topești-Bârsești, la Tichiriș-Vidra sau Vizantea-Livezi³⁷. Prezența așezărilor umane este certificată și în Epoca Bronzului urmată de Epoca Fierului la Dumbrăvița, Bârsești, Odobești sau Pădureni, unde s-au descoperit topoare de luptă, vârfuri de lance, cuțite și brăzdare de plug, râșnițe și diferite tipuri de vase ceramice³⁸.

pentru Aarii Naturale Protejate (ANANP), *Inventarul ariilor naturale protejate din România*, https://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/Anexa_nr_1.pdf, (data accesării: 23.10.2024); https://ananp.gov.ro/wp-content/uploads/inventar_arii_Ro_v1-00000003.pdf, (data accesării: 23.10.2024).

³⁴ Ion Pătrașcu, Ion Curocichin, Petrache Licsandru, Ionel Nistor (coordonatori), *Vrancea. Monografie*, Editura Sport-Turism, București, 1981, p. 33.

³⁵ Sebastian Morintz, *Săpăturile de la Bârsești. Raport preliminar*, în „Materiale și Cercetări Arheologice”, vol. III, Editura Academiei Republicii Populare Române, pp. 219 – 227.

³⁶ Cezar Cherciu, *O istorie a obștilor răzășești*, Editura Axis Libri, Galați, 2015, p. 92.

³⁷ *Ibidem*.

³⁸ Neculai Bogdan, Cristel Costandache, Sanda Nistor, *Consecințele despăduririlor. Reconstrucția ecologică a Vrancei*, Editura Silvică, Voluntari, 2015, p. 24.

Ulterior, în perioada prefeudală, așezări tribale ale carpilor au fost identificate în regiune, la Vârteșcoiu, Popești, Tifești, Pădureni și Vidra³⁹. Acestea furnizează muzeelor județului valoroase artefacte atestând legături constante cu Imperiul Roman și integrarea elementelor de civilizație romană în comunitățile din zonă⁴⁰. Se consideră că vechile confederații de obști sătești daco-carpice au transmis peste timp, în epoca migrațiilor și mai târziu elemente definitorii ale „legilor străvechi” până în sec. X–XIII, când, concomitent cu întemeierea cnezatelor și voievodatelor, se consolidează satele devălmașe pe teritoriul Vrancei. Despre acestea, sociologul Henri H. Stahl preciza că „nu sunt decât forme târzii de disoluție ale unor organizații cu mult mai vaste, de caracter tribal”⁴¹.

Expansiunea romano-catolicismului pe văile Putnei și Milcovului, facilitată de prezența cavalerilor teutoni, și înființarea episcopatului catolic al cumanilor (Episcopia de Milcov), cu reședința în „Civitas Mylcovia” (zona Odobeștilor de astăzi) au constituit o încercare de consolidare a stăpânirii politice prin mijloace religioase, exercitând o influență semnificativă asupra regiunii⁴². Activitatea acestei structuri eclesiastice s-a lovit, însă, de o rezistență locală și prezența unor lideri religioși de rit bizantin⁴³.

Țara Vrancei adoptă, în contextul formării statelor medievale românești, o formă de administrare autonomă inițial în cadrul Valahiei, ulterior în limitele teritoriale ale Moldovei⁴⁴.

Numele Vrancea este consemnat pentru prima dată într-un document redactat în limba latină la 2 iulie 1431, o scrisoare a voievodului transilvan Ladislau Apor către judele Brașovului Luca Kiss. Unul dintre cele mai interesante aspecte privind administrarea Țării Vrancei prin organisme sociale proprii este consemnat de Dimitrie Cantemir în faimoasa lucrare „Descriptio Moldaviae”: „a doua republică, dar mai mică, din Moldova este Vrancea, din ținutul Putnei, la hotarul Valahiei, înconjurat din toate părțile de munții cei mai sălbatici. Aici sunt douăsprezece sate și două mii de case și fiindcă se mulțumesc, ca și cei din Câmpulung, cu păstoritul, locuitorii nu au știință despre plug. Asemenea și ei plătesc domniei în fiecare an o dajdie știută; altminteri se țin de legile lor și nu primesc nici poruncile și nici judecători de la domnie”⁴⁵.

Bucurându-se de privilegii și libertăți speciale, ținutul Vrancei și-a menținut o autonomie aproape deplină, până în Epoca Modernă. Astfel, prezervarea tradițiilor, obiceiurilor specifice lumii satului vrâncean, în diversitatea sa, a fost favorizată de această

³⁹ *Ibidem*.

⁴⁰ J. Sava, B. D. Sava, *op. cit.*, p. 13.

⁴¹ Henri H. Stahl, *Contribuții la studiul satelor devălmașe românești*, vol. I – Confederații de ocol, structuri teritoriale și tehnici agricole, ed. a II-a, Editura Cartea Românească, București, 1998, p. 47.

⁴² Ștefan Pascu, Constantin Cihodaru, Konrad G. Gündisch, Damaschin Mioc, Viorica Pervain, *Documenta Romaniae Historica, D. Relații între Țările Române*, vol. I (1222-1456), Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1977, pp. 20-21.

⁴³ Dan Gh. Teodor, *Creștinismul de la Est de Carpați de la Origini până în secolul al XIV-lea*, Editura Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Iași, 1991, pp. 65-66.

⁴⁴ Romeo-Valentin Muscă, *Schitul Vrancea*, Editura Terra, Focșani, 2023, p. 14.

⁴⁵ Dimitrie Cantemir, *Descrierea Moldovei*, Editura Librăriei Socec&Co., Societate Anonimă, București, 1909, pp. 222-223.

evoluție istorică deosebită.

Existând ca ținut autonom încă dinaintea întemeierii Țării Românești și a Moldovei, Vrancea istorică, a intrat în hotarele Moldovei, în cadrul Ținutului Putnei, la 1482, când Ștefan cel Mare învingând forțele muntene, stabilește granița cu Țara Românească pe râul Milcov⁴⁶. Recunoscându-i autonomia locală, aceasta și-a menținut statutul privilegiat secole de-a rândul, ca Ocol în cadrul Ținutului Putna. Din punct de vedere politico-administrativ, Vrancea era condusă de un vornic, numit de domn din rândul micilor dregători ai Ținutului Putnei, sau din afara acestuia. Rolul vornicului în administrarea Ocolului Vrancei viza supravegherea ținutului, a străinilor și fugarilor, rezolvarea conflictelor locale atunci când acestea nu puteau fi soluționate prin judecata bătrânilor obștilor sau prin starostii ținutului, păstrarea ordinii, pedepsirea tâlharilor, dar și perceperea dărilor⁴⁷.

La sfârșitul secolului al XVII-lea și începutul celui de-al XVIII-lea apar dispute legate de stabilirea granițelor cu Transilvania, intrată sub stăpânire austriacă, în urma păcii de la Karlowitz din 1699. Au loc incursiuni și ocupări abuzive ale unor părți din zona montană de către sași și secui, ceea ce generează o perioadă de instabilitate și tensiuni, conflicte și lupte pentru restabilirea hotarelor și a proprietăților⁴⁸. Intervențiile domnitorilor moldoveni pe lângă autoritățile habsburgice, prin intermediul Înaltei Porți, s-au soldat cu stabilirea granițelor pe linia culmilor munților⁴⁹, în timpul lui Grigore al II-lea Ghica, la 20 ianuarie 1736, deși jafurile și tensiunile nu au luat sfârșit nici după stabilirea regimentelor de grăniceri pe linia Carpaților. Benefice au fost, însă, schimburile comerciale cu Transilvania care au dus la înflorirea unor târguri și sate vrâncene (ex. Bârsești, Negrilești, Vidra), dar care simultan, au generat transformări socio-culturale ce au determinat alterarea vechilor forme de organizare. Stăpânirea munților în devălmășie a fost înlocuită cu împărțirea pe neamuri, apoi pe bătrânii satelor, rămânând în averea colectivă a satelor vrâncene. Cu timpul, satele au revendicat dreptul de a stăpâni câte un munte. Acest fapt a atras taxe proporționale cu suprafața deținută din munte, dar și libertatea satelor de a decide asupra vânzării pădurilor⁵⁰.

Cu toate acestea, Marele Sfăt al Vrancei, compus din mandatarii aleși de obștile satelor, se consolidează în această perioadă, devenind o autoritate în adoptarea unor importante hotărâri pentru întregul ținut. Un rol extrem de important l-a avut în așa numitele procese ale Vrancei din secolele XVIII-XIX, prin *vechilii* aleși – împuterniciți să reprezinte întreg ținutul răzășesc. Demne de menționat sunt procesele purtate de vrânceni împotriva egumenilor greci, care și-au însușit vaste teritorii din Vrancea. În decurs de 75 de ani au avut loc 45 de astfel de procese cu mănăstiri precum Mera, Soveja

⁴⁶ C. Cherciu, *op. cit.*, p. 16.

⁴⁷ Aurel V. Sava, *Documente putnene*, vol I: Vrancea, Odobești – Câmpuri, Editura Terra, Focșani, 2011, pp. 31-32.

⁴⁸ Ionuț Iliescu, *Contribuții privind luptele pentru apărarea munților Vrancei*, în „Cronica Vrancei”, nr. II, coord. Horia Dumitrescu, Editura DMPress, Focșani, 2001, pp. 250-278.

⁴⁹ Romeo-Valentin Muscă, *op. cit.*, pp. 24-25.

⁵⁰ C. Cherciu, *op. cit.*, pp. 147-153.

și Vizantea-Livezi.

În 1801, domnitorul Constantin Ipsilanti, trecând peste realitatea social-istorică, a considerat ținutul drept moșie domnească, acordându-l vistiernicului Iordache Ruset-Roznovanu și transformând Țara Vrancei într-un ținut boieresc. Această acțiune a mobilizat obștile răzășești împotriva regimului fanariot opresiv. Este un moment de maximă rezistență pentru conservarea drepturilor moștenite din strămoși, cunoscut în istorie drept „marele proces de ieșire din boieresc”. Repunerea în drepturi s-a făcut prin hrisovul domnesc emis de Scarlat Calimachi la 20 octombrie 1817⁵¹.

În mod paradoxal luptele vrâncenilor pentru apărarea proprietății devălmașe nu au avut efectul menținerii proprietății colective, ei înșiși transferând-o obștilor sătești. La fel, împărțirile succesive care au urmat (1817-1818, 1831 și 1840) și concurența pentru locurile cu frunte și cele cu frunză nu au făcut decât să producă o mare fisură în unitatea Obștii Vrancei și a moșiei ținutului, „care nu va mai vorbi pe o singură voce”⁵². Cu timpul, simțul proprietății private, consolidat de noile tipuri de relații economice, a început să prindă tot mai mult contur, fiind susținut chiar din interiorul ținutului de o nouă apărută categorie de mici dregători locali. Reformele din timpul domniei lui Al. I. Cuza au accelerat acest proces, slăbind autonomia locală în favoarea întăririi autorității Statului. Noua ordine instituțională impune o societate modelată de legi uniforme și o administrație centralizată.

Cu toate acestea, obștea și liderii săi au reprezentat un pilon central al susținerii și dezvoltării comunității vrâncene demonstrând capacități remarcabile de organizare și inițiativă prin crearea și impunerea instituțiilor: au ridicat și consolidat biserici și mănăstiri, esențiale pentru viața spirituală a comunității, au sprijinit educația, înființând școli și centre culturale, au luat măsuri pentru combaterea epidemiilor ce amenințau sănătatea publică, au investit în infrastructura locală, creând drumuri de acces, au modernizat edilatar și civic localitățile.

Pe plan politic Țara Vrancei s-a distins în Epoca Modernă prin implicarea activă în momente cruciale ale istoriei naționale, precum Revoluția de la 1848. Comunitatea, inspirată de idealul unirii, a organizat un comitet revoluționar care a ales pentru prima dată, un țăran în Divanul Ad-hoc al Moldovei, pe moș Ion Roată din satul Câmpuri, întruchipând valorile fundamentale și aspirațiile țăranului vrâncan. În această calitate el a participat la Unirea Principatelor, și alegerea lui Alexandru Ioan Cuza ca unic conducător al ambelor principate.

Ulterior realizării Unirii Principatelor, un alt deziderat secular național – cucerirea independenței de stat – a mobilizat vrâncenii în Războiul de Independență din 1877. Membri ai Regimentului 10 Dorobanți, aceștia au luptat cu eroism în bătăliile decisive de pe teritoriul bulgar, la Grivița, Rahova și Vidin, contribuind la victoria împotriva Imperiului Otoman și la consolidarea suveranității României. Același patriotism l-au dovedit vrâncenii apărând independența, unitatea și suveranitatea statală în timpul

⁵¹ *Ibidem*, p. 161.

⁵² Romeo-Valentin Muscă, *op. cit.*, p. 22.

Primului Război Mondial, când teritoriul a căzut sub ocupația germană, frontul fiind stabilit pe aliniamentul Focșani-Nămoloasa-Galați. Odată cu reluarea ofensivei, în vara anului 1917, din Zboina Neagră până pe Valea Siretului, la Doaga, Muncelu, Cireșoaia, Străoane, Panciu, Străjescu, au avut loc lupte eroice încununate cu victoriile de la Mărăști și Mărășești, localități ale căror monumente venerează etern sacrificiul ostașilor⁵³.

Devastările cauzate de Primul Război Mondial, au determinat un efort considerabil pentru refacerea așezămintelor obștilor vrâncene. Procesul a fost îngreunat de distrugerea documentelor originale, pierdute în timpul ocupației germane. Cu toate acestea, între anii 1919 și 1926, așezămintele obștilor au fost refăcute și au continuat să funcționeze până în anul 1948, în baza amendamentelor aduse de Codul Silvic, din anul 1910.

După o perioada interbelică destul de zbuciumată, izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial avea să supună locuitorii Țării Vrancei la noi încercări și suferințe. Poziția strategică a regiunii, în apropierea Carpaților Orientali, a transformat-o într-un punct important pentru desfășurarea operațiunilor militare, Poarta Focșanilor și linia de apărare Focșani-Nămoloasa-Galați a avut un rol extrem de important în strategia războiului, mai ales în timpul luptelor din 1944. Satele au fost marcate de rechiziții masive, gospodăriile fiind golite de alimente, animale și alte bunuri pentru a susține efortul de război⁵⁴. În același timp, bombardamentele și luptele purtate pe teritoriul Vrancei, abuzurile trupelor „eliberatoare” sovietice au lăsat în urmă distrugerii considerabile, forțând numeroase familii să-și părăsească casele și să se refugieze. Mulți dintre tinerii satelor au fost înrolați și trimiși pe front, unii pierzându-și viața, alții întorcându-se răniți sau traumatizați. În ciuda acestor greutăți, comunitățile locale au găsit puterea să reziste, sprijinind trupele române cu hrană, adăpost și informații vitale. După terminarea războiului, Țara Vrancei a rămas cu răni adânci, dar și cu povești de curaj și solidaritate care au devenit parte din memoria colectivă a regiunii.

Impunerea regimului comunist a adus, ca pretutindeni, transformări profunde în structura socială, economică și culturală, Vrancea arhaică fiind integrată în ritmul dezvoltării socialiste⁵⁵. Prin naționalizarea resurselor și integrarea forțată a terenurilor agricole și forestiere în proprietatea statului, vechile structuri obștești erau desființate. Pentru ținutul Vrancei, impunerea regimului comunist a constituit cea mai agresivă formă de intervenție a partidului-stat în structura tradițională a satului⁵⁶. Revoltele țărănești din Vrancea, cum este și cea de la Bârsești din 1950, au fost printre cele mai puternice și curajoase acțiuni sociale îndreptate împotriva statului comunist⁵⁷. Acestea au fost, însă, reprimare violent, participanții fiind executați pe loc prin împușcare sau arestați, torturați

⁵³ Ana-Maria Bărbuș, op. cit., pp. 21-23.

⁵⁴ Ștefan O. Neagu, *Vrancea eroică, Vrancea tragică*, Editura Terra, Focșani, 2012, p. 63.

⁵⁵ C. Constantinescu-Mircești, *Vrancea arhaică, evoluția și problemele ei*, Editura Terra, Focșani, 2021, p. 222.

⁵⁶ Pricop Gabriela, *Colectivizarea în Vrancea. Rezistență și represiune*, Editura Docucenter, Bacău, 2020, p. 65.

⁵⁷ C. Cherciu, *Vrancea Roșie și Ținutul Putnei în fața istoriei (1944-1964)*, Editura Muzeului de Istorie Galați, Galați, 2021, p. 197.

și ulterior condamnați la închisoare, de unde, majoritatea nu s-au mai întors. Un aspect semnificativ al procesului de colectivizare în Vrancea este acela că el nu a putut fi aplicat uniform pe întreg teritoriul județului — în special în zonele montane, precum munții Vrancei, colectivizarea s-a confruntat cu obstacole mult mai mari decât în zonele de șes. În regiunea montană, gospodăriile erau adesea dispersate pe pante abrupte, cu parcele mici, de selecție și geometrie neregulată, ceea ce făcea dificilă comasarea lor într-o fermă colectivă coerentă. De asemenea, infrastructura era foarte slabă sau lipsea — drumurile erau dificile, transportul produselor agricole era costisitor și anevoios, accesul utilajelor mecanice era limitat sau chiar imposibil, iar distanțele între gospodării erau mari. În plus, cultura și obiceiurile locale, legătura puternică a locuitorilor cu pământul lor familial și rezistența la dezrădăcinare au întărit opoziția față de colectivizare. În consecință, în multe văi montane și zone greu accesibile din Vrancea, colectivele agricole (GAC-urile) au fost mai greu de organizat sau pur și simplu nu au reușit să cuprindă toate gospodăriile, astfel că procesul s-a aplicat selectiv și cu mai puțină eficacitate decât în câmpie.

În ciuda eliminării fundamentelor legale a existenței obștilor, acestea au continuat să funcționeze informal, prin acorduri tacite între comunități și autorități. Astfel, sătenii din Vrancea beneficiau de anumite drepturi neoficiale, care au conservat legătura lor cu fostele proprietăți. Un exemplu era posibilitatea de a achiziționa lemn de la Ocolul Silvic la prețuri reduse, lemn provenit din pădurile care, odinioară, aparțineau satului respectiv. Legătura cu pădurea era menținută și prin faptul că mulți bărbați din satele vrâncene lucrau, permanent sau sezonier, în exploatarea forestieră. Aceste mecanisme informale au reprezentat o formă de menținere și continuitate a legăturii cu tradiția și vechile orânduiri. Astfel, în ciuda contextului politic și economic impus de regimul comunist, hotarele pădurilor dintre sate s-au păstrat în mentalul colectiv, iar sentimentul proprietății obștești, deși foarte slăbit, a rămas viu⁵⁸.

Reorganizările administrative din perioada comunistă au fost și ele de natură să distrugă identitatea istorică a Vrancei arhaice, prin desființarea câtorva dintre cele mai vechi comune, schimbarea denumirilor localităților din rațiuni „estetice” sau integrarea în județ a unor localități din Câmpia Română, care aparținuseră de Valahia. De asemenea, intruziunea în viața monahală din Vrancea, reorganizările, transferurile clericilor și presiunile regimului comunist în încercarea de a combate sprijinirea luptătorilor anticomuniști din munți, în special de către monahii Schiturilor Lepșa și Valea Neagră au dus la revolte, arestări și condamnări.

Pe de altă parte, regimul comunist a investit în infrastructura regiunii, construind drumuri, școli, tabere și centre culturale și unități de cazare pentru turiști. Aceste inițiative aveau scopul de a moderniza zona și de a facilita accesul în regiune, în special pentru valorificarea resursele naturale ale Vrancei, precum lemnul și produsele agricole. De asemenea, s-au desfășurat ample acțiuni de reîmpădurire și refacere a terenurilor degradate, fondul forestier administrat de consiliile populare comunale crescând

⁵⁸ Monica Popa, Monica Vasile, *Tradiție, modernitate și continuitate în obștile vrâncene*, în „Acta Musei Porolissensis”, Revista Muzeului Județean de Istorie și Artă, nr. 27, Zalău, pp. 681-694.

semnificativ. Totuși, această perioadă de modernizare forțată a venit adesea în detrimentul specificului local, multe sate pierzându-și caracterul autentic sub presiunea industrializării și urbanizării.

În plan cultural, autoritățile comuniste au promovat o reinterpretare a tradițiilor locale, folosindu-le pentru a ilustra o identitate națională uniformă. Obiceiurile populare din Vrancea au fost incluse în spectacole și festivaluri organizate sub egida partidului, pierzându-și astfel contextul autentic.

Chiar și sub presiunea colectivizării și a politicilor de uniformizare culturală, obiceiurile locale și formele informale de organizare au continuat să existe, uneori în umbră, altele adaptate la noile condiții.

După căderea regimului comunist în 1989, Țara Vrancei a traversat o perioadă de tranziție caracterizată prin instabilitate și dificultăți economice, care au frânat progresul. În comparație cu alte zone ale țării, procesul de dezvoltare a fost mai lent, fiind influențat de lipsa investițiilor semnificative, posibilitățile limitate de angajare și dezvoltare profesională, de migrarea populației active către centre urbane sau în străinătate și de dificultățile în valorificarea resurselor locale. Această stagnare economică a afectat atât nivelul de trai al locuitorilor, cât și capacitatea regiunii de a-și găsi metode proprii și eficiente, de valorificare a potențialului de dezvoltare. În contextul retrocedărilor postdecembriste, obștile vrâncene, simboluri ale organizării comunitare tradiționale, au început să fie reînființate, recăpătându-și treptat rolul în gestionarea resurselor locale, în special a pădurilor și pășunilor. Această recuperare a formelor arhaice de organizare a fost însă adesea umbră de dispute legale și conflicte între membri, determinate de interese divergente sau de ambiguități legislative. Pe plan economic, declinul industriei forestiere de stat și migrarea masivă a populației active au generat provocări majore, ducând la depopularea multor sate și la schimbări semnificative în stilul de viață tradițional.

2.3.2 Componentele patrimoniale

Străvechiul pământ românesc al Țării Vrancei, caracterizat de peisajele pitorești cu munți, dealuri și văi, reprezintă o zonă de o inestimabilă valoare istorică și culturală. Bogată în vestigii istorice și monumente de lemn cu o arhitectură populară ce reflectă tradiții vechi, această regiune este un simbol al continuității și al creativității poporului român. Situată la adăpostul munților, în depresiunea dintre râurile Putna, Zăbala și Năruja, Țara Vrancei a fost dintotdeauna un nucleu de populație autohtonă care și-a păstrat până astăzi identitatea culturală. Acest teritoriu își relevă unicitatea prin gospodăriile tradiționale, locuințele cu organizare interioară distinctă, ornamentica specifică, cromatica vibrantă și obiceiurile străvechi, toate elemente ce compun un patrimoniu material și spiritual deosebit.

Pe lângă frumusețea naturală, Țara Vrancei impresionează prin menținerea vie a fenomenelor de civilizație și cultură populară, ce se manifestă printr-o armonie aparte între om și mediul înconjurător. Casele din Țara Vrancei, construite preponderent din lemn,

reflectă o îmbinare perfectă între utilitate și estetică. Ele relevă cele mai vechi tradiții de construcție de pe teritoriul României, fiind reprezentative pentru tehnica arhitecturală bazată pe cununi orizontale de bârne, cunoscută în literatura de specialitate sub denumirea de *Blockbau*⁵⁹. Organizarea interioară, ornamentica și cromatica bogată, evidențiază măiestria meșteșugarilor locali, a vestițiilor „lemnari”, și atenția acordată detaliilor.

Modul de viață și necesitățile specifice dictate de ocupațiile locuitorilor, au favorizat dezvoltarea meșteșugurilor: prelucrarea lemnului (a uneltelor, mobilierului, obiectelor de uz gospodăresc, a instrumentelor muzicale sau a vestitelor tipare și păpușare pentru caș) dogăritul (butoaie, putini, găleți); a olăriului în centre precum cel de la Irești-Vidra, torsul și țesutul (îndeosebi pentru realizarea laicerelor, cergilor, procovițelor și ștergarelor care împodobeau interiorul caselor) sau a cojocăritului – favorizat de practicarea păstoritului pe scară largă și existenței materiei prime necesare confecționării cojoacelor, pieptarelor sau saricilor (lâna)⁶⁰. Portul popular inconfundabil, cu totul special pentru reprezentarea civilizației satului vrâncean, păstrează elemente cu origini îndepărtate și de mare interes pentru perioada etnogenezei poporului român⁶¹. Cămașa femeiască încrețită la gât (de tip dacic), fotele (catrințele) negre cu cute, cămașa femeiască cu mâneca răsucită, ȋtarii bărbătești fără față, căciula rotundă sau broderia cu predilecție pentru culoarea de argint și aur a firului metalic și a betelii (numită „tel”), gluga purtată pe umăr sunt câteva dintre elementele care individualizează portul popular vrâncean, plasându-l în rândul celor mai desăvârșite creații de patrimoniu, pentru arta populară românească.

De asemenea, tradițiile și obiceiurile păstrate de-a lungul generațiilor, sărbătorile și ritualurile specifice, sunt mărturii ale unui mod de viață profund legat de valorile spirituale ale comunității. Jocul măștilor realizate din lemn, piele de oaie sau capră, specific zonei Nereju, jocurile de priveghi cum este „Leuca” sau dansul funerar „Chipărușul” (unic în Europa), riturile de pomană cum este „grijitul cu pomi” sunt obiceiuri cu origini străvechi, unele mergând până la ritualurile precreștine, geto-dace. „Boteitul oilor”, sărbătoare ce marchează obiceiul de transhumanță prin trecerea oilor spre zonele montane și organizarea stânelor, este, din nou, un element definitoriu pentru identitatea culturală a locuitorilor Vrancei⁶². Conștientizând valoarea patrimonială a tradiției pastorale, un traseu de transhumanță care străbate zece localități, respectiv Soveja, Năruja, Nistorești, Tulnici, Paltin, Nereju, Bârsești, Coza, Păulești, Negriștești a intrat recent în patrimoniul UNESCO.

Regiunea se distinge, astfel, prin bogăția patrimoniului imaterial, ilustrată de datinile transmise din timpuri imemorabile și de folclorul care cuprinde cântece, povești și legende

⁵⁹ Gheorghe Constantinescu, *Tradiție și inovație în arhitectura populară din Țara Vrancei*, în „Vrancea, Studii și comunicări”, revista Muzeului Vrancei, nr. IV, Focșani, 1981, pp. 279-316.

⁶⁰ Tancred Bănățeanu, Georgeta Stoica, *Zona etnografică Vrancea*, Editura Sport-Turism, București, 1988, pp. 37-48.

⁶¹ Ion Cherciu, *Ia românească: veștmânt, strai, podoabă*, vol. I, Editura Pim, Iași, 2021, p. 352.

⁶² Nicolae Damian, *Țara Vrancei, studiu de geografie culturală*, Editura Terra, Focșani, 2011, p. 210.

ce glorifică istoria și identitatea acestui spațiu românesc autentic. Încununată de aura creativității populare a legendei Vrâncioaiei și sursă de inspirație pentru vestita baladă „Miorița”, Țara Vrancei poate fi asemănată unui adevărat muzeu viu al culturii și civilizației românești, o adevărată punte între trecut și prezent, păstrată cu mândrie de comunitățile locale.

Patrimoniul istoric construit, prin monumentele laice și religioase este, de asemenea, deosebit. Pentru identitatea culturală religioasă, bisericile de lemn impresionează prin modestie. Pentru vrânceni, importanța lăcașurilor de cult nu rezidă în grandioarea construcției, ci în simbolistica profundă a spiritualității tradiționale. Ridicate din materiale naturale (lemn și piatră) și având o estetică ce emană simplitate, aceste edificii reprezintă un testament al credinței și al legăturii cu valorile strămoșești. Bisericile din lemn ale Țării Vrancei (Greșu, Lepșa, Coza, Spinești, Vrâncioaia, Valea Sării, Câmpuri, Prisaca, Năruja, Spulber – Vale, Păulești, Paltin, Nistorești etc.) sunt parte integrantă a acestui lung șir al creațiilor originale, specifice culturii populare a ținutului. Importanța ctitoriilor devălmașe relevată îndeosebi prin cele două schituri Valea Neagră și Lepșa, create după chipul și asemănarea Vrancei – de Obștea Vrancei – marchează expresia dorinței de evidențiere a autonomiei, dar și vocația centralizatoare pentru sacralitate⁶³. Acest tezaur de referință pentru individualitatea culturală vrânceană este completat de mănăstirile Soveja (construită de Matei Basarab) și Vizantea-Livezi (întemeiată de domnitorul Petru Șchiopul și ridicată în timpul domniei lui Ieremia Movilă), dar și de bisericile din zid. Ultimele, fiind de construcție mai recentă (sfârșitul secolului al XX-lea), nu prezintă atu-uri similare din rațiuni de vechime, istorie și arhitectură. De altfel, singura biserică din zid de pe teritoriul Țării Vrancei, aflată pe *Lista Monumentelor Istorice*, este „Cuvioasa Paraschiva” din satul Năruja.

Patrimoniul laic din Țara Vrancei impresionant prin bogăția sa, este o mărturie vie a conștiinței istorice și a valorilor comunității locale. Monumentele comemorative, crucile, troițele, mausoleele, statuile, dar și casele memoriale se disting nu doar prin numărul lor, ci și prin semnificația profundă pe care o poartă⁶⁴. Acestea reflectă respectul și recunoștința față de personalitățile istorice, precum și un omagiu adus marilor evenimente istorice în care vrâncenii s-au remarcat prin curaj, eroism și sacrificiu.

În virtutea celor 51 de obiective patrimoniale ce figurează pe *Lista Monumentelor Istorice*⁶⁵ și sub cupola identității unice pe care Țara Vrancei o are, patrimoniul acestei regiuni poate fi valorificat cu succes, având ca pilon central promovarea turismului regional integrat. Acest concept de branding, axat pe autenticitatea și specificul ținutului, deschide oportunități ample pentru atragerea vizitatorilor, promovarea și consolidarea

⁶³ I. Cherciu, *Bisericile de lemn din Țara Vrancei, factor de identitate culturală*, Editura Enciclopedică, București, 2003, p. 83.

⁶⁴ Lelia Pavel, Dumitru Huțanu, *Monumentele eroilor din județul Vrancea*, Editura Neuron, Focșani, 1995, p. 7.

⁶⁵ Institutul Național al Patrimoniului - Ministerul Culturii, *Lista Monumentelor Istorice 2015 din județul Vrancea*, [LMI-VN.pdf](#) (data accesării: 10.11.2024).

imaginii regiunii.

Pentru a sprijini această viziune, este esențială dezvoltarea și modernizarea infrastructurii, în special a drumurilor și a rețelei de circuite și trasee turistice. O infrastructură optimizată va asigura un acces mai facil și conexiuni rapide între principalele puncte de interes, creând o experiență turistică fluentă și mai atractivă. De asemenea, diversificarea și îmbunătățirea calității serviciilor oferite turiștilor sunt elemente cheie. Prin trasarea unor circuite tematice bine structurate, vizitatorii pot explora istoria, tradițiile, obiceiurile și gastronomia locală, oferindu-le oportunitatea de a experimenta toate fațetele autentice ale regiunii.

2.3.3 Spațiul mental vrâncean și elementele de identitate ale regiunii

Țara Vrancei reprezintă un spațiu cultural distinct în cadrul identității românești, comparabil cu alte regiuni etnografice consacrate precum Țara Maramureșului sau Țara Bârsei. Această regiune se remarcă prin autenticitate, conservatorism și o puternică reziliență culturală. Conturată ca entitate mentală încă din Evul Mediu, așa cum atestă scrierile lui Dimitrie Cantemir, Țara Vrancei s-a dezvoltat într-un cadru natural enclavizat, situat între Carpați și Subcarpați, fapt care a favorizat o evoluție autonomă și o coeziune solidă a comunităților locale, organizate în obști satești.

Izolarea geografică a contribuit la păstrarea unui sistem valoric tradițional, în care elementele fundamentale precum pământul, muntele, satul, casa și neamul sunt percepute nu doar ca simple bunuri sau spații, ci ca părți integrante ale unei identități colective. Obștile au avut un rol central în viața comunității, reglementând relațiile sociale, economice și spirituale într-un cadru guvernat de norme nescrise și obiceiuri cu puternică încărcătură simbolică. Religia ortodoxă, miturile locale, tradițiile și portul popular întregesc acest spațiu mental, consolidând o ierarhie culturală dominată de spiritualitate și atașament față de locurile natale.

Importanța culturală și științifică a regiunii a fost recunoscută prin studiile coordonate de Dimitrie Gusti și Henri H. Stahl, care au investigat interdisciplinar specificul spațiului vrâncean. Țara Vrancei a fost definită de Nicolae Iorga drept „icoană în mic”⁶⁶ a României, simbolizând un nucleu de sinteză între influențele Moldovei, Țării Românești și Transilvaniei.

⁶⁶ Nicolae Iorga, *Războiul nostru în note zilnice*, vol al III-lea: 1917-1918, 1 Ianuarie-31 Martie, Editura Ramuri SA, Craiova, 1922, p. 59, apud Ion Diaconu, *Ținutul Vrancei: etnografie – folclor - dialectologie*, vol. I, Editura pentru Literatură, București, 1969, p. 228.

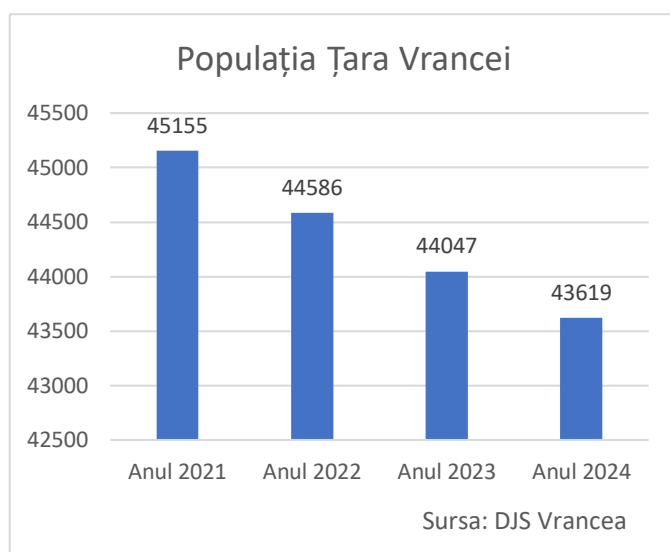
2.4 Componenta antropică a regiunii

2.4.1 Dimensiunea populației și distribuția spațială

Țara Vrancei se definește printr-o identitate demografică și socio-culturală complexă, modelată de procese istorice, migraționale și economice profunde. Amplasată într-o zonă de intersecție a influențelor culturale moldovenești, muntenesti și transilvănene, această microregiune se remarcă printr-o populație cu rădăcini adânci în structura teritorială tradițională românească. Analiza demografică actuală evidențiază însă o serie de transformări majore care au afectat atât structura numerică, cât și distribuția

spațială și socio-profesională a populației.

Grafic 1 - Populația Țării Vrancei 2021-2024

Sursa: Prelucrare date DJS Vrancea⁶⁷

Țara Vrancei se confruntă cu un declin demografic accentuat: în ultimii patru ani, peste 1500 de locuitori au părăsit zona, echivalentul unor comune întregi precum Bârsești sau Negrilești. În 2024, populația oficială era de 43.619 locuitori, însă listele electorale indică doar 35.840 de persoane cu domiciliu stabil, semnalând un posibil declin mult mai accentuat decât reflectă statisticile oficiale.

Fenomenul este cauzat de plecarea tinerilor, îmbătrânirea populației și condițiile economice dificile. Evoluția acestui indicator este aliniată tendințelor demografice existente la nivel național, dar și european. Se preconizează că populația totală a UE nu numai că va scădea pe termen lung, ci va suferi și o schimbare semnificativă a structurii sale pe vârste în următoarele decenii.

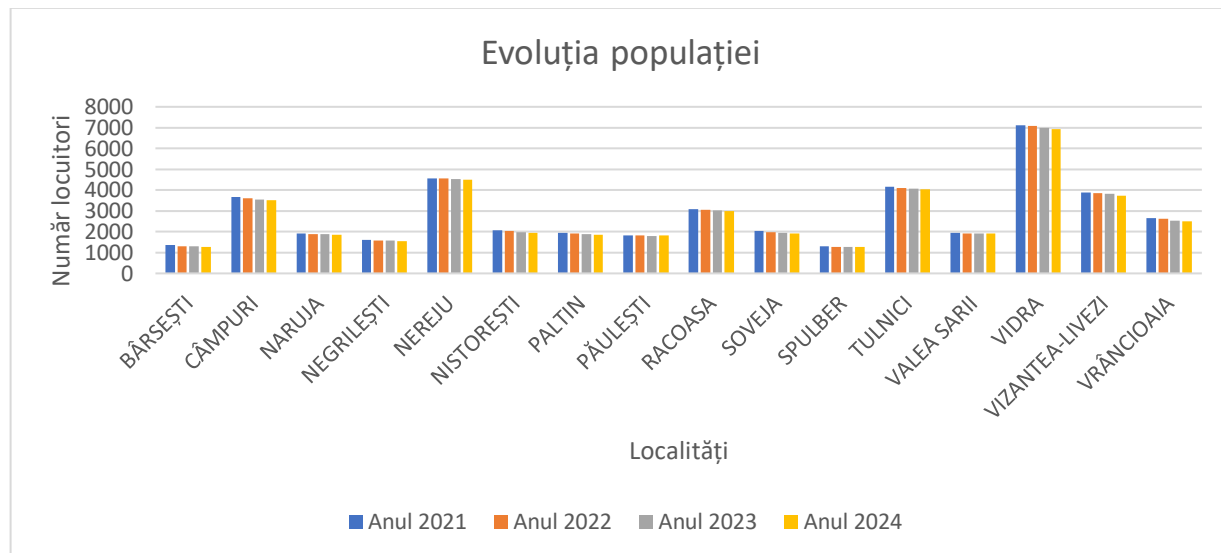
Conform Eurostat, populația totală va scădea cu 5% între 2019 (447 de milioane) și 2070 (424 de milioane). Populația în vârstă de muncă (20-64 de ani) va scădea și mai accentuat, de la 265 de milioane în 2019 la 217 milioane în 2070⁶⁸. Scăderea populației în

⁶⁷Direcția Județeană de Statistică Vrancea, Populația după domiciliu, [POP107D-POPULATIA-DUPA-DOMICILIUL-la-1-ianuarie-pe-sexe-si-localitati.pdf](#) (data accesării: 26.11.2024).

⁶⁸ Comisia Europeană, *The 2021 Ageing Report Economic & Budgetary Projections for the EU Member States (2019-2070)*, mai 2021, [The 2021 Ageing Report: Economic and Budgetary Projections for the EU Member States \(2019-2070\) - European Commission](#), p. 5 (data accesării: 21.11.2024).

vârstă de muncă exercită o presiune care are ca rezultat scăderea veniturilor provenite din impozitul pe venit al persoanelor fizice și din contribuțiile de asigurări sociale. De asemenea, odată cu îmbătrânirea populației, se preconizează o creștere a cheltuielilor cu asistența medicală, îngrijirea pe termen lung și pensiile⁶⁹.

Grafic 2 - Evoluția populației 2021-2024

Sursa: Prelucrare date DJS Vrancea⁷⁰

Tendința de scădere este vizibilă în aproape toate cele 16 comune componente ale microregiunii Țara Vrancei, reflectând un fenomen generalizat de îmbătrânire demografică și migrație externă accelerată.

2.4.2 Densitatea populației

Densitatea populației variază semnificativ între localitățile analizate, de la 7,78 locuitori/km² în Nistorești până la 145,79 locuitori/km² în Răcoasa. Această diferență semnificativă indică o distribuție inegală a populației în regiune. La nivelul anului 2024, cele mai mici densități se înregistrează în comunele de munte Nistorești (7,78 loc/km²) și Păulești (10,43 loc/km²). Această situație este determinată de extinderea mare a comunelor în zona montană, care nu este propice locuirii. La polul opus se află comunele Răcoasa (145,79 loc/km²), Bârsești (88,17 loc/km²), Spulber (59,07 loc/km²). Valoarea medie la nivelul regiunii este de 28,35 loc/km², semnificativ mai mică comparativ cu densitatea medie la nivelul întregului județ Vrancea, care este de 76,23 loc/km²⁷¹.

⁶⁹ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Schimbările demografice din Europa: un set de instrumente pentru acțiune, Bruxelles, 11.10.2023, eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023DC0577, p.5 (data accesării: 22.11.2024).

⁷⁰ Direcția Județeană de Statistică Vrancea, *Populația după domiciliu*, [POP107D-POPULATIA-DUPA-DOMICILIUL-la-1-ianuarie-pe-sexe-si-localitati.pdf](https://pop107d-populatia-dupa-domiciliu-la-1-ianuarie-pe-sexe-si-localitati.pdf) (data accesării: 26.11.2024).

⁷¹ *Ibidem*.

2.4.3 Structura socio-demografică a populației

2.4.3.1 Structura pe grupe de vârstă

Repartizarea populației pe grupe de vârstă este un indicator foarte important al mișcării naturale a populației, fiind strâns dependentă de variațiile unor indicatori precum natalitatea, fertilitatea sau mortalitatea. Ea marchează schimbul de generații la nivelul unei populații, fiind luată în calcul pentru aprecierea forței de muncă sau planificarea socio-economică⁷².

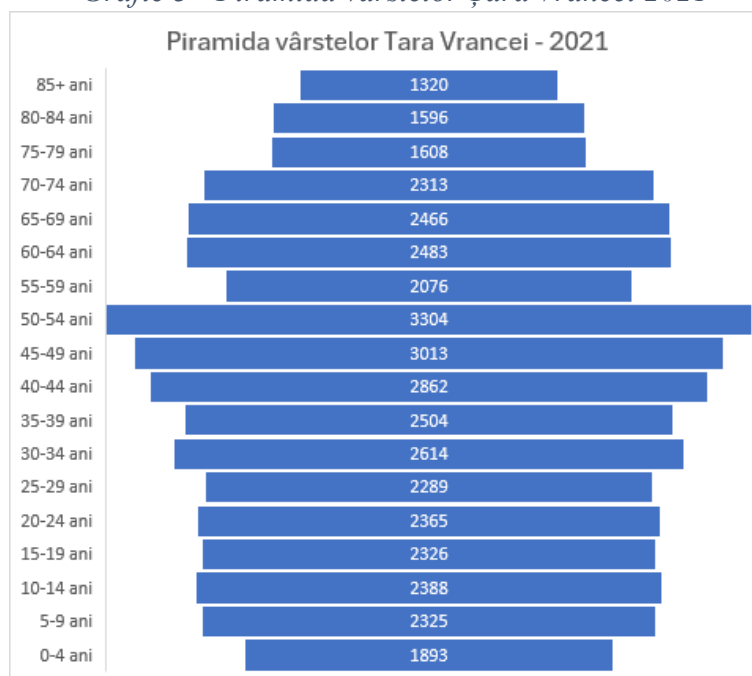
Populația adultă (15-64 ani) reprezenta 61,82% în 2021, iar populația vârstnică (65+) o depășea pe cea tânără (0-14 ani) cu 6 puncte procentuale. Indicele de îmbătrânire demografică în Țara Vrancei este de 140,82, comparativ cu 127,5 la nivel național în 2024 (INS)⁷³. Acest raport semnalează o accelerare a fenomenului de îmbătrânire în regiune, cu implicații sociale și economice grave. *Grafic 3 - Piramida vârstelor Țara Vrancei 2021*

Analiza piramidei vârstelor întărește concluziile privind îmbătrânirea populației.

La nivel regional se observă o descreștere a numărului populației, precum și o creștere a populației vârstnice în raport cu cea tânără.

2.4.3.2 Structura populației pe sexe

Structura populației pe sexe în Țara Vrancei reflectă o echilibrare relativă între numărul bărbaților și al femeilor, fără diferențe majore între cele două categorii.

Sursa: Prelucrare date INS⁷⁴

2.4.3.3 Diversitatea etnică

Țara Vrancei este aproape monoetnică: 94,24% dintre locuitori s-au declarat români, celelalte etnii fiind maghiari, romi și ucraineni (Recensământ 2021, INS). Mixajul etnic este aproape inexistent la nivelul regiunii.

⁷² A. Mureșan, *op. cit.*, p.156.

⁷³ Institutul Național de Statistică, *Comunicat de presă, nr. 83, 5 aprilie 2024*, [Template comunicat presa](#) (data accesării: 21.11.2024).

⁷⁴ Date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, *Structura populației rezidente pe sexe și grupe de vârstă*, [Tabel-1.02.xlsx](#), (data accesării: 25.11.2024).

De altfel, în mai multe comune toți locuitorii s-au declarat români. Printre acestea enumerăm comunele Năruja, Negrileşti, Nereju, Nistorești, Răcoasa, Spulber sau Valea Sării⁷⁵.

2.4.3.4 Structura confesională

La recensământul din 2021, structura confesională a populației din Țara Vrancei⁷⁶ evidențiază o omogenitate religioasă pronunțată. Majoritatea covârșitoare a locuitorilor care și-au declarat religia, aproximativ 97%, se identifică cu religia creștin-ortodoxă, reflectând astfel tradiția spirituală dominantă a regiunii. Pe locul al doilea, dar la o distanță semnificativă, se află confesiunea romano-catolică, reprezentând 3% din totalul populației declarate.

O excepție notabilă în această configurație o constituie comuna Vizantea-Livezi, unde procentul romano-catolicilor ajunge la 32%, conferindu-i un caracter confesional aparte în cadrul microregiunii. În afara acestei comune, prezența romano-catolicilor este sporadică și foarte redusă, fiind consemnată doar în localitățile Câmpuri și Tulnici, unde s-au înregistrat 15, respectiv 3 persoane.

Celelalte confesiuni religioase, precum greco-catolică, penticostală, baptistă, adventistă de ziua a șaptea, creștină după evanghelie, creștină după rit vechi sau ortodoxă sârbă, sunt reprezentate de grupuri extrem de mici, adesea simbolice, răspândite în câteva comune precum Nistorești, Spulber, Câmpuri, Vidra, Răcoasa, Tulnici sau Paltin. De asemenea, s-au înregistrat cazuri izolate de persoane aparținând religiei musulmane în Vidra și ale Martorilor lui Iehova în Nistorești.

2.4.4 Dinamica naturală a populației

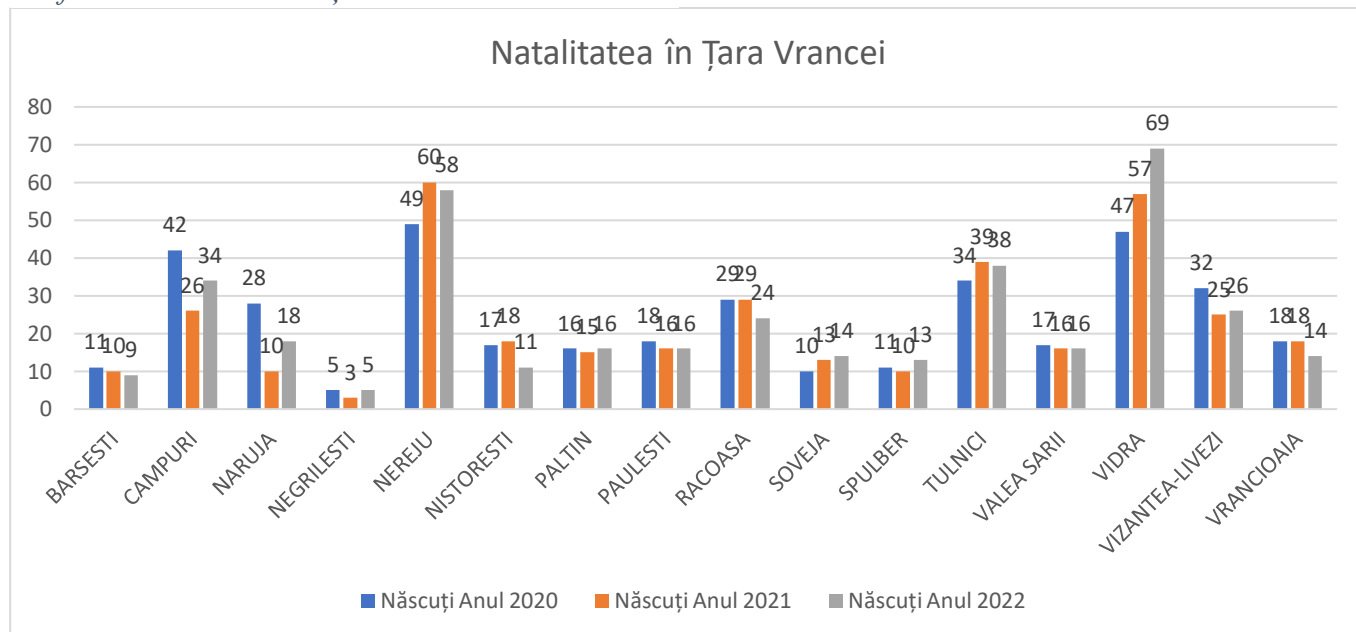
Analiza fenomenelor de natalitate și mortalitate în Țara Vrancei conturează o imagine îngrijorătoare asupra dinamicii demografice regionale. În ultimii ani, numărul nașterilor a cunoscut o tendință descendentă, reflectând un fenomen deja familiar la nivel național: scăderea ratei natalității. Acest declin este asociat cu factori structurali precum îmbătrânirea populației, plecarea tinerilor, modificările în comportamentul familial și scăderea fertilității. Deși există fluctuații anuale și diferențe între localități, puține comune – cum ar fi Nereju și Vidra – înregistrează o evoluție pozitivă, cu un număr relativ constant sau chiar în creștere al nașterilor.

⁷⁵ Date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, *Populația rezidentă după etnie*, [Tabel-2.02.1-si-Tabel-2.02.2.xlsx](#) (data accesării: 25.11.2024).

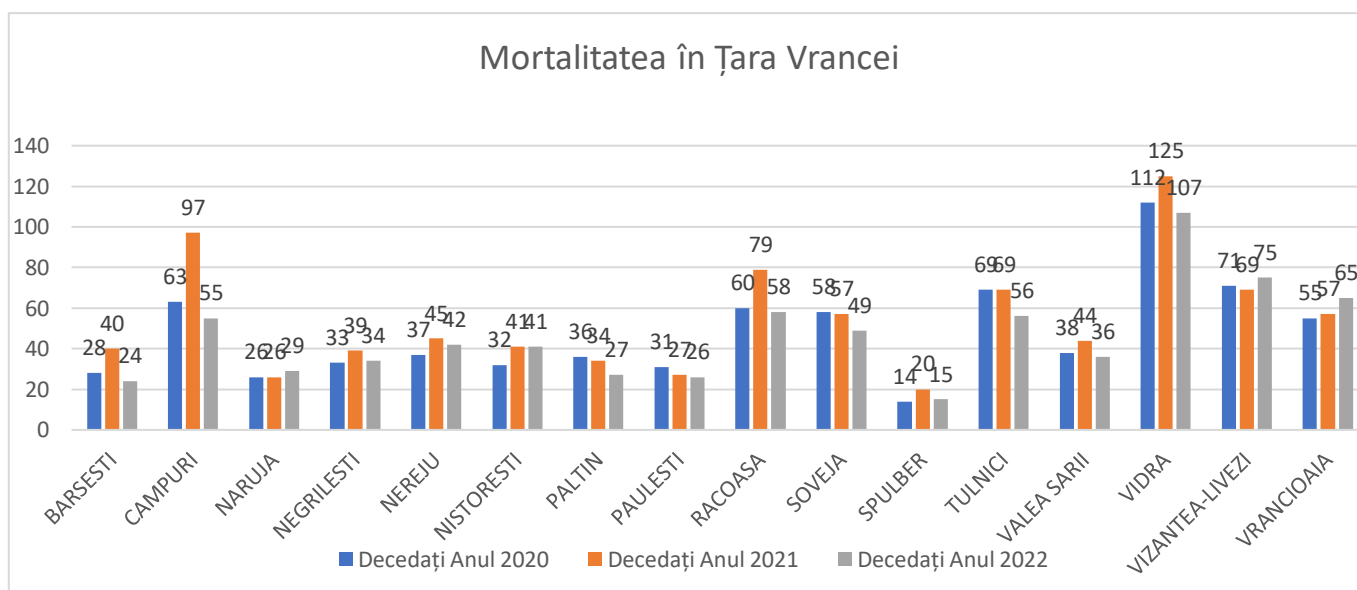
⁷⁶ Date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, *Populația rezidentă după religie*, [Tabel-2.04.1-si-Tabel-2.04.2.xlsx](#) (data accesării: 25.11.2024).

Grafic 5 - Natalitatea în Țara Vrancei 2020-2022

Sursa: Prelucrare date DJS Vrancea⁷⁷

Grafic 4 - Mortalitatea în Țara Vrancei 2020-2022

În contrast, mortalitatea rămâne ridicată, fiind constant superioară natalității. Această disproporție generează un spor natural negativ, indicând o scădere netă a populației în absența unui aport migrator pozitiv. Cauzele sunt multiple, dar cel mai relevant factor în perioada recentă a fost pandemia COVID-19, care a amplificat vulnerabilitatea populației vârstnice și a suprasolicitat sistemul medical. În acest context,

⁷⁷ Date prelucrate de la Direcția Județeană de Statistică Vrancea, *Nascuti vii pe judete si localitati POP201D-Nascuti-vii-pe-judete-si-localitati.pdf* (data accesării: 22.11.2024).

Sursa: Prelucrare date DJS Vrancea⁷⁸

numărul deceselor a crescut de la 763 în anul 2020 la 869 în 2021, înregistrând o scădere parțială în 2022, când s-au raportat 739 decese. Totuși, mortalitatea a rămas în mod constant mai ridicată decât natalitatea. Datele sintetizate în perioada 2020–2022 evidențiază clar amploarea dezechilibrului demografic: în 2020, sporul natural era de -379, în 2021 a atins un minim de -504, iar în 2022 a rămas negativ, la -358. Aceste cifre, furnizate de Direcția Județeană de Statistică Vrancea, semnaleză o realitate critică: populația regiunii este în scădere constantă, cu efecte directe asupra potențialului de dezvoltare socio-economică. Prin urmare, această evoluție demografică negativă accentuează nevoia unor politici publice coerente și bine adaptate la realitățile locale.

Tabel 1 - Sporul natural în Țara Vrancei 2020-2022

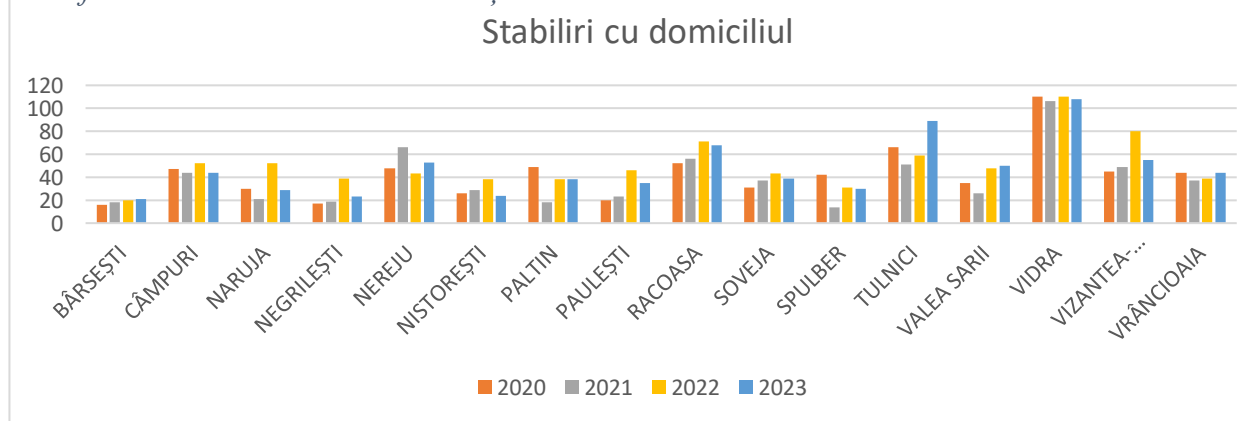
Anul	2020	2021	2022
Nașteri	384	365	381
Decese	763	869	739
Spor Natural	-379	-504	-358

Sursa: Prelucrare date DJS
Vrancea⁷⁹

2.4.5 Dinamica mecanică a populației

Mobilitatea teritorială în Țara Vrancei, adică mișcarea populației prin stabilirea sau părăsirea domiciliului, reflectă o dinamică ce influențează profund structura demografică și potențialul de dezvoltare al regiunii. În perioada 2021–2023, migrația internă și externă a generat un dezechilibru constant, marcat printr-un sold migratoriu negativ: mai mulți oameni au plecat din regiune decât s-au stabilit în ea.

Grafic 6 - Stabiliri cu domiciliul în Țara Vrancei 2020-2023

Sursa: Prelucrare date DJS Vrancea⁸⁰

⁷⁸ Date prelucrate de la Direcția Județeană de Statistică Vrancea, *Decedați pe județe și localități* [POP206D-Decedati-pe-județe-si-localitati.pdf](#) (data accesării: 22.11.2024).

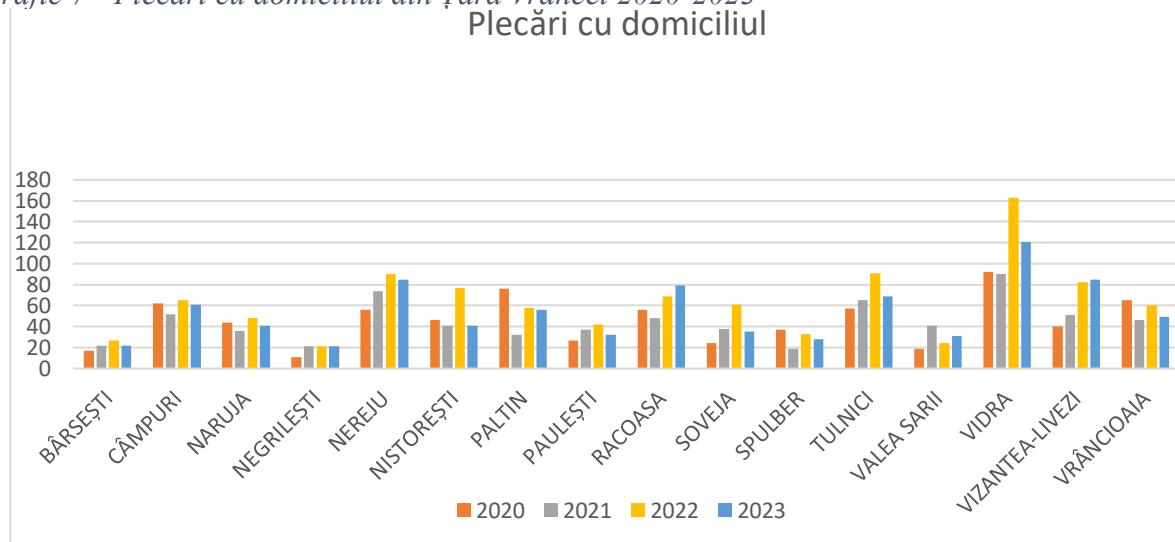
⁷⁹ Date prelucrate de la Direcția Județeană de Statistică Vrancea, *Nascuti vii pe județe și localități* / *Decedați pe județe și localități* [POP201D-Nascuti-vii-pe-județe-si-localitati.pdf](#) / [POP206D-Decedati-pe-județe-si-localitati.pdf](#) (data accesării: 22.11.2024).

⁸⁰ Conform răspunsului Direcției Județene de Statistică Vrancea (nr. 2449/5.12.2024) la adresa cu nr. 10a/2.12.2024.

Numărul celor care s-au stabilit cu domiciliul în localitățile din microregiune a rămas redus, oscilând între 1,36% și 1,81% din populația totală. În termeni absoluți, în 2021 s-au stabilit 614 persoane, în 2022 au fost înregistrate 809 persoane, iar în 2023 au fost înregistrate 750 persoane. Ca pol de atractivitate pentru stabilirile noi în teritoriu, se remarcă comunele Vidra, Tulnici și Vizantea-Livezi.

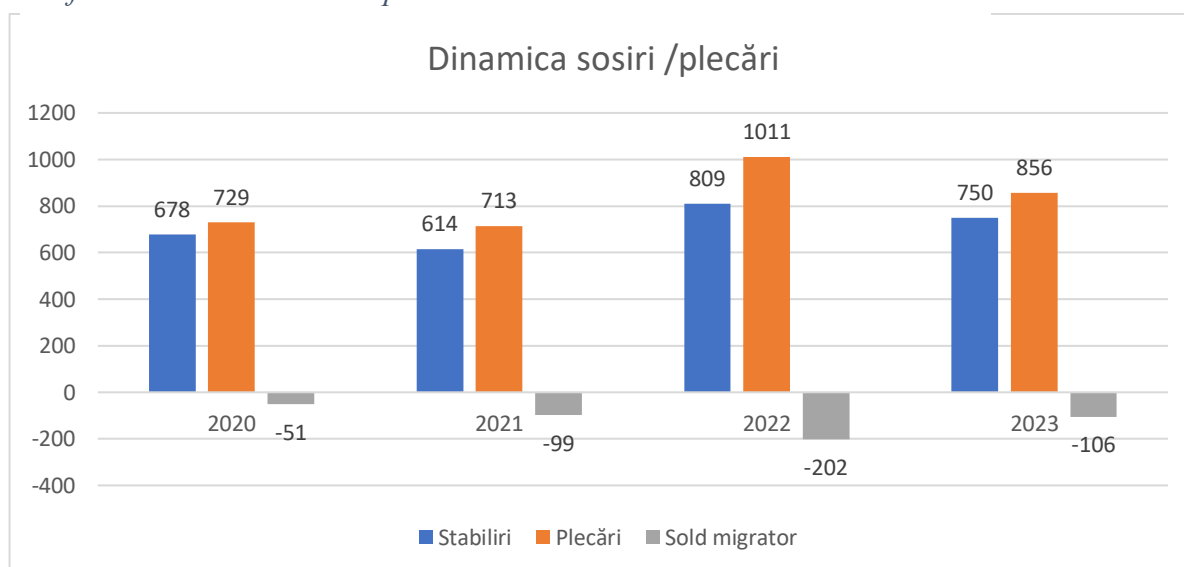
În schimb, rata plecărilor a fost mai mare în fiecare dintre cei trei ani analizați.

Grafic 7 - Plecări cu domiciliul din Țara Vrancei 2020-2023

Sursa: Prelucrare date DJS Vrancea⁸¹

Grafic 8 - Dinamica sosiri / plecări 2020-2023

Sursa: Prelucrare date DJS Vrancea

În 2021, 713 persoane (1,58%) au părăsit zona, în 2022 numărul a crescut la 1.011 persoane (2,26%), iar în 2023 a fost de 856 persoane (1,94%). Anul 2022 a înregistrat cel

⁸¹ Ibidem.

mai accentuat dezechilibru migratoriu, cu o diferență semnificativă între cei care au plecat și cei care s-au stabilit în regiune.

Această dinamică migratorie indică o presiune demografică semnificativă asupra Țării Vrancei, contribuind la declinul populației și la dezechilibre sociale și economice.

Totuși, datele oficiale nu reflectă întregul fenomen, întrucât mulți locuitori plecați în străinătate continuă să figureze cu domiciliul stabil în comună, fapt ce denaturează parțial statisticile oficiale. Cu toate acestea, migrația rămâne unul dintre principalii factori care afectează coeziunea comunitară și perspectivele de dezvoltare ale regiunii.

2.4.6 Evoluția principalilor indicatori demografici

Evoluția demografică a microregiunii Țara Vrancei reflectă o serie de transformări profunde, cu implicații semnificative asupra perspectivelor de dezvoltare durabilă. Analiza tendințelor recente relevă un proces accentuat de declin demografic, caracterizat prin reducerea constantă a populației, fenomen însoțit de îmbătrânirea accentuată a structurii populaționale și de modificări în compoziția socio-demografică. Toate unitățile administrativ-teritoriale din regiune au înregistrat, în ultimii ani, scăderi ale numărului de locuitori, ceea ce conturează un proces de depopulare generalizată.

Un indicator elocvent al acestei tendințe este indicele de îmbătrânire demografică, aflat pe un trend ascendent, semnalând creșterea ponderii persoanelor vârstnice în paralel cu scăderea populației tinere. Această transformare a structurii pe vârste este generată, în principal, de un spor natural negativ și de migrația net negativă, mai multe persoane aleg să părăsească regiunea decât să se stabilească în ea.

Cu toate acestea, rata de descreștere a populației nu este uniformă la nivel regional, existând diferențe relevante între localități în ceea ce privește dinamica demografică. Această realitate sugerează necesitatea unei abordări teritoriale diferențiate în formularea politicilor publice.

Prin urmare, deși Țara Vrancei se confruntă cu provocări demografice complexe, acestea pot fi convertite în oportunități prin implementarea unor politici publice adaptate specificului local și orientate spre sustenabilitate și incluziune.

2.5 Infrastructura

2.5.1 Fondul locativ din Țara Vrancei

Conform Eurostat, 31% din populația UE locuiește în locuințe închiriate, evidențiind diferențele semnificative în accesul și preferințele privind locuirea.⁸² Fondul de locuințe din România și-a menținut trendul ascendent în ultimii ani, atingând 9.722,2 mii de locuințe la sfârșitul anului 2023, o creștere cu 66,5 mii de locuințe (+0,7%) față de sfârșitul anului 2022. Această creștere a fost susținută în principal de construcțiile noi,

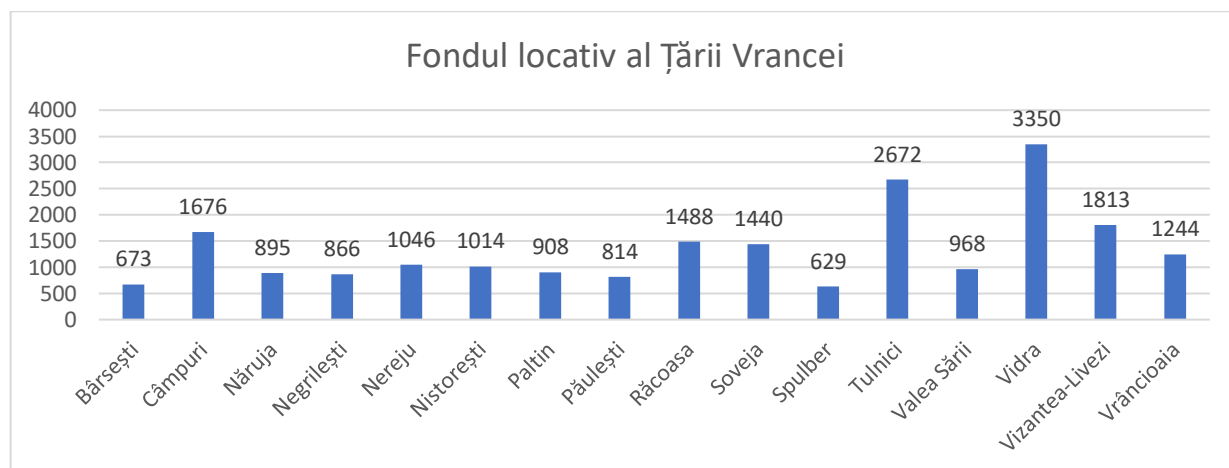
⁸² *Share of people living in households owning or renting their home, 2022*, in “Housing in Europe” – 2023 edition, [Housing in Europe – 2023 edition - Eurostat](#), accesat în 05.12.2024

care au adăugat 71,0 mii de locuințe, dar și de transformarea unor spații cu altă destinație în locuințe, contribuind cu 0,6 mii de unități.

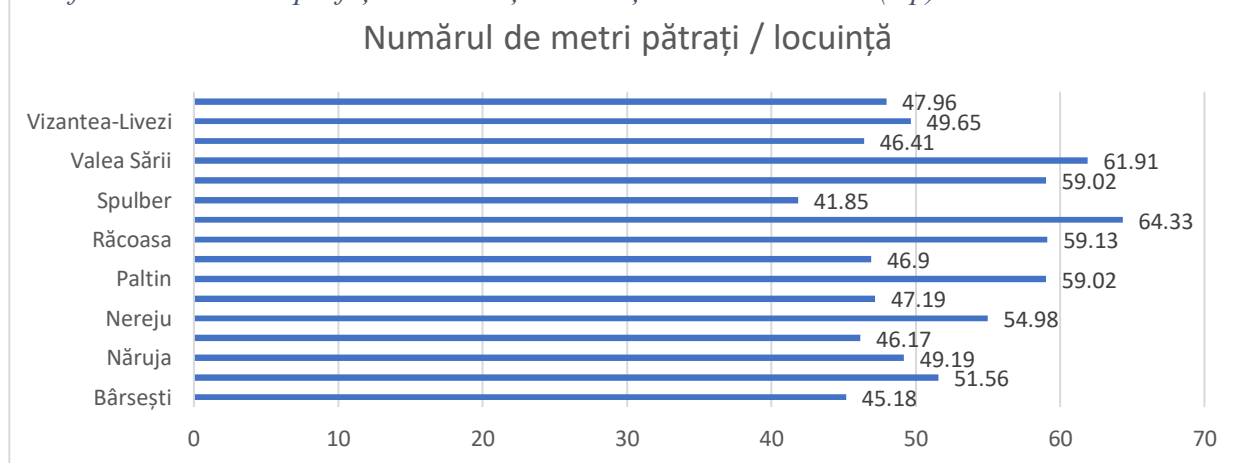
Pe de altă parte, au existat și ieșiri din fondul de locuințe, înregistrându-se 5,0 mii de locuințe eliminate. Acestea au rezultat atât din demolări (4,4 mii locuințe), cât și din schimbarea destinației unor locuințe în alte tipuri de spații (0,6 mii locuințe)⁸³. În ceea ce privește fondul locativ din Țara Vrancei se poate observa aceeași direcție: peste 95% dintre locuințele acestei regiuni sunt reprezentate de proprietăți private.

Grafic 9 - Fondul locativ al Țării Vrancei 2021

Sursa: Prelucrare date DJS Vrancea⁸⁴

Grafic 10 – Media suprafețelor locuințelor din Țara Vrancei 2021 (mp)

Sursa: Prelucrare date DJS Vrancea⁸⁵

Cât despre numărul acestora, urmând dinamica populației, observăm un număr

⁸³ INS, *Fondul de locuințe* în “Anuarul Fondului de locuințe 2023”, ediția 2024, p. 5.

⁸⁴ Date prelucrate de la Direcția Județeană de Statistică Vrancea, *Locuințe existente la sfarsitul anului pe forme de proprietate, judete si localitati*, [LOC101B-Locuinte-existente-la-sfarsitul-anului-pe-forme-de-propietate-judete-si-localitati-.pdf](#) (data accesării: 04.12.2024).

⁸⁵ *Ibidem*.

mai crescut de locuințe în comune precum Câmpuri (1676), Tulnici (2672) și Vidra (3350), la polul opus aflându-se sub o medie de 1000 de locuințe, comune precum Bârsești (673), Paltin (908) sau Spulber (629). Această distribuție reflectă atât densitatea populației, cât și gradul de dezvoltare al fiecărei comune. Astfel, structura locuințelor din Țara Vrancei reflectă atât caracteristicile geografice, cât și fenomenele demografice specifice regiunii, cum ar fi migrația tinerilor sau îmbătrânirea populației.

Comunele din Țara Vrancei cu cele mai mari suprafețe locuibile medii pe locuință sunt Soveja (64,33 mp²), Valea Sării (61,91 mp²) și Răcoasa (59,13 mp²), iar cele cu cele mai mici valori sunt Spulber (41,85 mp²), Bârsești (45,18 mp²) și Negrilești (46,17 mp²).

Se poate observa, totuși, o creștere substanțială a spațiului locuibil alocat fiecărei localități. Dacă acum 12 ani media era în jurul valorii de 42,08 mp², media anului 2021 evidențiază o valoare de 51,90 mp².⁸⁶

Tabel 2 - Numărul de locuințe și media numărului de locuitori 2021

Localități	Locuințe	Locuitori per locuință
Bârsești	673	2,00
Câmpuri	1676	2,18
Năruja	895	2,13
Negrilești	866	1,86
Nereju	1046	4,34
Nistorești	1014	2,04
Paltin	908	2,13
Păulești	814	2,25
Răcoasa	1488	2,07
Soveja	1440	1,41
Spulber	629	2,06
Tulnici	2672	1,55
Valea Sării	968	2,00
Vidra	3350	2,12
Vizantea-Livezi	1813	2,15
Vrâncioaia	1244	2,13

Sursa: Prelucrare date DJS Vrancea⁸⁷

Cu o medie de 2.15 locuitori/locuință Țara Vrancei se află sub media Uniunii Europene de 2,3 persoane/locuință.

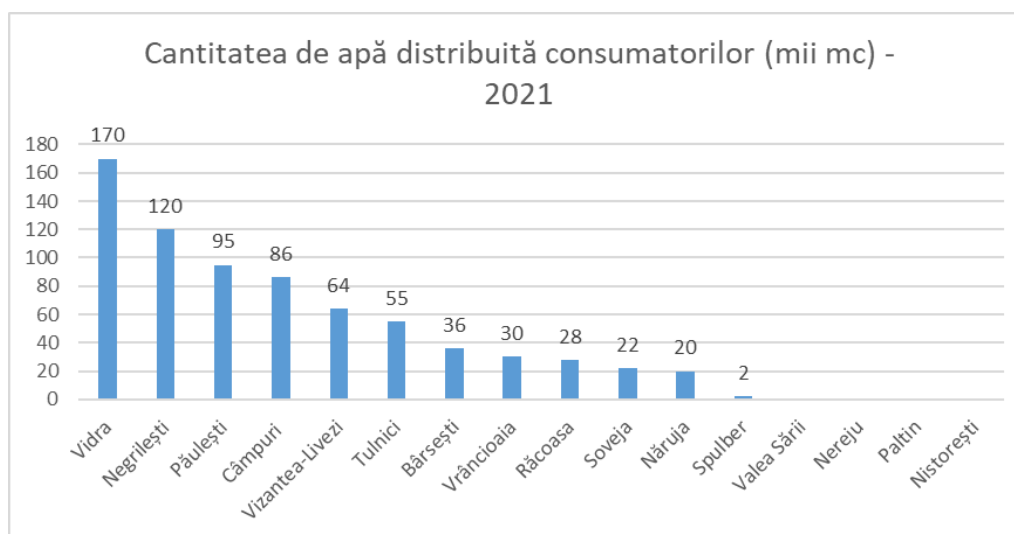
⁸⁶ A. Mureșan, op.cit., p.177,

⁸⁷ Date prelucrate de la Direcția Județeană de Statistică Vrancea, *Populația după domiciliu*, [POP107D-POPULATIA-DUPA-DOMICILIU-la-1-ianuarie-pe-sexe-si-localitati.pdf](#) și *Locuințe existente la sfârșitul anului pe forme de proprietate, județe și localități* [LOC101B-Locuinte-existente-la-sfarsitul-anului-pe-forme-de-proprietate-judete-si-localitati-.pdf](#) (data accesării: 26.11.2024).

2.5.2 Rețelele de alimentare cu apă potabilă și canalizare

În ceea ce privește alimentarea cu apă a comunelor din Țara Vrancei, se constată că teritoriul analizat dispune doar parțial de rețele centralizate de distribuție. Această situație generează diferențe semnificative în ceea ce privește consumul de apă potabilă, atât la nivelul comunelor, cât și în raportarea pe cap de locuitor. Localitățile dotate cu sisteme de alimentare centralizată înregistrează valori superioare ale consumului, în timp ce localitățile care se bazează preponderent pe fântâni sau captări locale prezintă un nivel mult mai redus, ceea ce evidențiază nu doar deficitul de infrastructură, ci și disparitățile de dezvoltare între localități, punând în lumină nevoia unor investiții urgente.

Grafic 11 - Cantitatea de apă distribuită consumatorilor din Țara Vrancei 2021

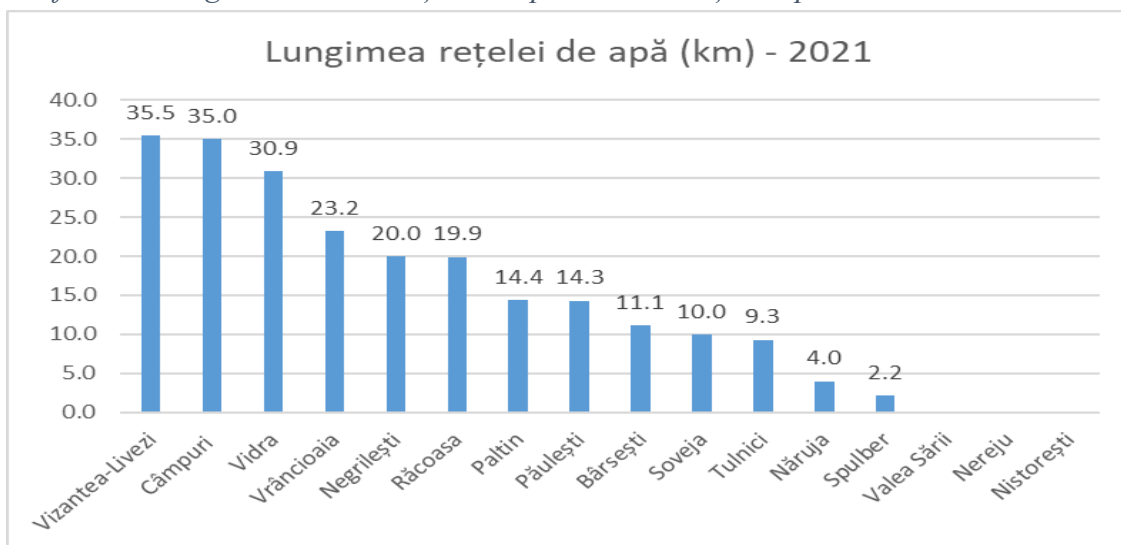

Sursa: Prelucrare date DJS Vrancea⁸⁸

Analiza lungimii rețelilor de apă și de canalizare din comunele Țării Vrancei scoate în evidență disparități majore de infrastructură.

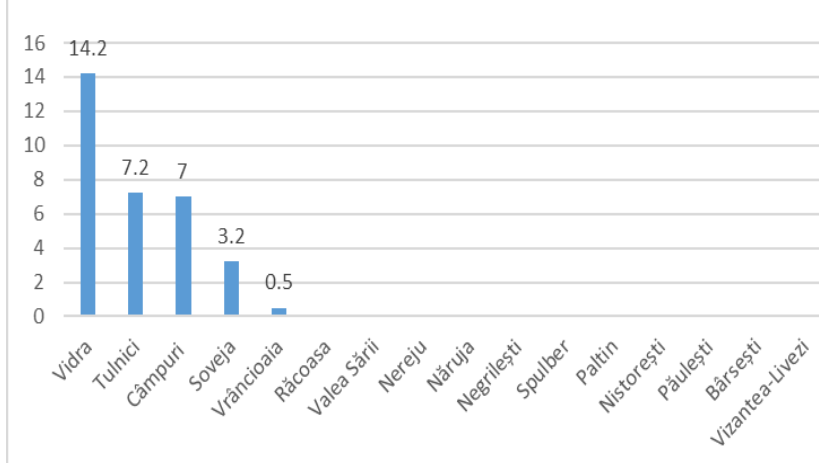
⁸⁸ Date prelucrate de la Direcția Județeană de Statistică Vrancea, *Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor, pe județe și localități*, [GOS108A-Cantitatea-de-apa-potabila-distribuita-consumatorilor-pe-județe-si-localități-.pdf](#).

Grafic 12 - Lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei 2021

Sursa: Prelucrare date DJS Vrancea⁸⁹

În timp ce localități precum Vizantea-Livezi, Câmpuri sau Vidra dispun de rețele de apă mai extinse (peste 30 km), alte comune precum Năruja, Spulber, Nereju sau Nistorești se situează la niveluri foarte reduse, sub 5 km.

Situația este și mai dezechilibrată în privința canalizării, unde doar câteva comune (Vidra, Tulnici, Câmpuri) înregistrează lungimi semnificative de rețea, în timp ce multe altele fie au valori minime, fie lipsesc complet din acest punct de vedere. Aceste diferențe reflectă un deficit de investiții unitare și evidențiază contrastul dintre localitățile cu un grad mai ridicat de dezvoltare și cele rămase în urmă, fapt ce influențează direct calitatea vieții

Grafic 13 - Lungimea totală a conductelor de canalizare 2021
Lungimea totală simplă a conductelor de canalizare în kilometri - 2021

⁸⁹ Date prelucrate de la Direcția Județeană de Statistică Vrancea, *Lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile, pe județe și localități*, <https://vrancea.insse.ro/wp-content/uploads/2020/04/GOS106B-Lungimea-totala-a-rețelei-simple-de-distribuție-a-apei-potabile-pe-județe-si-localități-.pdf>

populației și potențialul de dezvoltare locală.

Sursa: Prelucrare date DJS Vrancea⁹⁰

În ceea ce privește consumul de apă potabilă per locuitor, comune precum Negrilești sau Păulești au un consum mai ridicat de apă (74,25 m³ și respectiv 46,27 m³ pe cap de locuitor), în timp ce alte localități, cum ar fi Spulber, Bârsești, Nistorești, Paltin sau Nereju, au fie un consum mult mai mic (1,54 m³ în cazul Spulber) fie nu beneficiază de rețele de distribuție a apei potabile. De menționat este faptul că datele statistice disponibile cu privire la infrastructura de alimentare cu apă în Țara Vrancei și cantitatea distribuită pe cap de locuitor sunt referitoare la anul 2021 și prezintă anumite lacune. Graficul de mai jos, de pildă, indică lipsa infrastructurii de alimentare cu apă potabilă în comune precum Paltin și Valea Sării, însă menționăm faptul că până la data actuală s-au implementat proiecte de edificare a rețelilor de distribuție a apei în aceste localități. De pildă, în august 2024, comuna Valea Sării a încheiat un contract de finanțare în valoare de 26.285.949,59 lei pentru implementarea unui sistem modern de alimentare cu apă și canalizare.

Tabel 3 - Cantitatea de apă distribuită pentru uz casnic 2021

Comuna	Populație 2021 conf. DJS Vrancea	Cantitatea de apă (mii mc)	Mc de apă per locuitor (an 2021)
Bârsești	3.351	36	10.74
Câmpuri	3.665	80	21.82
Năruja	1.909	20	10.47
Negrilești	1.616	120	74.25
Nereju	4.548	-	-
Nistorești	2.077	-	-
Paltin	1.953	-	-
Păulești	1.837	85	46.27
Răcoasa	3.094	27	8.72
Soveja	2.036	22	10.80
Spulber	1.297	2	1.54
Tulnici	4.147	50	12.05
Valea Sării	1.945	-	-
Vidra	7.121	168	23.59
Vizantea-Livezi	3.899	63	16.15
Vrâncioaia	2.660	29	10.90

⁹⁰ Date prelucrate de la Direcția Județeană de Statistică Vrancea, *Lungimea totală simplă a conductelor de canalizare, pe județe și localități*, <https://vrancea.insse.ro/wp-content/uploads/2022/09/GOS110A-Lungimea-totala-simpla-a-conductelor-de-canalizare-pe-județe-si-localitati-.pdf> (data accesării: 5.01.2025).

Sursa: Prelucrare date DJS Vrancea⁹¹

Cu toate acestea, alimentarea cu apă rămâne o problemă majoră pentru întreg ținutul, alimentarea fiind realizată, în cele mai multe cazuri, din izvoare de suprafață. În perioadele secetoase sau în timpul verii, debitul acestora scade considerabil, iar cantitatea înmagazinată în bazinele de acumulare devine insuficientă pentru acoperirea nevoilor comunităților. Această situație este recurentă și afectează nu doar calitatea vieții locuitorilor, ci și perspectivele de dezvoltare ale zonei.

În acest context, realizarea unei magistrale de apă cu captare de la izvoarele Nărujei sau ale Putnei reprezintă o soluție viabilă, aflată în atenția autorităților locale și județene.

2.5.3 Rețeaua de alimentare cu energie electrică

Energia electrică în județul Vrancea este furnizată de Societatea de Distribuție a Energiei Electrice Muntenia Nord, prin sucursala din Focșani. Sursele locale de producție includ centrale hidroelectrice de mică și medie putere, precum cele de la Călimănești (râul Siret), Gresu (râul Putna), Năruja (râul Năruja), și Zăbala (râul Zăbala), alături de CET Focșani și un parc eolian la Ruginești cu o capacitate de 1,2 MW. În 2020, în tot județul s-a distribuit 522.391,583 MWh către 164.004 consumatori⁹².

Județul Vrancea dispune de o diversitate de surse de energie regenerabilă și convențională, incluzând centrale eoliene, solare, hidro și pe bază de biogaz. Printre acestea, se remarcă CEE Adjud Ruginești, o centrală eoliană cu o putere electrică actuală de 1,2 MW, și mai multe centrale fotovoltaice (CEF-uri), cum ar fi CEF Panciu 1, 2 și 3, care totalizează o putere instalată de peste 6 MW. Alte centrale solare precum CEF Focșani SORSTE, Homocea și Sihlea completează capacitatea instalată de energie solară din județ.

2.5.4 Rețeaua de alimentare cu gaz și energie termică

Comunele din Țara Vrancei întâmpină dificultăți privind alimentarea cu gaze naturale, principala cauză fiind costurile semnificative asociate dezvoltării unei astfel de infrastructuri. Relieful fragmentat și instabil al zonei necesită măsuri speciale de protecție pentru conducte, iar așezările dispersate pe suprafețe mari implică o extindere considerabilă a rețelei, ceea ce crește substanțial investiția. În contextul veniturilor modeste ale populației și bugetelor locale, amortizarea acestor cheltuieli devine dificil de realizat, ceea ce face ca un astfel de proiect să fie neviabil economic.

În ceea ce privește alimentarea cu energie termică, comunele din Țara Vrancei se

⁹¹ Date prelucrate de la Direcția Județeană de Statistică Vrancea, *Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor, pe județe și localități...*

⁹² Consiliul Județean Vrancea, *Strategia de dezvoltare a județului Vrancea pentru perioada 2021-2027*, p.165, <https://cjvrancea.ro/strategia-de-dezvoltare-a-județului-2021-2027/> (data accesării 04.10.2025).

confruntă cu numeroase impedimente. Nu există rețele centralizate de termoficare la nivel comunal sau regional, iar încălzirea locuințelor este asigurată predominant cu lemn de foc, o resursă locală accesibilă. În acest sens, un avantaj îl reprezintă dreptul membrilor obștilor de a primi anual o cotă de lemn pentru uz personal. Pe de altă parte, clădirile din sectorul terțiar, cum ar fi primăriile, școlile principale, anumite instituții sanitare și unități turistice, sunt dotate în unele cazuri cu sisteme de încălzire moderne, cum ar fi centrale termice eficiente, care utilizează lemnul sau produse derivate. Totodată, locuințele noi sau renovate sunt proiectate conform standardelor de eficiență energetică, beneficiind de izolații performante și centrale proprii. Aceste îmbunătățiri cresc confortul termic și reduc costurile de întreținere pentru populație.⁹³

Un pas important spre alimentarea regiunii cu gaze naturale este reprezentat de Hotărârea 22/2022 a Consiliului Local Vizantea-Livezi care pune bazele unui acord de parteneriat între Comuna Vizantea-Livezi, Comuna Răcoasa, Comuna Soveja și Comuna Câmpuri în vederea elaborării și implementării proiectului “Înființarea Rețea Inteligentă De Distribuție Gaze Naturale În Comunele Soveja, Câmpuri, Vizantea-Livezi”. Acest acord a fost depus în cadrul Programului Național de Investiții -Anghel Saligny⁹⁴.

2.5.5 Căile de comunicație

În Țara Vrancei, rețeaua rutieră include drumuri naționale și județene, care asigură legături esențiale între comunele din regiune și principalele artere ale județului Vrancea. Printre drumurile naționale se numără DN2D, care traversează comunele Tulnici și Vidra, conectând Focșani de Târgu Secuiesc printr-un traseu montan spectaculos, și DN2L, care leagă Vidra, Câmpuri și Soveja, facilitând accesul către obiective turistice precum Mausoleul Eroilor. Aceste drumuri joacă un rol crucial în mobilitatea locală și în promovarea turismului în zonă.

Drumurile județene formează o rețea vitală pentru conectivitatea locală, asigurând legături între principalele comune și zonele izolate. Printre acestea, DJ205A străbate comunele Paltin, Nereju, Spulber și Năruja, continuând spre Focșani, fiind unul dintre cele mai importante drumuri județene din regiune, deși necesită reparații pe anumite secțiuni. DJ205D, ce traversează Năruja, Nistorești și Paltin, este esențial pentru accesul către zone montane și activitățile agricole locale. Alte drumuri, precum DJ205E și DJ205H, conectează comunele Paltin, Spulber și Nereju, fiind cruciale pentru transport și mobilitate, mai ales în condiții dificile de teren. Reabilitările recente pe anumite segmente au îmbunătățit semnificativ accesibilitatea și condițiile de transport.

După retrocedarea pădurilor către foștii proprietari, drumurile forestiere au rămas în administrarea statului, prin Ministerul de Finanțe și Romsilva. Aceste drumuri,

⁹³ Ibidem, p. 182.

⁹⁴ Consiliul local al comunei Vizantea-Livezi, Hotărârea Nr. 22 din 02/03/2025, [HCL-nr.-22-din-02.03.2022-privind-aprobarea-incheierii-unui-acord-de-parteneriat-intre-comuna-Viz.-Livezi-Racoasa-Soveja-si-Cimpuri-proiect-gaze.pdf](#) (data accesării:17.02.2025).

construite de stat, nu pot fi vândute sau retrocedate. Astfel, o mare parte din fondul forestier privat al țării, ce cuprinde peste 3 milioane de hectare de pădure, beneficiază de drumuri neadministrare corespunzător, ceea ce reprezintă o problemă semnificativă pentru gestionarea acestora.

Drumurile forestiere sunt esențiale pentru Țara Vrancei, având un impact semnificativ asupra economiei și infrastructurii regionale. Acestea facilitează accesul la resursele naturale, inclusiv lemnul, și sprijină gestionarea durabilă a pădurilor. De asemenea, sunt vitale pentru intervențiile în caz de urgență, cum ar fi incendiile sau accidentele. O infrastructură rutieră bine întreținută contribuie la dezvoltarea turismului și la conectarea localităților izolate, susținând astfel dezvoltarea economică și îmbunătățirea calității vieții în zonă.

Accesul îmbunătățit la păduri prin drumuri forestiere va permite refacerea zonelor care în prezent sunt inaccesibile și va contribui la reducerea tăierilor ilegale. În prezent, România dispune de aproximativ 6 metri de drum pe hectar de pădure, în timp ce norma ideală este de 14 metri.⁹⁵ Crearea unei rețele de drumuri forestiere facilitează gestionarea durabilă a pădurilor și transportul eficient al lemnului și altor produse forestiere, sprijinind astfel valorificarea acestora într-un mod economic și sustenabil.

Tabel 4 - Infrastructura rutieră în județul Vrancei 2022

Categorie	Total (km)	Modernizate (km)	Cu îmbrăcămînți ușoare (km)	Pietruite (km)	De pământ (km)
Drumuri totale	1.776	765 (+35)	340 (+11)	362 (-36)	309 (-12)
Drumuri naționale	504	391 (0)	87 (-1)	23 (0)	3 (0)
Drumuri județene	729	294 (+35)	201 (+12)	141 (-36)	93 (-12)
Drumuri comunale	543	80 (0)	52 (0)	198 (0)	213 (0)

Sursa: Prelucrare date DJS Vrancea⁹⁶

În perioada 2020-2022, infrastructura rutieră din județul Vrancea a cunoscut progrese semnificative, în special în modernizarea drumurilor naționale și județene, unde s-au adăugat kilometri de drumuri asfaltate. Totuși, există o scădere a drumurilor pietruite și de pământ, ceea ce sugerează o concentrare pe îmbunătățirea drumurilor principale. La nivelul drumurilor comunale, modernizarea a fost mai limitată, lăsând o parte

⁹⁵ Institut Național de Statistică, *Raportul dintre lungimea drumurilor forestiere și suprafața fondului forestier*, [PC-TJS0911-Raportul-dintre-lungimea-drumurilor-forestiere-si-suprafata-fondului-forestier.pdf](#), (data accesării: 17.02.2025)

⁹⁶ Date prelucrate de la Direcția Județeană de Statistică Vrancea, - *Lungimea drumurilor publice, pe categorii de drumuri, tipuri de acoperământ, județ*, [TRN139A-Lungimea-drumurilor-publice-pe-categorii-de-drumuri-tipuri-de-acoperamant-si-judete-.pdf](#) (data accesării: 12.12.2024).

semnificativă din infrastructura rurală într-o stare mai precară, cu drumuri de pământ și pietruite, ceea ce afectează accesibilitatea și dezvoltarea regiunii. Lucrările la infrastructura de drumuri comunale au fost realizate cu precădere din programe de finanțare europeană sau națională.

Finalizarea proiectului de construcție a autostrăzii Moldovei (A7) va aduce multiple oportunități pentru Țara Vrancei, îmbunătățind semnificativ accesibilitatea și conectivitatea regiunii cu alte zone ale țării.

2.5.6 Infrastructura de telecomunicații

Conform Raportului anual al Autorității Naționale pentru Administrarea și Reglementarea în Comunicații, viteza internetului mobil din județul Vrancea este printre cele mai mari din România, cu o viteză medie de download în jurul valorii de 56,4 Mbps iar o viteză de upload medie de 16,2 Mbps.⁹⁷

Pe de altă parte, în urma consultărilor cu locuitorii Țării Vrancei există un sentiment de nemulțumire privind lipsa semnalului telefonic în multe dintre zonele din regiune, mai ales în zonele turistice: Lepșa, Greșu și comuna Tulnici.

2.5.7 Infrastructura educațională și culturală

Infrastructura educațională și culturală din Țara Vrancei joacă un rol esențial în dezvoltarea regiunii, având un impact direct asupra calității vieții și oportunităților de viitor ale locuitorilor. Educația de calitate și accesul la activități culturale sunt fundamentale pentru formarea tinerelor generații și pentru păstrarea tradițiilor și identității locale. O infrastructură educațională modernă, care include școli bine dotate și facilități de învățământ accesibile, poate contribui semnificativ la creșterea nivelului de trai și la reducerea migrației tineretului către alte zone, în timp ce o infrastructură culturală robustă sprijină dezvoltarea turismului și promovarea valorilor locale.

Țara Vrancei are o rețea educațională densă și diversificată, adaptată unei zone predominant rurale și montane. Fiecare comună dispune cel puțin de o școală gimnazială și de una sau mai multe grădinițe, ceea ce arată preocuparea pentru acoperirea nevoilor educaționale de bază chiar și în localitățile mai mici și izolate.

La nivel preșcolar, grădinițele sunt cele mai numeroase unități. Situația cea mai remarcabilă este la Nereju, unde funcționează nu mai puțin de nouă grădinițe, răspândite în satele aparținătoare comunei. Spulber, Vidra sau Vizantea-Livezi au și ele câte trei-patru grădinițe, ceea ce arată o infrastructură suficientă pentru asigurarea nevoilor de educație timpurie.

La nivelul învățământului primar, comunele dispun de școli primare în satele mai mari sau izolate. Vidra are cea mai amplă rețea, cu cinci școli primare, urmată de Nereju cu patru și Vrâncioaia cu trei. Alte comune, precum Năruja, Nistorești, Paltin sau Spulber, au câte o școală primară, în timp ce unele comune mai mici nu au deloc, concentrând elevii

⁹⁷ Raportul anual 2022 al Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații, [Ancom - Rapoarte anuale](#), p.50, (data accesării: 11.01.2025).

în unitățile gimnaziale centrale.

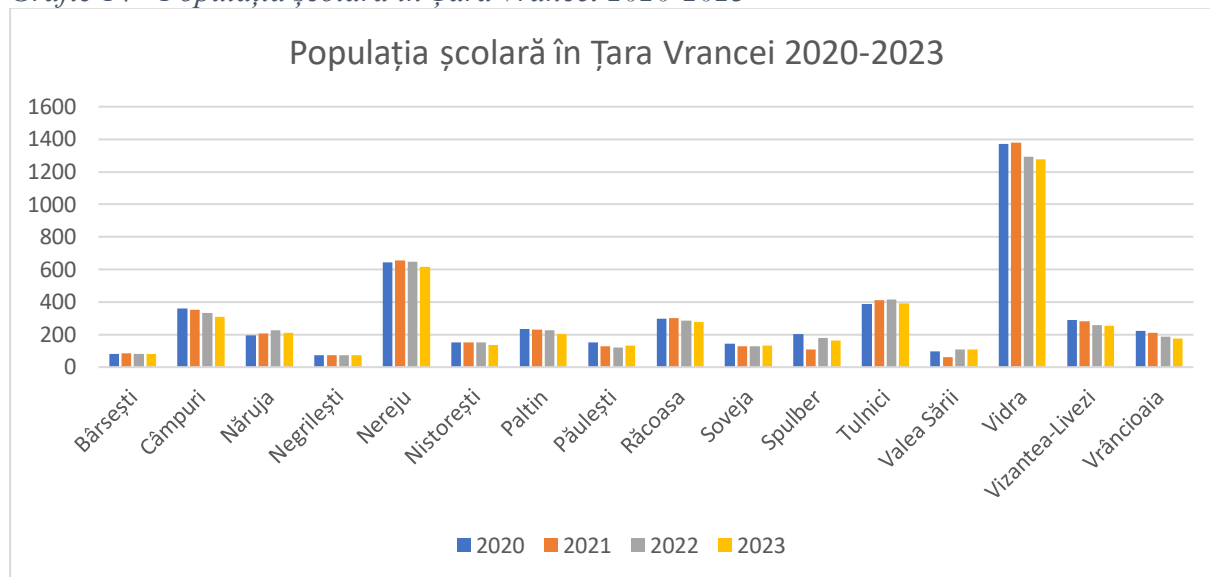
Învățământul gimnazial este prezent uniform: fiecare comună are cel puțin o școală gimnazială. Câmpuri și Nereju au câte două unități de acest tip, pentru a acoperi teritoriul extins și numărul mai mare de sate. În rest, există câte o școală gimnazială centrală în fiecare comună, care preia elevii de la școlile primare din satele arundate.

La nivel liceal, singura comună din zonă care dispune de liceu este Vidra, ceea ce îi conferă statutul de centru educațional al Țării Vrancei. Elevii din comunele învecinate se deplasează aici pentru a continua studiile după gimnaziu, sau merg spre orașe precum Focșani.

Tabel 5 - Numărul unităților de învățământ în anul școlar 2024-2025

Comună	Grădinițe	Primar	Gimnazial	Liceal
Bârsești	1	0	1	0
Câmpuri	2	0	2	0
Năruja	2	1	1	0
Negrilești	1	0	1	0
Nereju	9	4	2	0
Nistorești	2	1	1	0
Paltin	2	1	1	0
Păulești	2	0	1	0
Răcoasa	3	1	1	0
Soveja	1	1	1	0
Spulber	4	1	1	0
Tulnici	3	0	2	0
Valea Sării	1	1	1	0
Vidra	4	5	1	1
Vizantea-Livezi	3	2	1	0
Vrâncioaia	3	3	1	0

Grafic 14 - Populația școlară în Țara Vrancei 2020-2023

Sursa: Prelucrare date DJS Vrancea⁹⁸

Scăderea populației școlare în majoritatea localităților din Țara Vrancei între 2020 și 2023 sugerează o tendință de reducere a numărului de copii și tineri în școlile rurale. De exemplu, localitățile precum Câmpuri, Paltin, și Păulești au înregistrat scăderi semnificative ale numărului de elevi, ceea ce poate indica factori precum migrarea tinerelor familii în orașe sau scăderea natalității. În schimb, localitățile mai mari, precum Vidra și Nereju, au avut fluctuații mai mici, semn că populația școlară a rămas relativ constantă.

Tabel 6 - Numărul de clase pe localități 2022

Comună	Numărul de clase 2022
Bârsești	8
Câmpuri	15
Năruja	11
Negrilești	8
Nereju	24
Nistorești	9
Paltin	15
Păulești	27
Răcoasa	16
Soveja	12
Spulber	11

⁹⁸ Date prelucrate de la Direcția Județeană de Statistică Vrancea, *Populația școlară pe niveluri de educație, județe și localități*, <https://vrancea.insse.ro/wp-content/uploads/2022/09/SCL103D-Populatia-scolara-pe-niveluri-de-educatie-judete-si-localitati-.pdf>, (data accesării 08.01.2025).

Tulnici	23
Valea Sării	6
Vidra	64
Vizantea-Livezi	17
Vrâncioaia	23

Sursa: Prelucrare date Direcția Județeană de Statistică Vrancea⁹⁹

În ceea ce privește infrastructura culturală Țara Vrancei beneficiază de prezența unor muzee și colecții speciale care pun în valoare atât istoria cât și patrimoniul local al regiunii.

Tabel 7 - Muzeele din Țara Vrancei

Localitate	Muzeu
Paltin	Colecția muzeală sătească Paltin
Nistorești	Colecția Muzeală Sătească „Mihai Hanu”
Bârsești	Casa-muzeu „Rădăcina Vrancei”
Valea Sării	Colecția muzeală Colacu
Vidra	Muzeul Țării Vrancei
Răcoasa	Mausoleul de la Mărăști
Câmpuri	Casa Memorială „Moș Ion Roată”
Soveja	Mausoleul eroilor și muzeul din Soveja

Sursa: Institutul Național al Patrimoniului¹⁰⁰

Țara Vrancei găzduiește o serie de obiective muzeale remarcabile, care reflectă bogăția culturală și istorică a regiunii. Printre acestea se numără Muzeul Țării Vrancei din Vidra, care documentează istoria locală și tradițiile specifice zonei, și Casa Memorială „Moș Ion Roată” din Câmpuri, dedicată unei figuri emblematică a istoriei țărănești din România. Obiective precum Casa-muzeu „Rădăcina Vrancei” din Bârsești și Colecția muzeală sătească Paltin contribuie la păstrarea moștenirii tradiționale, expunând artefacte legate de viața cotidiană și meșteșugurile vechilor comunități rurale.

Pe lângă promovarea tradițiilor, regiunea pune un accent deosebit pe comemorarea istoriei, prin locuri precum Mausoleul Mărăști din Răcoasa sau Mausoleul eroilor din Soveja, simboluri ale eroismului românilor din timpul Primului Război Mondial. Alte colecții locale, cum ar fi Colecția Muzeală Sătească „Mihai Hanu” din Nistorești și

⁹⁹ Date prelucrate de la Direcția Județeană de Statistică Vrancea, *Săli de clasă pe niveluri de educație, județe și localități*, [SCL105B-Sali-de-clasa-cabinete-scolareamfiteatre-pe-niveluri-de-educatie-județe-si-localități-.pdf](https://scl105b-sali-de-clasa-cabinete-scolareamfiteatre-pe-niveluri-de-educatie-județe-si-localități-.pdf), (data accesării: 17.02.2025).

¹⁰⁰ Institutul Național al Patrimoniului, *Baza de date Muzeu și colecții din România*, <https://ghidulmuzeelor.cimec.ro/Filtru-Judete.asp?judet=Vrancea>, (data accesării 15.01.2025).

Colecția muzeală Colacu din Valea Sării, îmbină etnografia cu istoria locală, oferind o perspectivă autentică asupra vieții din Țara Vrancei. Aceste obiective nu doar conservă patrimoniul cultural, ci și educă vizitatorii, susținând astfel identitatea unică a regiunii.

Bibliotecile și muzeele din mediul rural joacă un rol esențial în conservarea și promovarea patrimoniului cultural, în educația comunității și în crearea unor oportunități de dezvoltare personală și socială. Aceste instituții reprezintă centre de acces la informație, literatură și arte, reducând disparitățile educaționale dintre zonele rurale și cele urbane. Muzeele locale păstrează tradițiile și istoria comunităților, oferind o conexiune vitală cu identitatea culturală, în timp ce bibliotecile facilitează accesul la resurse moderne de învățare, contribuind la combaterea analfabetismului și la stimularea interesului pentru lectură și cunoaștere.

Datele privind bibliotecile din localitățile Țării Vrancei indică o distribuție inegală a accesului la resurse culturale și educaționale. Unele localități, precum Vidra, Paltin și Năruja, se remarcă printr-un număr mai mare de biblioteci și volume, ceea ce oferă comunităților locale o mai bună accesibilitate la informație și cultură scrisă. În contrast, comune precum Bârsești, Negriștești, Păulești și Spulber nu au biblioteci funcționale, ceea ce evidențiază o nevoie acută de investiții pentru reducerea disparităților culturale din această zonă.

2.5.8 Infrastructura de sănătate

Infrastructura de sănătate reprezintă un element esențial pentru asigurarea calității vieții și accesului la servicii medicale în Țara Vrancei. Analiza de mai jos evidențiază situația unităților sanitare și a personalului medico-sanitar din această zonă, bazată pe datele oficiale INS. Se evidențiază o distribuție inegală a resurselor, cu o concentrare în comuna Vidra, lăsând celelalte localități într-o situație precară.

Spitalul N.N. Săveanu din Vidra este una dintre instituțiile de sănătate istorice din județul Vrancea, fiind construit între anii 1884 și 1887. Decizia de a construi un spital în comuna Vidra a fost luată în cadrul unei ședințe a Consiliului de Miniștri din iunie 1883, iar arhitectul Socolescu a fost desemnat să coordoneze realizarea acestuia. Spitalul a început să funcționeze la sfârșitul anului 1887. În prezent, unitatea dispune de cinci secții: chirurgie generală, ATI, boli interne, pediatrie, obstetrică-ginecologie și nou-născuți, oferind servicii medicale pentru o populație de aproximativ 44.000 de locuitori, provenind din 12 comune arundate.

Comuna Vidra a început implementarea proiectului „Extindere funcțională și dotarea ambulatoriului integrat din cadrul spitalului „N.N. Săveanu” Vidra – etapa II” în perioada 01.01.2024 – 30.06.2025. Acest proiect, cu o valoare totală de 6.519.024,41 lei, are ca scop îmbunătățirea infrastructurii de asistență medicală în zona rurală, în special în comuna Vidra și comunele învecinate. Obiectivul principal este creșterea accesibilității cetățenilor la servicii medicale de calitate, prin extinderea și dotarea ambulatoriului cu aparatură de specialitate pentru 6 specializări medicale, inclusiv imagistică (tomograf și

radiologie), și modernizarea infrastructurii de sănătate din localitate.

Proiectul va contribui la creșterea calității serviciilor medicale prin crearea unui spațiu adecvat pentru desfășurarea actului medical, oferind cetățenilor din comuna Vidra și comunele învecinate acces la servicii de ambulatoriu, preventive și de îngrijire medicală primară. Prin implementarea acestuia, spitalul „N.N. Săveanu” Vidra va beneficia de o extindere funcțională semnificativă, iar serviciile medicale vor fi îmbunătățite datorită dotării cu aparatură performantă. Finanțarea proiectului provine din Fondul European de Dezvoltare Regională, bugetul de stat și cofinanțare eligibilă.

Un nou dispensar medical a fost inaugurat în Spulber, Vrancea, cu o investiție de peste 3,2 milioane de lei asigurată de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației. Noul dispensar include cabinete medicale dotate corespunzător pentru diverse specializări, săli de tratament unde pacienții pot beneficia de îngrijiri medicale, vestiare pentru medici și spații pentru farmacie, toate pentru a oferi un serviciu complet și eficient¹⁰¹. Cu toate acestea, la momentul elaborării analizei, dispensarul din Spulber nu fusese încă preluat de personal medical, ceea ce face ca unitatea, deși modernă și complet echipată, să nu fie încă funcțională. Această situație evidențiază una dintre principalele probleme ale sistemului medical rural – disponibilitatea redusă a cadrelor medicale, care limitează utilizarea infrastructurii existente și întârzie îmbunătățirea reală a accesului la servicii de sănătate.

Vidra domină și în privința personalului medico-sanitar disponibil, având 12 medici, 1 farmacist și 42 de cadre sanitare medii. În contrast, multe comune au doar 1 medic (Câmpuri, Nistorești, Paltin) sau niciunul (Răcoasa, Negrilești, Spulber).

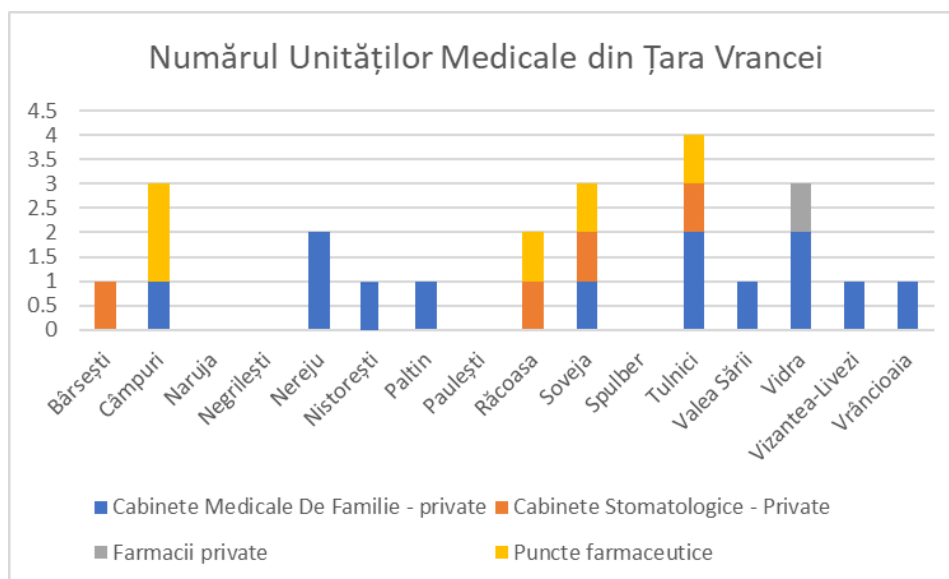
De menționat este și faptul că în unele comune din Țara Vrancei (ex. Negrilești), autoritățile locale au reușit să stabilească colaborări punctuale cu medici din localitățile învecinate, care se deplasează periodic — de regulă o zi pe săptămână — pentru a oferi consultații și tratamente de bază. Această soluție de compromis reprezintă o modalitate temporară, dar necesară, de a asigura accesul minim la servicii medicale în zonele unde nu există cabinete permanente. Deși nu poate înlocui prezența constantă a unui medic de familie, această practică contribuie la reducerea gradului de izolare medicală a populației rurale și demonstrează implicarea administrațiilor locale în găsirea unor soluții adaptate condițiilor existente.

Analizând datele privind serviciile medicale și farmaceutice în localitățile din Țara Vrancei, se observă următoarele tendințe:

Unele localități, precum Nereju, Tulnici și Vidra, au câte 2 cabinete private, indicând un acces mai bun la îngrijiri medicale de familie în aceste zone. În majoritatea localităților, însă, nu există cabinete de medicină de familie private, ceea ce ar putea semnala o dependență mai mare de serviciile publice sau o acoperire limitată în privința medicilor de familie.

¹⁰¹ Consiliul Local Spulber, *Hotărârea Nr. 39 din 28 iulie 2021*, [2021-07-28_H39.pdf](#), (data accesării: 12.01.2025).

Grafic 15 - Numărul unităților medicale din Țara Vrancei 2022

Sursa: Prelucrare date Direcția Județeană de Statistică Vrancea¹⁰²

Atât în cazul cabinetelor stomatologice, cât și al farmaciilor, se observă o accesibilitate redusă și o distribuție inegală la nivelul localităților din Țara Vrancei. Doar câteva comune beneficiază de astfel de unități private, în timp ce majoritatea zonelor, mai ales cele izolate, nu dispun de servicii proprii de acest tip. Această situație indică dificultăți în accesarea serviciilor medicale și farmaceutice de bază, determinând locuitorii să se deplaseze pe distanțe mai mari pentru consultații sau pentru procurarea medicamentelor. În ansamblu, lipsa unei rețele suficiente de cabinete stomatologice și farmacii reflectă o infrastructură medicală insuficient dezvoltată și evidențiază nevoia unor investiții orientate spre îmbunătățirea accesului la servicii de sănătate în mediul rural al Țării Vrancei.

În schimb, punctele farmaceutice sunt mai numeroase, iar Câmpuri, Răcoasa și Soveja au câte 1-2 puncte de distribuție a medicamentelor, ceea ce poate facilita accesul la produse farmaceutice în localitățile respective.

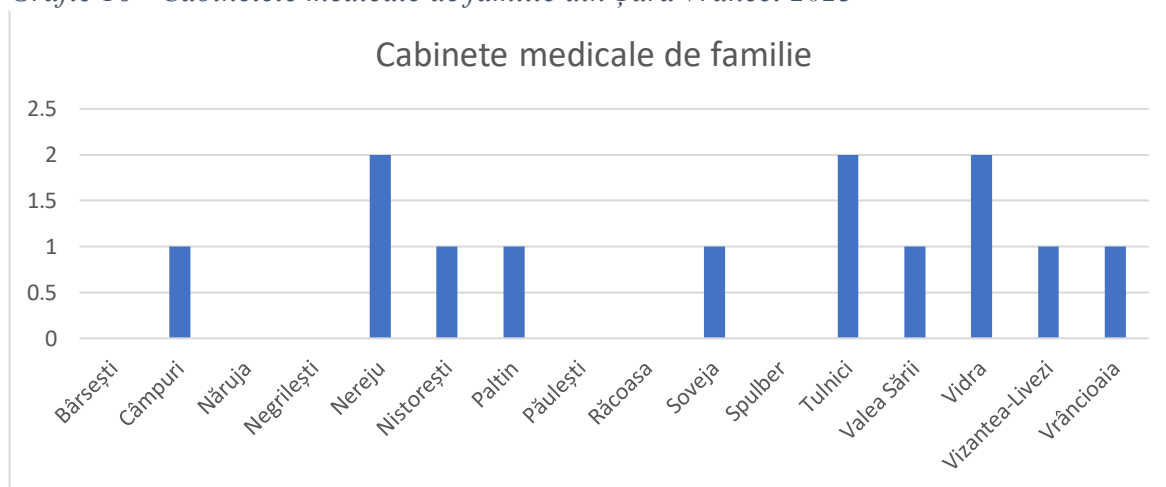
La nivel național, în mediul rural, rata persoană/cabinet medical de familie este de aproximativ 2150 de persoane per cabinet, conform populației rurale estimate la 8,7 milioane de persoane și celor 4048 de cabinete existente.¹⁰³ În Țara Vrancei, rata este semnificativ mai mare, fiind de 3256 de persoane per cabinet medical, ceea ce indică o accesibilitate mai redusă la servicii de asistență primară în comparație cu media națională. Această diferență subliniază necesitatea unor investiții suplimentare în infrastructura

¹⁰² Date prelucrate de la Direcția Județeană de Statistică Vrancea, *Unități sanitare pe categorii de unitati, forme de proprietate, judete si localitati*, [SAN101B-Unitati-sanitare-pe-categorii-de-unitati-forme-de-proprietate-judete-si-localitati-.pdf](#) (Accesat: 12.12.2024).

¹⁰³ ACTIVITATEA REȚELEI SANITARE ȘI DE OCROTIRE A SĂNĂTĂȚII ÎN ANUL 2023, institutul Național de Statistică, [Template comunicat presa](#)

medicală din regiune și în creșterea numărului de medici de familie, pentru a reduce discrepanțele și a îmbunătăți calitatea serviciilor medicale oferite locuitorilor.

Grafic 16 - Cabinetele medicale de familie din Țara Vrancei 2023

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Vrancea¹⁰⁴

2.5.9 Indicele de dezvoltare a comunelor

Țara Vrancei, parte a regiunii Sud-Est, se confruntă cu un Indice al Dezvoltării Umane (IDU) mai scăzut decât alte regiuni ale României, în special în zonele urbane și mai dezvoltate economic. Conform datelor din 2021, regiunea Sud-Est are un IDU de 0,798, sub media națională de 0,828, indicând o dezvoltare umană ridicată, dar cu unele deficiențe în accesul la servicii esențiale și infrastructură. Comparând acest IDU cu alte zone similare, observăm că Nord-Est, cu un IDU de 0,782, are un nivel mai scăzut, ceea ce sugerează o dezvoltare umană mai restrânsă, în special în zonele rurale.

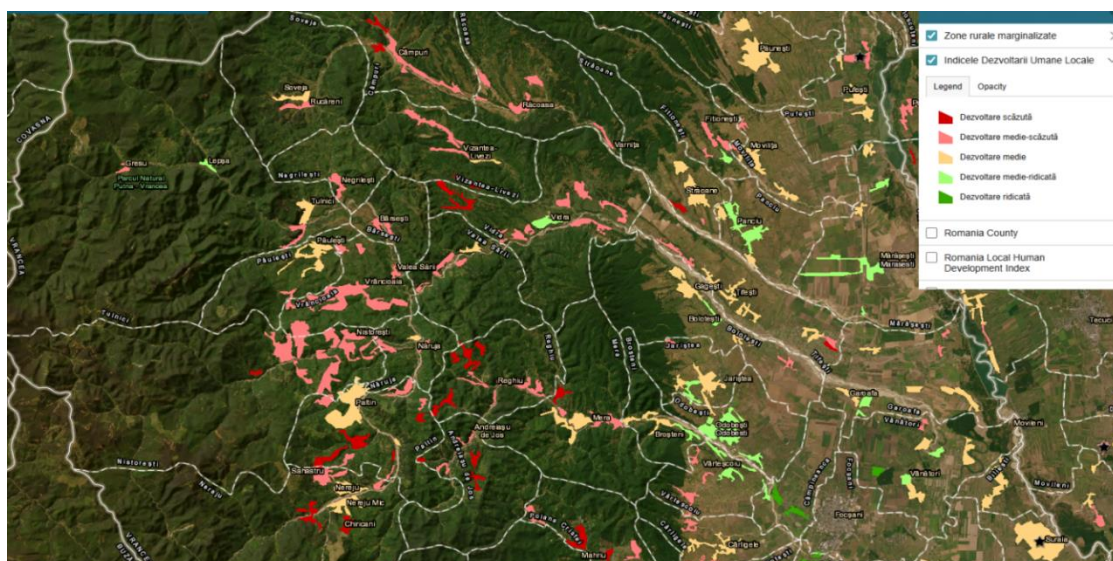
În schimb, regiunile Nord-Vest (0,832) și Vest (0,831), care sunt mai dezvoltate economic și beneficiază de infrastructură mai bună, înregistrează un IDU semnificativ mai mare decât cel din Sud-Est, ceea ce reflectă un nivel superior de acces la educație, sănătate și venituri. Aceste regiuni atrag mai multe investiții, au un sector industrial mai diversificat și o populație mai bine educată, comparativ cu Țara Vrancei, unde infrastructura și oportunitățile economice sunt mai limitate. Astfel, comparând Țara Vrancei cu alte zone asemănătoare, cum ar fi regiunea Sud-Vest (IDU 0,808), se remarcă un decalaj în ceea ce privește accesul la servicii de calitate și dezvoltarea economică, subliniind necesitatea unor politici regionale care să reducă aceste diferențe și să sprijine dezvoltarea durabilă în zonele mai puțin favorizate.

Țara Vrancei prezintă, din punctul de vedere al Indicelui Dezvoltării Umane Locale (IDUL) atât un regres între perioadele de evaluare cât și un decalaj față de nivelul național, regional sau în raport cu regiunile vecine aspect ce reconfirmă necesitatea stimulării investițiilor integrate. IDUL reprezintă un indicator pentru estimarea gradului de dezvoltare a localităților din România, evaluând următoarele aspecte: capital uman,

¹⁰⁴ Ibidem.

capital de stare de sănătate, capital material și capital vital.

Harta 4 - Indicele dezvoltării umane locale în Țara Vrancei

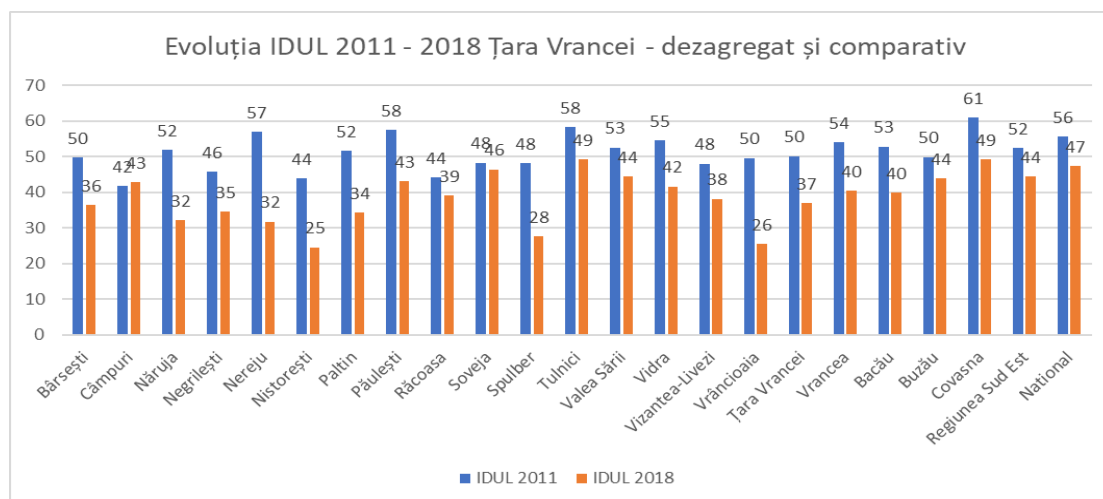

Sursa: ArcGis, harta IDUL în regiunea Țara Vrancei¹⁰⁵

Complementar Indicelui Dezvoltării Umane (IDU), indicator utilizat la nivelul regional sau național, IDUL se realizează la nivelul local. Conform metodologiei de calculare a IDUL, valorile sub 50 denotă o dezvoltare scăzută, cele între 50 și 59 o dezvoltare medie-scazută, cele între 60 și 69 o dezvoltare medie, cele între 70 și 79 o dezvoltare medie-ridicăta iar cele peste 79 o dezvoltare ridicată. După cum se poate observa în graficul de mai jos media în Țara Vrancei denotă o dezvoltare scăzută. Pe fondul lipsei de date actualizate, este dificil să se estimeze evoluția IDUL în prezent, însă trendurile prezentate mai jos prezintă o perspectivă mai degrabă negativă privind îmbunătățirea indicatorilor menționați mai sus: capital uman, capital de stare de sănătate, capital material și capital vital.

¹⁰⁵ ArcGIS, *Harta Indicelui Dezvoltării Umane Locale*,
<https://www.arcgis.com/apps/mapviewer/index.html?layers=6d0ff0dbb23843b2bf0b614a43a9a705>, (data
accesării: 17.03.2025).

Grafic 17 - Evoluția IDUL 2011 - 2018, Țara Vrancei - dezagregat și comparativ

Sursa: Prelucrare date ADR-SE¹⁰⁶

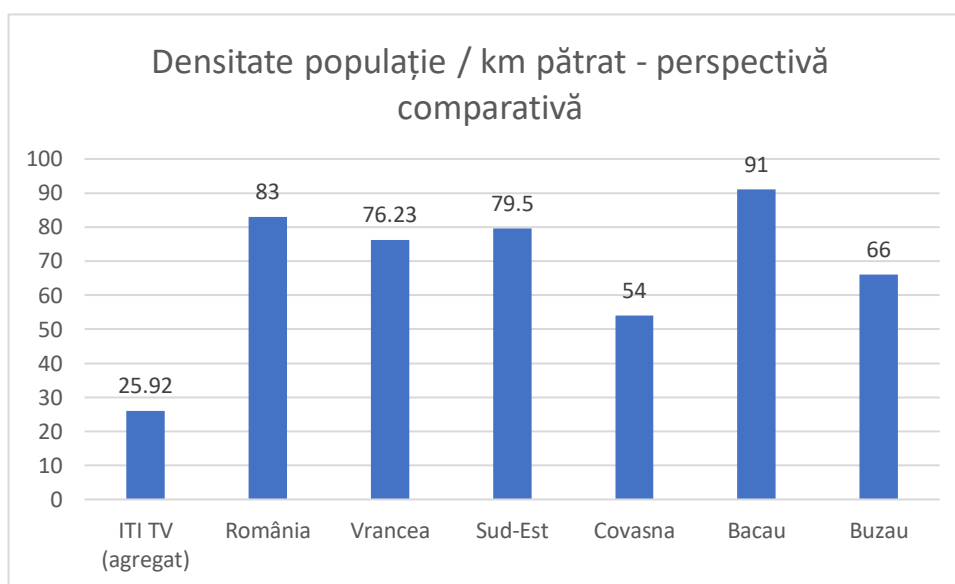
Din punctul de vedere al încadrării legale drept zonă defavorizată, 15 din cele 16 comune componente ale regiunii Țara Vrancei se află în zona montană (ANC_ZM), conform Ordinului nr. 97/1.332/2019 privind aprobarea criteriilor de încadrare și a listei localităților din zona montană.

Din prisma **Indicelui Compozit al Dezvoltării Locale (ICDL)** - instrument creat pentru a surprinde aspectele referitoare la punctele tari și punctele slabe ale celor 5 noi teritorii desemnate ca zone ITI în România, conform Legii 176/2020, regiunea Țara Vrancei prezintă de asemenea decalaje din prisma celor 4 dimensiuni: 1. demografie, 2. servicii sociale și infrastructură, 3. economie, 4. patrimoniu, 4, respectiv a celor 12 domenii: demografie și populație, locuire, educație, sănătate, transport, apă, energie, infrastructură turistică, forță de muncă, atractivitate economică, patrimoniu natural, patrimoniu cultural și 27 de indicatori analizați. Pentru respectarea principiului omogenității și comparabilității datelor, în acord cu Manualul pentru Construirea Indicatorilor Compoziți, elaborat de OECD, în unele cazuri s-au realizat estimări (imputarea datelor), pe baza trendului sau calcului propriu, pe fondul lipsei de date pentru acest an de referință. Ponderea fiecărui indicator a fost ajustată (normalizarea datelor), deoarece indicatori privind sectorul de sănătate sau cultură sunt influențați de modul de organizare instituțională la nivel teritorial, concentrat în zona urbană, aspect ce dezavantajează regiunile de munte. ICDL va fi actualizat anual pe măsura maturizării implementării strategiei pentru a monitoriza contribuția proiectelor finanțate la

¹⁰⁶ Marcel Ionescu-Heroiu, Sebastian Burduja et alii, *Competitive Cities: Reshaping the Economic Geography of Romania*, 2013, https://www.academia.edu/16408349/Competitive_Cities_Reshaping_the_Economic_Geography_of_Romania_2013, respectiv Agenția de Dezvoltare Regională Sud-Est, *Indicele Dezvoltării Umane Locale*, <https://www.adrnordest.ro/comentariiGhid/P4MobilitateUrbanaOraze/Apel1/Anexe/Anexa%2018%20-%20IDUL%202018.pdf> (data accesării: 23.09.2025)

modificările sistemice de la nivel local. Pentru a reflecta diferențele de dezvoltare, s-au comparat valorile aferente fiecărui domeniu la nivelul regiunii Țara Vrancei cu nivelul județean, regional (Regiunea de Dezvoltare Sud-Est) și cel al fiecărui județ vecin: Bacău, Covasna și Buzău. Principala sursă a datelor a fost Institutul Național de Statistică, prin intermediul platformei Tempo-online. Abordare distinct, toate cele 4 dimensiuni confirmă decalajul de dezvoltare al regiunii Țara Vrancei în raport cu nivelul național și regional. Din prisma dimensiunii demografice, pe baza analizei datelor comparabile aferente celor 3 domenii, în urma normalizării, evaluării și agregării datelor, regiunea Țara Vrancei prezintă o densitate de 3,2 ori mai scăzută decât cea de la nivel național, de 2,94 ori mai mică decât cea de la nivelul județului Vrancea, respectiv de 3,06 mai mică decât la nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud-Est.

Grafic 18 - Densitatea populației indicator ICDL - perspectivă comparativă (nivel național, regional și de proximitate)

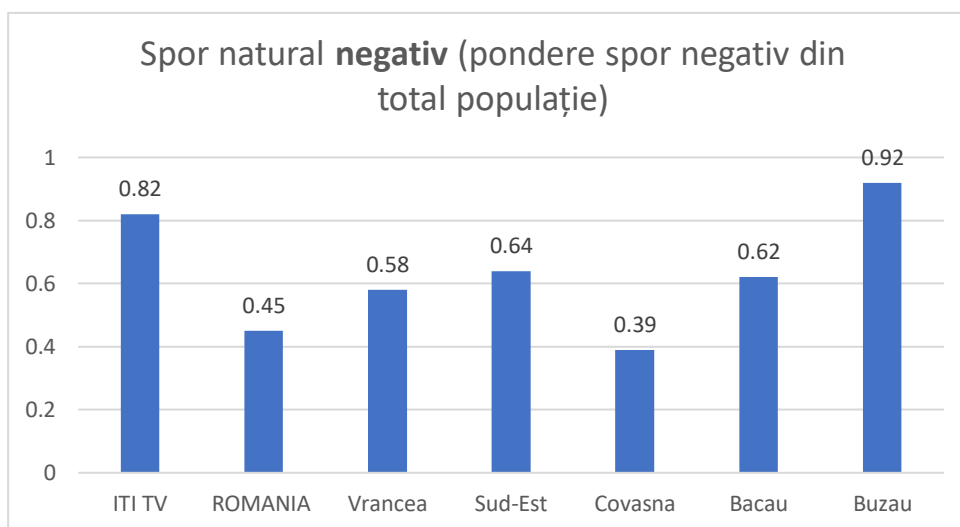

Sursa: Prelucrare date INS¹⁰⁷

Sporul natural negativ prezintă un caracter mai sever în Țara Vrancei decât în unitățile teritoriale analizate în mod comparativ, exceptând județul Buzău, fiind de 1,8 ori mai mare decât cel de la nivel național, și de 1,2 ori mai mare decât cel de la nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud-Est.

Grafic 19 - Spor natural - negativ indicator ICDL perspectivă comparativă (nivel național, regional și de proximitate)

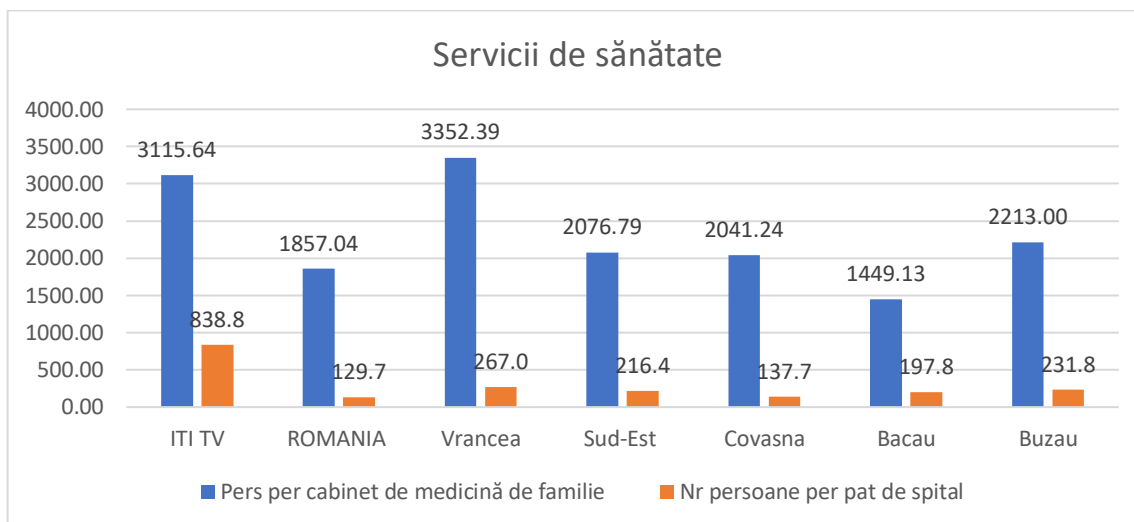
¹⁰⁷ Institutul Național de Statistică, platforma Tempo Online, baze de date statistice, matrice: <http://statistici.INSSE.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/INSSE-table> (data accesării: 23.09.2025)

Sursa: Prelucrare date INS¹⁰⁸

Din prisma dimensiunii privind serviciile sociale și infrastructura, în urma evaluării raportului între numărul de locuitori, infrastructura și calitatea serviciilor de educație, sănătate, transport, apă și energie, Țara Vrancei prezintă o serie de decalaje. Dacă există o diferență minoră cu privire la infrastructura de locuire și cea de educație, în cazul sănătății regiunea Țara Vrancei se remarcă printr-un decalaj accentuat privind numărul cabinetelor de medicină de familie și numărului de paturi din spitale, ambele raportate la numărul populației.

¹⁰⁸ Ibidem.

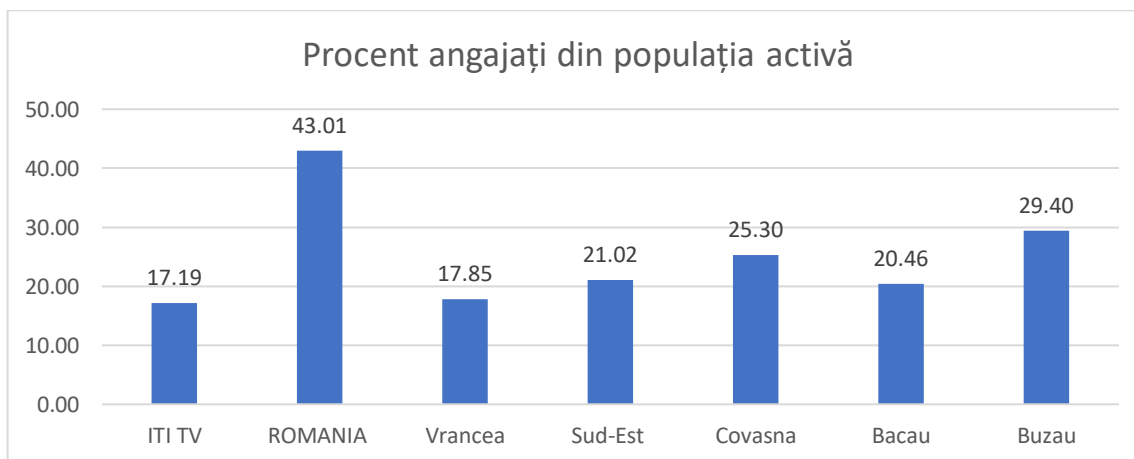
Grafic 20 - Servicii de sănătate indicator ICDL perspectivă comparativă (nivel național, regional și de proximitate)

Sursa: Prelucrare date INS¹⁰⁹

În privința domeniul de economie, indicatorii care contribuie simțitor la scăderea ICDL pentru Țara Vrancei sunt cei privitori la procentul de angajați din populația activă dar și numărul de înnopțări raportat la numărul de unități turistice, analizat și în contextul aspirației regiunii la o recunoaștere de piață în această privință.

Grafic 21 - Procent al angajaților din populația activă indicator ICDL perspectivă comparativă (nivel național, regional și de proximitate)

Sursa: Prelucrare date INS¹¹⁰

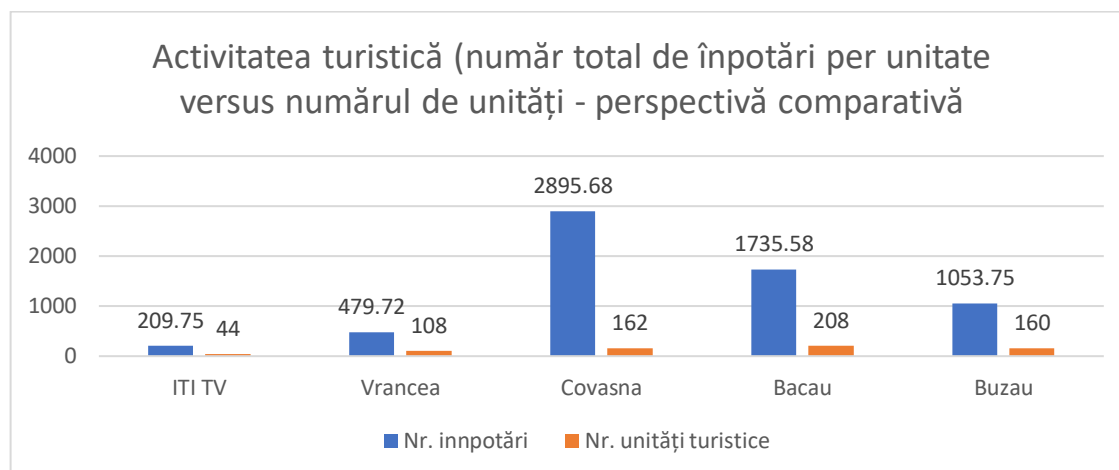
În cazul analizei sectorului turistic am ajustat perspectiva comparativă, eliminând bazele de comparație națională și cea de la nivelul regiunii Sud-Est, deoarece înnopțările

¹⁰⁹ Ibidem.

¹¹⁰ Ibidem.

în scop profesional din mediul urban, respectiv cele de la litoralul românesc, din județele Tulcea și Constanța, sugerau o discrepanță majoră, aspect însă considerat nerelevant având în vedere specificul cazărilor în mediul urban, respectiv la litoral, diferit de cel la care aspiră sectorul turistic din Țara Vrancei.

Grafic 22 - Activitatea turistică, perspectivă comparativă indicator - după formula: (coloana albastră) nr total de înnopțări / numărul de unități de primire turistică respectiv numărul de unități de primire turistică ICDL perspectivă comparativă (nivel național, regional și de proximitate)

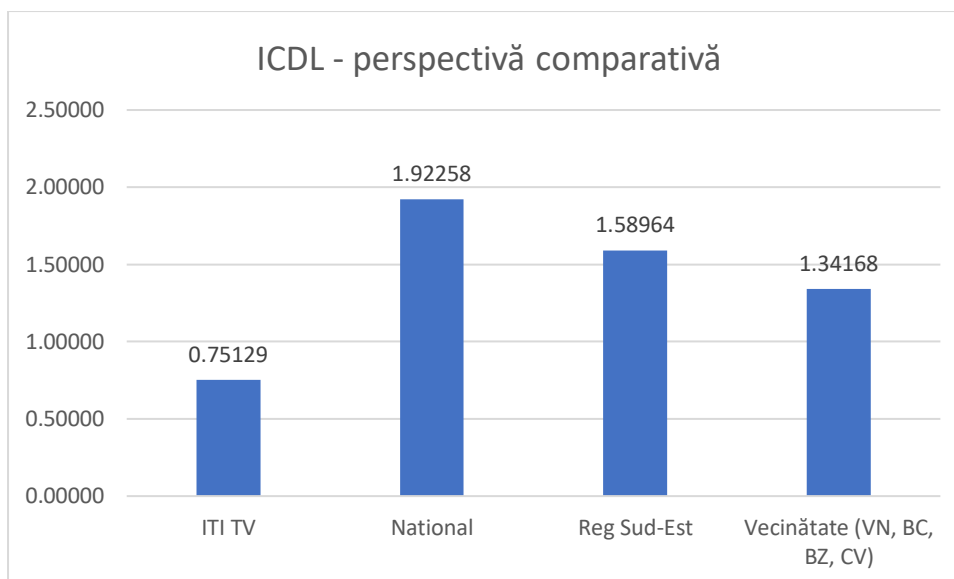

Sursa: Prelucrare date INS¹¹¹

În concluzie, în urma analizei indicatorilor de mai sus, dar și al celor parte din cei 27 menționați în metodologia de analiză a Indicatorilor Compoziți de Dezvoltare Locală, Țara Vrancei prezintă o serie de particularități și decalaje care justifică nevoia unei abordări distincte, integrate care să adreseze nevoile într-un mod adaptat specificului local. Conform graficului de mai jos, care prezintă regiunile de vecinătate (Jud. Vrancea, Buzău, Covasna și Bacău) în mod agregat, aceste aspecte sunt reconfirmate. În vederea asigurării comparabilității datelor s-a realizat o normalizare a acestora și o ajustare în funcție de importanță, prin reducerea valorilor indicatorilor prin valori comune.

Grafic 23 - Indicele Compozit al Dezvoltării Locale, rezumat și comparativ, prelucrare proprie, perspectivă comparativă (nivel național, regional și de proximitate)

¹¹¹ Ibidem.

Sursa: Prelucrare date INS¹¹²

Actualizarea anuală a ICDL precum și imputarea datelor în acord cu o metodologie care să ofere o pondere corectă indicatorilor va deveni o activitate a entității ce va gestiona strategia, deoarece dinamica acestor indicatori este mare, putând exista variații anuale importante. Totodată, dincolo de comparația cu alte județe, regiunea Sud-Est sau mediile de la nivel național, poate să fie relevantă o viitoare comparație cu regiuni asemănătoare de munte, lipsite de centre urbane mari care de cele mai multe ori pot influența rezultatele analizei.

2.6 Analiza economică

Ținutul Țării Vrancei se remarcă având o economie predominant agrară și cu o puternică dependență de resursele naturale, în special cele forestiere. Clasificată de Comisia Europeană ca „regiune cu venituri mici” și parte a unei zone mai puțin dezvoltate din Regiunea Sud-Est, întregul județ se confruntă cu un PIB pe cap de locuitor sub 50% din media Uniunii Europene¹¹³. Conform datelor analizate, PIB-ul pe locuitor a atins valoarea de 36.753¹¹⁴ de lei, situându-se sub media națională de 62.170 de lei și sub media regională de 50.378 de lei. Pentru Țara Vrancei, limitările structurale ale economiei, precum dimensiunea redusă a exploatațiilor agricole, lipsa investițiilor tehnologice și valorificarea insuficientă a produselor forestiere, afectează negativ potențialul de dezvoltare.

Activitățile economice sunt în continuare dominate de agricultura tradițională,

¹¹² *Ibidem*.

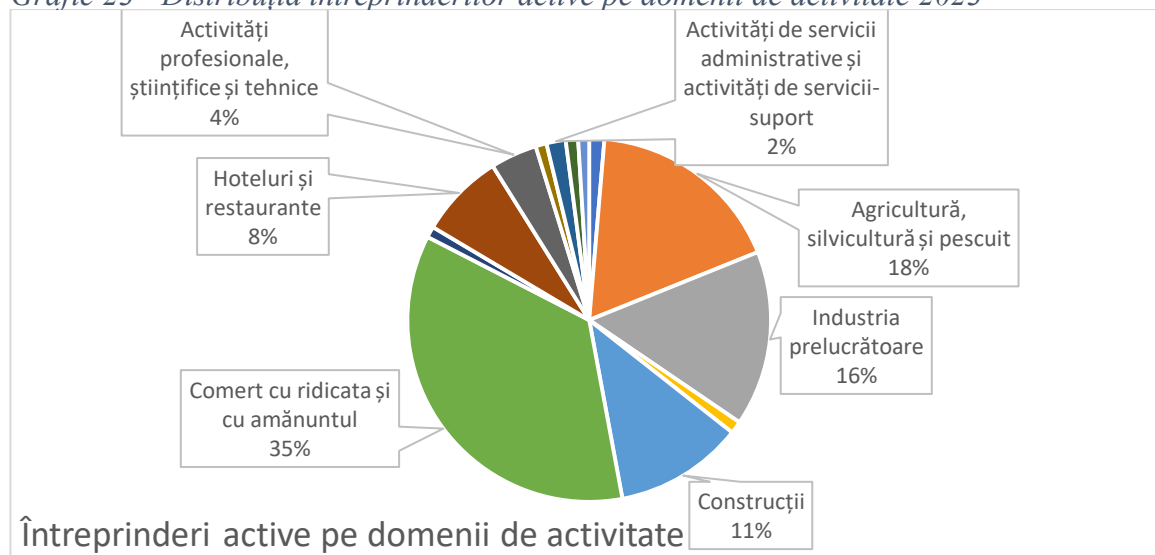
¹¹³ *Strategia de dezvoltare a Județului Vrancea pentru perioada 2021-2027*, Sursa: [Strategia de dezvoltare a Județului Vrancea pentru perioada 2021-2027](#), p. 5 (data accesării: 27.01.2025).

¹¹⁴ Institutul Național de Statistică, *Produsul intern brut (PIB) pe locuitor*, [insse.ro/cms/files/IDDT2012/Date_IDDT/T1_12.Produsul-intern-brut-\(PIB\)-pe-locuitor-2021.htm](https://insse.ro/cms/files/IDDT2012/Date_IDDT/T1_12.Produsul-intern-brut-(PIB)-pe-locuitor-2021.htm), (data accesării: 18.01.2025).

creșterea animalelor, exploatarea și prelucrarea lemnului. Cultura plantelor (cereale, plante tehnice, pomi fructiferi), creșterea animalelor, viticultura și silvicultura sunt fundamente ale economiei locale, în timp ce turismul rural și serviciile de bază completează peisajul economic, dar cu o pondere modestă.

Conform datelor furnizate de RisCo.ro¹¹⁵, majoritatea întreprinderilor active sunt concentrate în sectorul comerțului (35%), urmat de agricultură și silvicultură (18%), industria prelucrătoare (16%) și construcții (11%).

Grafic 23 - Distribuția întreprinderilor active pe domenii de activitate 2023

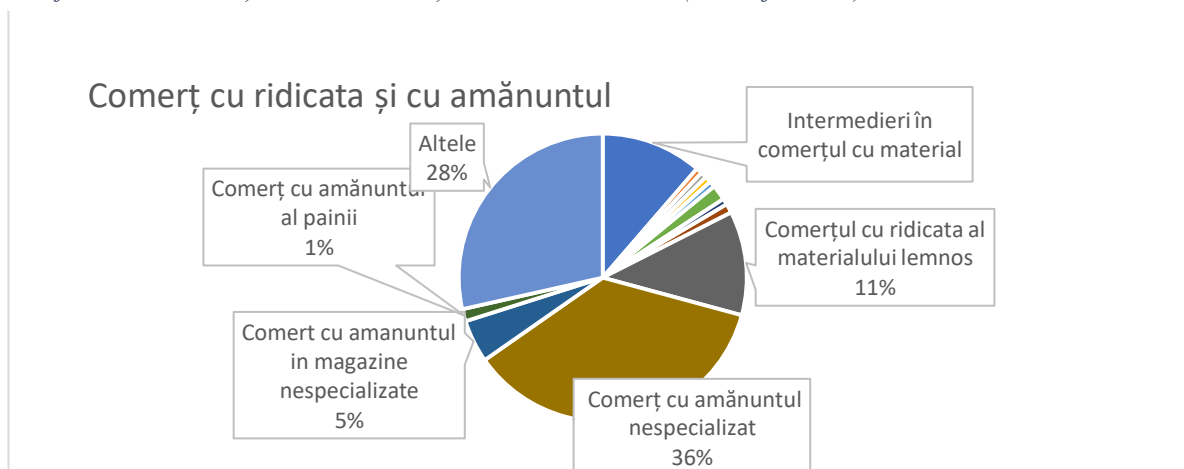
Sursa: Platforma RisCO.ro¹¹⁶

¹¹⁵ Datele utilizate în analiză se referă exclusiv la companiile cu sediul social în Țara Vrancei și care și-au raportat situația financiară. Există posibilitatea existenței unor entități similare cu sediul în localități limitrofe, care nu au fost incluse în această analiză. Se constată o diferență între datele menționate anterior și alte surse oficiale. Această discrepanță poate fi atribuită diferențelor metodologice utilizate în colectarea și interpretarea datelor. În ciuda acestor limitări, analiza oferă o perspectivă generală asupra structurii și activității economice din Țara Vrancei, evidențiind sectoarele cu cea mai mare concentrare de întreprinderi și potențialele direcții de intervenție pentru dezvoltarea durabilă.

¹¹⁶ Potrivit datelor Ministerului Finanțelor (prin intermediul platformei RisCO.ro).

Structura pe domenii reflectă o economie dependentă de resursele naturale, cu o concentrare semnificativă pe comerțul cu lemn și prelucrarea primară a acestuia.

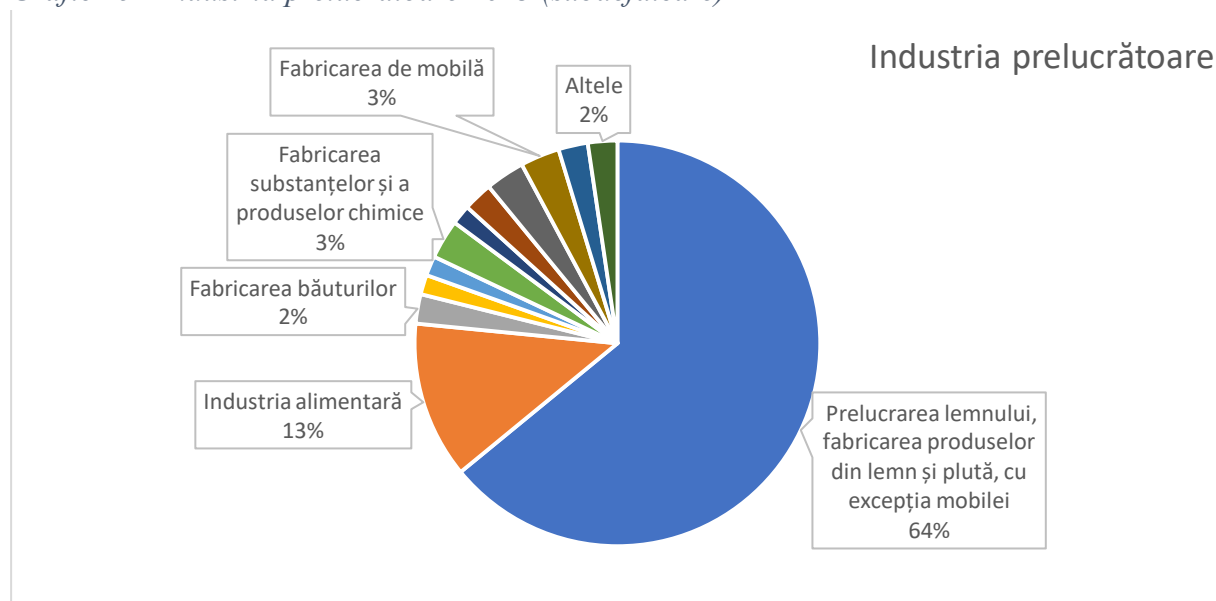
Grafic 24 - Comerțul cu ridicata și amănuntul 2023 (subdefalcare)

Sursa: Platforma RisCO.ro¹¹⁷

Comerțul cu materiale lemnoase reprezintă aproximativ 22% din sectorul comercial, în timp ce 64% din activitățile din industria prelucrătoare sunt dedicate prelucrării lemnului și fabricării produselor derivate¹¹⁸.

Grafic 25 - Industria prelucrătoare 2023 (subdefalcare)

Sursa: Platforma RisCO.ro¹¹⁹

Silvicultura și exploatarea forestieră constituie piloni centrali ai economiei locale, contribuind nu doar la stabilitatea economică, ci și la crearea de locuri de muncă. Această dependență de resursele naturale determină, totuși, o structură economică vulnerabilă la

¹¹⁷ Ibidem

¹¹⁸ Ibidem.

¹¹⁹ Ibidem.

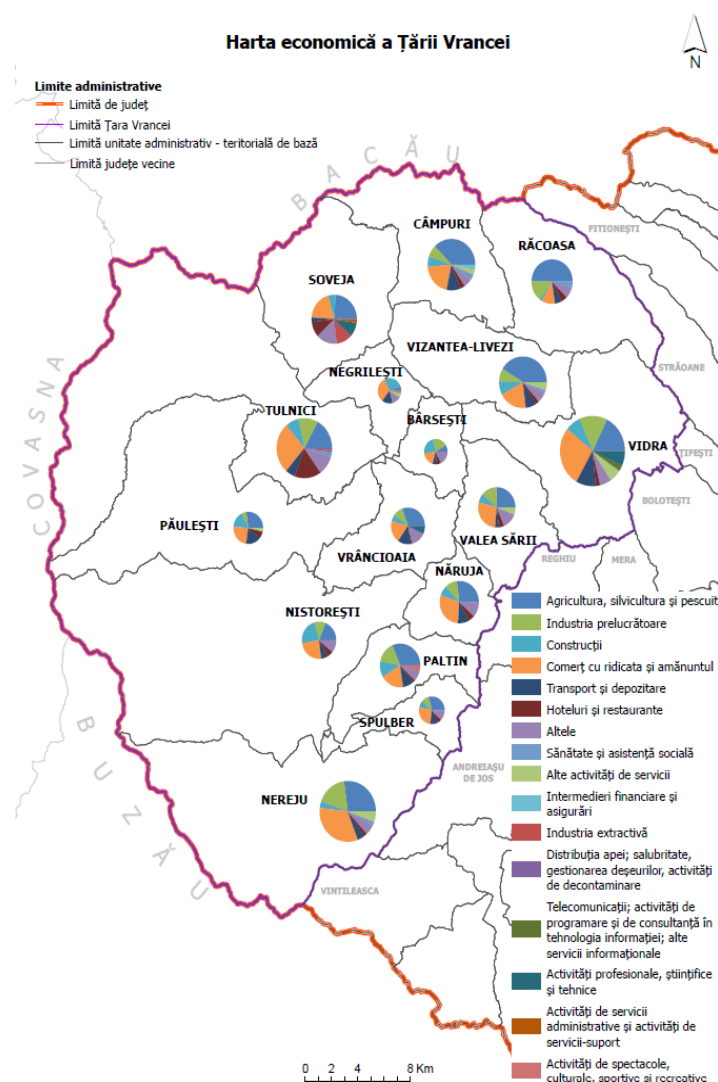
șocuri externe, dar în același timp relevă și potențialul neexploatat al valorificării superioare a masei lemnoase și diversificării activităților economice.

2.6.1 Economia UAT-urilor

Economia comunelor din Țara Vrancei reflectă un profil rural marcat profund de resursele naturale locale, în special pădurile și terenurile agricole. Principalele sectoare de activitate sunt agricultura, silvicultura și industria lemnului, care constituie nucleul economiei în cele mai multe localități. Activitățile economice se desfășoară preponderent în cadrul unor întreprinderi de mici dimensiuni, deseori microîntreprinderi, cu capital local și resurse financiare limitate.

Sectorul agriculturii și silviculturii rămâne dominant în majoritatea comunelor, cu ponderi care variază până la 50% din totalul întreprinderilor active, potrivit datelor Ministerului Finanțelor (prin intermediul platformei RisCO.ro). Agricultură este axată în special pe cultura plantelor și creșterea animalelor, în timp ce silvicultura include atât exploatarea masei lemnoase, cât și activități adiacente, precum prelucrarea lemnului brut sau valorificarea produselor forestiere. În zonele montane și submontane, pădurile constituie principala resursă economică, iar unele comune, precum Nereju sau Tulnici, pot fi considerate mono-industriale prin gradul ridicat de specializare în industria lemnului.

Harta 5 - Harta economică a Țării Vrancei

Sursa: Prelucrare proprie după datele de la Ministerul Finanțelor¹²⁰

Comerțul este un sector prezent în toate comunele, ocupând adesea una dintre

¹²⁰ Ibidem.

primele două poziții în structura economică locală. Ponderea acestui sector variază între 19% și 35%, iar activitățile comerciale sunt strâns legate de economia locală: comerț cu produse agroalimentare, lemn, materiale de construcții sau bunuri de consum. În unele cazuri, comerțul este stimulat și de prezența micilor afaceri familiale sau de aflulul sezonier de turiști.

Industria prelucrătoare este prezentă în special în localitățile cu acces la resurse forestiere, unde prelucrarea lemnului și fabricarea de produse derivate reprezintă până la 64% din activitatea industrială¹²¹. Activitățile sunt deseori limitate la prelucrarea primară (tăiere și rindeluire), ceea ce indică un potențial economic nevalorificat pe verticala lanțului de producție.

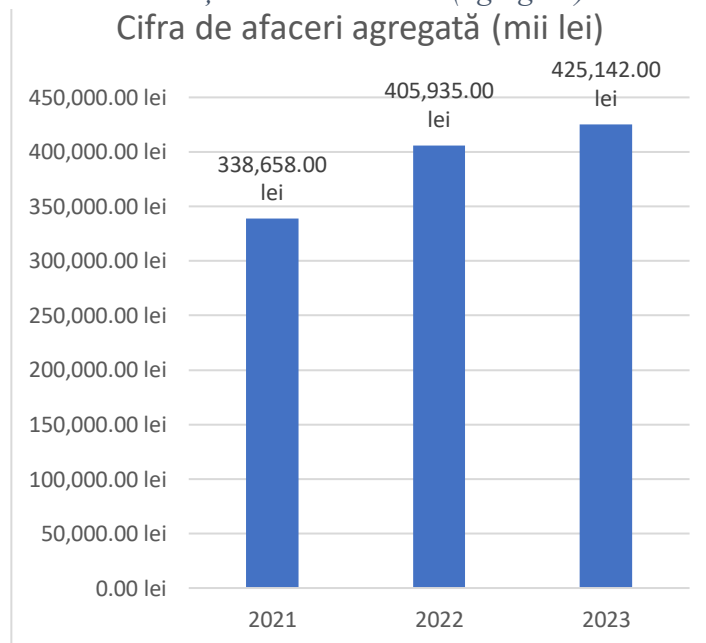
Sectorul construcțiilor, precum și transportul și depozitarea, deși mai slab reprezentate, încep să capete o pondere mai mare în unele comune, în special acolo unde infrastructura este mai dezvoltată. În paralel, se observă dezvoltarea treptată a sectorului terțiar – hoteluri, restaurante, activități profesionale – cu ponderi de până la 10% în anumite cazuri, semnalând începuturile unei diversificări economice în direcția serviciilor și turismului rural.

Datele financiare la nivelul comunelor analizate relevă o evoluție pozitivă a cifrelor de afaceri în perioada 2021–2023, în aproape toate unitățile administrativ-teritoriale¹²².

Aceasta indică o dinamică economică moderată, marcată de o creștere generală a activității antreprenoriale locale. De asemenea, activele imobilizate au cunoscut o evoluție ascendentă, sugerând investiții în echipamente, construcții sau alte mijloace fixe necesare dezvoltării.

Cu toate acestea, profitul net a înregistrat fluctuații în mai multe comune. În unele cazuri, precum Paltin sau Negrileşti, se observă o scădere a profitabilității, în timp ce în alte localități – precum Nistorești sau Vidra – tendința este pozitivă. Aceste diferențe sunt corelate cu gradul de diversificare economică și capacitatea firmelor locale de adaptare la schimbările de piață sau de costuri.

Grafic 26 - Evoluția cifrei de afaceri entităților cu sediul social în Țara Vrancei 2023 (agregare)

¹²¹ Ibidem.

¹²² Ibidem.

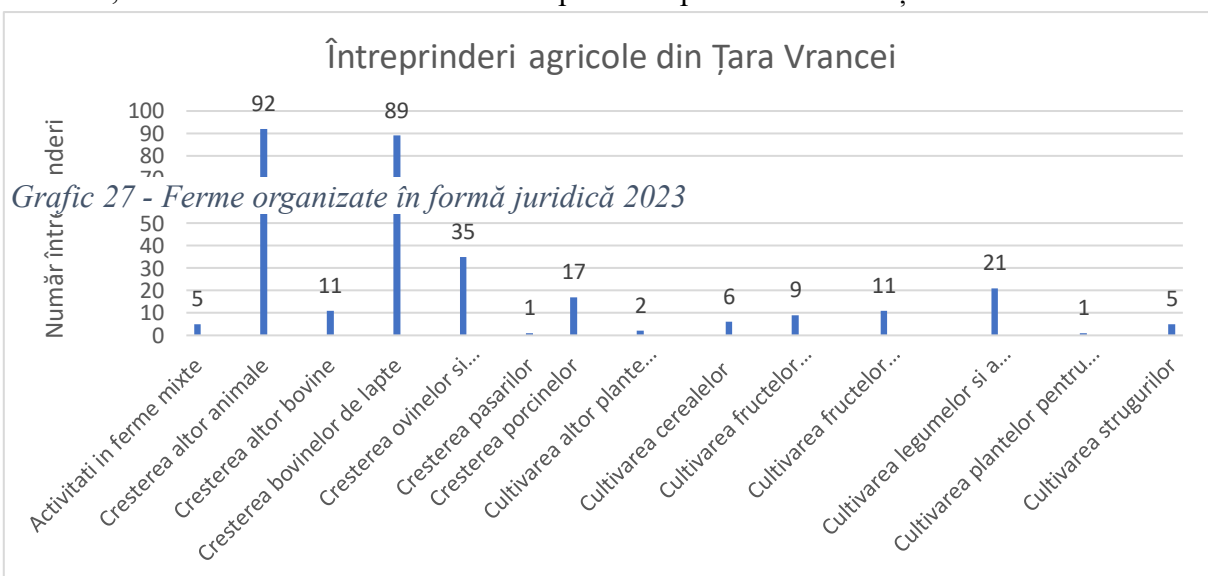
Sursa: Platforma RisCO.ro¹²³

În concluzie, economia comunelor din Țara Vrancei este în continuare dependentă de sectorul primar și resursele naturale, dar există semnale de tranziție către o economie rurală mai complexă și mai bine structurată. Creșterea generală a cifrelor de afaceri și a investițiilor în active fixe indică un proces de consolidare economică, însă vulnerabilitățile structurale – cum ar fi dependența de o singură resursă, lipsa diversificării sau infrastructura deficitară – rămân provocări majore pentru viitor. Consolidarea capacității administrative locale, sprijinirea antreprenoriatului și promovarea turismului și serviciilor ar putea contribui la o dezvoltare economică mai echilibrată și durabilă în regiune.

2.6.2 Agricultură și silvicultură

Agricultura din Țara Vrancei se caracterizează, în principal, printr-un model de tip tradițional, orientat spre subzistență, afectat de condiții naturale nefavorabile exploatării de tip intensiv, datorat și unui grad redus de mecanizare. Predomină exploatarea familială de mici dimensiuni, concentrate în special în arealele montane, unde accesul dificil și fragmentarea terenurilor limitează dezvoltarea unei agriculturi comerciale competitive. De altfel, majoritatea comunelor din microregiune sunt încadrate în categoria zonelor montane defavorizate, fapt ce le conferă eligibilitate pentru scheme de sprijin financiar, cum ar fi plățile compensatorii destinate menținerii utilizării terenurilor agricole. Un segment important al activității agricole îl reprezintă creșterea animalelor, care rămâne o componentă esențială a economiei rurale locale, integrată profund în structura socială și economică a comunităților.

Se evidențiază profilul predominant zootehnic al activităților agricole din Țara Vrancei, cu un număr semnificativ de întreprinderi specializate în creșterea animalelor.

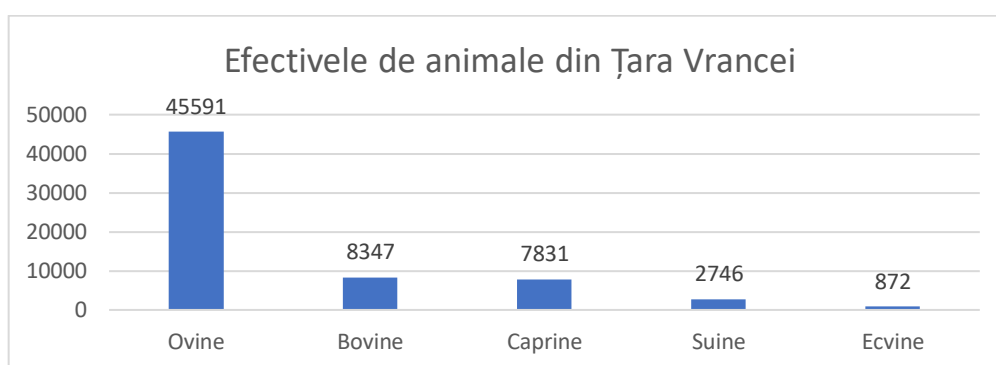
¹²³ Ibidem.

Sursa: Platforma RisCO.ro¹²⁴

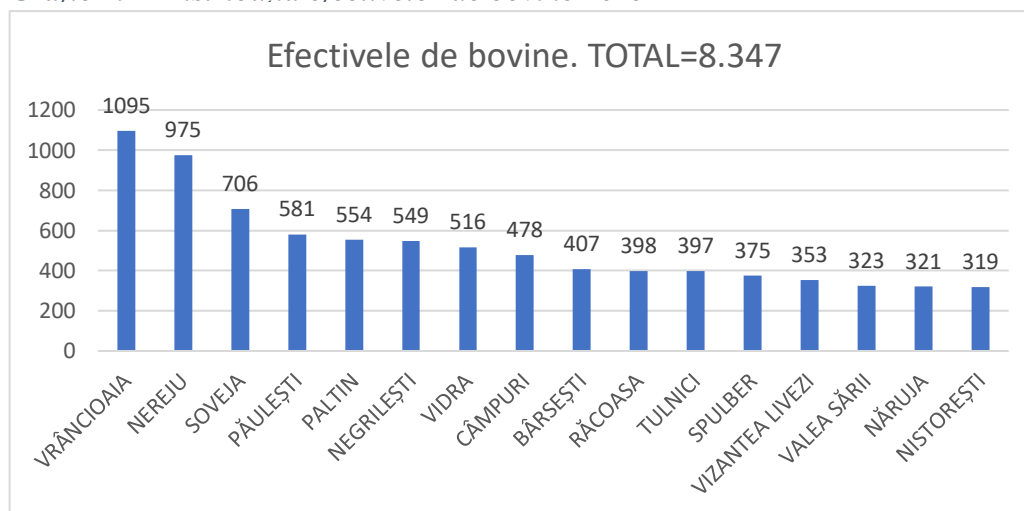
Cele mai reprezentative domenii sunt creșterea altor animale (92 de întreprinderi) și creșterea bovinelor pentru lapte (89 de întreprinderi), urmate la distanță de creșterea ovinelor și caprinelor (35), respectiv creșterea porcinelor (17 întreprinderi)¹²⁵. Aceste date confirmă rolul central al sectorului zootehnic în economia agricolă locală.

Distribuția evidențiază o concentrare a activității economice agricole în jurul zootehniei, dar și un potențial insuficient exploatat în horticultură, viticultură și alte ramuri vegetale. Această structură reflectă adaptarea la condițiile montane și tradițiile locale, dar indică și oportunități de diversificare a producției agricole.

Grafic 28 - Efectivele de animale din Țara Vrancei 2025

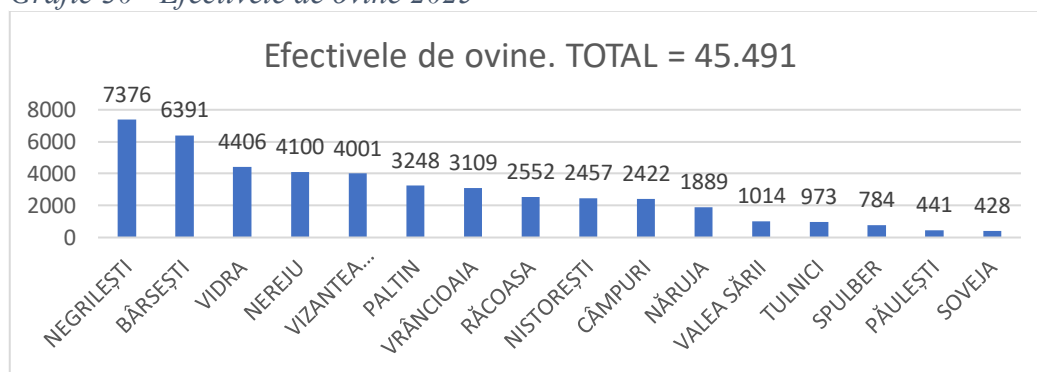
Sursa: Centralizator cabinete veterinare - ANSVSA¹²⁶

Grafic 29 - Distribuția efectivelor de bovine 2025

Sursa: Centralizator cabinete veterinare - ANSVSA¹²⁷¹²⁴ Ibidem.¹²⁵ Ibidem.¹²⁶ Conform datelor solicitate ANSVSA, pentru anul 2025.¹²⁷ Ibidem.

Cu un total estimat de 8.347 de capete în 2025, bovinele reprezintă o componentă importantă a sectorului zootehnic, dar cu o distribuție relativ echilibrată între comune. Cele mai mari efective sunt înregistrate în Vrâncioaia (1.095 capete), Nereju (1.095) și Soveja (975), urmate de Păulești și Paltin. Aceste date confirmă orientarea agricolă tradițională a acestor localități și continuitatea practicilor de creștere a bovinelor pentru lapte și carne. Efectivele de ovine se remarcă având un total estimat de 45.491 de capete la nivelul teritoriului vizat, în anul 2025. Comuna Negrilești se detașează net, cu 7.376 capete, urmată de Bârsești (6.391) și Vidra (4.406). Aceste valori indică specializarea locală în creșterea ovinelor, activitate adaptată perfect la condițiile climatice și geografice ale zonei.

Grafic 30 - Efectivele de ovine 2025

Sursa: Cabinetele veterinare din regiune - ANSVSA¹²⁸

Producțiile vegetale sunt reprezentate într-o proporție redusă din punct de vedere al numărului de întreprinderi înregistrate. Cultivarea legumelor și a pepenilor (21 întreprinderi) este cea mai bine reprezentată categorie din segmentul culturilor, în timp ce alte domenii precum cultivarea cerealelor, a fructelor sau a viței-de-vie au ponderi mai modeste. Cultivarea plantelor pentru înmulțire și creșterea păsărilor sunt marginale, cu doar 1 întreprindere fiecare¹²⁹.

Suprafața agricolă totală declarată la APIA¹³⁰ pentru anul 2024 în cele 16 unități administrativ-teritoriale analizate însumează 15.408,3 hectare. Această valoare evidențiază prezența unui fond agricol semnificativ în zonă, distribuit inegal între comune. Cele mai mari suprafețe agricole sunt înregistrate în comunele Vrâncioaia (1.695,52 ha), Vidra (1.559,33 ha) și Răcoasa (1.556,2 ha), în timp ce suprafețele cele mai reduse se regăsesc în Bârsești (428,48 ha) și Spulber (448,21 ha). Această diversitate reflectă diferențele de potențial agricol, relief și mod de utilizare a terenurilor, fiind un indicator esențial în planificarea dezvoltării rurale și în orientarea politicilor agricole locale.

Distribuția terenurilor utilizate agricol este elocventă: pajiștile, fânețele și pășunile domină clar peisajul rural, totalizând aproape 14.000 ha declarate la APIA, în 2024.

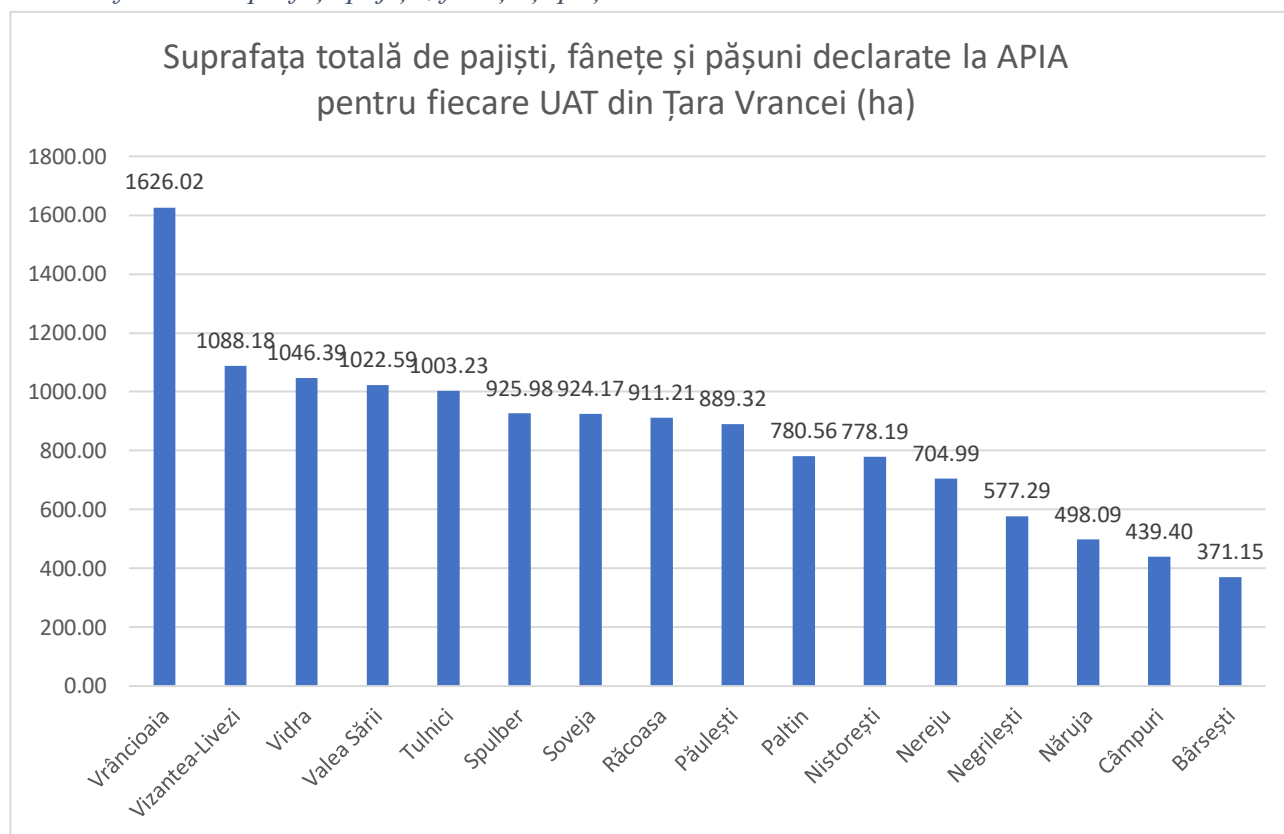
¹²⁸ Ibidem.

¹²⁹ Potrivit datelor Ministerului Finanțelor (prin intermediul platformei RisCO.ro)

¹³⁰ Potrivit datelor furnizate de Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură – Centrul Local Vidra, prin răspunsul cu nr. 4701/03.04.2025 la adresa nr.14a/05.03.2025.

Această situație susține observațiile anterioare privind rolul central al zootehniei, în special al creșterii ovinelor și bovinelor, în economia agricolă locală. În paralel, terenul arabil are o pondere modestă, sub 10% din total, fiind utilizat în special pentru culturi furajere (porumb, lucernă) necesare susținerii efectivelor de animale.

Grafic 31 - Suprafețe pajiști, fânețe și pășuni declarate la APIA 2024

Sursa: APIA Vidra¹³¹

O componentă agricolă importantă, deși mai puțin vizibilă în economia formală, o reprezintă livezile și culturile permanente. Conform datelor APIA, în cele 16 comune sunt înregistrate 467 ha de livezi și vii, cele mai mari suprafețe regăsindu-se în comunele Vidra (179 ha), Vizantea-Livezi (122 ha) și Valea Sării (50 ha). Totuși, în evidențele Ministerului Finanțelor, sunt înregistrate doar 11 întreprinderi specializate activ în cultivarea fructelor semănțoase și sămburoase, 9 în cultivarea fructelor arbuștilor fructiferi și 5 în cultivarea strugurilor, ceea ce evidențiază o discontinuitate între producție și integrarea acestora în economia locală formală. Această discrepanță între evidența economică și suprafețele declarate sugerează că numeroase exploatații pomicole funcționează în afara circuitului antreprenorial formal, fiind gestionate preponderent în regim individual, familial sau de subzistență.

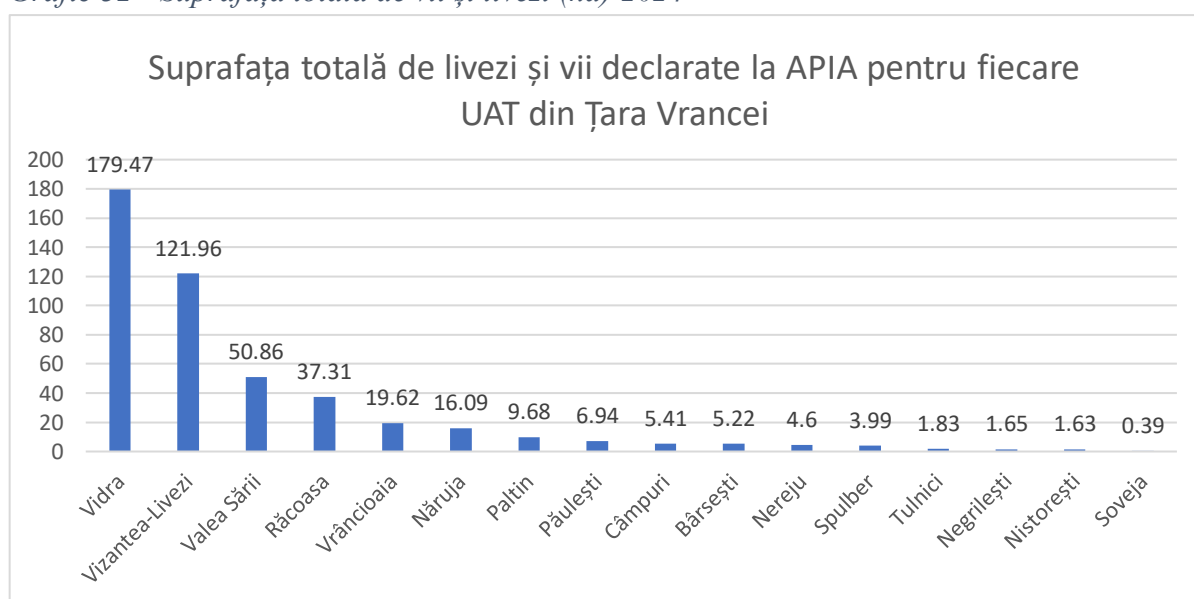
Existența unor suprafețe considerabile cu livezi și vii, confirmă tradiția horticolă

¹³¹ Ibidem.

a acestor zone. Țara Vrancei totalizează 467 ha de livezi și vii, însă lipsa corespondenței cu numărul de întreprinderi înregistrate pe aceste activități poate indica fie o fragmentare accentuată a proprietății, fie o orientare preponderentă către autoconsum sau vânzare informală. Această situație reflectă un grad scăzut de formalizare a activităților pomicole și viticole, în ciuda unei baze productive reale. Astfel, potențialul economic al acestor culturi rămâne insuficient valorificat, iar integrarea acestui segment în circuitul economic formal ar putea contribui semnificativ la diversificarea veniturilor locale și la stimularea dezvoltării rurale durabile.

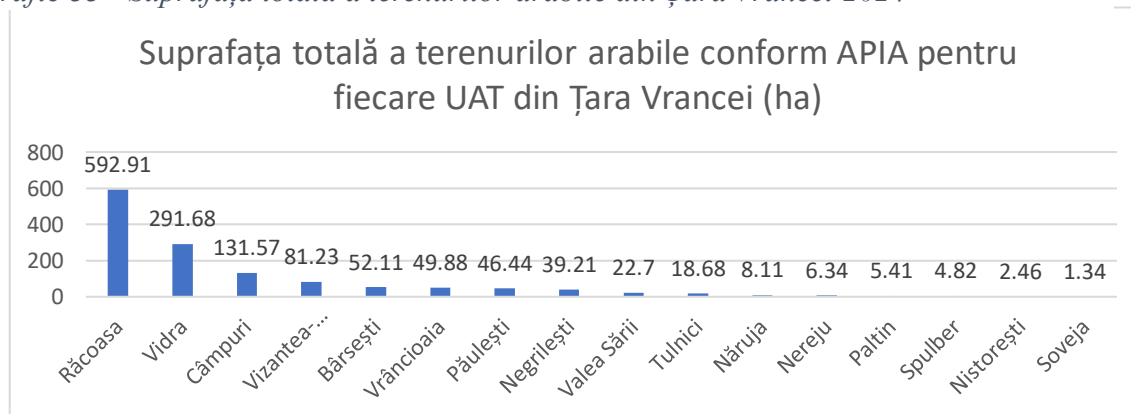
Această realitate evidențiază potențialul horticol latent al regiunii, în special în ceea ce privește dezvoltarea unor lanțuri de valoare în domeniul fructelor și strugurilor, condiționat însă de consolidarea formelor de asociere, de creșterea gradului de profesionalizare și de integrarea producției în economia formală.

Grafic 32 - Suprafața totală de vii și livezi (ha) 2024

Sursa: APIA Vidra¹³²

Grafic 33 - Suprafața totală a terenurilor arabile din Țara Vrancei 2024

¹³² Ibidem.

Sursa: APIA Vidra¹³³

Suprafața totală de teren arabil în cele 16 comune, totalizând 1354 ha, este relativ modestă, comparativ cu celelalte tipuri de utilizare agricolă. Cea mai mare parte a terenurilor arabile este concentrată în comunele Răcoasa (592,91 ha) și Vidra (291,68 ha), în timp ce în localitățile montane, cum ar fi Soveja, Nistorești sau Nereju, suprafețele sunt extrem de reduse, reflectând limitările de relief și sol pentru cultivarea intensivă.

În ansamblu, imaginea conturată de datele APIA confirmă caracterul tradițional al agriculturii din Țara Vrancei, dominată de exploatații mici, dispersate, mai slab tehnologizate, dar în același timp relevă și potențialul latent al regiunii. Prezența unor suprafețe agricole consistente, a unor resurse agroalimentare diversificate și a unui număr mare de producători activi oferă un cadru propice pentru intervenții de modernizare, în special prin:

- încurajarea formelor asociative,
- susținerea investițiilor în procesare locală,
- dezvoltarea lanțurilor scurte alimentare.

Țara Vrancei dispune, așadar, de fundamentele necesare pentru revitalizarea sectorului agricol, dar necesită o orientare strategică clară către profesionalizare, integrare pe piață și dezvoltare sustenabilă a resurselor agricole locale.

2.6.3 Forța de muncă

Structura forței de muncă din Țara Vrancei reflectă specificul economic rural, cu o pondere ridicată a populației inactive și o dependență marcantă de sectoarele tradiționale: agricultura și silvicultura. Potrivit datelor furnizate de INS¹³⁴, dintr-o populație totală de 41.745 de persoane, doar 13.414 sunt active (32,14%), în timp ce 28.331 sunt inactive (67,86%). Acest dezechilibru demografic indică un grad ridicat de dependență economică, cu implicații directe asupra sustenabilității pieței muncii și sistemului de asigurări sociale.

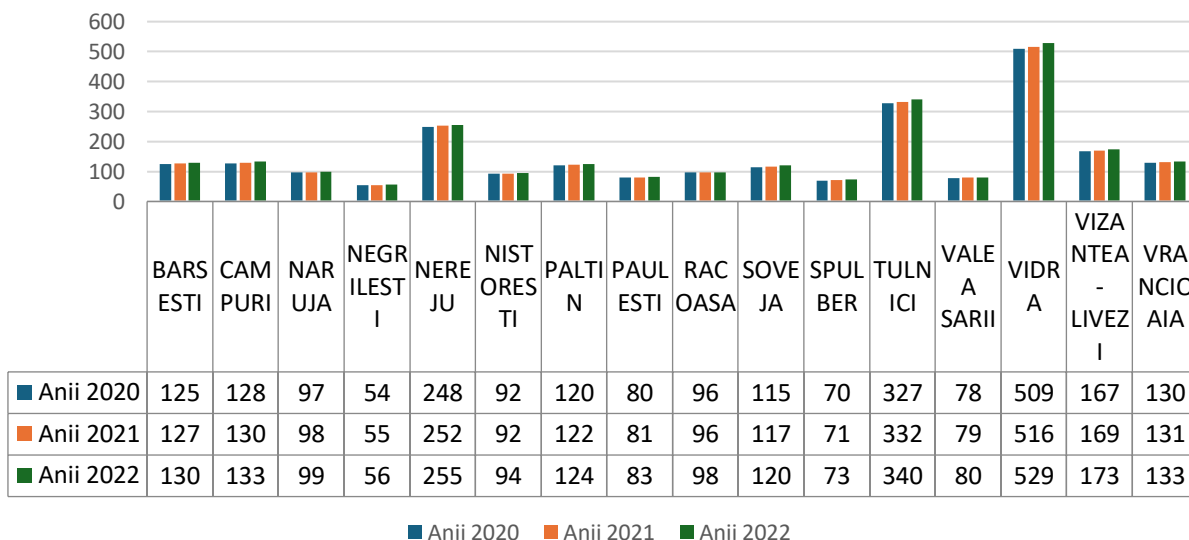
Grafic 34 - Evoluția numărului salariaților în Țara Vrancei 2020-2022

¹³³ Ibidem.

¹³⁴ Date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, *Populația rezidentă activă și inactivă pe județe, medii de rezidență și localități*, [Tabel 5.29.xlsx](#), data accesării (30.01.2025).

Evoluția numărului salariaților în Țara Vrancei

Sursa: Prelucrare date INS¹³⁵

Categoria populației inactive este compusă în principal din pensionari (8.879), elevi (7.040) și alte persoane neimplicate în activități economice. Totuși, acest segment oferă și un potențial semnificativ de dezvoltare viitoare, în special prin integrarea tinerilor în piața muncii, condiționată de investiții în educație și formare profesională. Numărul mediu al salariaților¹³⁶ în regiune a înregistrat o ușoară creștere în perioada 2020–2022, de la 2.436 la 2.520 de persoane, însă distribuția acestora rămâne inegală între localități. Centre precum Vidra, Tulnici și Nereju concentrează o parte semnificativă a forței de muncă salariate, indicând o activitate economică mai susținută. În schimb, localitățile cu economie predominant agricolă sau silvică, precum Spulber și Valea Sării, au un număr redus de salariați, sugerând o economie informală sau de subzistență.

Datele ANOFM indică o evoluție pozitivă a pieței muncii în regiune. Numărul șomerilor în Țara Vrancei¹³⁷ a scăzut de la 705 în 2022, la 305 în 2024, în linie cu tendința generală din județul Vrancea. Scăderea semnificativă a ratei șomajului, ajunsă la 2,5% în 2024, poate semnala o creștere a oportunităților de angajare, dar poate fi explicată și prin migrarea populației active sau integrarea acesteia în activități agricole informale.

¹³⁵ Date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, *Populația rezidentă ocupată*, [Tabel 5.30.xlsx](#), (data accesării: 24.11.2024).

¹³⁶ Date prelucrate de la Direcția Județeană de Statistică Vrancea, *Numărul mediu al salariaților pe județe și localități*, [FOM104D-Numarul-mediului-al-salariatilor-pe-judete-si-localitati-.pdf](#) data accesării (30.01.2025).

¹³⁷ Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, *Situația șomerilor înregistrați pe județe și localități*, [someri localitati 2021.xlsx](#), [someri localitati 2022.xlsx](#), [someri localitati 2023.xlsx](#), [someri localitati 2024.xlsx](#), (data accesării: 15.01.2025).

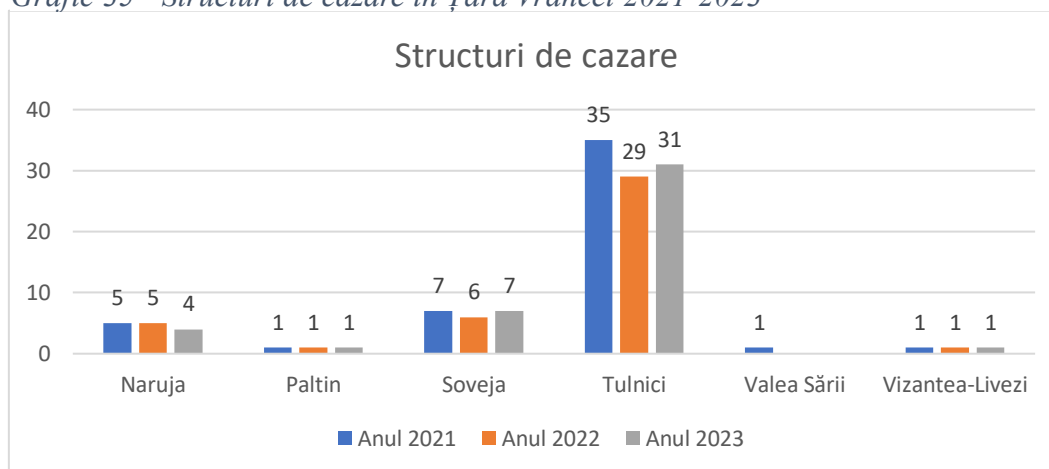
2.6.4 Turismul

Țara Vrancei se conturează ca o destinație turistică cu un potențial considerabil, datorită combinației dintre relieful montan și patrimoniul cultural tradițional și istoric valoros. Caracterizată de un peisaj natural puțin antropizat, cu păduri vaste, rezervații naturale și sate tradiționale, regiunea oferă oportunități semnificative pentru dezvoltarea unui turism rural, ecologic și cultural durabil.

Relieful muntos, diversitatea biologică și autenticitatea culturală creează premise pentru activități variate, de la drumeții și turism de aventură, la explorarea meșteșugurilor și obiceiurilor locale. Patrimoniul imaterial, în special tradițiile populare și stilul de viață arhaic este un element de atracție pentru turiștii care caută experiențe autentice, într-un peisaj natural conservat. Această orientare se aliniază tendințelor europene recente, în care turismul rural a cunoscut o creștere importantă: potrivit Eurostat, în anul 2021, 43,8% din capacitatea totală de cazare din UE era localizată în zone rurale.

Din perspectiva sustenabilității, turismul cultural și rural poate aduce beneficii economice semnificative comunităților locale, fără a compromite patrimoniul natural și cultural. Valorificarea tradițiilor, dezvoltarea turismului „lent” și accentul pus pe interacțiunea directă cu localnicii sunt factori care pot transforma turismul într-un motor de dezvoltare durabilă pentru regiune.

Grafic 35 - Structuri de cazare în Țara Vrancei 2021-2023

Sursa: Prelucrare date DJS Vrancea¹³⁸

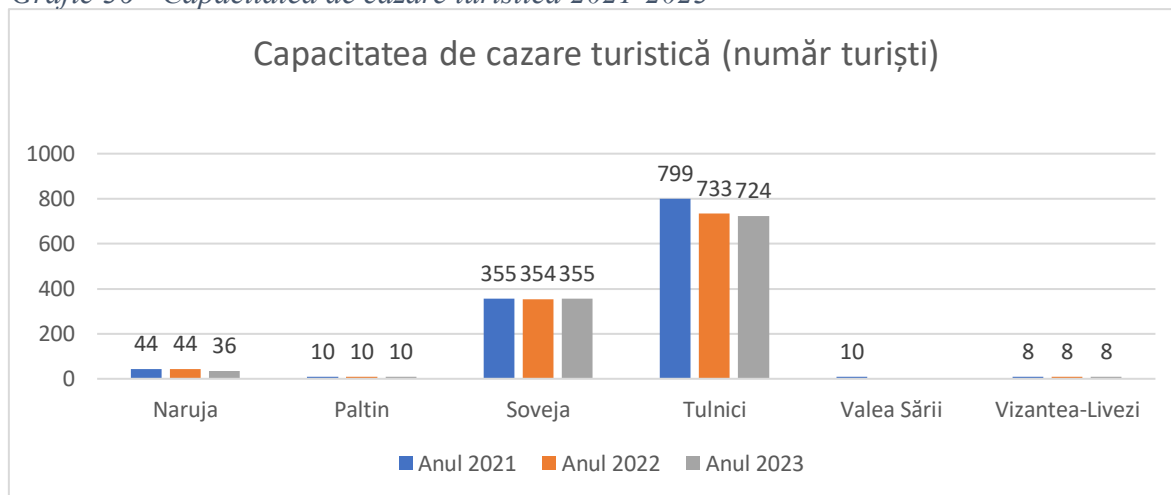
Cu toate acestea, infrastructura turistică, în special capacitatea de cazare, serviciile, accesul, dar și promovarea și informarea necesită îmbunătățiri consistente,

¹³⁸ DJS Vrancea, *Structuri de primire turistica cu functiuni de cazare turistica pe tipuri de structuri, judete si localitati*, <https://vrancea.insse.ro/wp-content/uploads/2024/04/TUR101C-Structuri-de-primire-turistica-cu-functiuni-de-cazare-turistica-pe-tipuri-de-structuri-judete-si-localitati-.pdf>, (data accesării 10.01.2025).

aspect semnalat atât de locuitori și vizitatori, cât și de antreprenorii locali. Infrastructura de cazare din Țara Vrancei este relativ modestă, dar în expansiune.

În perioada 2021–2023, s-au înregistrat variații moderate ale numărului de structuri de cazare, cu o tendință generală de creștere. Comuna Tulnici se evidențiază ca principal centru turistic al regiunii, cu un număr de 31 de unități de cazare în 2023, mai multe decât în municipiul Focșani. Poziționată în vecinătatea Parcului Natural Putna-Vrancea, Tulnici găzduiește șase rezervații naturale și beneficiază de un cadru natural favorabil turismului ecologic și de aventură.

Grafic 36 - Capacitatea de cazare turistică 2021-2023

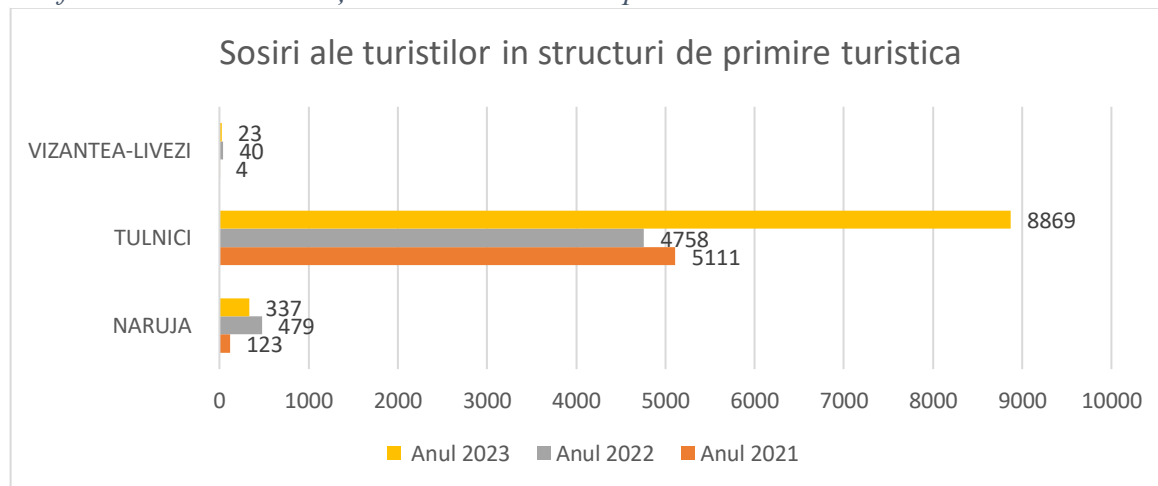
Sursa: Prelucrare date DJS Vrancea¹³⁹

Capacitatea de cazare este concentrată în Tulnici și Soveja, cele două localități având cele mai importante facilități turistice. Deși Soveja are un număr mai mic de unități de cazare, acestea sunt de dimensiuni mari, moștenire a statutului său de fostă stațiune montană. În contrast, Tulnici dispune de un număr mare de pensiuni agroturistice, mai mici ca dimensiune, dar adaptate specificului turismului rural. La nivelul regiunii, pensiunile reprezintă 55% din structurile de cazare, dar acoperă doar 35% din capacitatea totală, reflectând dimensiunile reduse ale unităților și caracterul familial al afacerilor.

¹³⁹ Idem, *Capacitatea de cazare turistică existentă pe tipuri de structuri de primire turistică, județe și localități*; <https://vrancea.insse.ro/wp-content/uploads/2024/04/TUR102C-Capacitatea-de-cazare-turistica-existenta-pe-tipuri-de-structuri-de-primire-turistica-judete-si-localitati-.pdf>, (data accesării 10.01.2025).

Datele statistice privind sosirile de turiști confirmă o tendință de creștere susținută. În Tulnici, între 2022 și 2024, numărul de turiști aproape s-a dublat, ajungând la 8.869 de sosiri. Pensiunile agroturistice atrag cel mai mare flux de vizitatori, urmate de moteluri, confirmând interesul crescut pentru turismul bazat pe natură și tradiție.

Grafic 37 - Sosiri ale turiștilor în structurile de primire turistică 2021-2023

Sursa: Prelucrare date INS¹⁴⁰

În concluzie, turismul în Țara Vrancei are un potențial considerabil de dezvoltare, în special pe segmentele ecologic, rural și cultural. Consolidarea acestui sector presupune investiții în infrastructură, formare profesională, digitalizare și promovarea coerentă a identității locale. Valorificarea durabilă a patrimoniului natural și cultural poate transforma regiunea într-un pol de atracție turistică autentică, în consonanță cu direcțiile strategice europene.

2.7. Administrare și servicii publice

2.7.1 Organizarea socială și instituțională

Țara Vrancei, o regiune montană cu un puternic caracter tradițional, reprezintă un model aparte de organizare socială și instituțională, unde legăturile comunitare și structurile administrative funcționează într-o complementaritate remarcabilă.

Obștile vrâncene, instituții colective cu origini prestatate, sunt esențiale pentru viața comunității, gestionând resursele naturale precum pădurile și pășunile. Acestea funcționează pe baza unor reguli bine stabilite și promovează egalitatea între membrii lor, constituind un exemplu rar de autogestionare rurală care a rezistat timpului.

¹⁴⁰ Institutul Național de Statistică, *Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică pe tipuri de structuri, județe și localități*, <https://vrancea.insse.ro/wp-content/uploads/2024/04/TUR104E-Sosiri-ale-turistilor-in-structuri-de-primire-turistica-pe-tipuri-de-structuri-pe-judete-si-localitati-1-1.pdf>, (data accesării 10.01.2025).

Structurile socio-economice obștești stau la baza constituirii și rezilienței spațiului mental vrâncean, fiind fundamentale pe tipul de proprietate codevălmașă asupra pământului, care a creat legături deosebit de puternice între membrii societății vrâncene.¹⁴¹

Relațiile sociale în Țara Vrancei sunt profund ancorate în tradiții, iar colaborarea între săteni este o constantă. Ajutorul reciproc, manifestat prin practici precum claca sau sprijinul în activitățile agricole și gospodărești, contribuie la menținerea coeziunii sociale. În momente importante din viața comunității – nunți, construcții de case sau evenimente culturale – implicarea colectivă devine un liant care întărește relațiile dintre oameni și asigură continuitatea tradițiilor.

Din punct de vedere instituțional, primăriile și consiliile locale ale comunelor din Țara Vrancei gestionează principalele servicii și proiecte publice. Acestea lucrează adesea în parteneriat cu organizațiile non-guvernamentale, precum Asociația GAL Țara Vrancei sau Asociația Obștilor Vrâncene, care aduc un aport semnificativ prin atragerea de fonduri europene și inițiative de dezvoltare economică și turistică. În această regiune, colaborarea dintre structurile administrative și comunități este esențială pentru implementarea unor proiecte de infrastructură sau protecția mediului, dată fiind dependența de resursele naturale.

Cu toate acestea, Țara Vrancei se confruntă cu provocări precum depopularea, infrastructura deficitară și accesul limitat la servicii de bază, în special în sănătate și educație. Soluțiile sunt însă posibile prin valorificarea specificului local, iar obștile pot deveni un model sustenabil pentru gestionarea resurselor naturale. Implicarea activă a comunității, susținută de autorități și organizații, poate transforma aceste provocări în oportunități, oferind Țării Vrancei șansa de a-și păstra identitatea culturală și de a răspunde nevoilor contemporane.

2.7.2 Calitatea serviciilor în administrația publică locală

Calitatea serviciilor în administrația publică locală joacă un rol esențial în dezvoltarea comunităților și în asigurarea unui mediu favorabil pentru cetățeni. O administrație eficientă trebuie să ofere servicii accesibile, transparente și adaptate nevoilor locale, contribuind astfel la îmbunătățirea condițiilor de trai și la creșterea încrederii populației în instituțiile publice

2.7.2.1 Învățământ

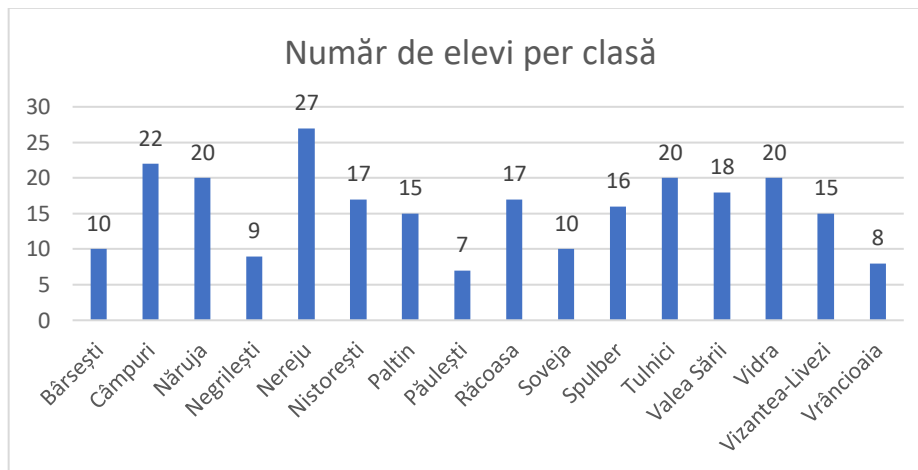
Calitatea învățământului depinde de multiple aspecte, printre care dotările infrastructurii școlare, accesul la tehnologie modernă, calificarea cadrelor didactice, toate reflectându-se asupra ratei de promovabilitate a elevilor. Sălile de clasă bine echipate, laboratoarele funcționale și disponibilitatea calculatoarelor contribuie la un proces educațional eficient și atractiv. Performanțele școlare reflectate în rata de promovabilitate

¹⁴¹ Alexandru Mureșan, *op.cit.* p. 55

sunt un indicator esențial al eficienței sistemului educațional, evidențiind atât calitatea predării, cât și gradul de pregătire al elevilor. O administrație locală care investește constant în educație asigură nu doar succesul școlar al tinerilor, ci și dezvoltarea pe termen lung a comunității.

Grafic 38 - Distribuția numărului de elevi în sălile de clasă 2022

Sursa: Prelucrare date DJS Vrancea¹⁴²

În comuna Bârsești, numărul mediu de 10,3 elevi pe clasă, raportat la cele 8 săli de clasă și 83 de elevi, evidențiază o distribuție echilibrată a populației școlare și condiții optime pentru un proces educațional individualizat, favorabil calității actului didactic. În schimb, comunele Câmpuri și Nereju se confruntă cu o densitate semnificativ mai ridicată, înregistrând medii de 22,06, respectiv 26,95 elevi pe clasă, corespunzător unui număr de 15 și 24 de săli de clasă pentru 331, respectiv 647 de elevi. Aceste valori indică o solicitare mai ridicată a infrastructurii școlare și o presiune crescută asupra resurselor umane, ceea ce poate conduce la diminuarea calității procesului instructiv-educativ și la dificultăți în asigurarea unei atenții individuale adecvate fiecărui elev, relevând totodată disparitățile existente între localitățile rurale în privința dimensionării rețelei școlare.

Un indicator principal al gradului de dezvoltare al infrastructurii școlare rămâne dotarea claselor cu echipamente PC. Din acest punct de vedere Țara Vrancei resimte lipsa accesului la tehnologizare a populației de elevi.

Grafic 39 - Raportul dintre nr. de PC-uri și numărul de elevi 2022

Comună	Număr de PC-uri	Număr de elevi /PC
Bârsești	18	6,38
Câmpuri	36	9,19

¹⁴² Date prelucrate de la Direcția Județeană de Statistică Vrancea, *Populația școlară pe niveluri de educație, județe și localități*, [SCL103D-Populatia-scolara-pe-niveluri-de-educatie-judete-si-localitati-.pdf](#), (data accesării: 24.01.2025).

Năruja	178	1,26
Negrilești	16	4,68
Nereju	72	8,98
Nistorești	26	5,88
Paltin	22	10,22
Păulești	23	5,30
Răcoasa	34	8,44
Soveja	14	9,07
Spulber	40	4,52
Tulnici	54	7,66
Valea Sării	12	9
Vidra	124	10,51
Vizantea-Livezi	37	7,02
Vrâncioaia	33	5,63

Sursa: Prelucrare date Direcția Județeană de Statistică Vrancea¹⁴³

Analiza indicatorului „număr de elevi per calculator” evidențiază diferențe semnificative între comunele analizate, în raport cu media europeană estimată la 5–6 elevi per PC, considerată optimă pentru accesul adecvat la resurse digitale educaționale. Comune precum Năruja (1,26 elevi/PC), Spulber (4,52), Păulești (5,30), Vrâncioaia (5,63) și Nistorești (5,88) depășesc standardul european, demonstrând o infrastructură informatică bine adaptată nevoilor școlare. În schimb, Paltin (10,22), Vidra (10,51), Câmpuri (9,19), Soveja (9,07), Valea Sării (9,00) și Nereju (8,98) se situează peste media UE, indicând o insuficiență a dotărilor IT și o presiune mai mare asupra echipamentelor disponibile. În ansamblu, datele reflectă o disparitate digitală rurală, care subliniază necesitatea investițiilor pentru echilibrarea accesului la tehnologie și alinierea procesului educațional local la standardele europene.

Grafic 40 - Rezultate Evaluare Națională 2024

Unitatea de proveniență	Elevi înscriși	Elevi prezenți	Promovați	Procent Promovați (%)
SCOALA GIMNAZIALA "ȘTEFAN CEL MARE" BARSESTI	5	5	1	20
SCOALA GIMNAZIALA CAMPURI	15	13	9	69.23
SCOALA GIMNAZIALA "SIMION MEHEDINTI"	10	9	5	55.56

¹⁴³ Date prelucrate de la Direcția Județeană de Statistică Vrancea, *PC-uri/echipamente IT pe niveluri de educație, județe și localități*, [SCL112B-PC-uri-pe-niveluri-de-educatie-judete-si-localitati-.pdf](#), (Accesat în 02.12.2025).

SOVEJA				
SCOALA GIMNAZIALA "BARBU STEFANESCU DELAVRANCEA" NARUJA	16	16	12	75
SCOALA GIMNAZIALA "DUMITRU PRICOP" NEGRILESTI	4	4	3	75
SCOALA GIMNAZIALA "DIMITRIE GUSTI" NEREJU	18	17	12	70.59
SCOALA GIMNAZIALA NISTORESTI	8	8	2	25
SCOALA GIMNAZIALA PALTIN	13	13	6	46.15
SCOALA GIMNAZIALA PAULESTI	9	9	5	55.56
SCOALA GIMNAZIALA "ACADEMICIAN AUREL IANCU" RACOASA	22	22	7	31.82
SCOALA GIMNAZIALA SPULBER	24	24	17	70.83
SCOALA GIMNAZIALA "ION BACIU" TULNICI	35	33	22	66.67
SCOALA GIMNAZIALA "VALERIU D. COTEA" VIDRA	64	60	27	45
SCOALA GIMNAZIALA Vizantea-Livezi RAZASEASCA	18	18	10	55
SCOALA GIMNAZIALA "NECULAI JECHIANU" VRANCIOAIA	12	12	3	25
SCOALA GIMNAZIALA "VASILE IFTIMESCU" VALEA SARII	13	13	5	38.46

Sursa: Prelucrare date Inspectoratul Școlar Județean Vrancea¹⁴⁴

Rezultatele obținute de elevii din școlile gimnaziale din Țara Vrancei la evaluarea națională reflectă variații semnificative în ceea ce privește promovabilitatea. Școala Gimnazială „Barbu Ștefănescu Delavrancea” din Năruja și Școala Gimnazială „Dumitru Pricop” din Negrilești au obținut cel mai mare procent de promovare, fiecare cu 75%, și având toți elevii prezenți la evaluare. Aceasta indică o pregătire mai bine coordonată și o participare activă din partea elevilor. Însă, nu putem să nu remarcăm și faptul că sunt școli unde procentul de promovabilitate este foarte mic de 20-25%. Educația este extrem de importantă din perspectiva dezvoltării teritoriului Țării Vrancei. Fără tineri bine pregătiți

¹⁴⁴ ISJ Vrancea, *Starea învățământului din Vrancea, 2023-2024*, pp. 178-186, [Starea-învatamantului-ISJ-VN-2023-2024.pdf](#), (data accesării: 21.12.2024).

nu se va putea pune bazele dezvoltării zonei.

O problemă majoră a rețelei școlare din zona analizată o constituie concentrarea învățământului liceal exclusiv în comuna Vidra, ceea ce determină o dependență accentuată a elevilor din localitățile învecinate de posibilitățile de transport și de infrastructura rutieră. În lipsa altor unități liceale în comunele periferice, elevii sunt nevoiți să parcurgă zilnic distanțe considerabile, adesea în condiții dificile, ceea ce generează absenteism, oboseală și risc crescut de abandon școlar. În acest context, edificarea unui campus liceal modern în Vidra, conceput ca hub educațional regional, ar reprezenta o soluție strategică, asigurând atât acces echitabil la educație de calitate, cât și condiții de studiu și cazare adecvate pentru elevii din comunele limitrofe. Un astfel de centru ar contribui semnificativ la reducerea disparităților educaționale rurale și la consolidarea coeziunii comunitare în zona montană a județului Vrancea.

În cazul învățământului primar și gimnazial, se conturează o problemă similară, generată de fragmentarea excesivă a rețelei școlare în contexte demografice aflate în declin. Multe unități de învățământ funcționează cu efective tot mai reduse, ceea ce conduce la clase subdimensionate, utilizare inefficientă a resurselor și dificultăți în asigurarea unei baze materiale și umane adecvate. În acest sens, organizarea unor centre gimnaziale zonale, care să concentreze elevii din mai multe sate, ar reprezenta o soluție pragmatică și sustenabilă. Prin această abordare, s-ar putea optimiza costurile, îmbunătățirea calității procesului educațional și redirectionarea investițiilor către unități viabile, în locul menținerii unor școli mici în care populația școlară se diminuează constant, iar resursele sunt dispersate inefficient.

2.7.2.2 Cultură

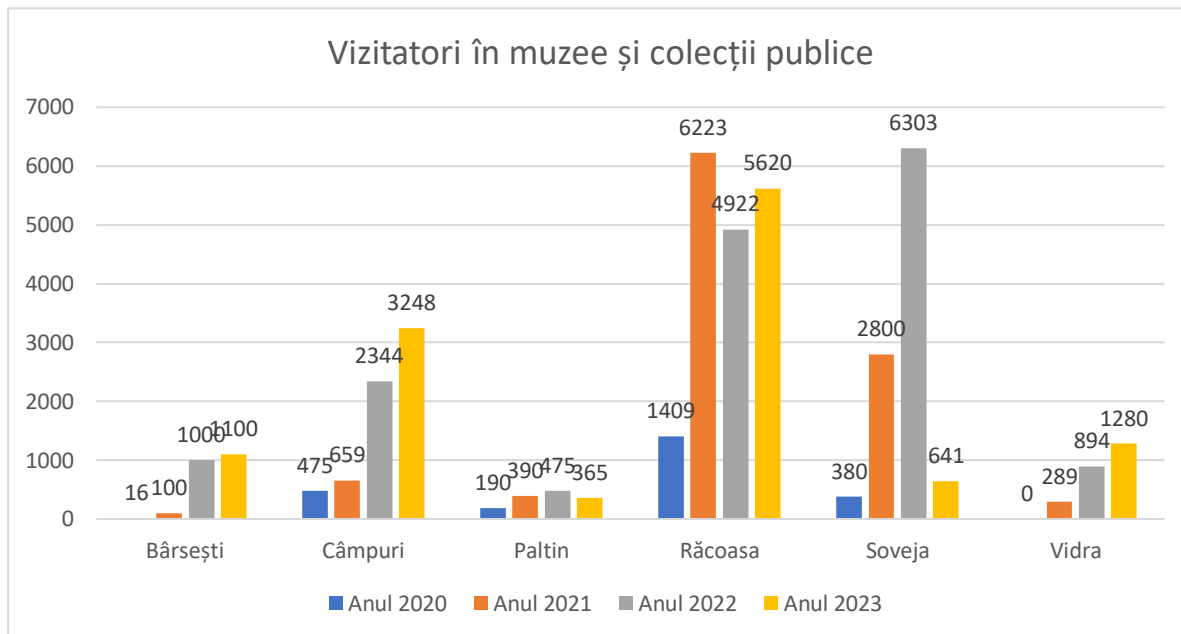
În ansamblu, numărul total al volumelor disponibile în bibliotecile Țării Vrancei rămâne modest, mai ales în raport cu populația acestor localități. Lipsa accesului adecvat la biblioteci în anumite comune, cum ar fi Tulnici și Valea Sării, sugerează că infrastructura culturală trebuie să devină o prioritate pentru autoritățile locale și județene. O soluție ar putea fi extinderea rețelei de biblioteci mobile sau digitalizarea resurselor existente pentru a facilita accesul uniform la educație și cultură în această regiune. Analizând numărul de cititori activi în raport cu bibliotecile existente în localitățile Țării Vrancei, se observă variații semnificative în utilizarea acestor resurse. Vidra se distinge ca fiind comuna cu cei mai mulți cititori activi (840), ceea ce reflectă un interes ridicat pentru lectură și accesul eficient la cele două biblioteci din localitate. Localități precum Naruja (304 cititori activi), Răcoasa (247), și Tulnici (240) demonstrează, de asemenea, o implicare semnificativă în activitatea de lectură, în ciuda unor resurse limitate în comparație cu Vidra.

În schimb, în comunele Paltin, Valea Sării și Vrâncioaia, numărul redus de cititori activi (90, 40 și respectiv 50) poate indica atât o nevoie scăzută percepută, cât și potențiale bariere legate de promovarea lecturii sau infrastructură culturală. Localitățile fără biblioteci funcționale, cum ar fi Bârsești, Negrilești, Păulești și Spulber, nu înregistrează

cititori activi, ceea ce subliniază lipsa totală de acces la astfel de servicii și necesitatea unor măsuri urgente pentru îmbunătățirea situației.

Grafic 41 - Numărul de vizitatori în muzee și colecții publice 2020-2023

Sursa: Prelucrare date INS¹⁴⁵

Analizând evoluția numărului de vizitatori în muzee și colecții publice din comunele Țării Vrancei în perioada 2020-2023, se observă diferențe semnificative între localități. Comuna Bârsești a înregistrat o creștere semnificativă, de la doar 16 vizitatori în 2020 la 1.100 în 2023, ceea ce reflectă un interes în creștere pentru patrimoniul local. La Câmpuri, numărul vizitatorilor a crescut constant, ajungând de la 475 în 2020 la 3.248 în 2023, indicând un potențial turistic considerabil. Răcoasa a înregistrat un salt spectaculos în 2021, cu 6.223 de vizitatori, menținând ulterior un nivel ridicat, de peste 5.000 anual. În schimb, la Paltin și Soveja, după creșteri semnificative în 2021 și 2022, numărul vizitatorilor a scăzut în 2023, ajungând la 365 și, respectiv, 641, ceea ce poate sugera o scădere a interesului sau probleme de promovare. Vidra a trecut de la zero vizitatori în 2020 la o creștere constantă, atingând 1.280 în 2023, semn al unei dezvoltări treptate a atractivității culturale și turistice a zonei. Aceste variații indică atât o diversitate a potențialului cultural în comunele analizate, cât și impactul unor factori precum promovarea, accesibilitatea sau dinamica turistică locală. Stimularea vieții culturale în Țara Vrancei poate fi realizată prin organizarea unor evenimente culturale și artistice care să pună în valoare tradițiile și patrimoniul local. Festivalurile de muzică și dans popular, atelierile de meșteșuguri tradiționale și expozițiile de artă rurală ar atrage atât localnici,

¹⁴⁵ INS, Platforma Tempo online, <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>, (data accesării: 12.01.2025).

cât și turiști, contribuind la promovarea identității culturale a regiunii. De asemenea, modernizarea și dotarea căminelor culturale din fiecare comună ar permite organizarea regulată de spectacole, proiecții de film și lansări de carte, oferind locuitorilor acces la diverse forme de expresie artistică și culturală.

2.7.2.3 Transport

Calitatea transportului de persoane județean în Țara Vrancei joacă un rol important în accesibilitatea și dezvoltarea socio-economică a regiunii, având impact direct asupra mobilității locuitorilor și asupra integrării acestora în piața muncii, în sistemul educațional și în cel de sănătate. Principalele aspecte care trebuie analizate pentru a evalua calitatea acestui transport includ frecvența și regularitatea curselor, conectivitatea dintre comune și principalele orașe din județ, starea infrastructurii rutiere, confortul și siguranța vehiculelor utilizate, precum și tarifele practicate.

În prezent, transportul public județean în Țara Vrancei este deservit în principal de microbuze și autobuze operate de companii private, iar calitatea acestuia variază în funcție de rutele acoperite. Zonele mai izolate, cum sunt comunele montane, se confruntă adesea cu dificultăți în accesul la transport regulat, iar condițiile drumurilor pot afecta durata și siguranța călătoriilor. Modernizarea infrastructurii rutiere, digitalizarea sistemelor de bilete și îmbunătățirea confortului mijloacelor de transport sunt câteva dintre măsurile necesare pentru creșterea calității transportului în regiune. Totodată, o coordonare mai bună între autoritățile locale și operatorii de transport ar putea duce la adaptarea mai eficientă a serviciilor la nevoile comunităților din Țara Vrancei.

2.7.2.4 Sănătate și asistență socială

În județul Vrancea, instituțiile responsabile de sănătate și asistență socială includ Direcția de Sănătate Publică Vrancea, care coordonează politicile de sănătate publică, monitorizează starea de sănătate a populației și gestionează situațiile de urgență epidemiologică, și Casa de Asigurări de Sănătate Vrancea, care administrează fondurile destinate serviciilor medicale și asigură accesul pacienților la tratamente. Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vrancea se ocupă de protecția grupurilor vulnerabile, gestionând servicii sociale și centre pentru copii, persoane cu dizabilități și vârstnici. Primăriile comunelor și orașelor, prin compartimentele de asistență socială, asigură implementarea politicilor sociale la nivel local, oferind sprijin familiilor defavorizate și gestionând cazuri de vulnerabilitate. De asemenea, Serviciile Publice de Asistență Socială, organizate în cadrul primăriilor, contribuie la aplicarea programelor sociale și la sprijinirea comunităților locale. Aceste instituții colaborează pentru a proteja sănătatea publică și pentru a sprijini categoriile vulnerabile din județ.

Calitatea serviciilor de sănătate pot fi analizate în funcție de o serie de parametri precum, numărul de cabinete medicale, numărul de medici precum și numărul de paturi sau aparatura medicală specializată. Așa cum am arătat în partea privind infrastructura,

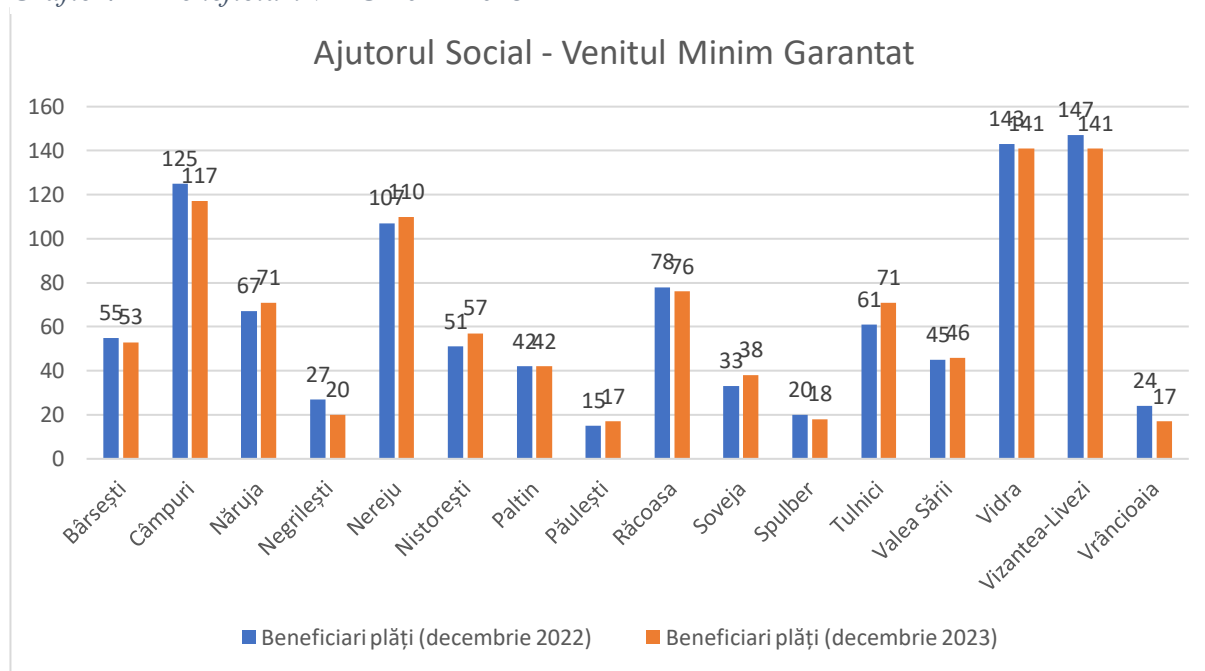
Țara Vrancei raportează un număr diminuat de cabinete medicale de familie. Mai mult, în ceea ce privește distribuția unor servicii precum consultații stomatologice sau ajutor farmaceutic, locuitorii nu beneficiază de suficient suport.

Astfel, conform ultimelor date, singurele comune care dispun de un cabinet stomatologic, fie acesta și privat sunt Bârsești, Răcoasa, Soveja și Tulnici. Mai mult, singura farmacie publică din zonă se află în Vidra. Cu toate acestea, fiecare comună (exceptând Spulber) beneficiază de câte o farmacie privată.

În ceea ce privește accesul la anumite analize medicale, localitatea Vidra dispune de 3 laboratoare medicale. Spitalul din Vidra mai beneficiază și de 52 de paturi pentru internare continuă, făcând din localitate principalul pilon în ceea ce privește serviciile de sănătate din regiune.

În ceea ce privește ajutoarele sociale existența a mai mulți beneficiari pentru venitul minim garantat (VMG) indică o dependență mai mare a populației de suportul financiar al statului pentru a satisface nevoile de bază. Acest fenomen poate reflecta atât niveluri mai ridicate de sărăcie, cât și un acces mai bun la acest tip de ajutor, semnalând totodată o posibilă lipsă a unor politici economice sau sociale eficiente în combaterea inegalităților. De asemenea, un procent ridicat poate sugera o concentrare mare de familii sau persoane vulnerabile care, din diverse motive, nu pot asigura un venit minim pentru a-și întreține gospodăriile.

Grafic 42 - Beneficiari VMG 2022-2023

Sursa: Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Vrancea¹⁴⁶

¹⁴⁶ Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Vrancea, *Raport Privind Ajutorul Social (Venitul Minim Garandat)*, Agenția Județeană, [VMI\(Venit minim de incluziune\)/Ajutor social \(venit minim garandat\) - Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Vrancea](#)

Procentele de beneficiari ai ajutorului social pentru venitul minim garantat variază semnificativ între comunele din Țara Vrancei, ceea ce reflectă diferențele în nivelul de vulnerabilitate economică al fiecărei localități. De exemplu, în comune precum Vizantea-Livezi, procentul de beneficiari a fost de 5.15% în 2022 și a scăzut la 4.94% în 2023, ceea ce indică o pondere destul de mare de persoane care depind de ajutoare sociale pentru a-și asigura venitul minim necesar. Acest procent ridicat semnalează o situație economică mai dificilă și o mai mare necesitate de sprijin din partea statului în această zonă.

În alte localități, precum Năruja și Nistorești, procentele de beneficiari sunt de asemenea mari, cu 3.71% și respectiv 2.77% în 2022, care au crescut în 2023 la 3.93% și 3.10%. Aceste creșteri sugerează o nevoie continuă de sprijin social, în ciuda unor posibile măsuri de sprijin economic. În aceste comune, un procent semnificativ din populație continuă să depindă de ajutoarele sociale, ceea ce subliniază nivelul de vulnerabilitate socială și economică. Pe de altă parte, în comunele Bârsești, Răcoasa și Tulnici, unde procentele sunt de 2.43%, 2.41% și respectiv 2.42%, scăderea ușoară a procentului de beneficiari între 2022 și 2023 sugerează o ușoară îmbunătățire a condițiilor economice, dar totuși o parte considerabilă a populației se află în continuare în nevoie. Procentul de beneficiari în aceste localități este semnificativ, dar mai mic comparativ cu zonele cu cele mai mari procente, ceea ce poate reflecta o diversitate mai mare în nivelul de trai și accesul la locuri de muncă sau alte forme de sprijin.

Comunele Vrâncioaia și Spulber prezintă procente mai scăzute în 2023 comparativ cu anul anterior, indicând o ușoară ameliorare a situației economice. În Vrâncioaia, procentul a scăzut de la 1.12% la 0.79%, ceea ce sugerează că din ce în ce mai puține persoane au nevoie de ajutor social, semnalând o îmbunătățire a condițiilor economice sau o reducere a numărului de familii aflate în dificultate. Aceasta este o tendință pozitivă, dar este important de menționat că, chiar și cu această scădere, procentul este totuși semnificativ în comparație cu zonele mai dezvoltate ale țării.

În general, procentele mai mari de beneficiari în aceste comune sugerează că o parte importantă a populației continuă să depindă de ajutoare sociale, ceea ce este un semnal al vulnerabilității economice și sociale în anumite regiuni ale Țării Vrancei. Chiar și în zonele unde procentul este mai mic, ajutoarele sociale joacă un rol crucial în susținerea celor aflați în dificultate. Aceste statistici subliniază importanța continuării măsurilor de protecție socială și a unui sprijin mai mare pentru comunitățile vulnerabile.

Tabel 8 - Situația beneficiarilor de VMG 2022-2023

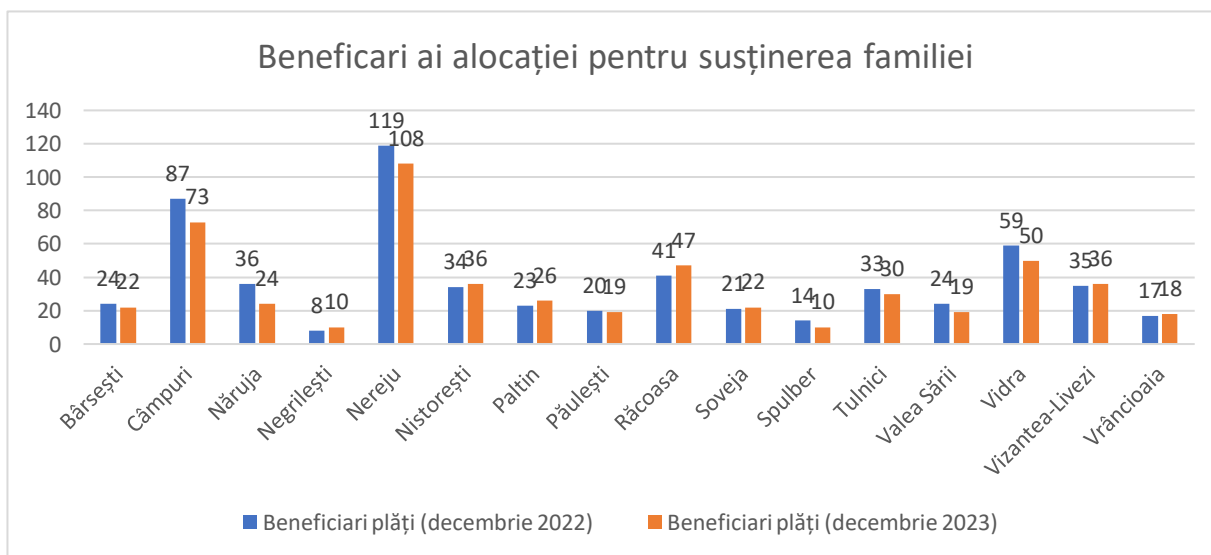
Comună	2022 (%)	2023 (%)
Bârsești	4,68	4,85
Câmpuri	3.63	3.4
Năruja	3.71	3.93
Negrilești	1.84	1.37
Nereju	2.52	2.59
Nistorești	2.77	3.1

Paltin	2.13	2.13
Păulești	0.83	0.94
Răcoasa	2.48	2.41
Soveja	1.64	1.89
Spulber	1.36	1.23
Tulnici	2.08	2.42
Valea Sării	2.64	2.7
Vidra	2.07	2.04
Vizantea-Livezi	5.15	4.94
Vrâncioaia	1.12	0.79

Sursa: AJPISVrancea¹⁴⁷

În comunele Paltin, Valea Sării și Vizantea-Livezi din județul Vrancea, serviciile sociale destinate vârstnicilor sunt esențiale pentru sprijinul celor aflați în nevoie. În Paltin, primăria oferă servicii de îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice, un sprijin important pentru cei care nu pot să se deplaseze sau au nevoie de asistență constantă. În Valea Sării, acest tip de îngrijire este disponibil printr-o unitate dedicată, ajutând vârstnicii să rămână în confortul propriilor case. La Vizantea-Livezi, Compartimentul de Asistență Socială oferă, de asemenea, **servicii similare** pentru persoanele vârstnice, contribuind la îmbunătățirea calității vieții acestora. Aceste inițiative subliniază importanța accesului la servicii sociale în mediul rural, unde nevoia de sprijin pentru vârstnici este deosebit de mare.

Grafic 43 - Beneficiari ai alocației pentru susținerea familiei 2022-2023

¹⁴⁷ Ibidem.

Sursă: Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Vrancea¹⁴⁸

În Țara Vrancei, numărul beneficiarilor de ajutoare pentru persoane cu handicap este semnificativ, cu o creștere ușoară între 2022 și 2023, ajungând la 3.716 beneficiari. În decembrie 2023, localitățile precum Vidra, Nistorești și Păulești au înregistrat creșteri notabile ale numărului de beneficiari, indicând o amplificare a necesităților sociale. Aceste date subliniază nu doar dimensiunea problemei, ci și faptul că persoanele cu handicap din județul Vrancea sunt într-o continuă creștere. Această situație pune presiune asupra infrastructurii de sprijin, dar și asupra capacității instituțiilor locale de a răspunde cerințelor tot mai mari ale acestor persoane. În acest context, este esențială dezvoltarea unor instituții specializate și extinderea serviciilor sociale care să răspundă mai eficient nevoilor acestora, cum ar fi centrele de recuperare, unitățile de îngrijire la domiciliu și serviciile de educație adaptată.¹⁴⁹

De asemenea, comparativ cu tendințele naționale, Țara Vrancei reflectă un trend similar, dar cu o acoperire insuficientă în anumite zone rurale, unde accesul la servicii specifice este limitat. În România, numărul persoanelor cu handicap și al beneficiarilor de ajutoare a crescut semnificativ în ultima perioadă, dar infrastructura și serviciile de asistență socială nu a evoluat în aceeași măsură. Acesta este un semnal clar că autoritățile locale trebuie să investească în formarea unor instituții care să acopere lacunele existente, să asigure o accesibilitate mai bună la serviciile necesare și să îmbunătățească calitatea vieții acestor persoane vulnerabile. Creșterea numărului de beneficiari în județul Vrancea evidențiază, astfel, atât progresul în recunoașterea drepturilor acestora, cât și nevoia urgentă de a întări capacitatea instituțională pentru a răspunde nevoilor tot mai diversificate ale acestui grup.

2.7.2.5 Gestionarea deșeurilor

”Vrancea Curată” este un proiect esențial pentru gestionarea modernă a deșeurilor în județul Vrancea, dezvoltat printr-un parteneriat între Consiliul Județean Vrancea și Asociația de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) Vrancea Curată. Obiectivul principal al acestui proiect este implementarea unui sistem integrat de management al deșeurilor, aliniat cu normele europene și legislația națională.

Un pas important în cadrul proiectului a fost lansarea Centrului de Management Integrat al Deșeurilor (CMID) din Haret, care a devenit operațional în iulie 2024. Acesta include, pe lângă stațiile de sortare și compostare, trei stații de transfer la Focșani, Vidra și Adjud. Proiectul asigură colectarea, tratarea și depozitarea deșeurilor într-un mod

¹⁴⁸ AJPIS Vrancea, *Rapoarte lunare privind alocația pentru susținerea familiei*, <https://vrancea.mmanpis.ro/informatii-de-interes-public/plati-efectuate-de-ajpis/alocatie-pentru-sustinerea-familiei/> (data accesării: 14.01.2025).

¹⁴⁹ Idem, *Drepturi Persoane cu Handicap*, [Drepturi persoane cu handicap - art. 58 din Legea nr. 448/2006 - Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Vrancea](#)

sustenabil și transparent. Pe lângă infrastructură, se pune un accent semnificativ pe informarea populației și pe îmbunătățirea gradului de colectare selectivă în județ.¹⁵⁰

Localitățile Vidra, Năruja, Nereju, Negriștești, Nistorești, Paltin, Păulești, Spulber, Tulnici, Valea Sării, Vizantea-Livezi și Vrâncioaia sunt arondate stației din Vidra. Localitățile Câmpuri, Răcoasa și Soveja sunt arondate stației “Haret”.

2.8 Analiza rezultatelor instrumentelor de lucru utilizate în evaluarea nevoilor locale

După cum este menționat și în subcapitolul dedicat aspectelor metodologice (2.1.) pe lângă analiza cantitativă a datelor statistice relevante și disponibile, prin metodologia de lucru adoptată s-a urmărit constant implicarea câtor mai mulți actori în procesul de consultare. Prin urmare în cadrul procesului de elaborare a analizei ESM au fost realizate:

- 16 de interviuri cu lideri locali,
- 1 chestionar aplicat online / offline la care au răspuns 455 persoane din teritoriu,
- 16 consultări publice + 11 suplimentare (pentru asigurarea eșantionului minim de participanți) – minim o consultare în fiecare comunitate membră, din teritoriu.
- 5 studii de caz
- 9 ateliere de lucru cu reprezentanții companiilor, ONG-lor și a instituțiilor publice,
- 2 întâlniri de parteneriat.

În cele ce urmează vom prezenta rezultatele obținute în urma aplicării acestor instrumente.

2.8.1 Concluzii ale interviurilor cu lideri locali

Unul din instrumentele calitative a fost interviul semistrukturat cu reprezentanți ai mediului public, privat și neguvernamental din regiune. În total au fost realizate 17 interviuri cu actori foarte diverși cu interese specifice în ceea ce privește dezvoltarea teritoriului. În cele ce urmează vom prezenta principalele aspecte ce reies din aceste interviuri.

Viziunea Consiliului Județean exprimată prin vocea președintelui acestei instituții, subliniază potențialul turistic imens al Țării Vrancei, punând accentul pe necesitatea unor investiții majore în infrastructură. Proiecte cheie includ îmbunătățirea conectivității rutiere și dezvoltarea Golului Lepșei ca stațiune turistică de referință. Se dorește diversificarea economiei prin turism și infrastructură sanitară, cu o atenție specială pe geriatrie și îngrijiri paliative. Rolul Consiliului Județean este cel de lider în parteneriate ample, conștient de dificultățile atragerii de finanțări, dar deschis la colaborări pentru integrarea proiectelor concrete în strategia de dezvoltare a regiunii.

¹⁵⁰ Consiliul Județean Vrancea, *Vrancea Curată: noul Sistem de Management Integrat al Deșeurilor este funcțional*, 16 iulie 2024, [Vrancea Curată: noul Sistem de Management Integrat al Deșeurilor este funcțional - Consiliul Județean Vrancea](#), (data accesării: 09.01.2025).

Reprezentantul conducerii spitalului din Vidra, scoate în evidență, în cadrul interviului, provocările sistemului medical, în special lipsa personalului medical calificat, mai ales pe pediatrie și chirurgie. Deși infrastructura actuală este considerată suficientă, extinderea specializărilor și atragerea de medici rămân priorități. Se intenționează inaugurarea unui nou ambulatoriu pentru a fluidiza activitatea, iar pe termen lung, modernizarea spitalului și construirea unei noi unități sunt esențiale. O problemă majoră este procentul mare de populație neasigurată medical, ceea ce îngreunează accesul la servicii.

Reprezentantul în camera deputaților al Țării Vrancei evidențiază potențialul turistic al stațiunii Vizantea-Livezi, cu izvoarele sale sulfuroase, ca un punct de interes național. Revitalizarea infrastructurii și diversificarea serviciilor, adică tratamente balneare, cazare tradițională, activități de agrement pot fi cruciale. Zona montană oferă oportunități pentru sporturi extreme și ecoturism. O barieră importantă este lipsa de cooperare între investitorii privați și administrația locală, ceea ce a dus la o dezvoltare fragmentată. Se propune un sistem centralizat de gestionare a resurselor turistice și parteneriate pentru atragerea fondurilor europene.

Directorul Parcului Natural Putna-Vrancea vorbește despre provocările gestionării ariei protejate de 38.000 de hectare. Lipsa unei strategii unitare pentru vizitatori, restricțiile de mediu care împiedică dezvoltarea infrastructurii turistice în zone precum Lepșa și Greșu, și traseele neomologate din cauza lipsei unei echipe de salvamont, sunt puncte nevralgice. Un alt aspect este absența unui sistem organizat de valorificare a produselor locale și declinul fermelor mici. Comunitatea a pierdut meșteșugurile tradiționale, iar arhitectura specifică se degradează. Colaborarea slabă între administrațiile locale, sectorul privat și ONG-uri este un impediment. Se propune crearea unei agenții de turism locale și consolidarea asociațiilor de producători.

Directorul Muzeului Vrancei, subliniază importanța unei identități culturale puternice, utilizarea acesteia în comunicare în turism și promovarea produselor locale, dar și fragmentarea acesteia prin inițiative locale izolate. Produsele tradiționale vrâncene necesită standardizare și promovare sub un brand regional unitar. Lipsa infrastructurii turistice funcționale (restaurante, puncte de informare) și gestionarea defectuoasă a fondurilor în trecut (ex. Soveja, Lepșa) au dus la declinul turismului. Depopularea și lipsa forței de muncă specializate, cauzate de salariile mici din sectorul cultural, sunt alte probleme. Soluțiile propuse includ finanțarea studiilor pentru tinerii care se angajează în regiune și parteneriate între public, privat și ONG-uri.

Comunitatea antreprenorială reprezentată de un întreprinzător local din Vizantea-Livezi a prezentat provocările economice și oportunitățile din regiune. Acesta administrează un spațiu de evenimente și un camping, și vede în dezvoltarea stațiunii Vizantea-Livezi un motor esențial pentru turismul local. Printre propunerile sale se numără modernizarea infrastructurii turistice, extinderea capacității de cazare și amenajarea de atracții suplimentare (tiroliană, telescaun). Lipsa colaborării între afacerile locale și agențiile turistice, precum și dificultatea de a găsi și păstra forța de muncă, sunt

obstacole. El susține cursuri de formare profesională și stimulente pentru angajați, și este implicat în inițiative sociale, cum ar fi mesele calde pentru vârstnici.

Reprezentatul obștilor prin vocea președintelui Obștii Spinești, evidențiază rolul crucial al obștilor în dezvoltarea comunităților locale. Obștea Spinești este un exemplu de implicare activă în proiecte de infrastructură (aducțiuni de apă, modernizarea școlilor și bisericilor) și sprijinirea tinerilor investitori. El subliniază necesitatea unei promovări turistice mai eficiente și a dezvoltării infrastructurii rutiere. Cooperarea între obști, autorități locale și agenți economici este esențială pentru inițiative precum prelucrarea superioară a lemnului și dezvoltarea turismului montan. Un exemplu concret este inaugurarea Casei Obștei Chiliile Zboinei Spinești, realizată în colaborare cu Primăria Vrâncioaia.

Reprezentantul regiunii în CJ și președinte al unei asociații de vânătoare active în teritoriul Țării Vrancei, vorbește despre lipsa acută a forței de muncă tinere, exemplificând cu situația din Vidra, unde au rămas doar doi colegi. El își dorește revitalizarea vieții la țară prin promovarea gospodăriilor tradiționale cu animale și plantații, adaptate la cerințele moderne (ex. spa-uri). Propune utilizarea fondurilor de vânătoare pentru observarea și fotografierea animalelor sălbatice, prin amenajarea de observatoare și foișoare integrate în trasee turistice digitale. Colaborarea între unitățile administrativ-teritoriale și asociații este esențială pentru valorificarea faunei locale. Subliniază necesitatea infrastructurii de cazare autentice, inclusiv facilități precum ciubere și centre spa. Finanțarea se poate realiza prin direcționarea a 2% din impozitul pe profit de către companii mari.

Reprezentând sectorul agricol, proprietara fermei "Căprițele lui Robert" din Răcoasa, este un exemplu inspirațional de revenire pe plaiurile natale și de investiție curajoasă în creșterea caprelor. Interviuul cu ea, evidențiază provocările și satisfacțiile gestionării unei afaceri agricole locale. Perspectiva sa este una a dedicării și a efortului susținut, demonstrând că, deși calea antreprenorială în mediul rural poate fi dificilă, pasiunea și munca pot aduce rezultate. Ea aduce în discuție dificultatea colaborării în cadrul cooperativelor locale din cauza mentalității de câștig imediat, menționând exemplul Elveției unde câștigul vine după 10-15 ani de muncă în echipă, ceea ce o face să stopeze discuția pe acest subiect cu localnicii.

Reprezentanta Pensiunii Casa Tisaru din Lepșa, oferă o perspectivă din prima linie a industriei ospitalității locale. Interviuul, a abordat contextul dezvoltării strategiei și necesitatea acesteia pentru accesarea finanțărilor. Experiența sa reflectă provocările gestionării unei afaceri turistice într-o zonă cu infrastructură limitată și concurență redusă, dar și potențialul de creștere prin dezvoltarea locală. Ea a subliniat importanța de a rămâne în contact pentru actualizări și discuții suplimentare privind dezvoltarea regiunii.

Președintele Asociației Sf. Ecaterina din Irești, este un exemplu de lider comunitar implicat activ, atât prin inițiativele parohiei pe care o păstorește, cât și prin asociație. Interviuul, a explorat rolul sectorului ONG în dezvoltarea teritorială a Țării Vrancei, evidențiind modul în care implicarea spirituală se poate traduce în acțiuni concrete pentru

binele comunității. Abordarea sa umanizează eforturile de dezvoltare, arătând că schimbarea pornește adesea de la inițiative locale, bazate pe credință și solidaritate.

Directorul Asociației pentru Conservarea Diversității Biologice (ACDB), înființată în 2003, a oferit o perspectivă asupra importanței conservării biodiversității în Țara Vrancei. Interviuul a pus accent pe necesitatea pregătirii resursei umane locale pentru turism, sugerând tematici precum managementul afacerilor turistice, administrarea punctelor gastronomice locale și comunicarea cu clienții. A propus o bază de date cu proiecte pe categorii precum protecția carnivorelor mari, dezvoltarea turismului de nișă (Bird Watching, wildlife watching) și relația dintre om și animale, subliniind dorința de a continua implicarea în proiecte de biodiversitate și arii protejate.

Comunitatea educațională reprezentată de profesorul de informatică din Paltin, implicat în proiectul "CONTUR - Ruta istorică a Țării Vrancei", a adus în discuție valoarea patrimoniului cultural și istoric al regiunii. În cadrul interviului, a subliniat potențialul turismului cultural și necesitatea de a crea trasee tematice care să pună în valoare istoria și tradițiile locale. Un proprietar al unei case de vacanță în Vizantea-Livezi, a evidențiat importanța colaborării pentru a integra aceste inițiative în strategia de dezvoltare teritorială, transformând istoria într-un motor de dezvoltare locală.

Directorul adjunct al Liceului din Vidra, a oferit o perspectivă asupra sistemului educațional și a rolului său în păstrarea tinerilor în comunitate. În cadrul interviului s-a abordat provocările legate de migrația tinerilor spre centre urbane și necesitatea de a crea oportunități locale pentru ei. Discuțiile au vizat adaptarea curriculei la nevoile pieței muncii din Țara Vrancei, dezvoltarea de parteneriate cu mediul privat pentru stagii de practică și crearea unui mediu atractiv pentru ca absolvenții să rămână și să contribuie la dezvoltarea regiunii.

Reprezentantul meșteșugarilor în lemn din Nereju, recunoscut național și internațional pentru păpușile de caș și măștile tradiționale, a oferit o viziune autentică asupra valorii meșteșugurilor locale. El a subliniat importanța promovării și susținerii acestor tradiții ca elemente esențiale ale identității culturale a Țării Vrancei. El a menționat alți meșteri reprezentativi din zonă, precum Manole Enache din Spulber (buciumași), Darie Vasile din Paltin (dansuri, cântece la fluier), Dna Preoteasa din Năruja (ansamblu cultural), Ion Stanciu din Nistorești (cimpoaie, țesătoare), țesătoare din Bârsești și Câmpuri, și Dna Sopor din Jitia (costume populare). De asemenea, a atras atenția asupra dificultăților de piață și a nevoii de sprijin pentru ca aceste meșteșuguri să supraviețuiască și să prospere, reprezentând o oportunitate de dezvoltare economică și culturală.

Prin interviul cu o tânără din Nereju stabilită în Cluj-Napoca, s-a oferit o perspectivă sinceră asupra exodului rural și a motivelor care îi determină pe tineri să părăsească Țara Vrancei. Ea a subliniat lipsa infrastructurii moderne, a oportunităților economice și a serviciilor publice de calitate ca principale cauze ale migrației tinerilor. Deși există o legătură emoțională puternică cu locul natal, realitățile cotidiene îi împing pe tineri spre orașe mai dezvoltate. Ea a menționat că, pentru a rămâne și a-și întemeia o familie, tinerii au nevoie de un loc de muncă stabil, de o casă, ca prim pas. Printre nevoile

majore ale regiunii, ea a identificat îmbunătățirea infrastructurii rutiere (în special drumurile care leagă Nereju de Butucoasa și alte localități), extinderea rețelelor de utilități și internet. Perspectiva sa este esențială pentru înțelegerea fenomenului depopulării și pentru elaborarea unor strategii care să creeze un mediu atractiv pentru generațiile viitoare.

Aceste interviuri prezintă un tablou viu al Țării Vrancei – o regiune cu oameni harnici, tradiții adânc înrădăcinate și un potențial turistic și agricol remarcabil. Cu toate acestea, există o voce comună care vorbește despre nevoia urgentă de schimbare. Lipsa infrastructurii moderne (drumuri, utilități, internet) este o barieră majoră care izolează comunitățile și descurajează investițiile. Depopularea, în special exodul tinerilor, este o rană deschisă. Tinerii părăsesc Vrancea în căutarea unor oportunități de muncă mai bune și a unor salarii decente, ceea ce lasă în urmă sunt satele îmbătrânite și o lipsă acută de forță de muncă calificată, chiar și în domenii esențiale precum sănătatea sau cultura. Salariile mici din sectorul public și lipsa stimulentei pentru antreprenori sunt factori agravanți. Un alt aspect recurent este lipsa de colaborare și coordonare între actorii locali ca fiind administrația publică, sectorul privat și ONG-urile. Deși există inițiative laudabile, acestea sunt adesea izolate și nu reușesc să genereze un impact sistemic. Obștile, deși au un rol tradițional important, nu sunt suficient integrate în proiectele de dezvoltare.

Există o dorință puternică de revitalizare, de a pune în valoare patrimoniul cultural (bisericele de lemn, meșteșugurile tradiționale, rutele istorice) și natural (Parcul Natural Putna-Vrancea). Se simte nevoia de a crea o ofertă turistică coerentă, cu puncte gastronomice locale, trasee tematice și servicii de calitate. Idei precum finanțarea studiilor pentru tinerii care revin în comunitate, crearea de microferme locale, parteneriate școală-întreprindere și dezvoltarea unei baze de date cu proiecte pentru biodiversitate și turism de nișă sunt semne clare că există soluții și inițiative locale.

2.8.2 Concluzii ale chestionarelor adresate populației regiunii

Secțiunea de față rezumă Raportul de analiză a chestionarelor realizat în cadrul activităților SA 1.1 - Analiza de context socio-economic, demografic, cultural și de mediu și analiza SWOT, realizat în vederea documentării analizei socio-economice necesare pentru elaborarea Strategiei de Dezvoltare Teritorială Integrată a microregiunii Țara Vrancei. În acest context, chestionarele au reprezentat un instrument important de cercetare, utilizat pentru a colecta date relevante privind nevoile, percepțiile și prioritățile comunităților locale.

Chestionarele au fost aplicate în scopul de a surprinde percepțiile locuitorilor asupra regiunii, identificând principalele probleme, provocări și oportunități de dezvoltare. Prin acest demers, s-a urmărit fundamentarea unei analize socio-economice autentice, construite pe baza participării comunității, conform principiilor dezvoltării locale participative (CLLD). De asemenea, instrumentul a completat alte metode de cercetare, precum interviurile, atelierele tematice și consultările publice.

Printre obiectivele principale se numără: evaluarea statutului socio-profesional al respondenților, identificarea nevoilor prioritare de dezvoltare, analizarea problemelor critice din regiune, evidențierea rolului sectorului public și privat, percepția asupra potențialului regiunii, determinarea sectoarelor strategice pentru investiții, explorarea provocărilor specifice sectorului forestier, dar și colectarea de propuneri concrete de proiecte. O dimensiune transversală a studiului este promovarea implicării active a cetățenilor în procesul de dezvoltare teritorială.

Chestionarul a fost conceput ca un instrument participativ de investigare, oferind un cadru structurat pentru exprimarea opiniei, identificarea nevoilor și formularea de soluții relevante pentru dezvoltarea regiunii. Structura sa a cuprins secțiuni dedicate identificării socio-profesionale a respondenților, evaluării infrastructurii și serviciilor publice, analizării sectoarelor economice cu potențial și a percepțiilor privind atuurile și provocările Țării Vrancei. Întrebările au inclus atât componente cantitative, cât și calitative, cu accent pe claritate, relevanță și accesibilitate. Un element esențial l-a constituit încurajarea propunerilor de proiecte concrete din partea cetățenilor, contribuind astfel la fundamentarea unei strategii integrate și ancorate în realitățile locale.

Eșantionul de respondenți

Cercetarea s-a bazat pe un eșantion reprezentativ de 455 de persoane din toate cele 16 comune ale microregiunii. Acesta a inclus categorii variate: cetățeni activi și inactivi profesional, antreprenori, reprezentanți ai autorităților locale, membri ai ONG-urilor și diaspora (26 de respondenți din afara țării). În plus, au fost incluse și persoane cu reședința în afara microregiunii, dar cu un interes activ în dezvoltarea sa (prin afaceri, proprietăți sau legături familiale). Această diversitate a eșantionului a permis obținerea unei imagini nuanțate asupra percepțiilor, nevoilor și perspectivelor diferitelor grupuri relevante pentru dezvoltarea locală. Scopul chestionarului a fost de a obține o diagnoză detaliată a contextului socio-economic și de mediu din Țara Vrancei. Întrebările au vizat infrastructura, serviciile publice, dezvoltarea sectoarelor economice (agricultură, turism, industrie), conservarea patrimoniului și valorificarea resurselor naturale. A fost integrată o abordare multiplă, care a permis alegerea a 3–5 răspunsuri pentru întrebările relevante, asigurând o diversitate de opțiuni. Întrebările deschise au completat setul de date cantitative prin propuneri și idei formulate liber de către respondenți, facilitând analiza calitativă. În ansamblu, chestionarul a fost gândit pentru a genera un cadru analitic solid și participativ, adaptat specificului regional.

Perioada de colectare a datelor a fost cuprinsă între 16 octombrie 2024 și 11 martie 2025. Participanții au fost informați privind protecția datelor cu caracter personal, în conformitate cu Regulamentul GDPR, având și opțiunea de completare anonimă. Chestionarul a fost administrat prin trei canale complementare:

- Online: prin Google Forms, distribuit intens pe rețelele sociale și platformele oficiale ale actorilor locali (ADTI, GAL Țara Vrancei), asigurând accesul facil și acoperire geografică extinsă.

- Direct: prin intermediul interviuitorilor, în cadrul evenimentelor publice și vizitelor de teren, cu sprijin pentru completarea corectă a formularelor.
- Indirect: cu sprijinul liderilor locali (primari, profesori, facilitatori comunitari), implicați activ în promovarea și diseminarea chestionarului prin rețele informale (ex. WhatsApp).

Datele au fost centralizate automat prin Google Sheets, asigurând o gestionare eficientă și sigură a bazei de date. Etapa de validare a inclus verificarea integrității bazei de date, eliminarea răspunsurilor duplicate și corectarea neconcordanțelor. Analiza ulterioară a combinat metode cantitative și calitative:

- Analiza frecvenței și distribuției – pentru determinarea gradului de relevanță al nevoilor și priorităților;
- Scoruri ponderate – utilizate pentru ierarhizarea importanței opiniilor exprimate;
- Analiza corelațiilor – pentru explorarea relațiilor între variabile socio-demografice și perspectivele asupra dezvoltării.

Instrumentele utilizate au inclus Microsoft Excel și metode specifice cercetării sociale: analiză statistică, analiză tematică a răspunsurilor deschise și triangulație metodologică. Acestea au permis integrarea coerentă a datelor calitative și cantitative, fundamentând recomandările strategice pe o bază empirică solidă.

Rezultate și interpretare

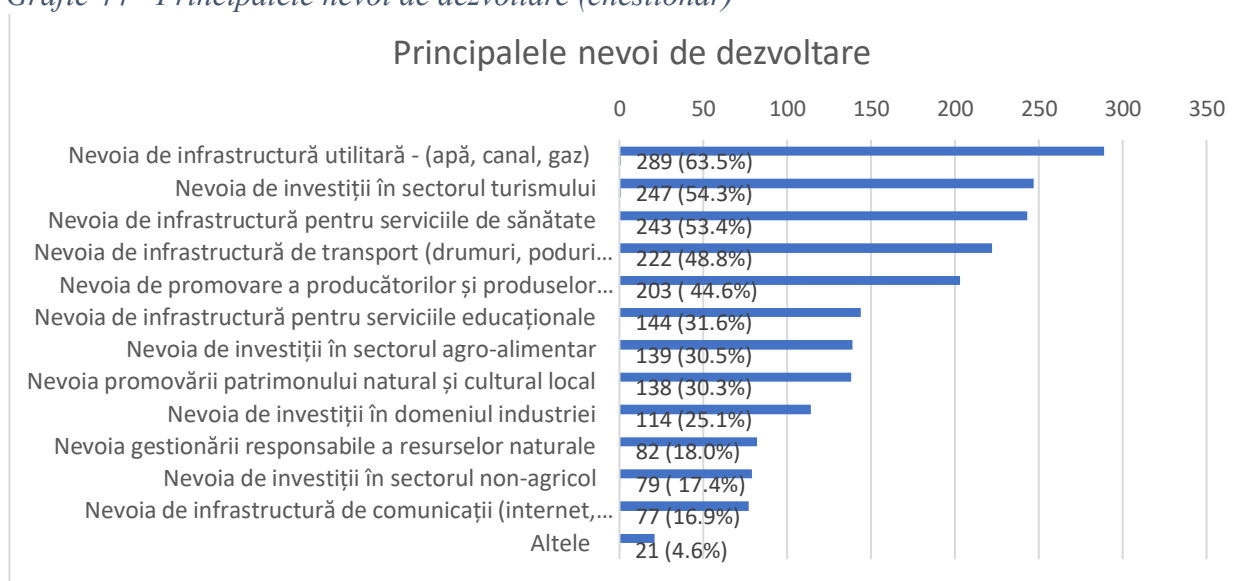
Analiza distribuției geografice a respondenților indică o concentrare semnificativă în comunele cu densitate ridicată a populației, precum Vidra (13.8%), Răcoasa (11.4%), Vizantea-Livezi (8.6%) și Păulești (6.2%). Această repartitie reflectă nu doar dimensiunea demografică, ci și un grad crescut de implicare civică în cadrul acestor comunități. În contrast, participarea redusă în comune precum Câmpuri și Negrilești relevă o potențială deconectare de la procesele participative, cauzată fie de factori demografici, fie de o percepție negativă asupra eficienței demersurilor consultative.

Majoritatea respondenților (52.1%) sunt cetățeni activi profesional, indicând o preocupare reală pentru dezvoltarea comunității. Alături de aceștia, 19.3% sunt angajați în administrația publică locală, fapt ce denotă o deschidere instituțională față de inițiativele participative. Alte categorii semnificative includ antreprenorii (12.1%) și cetățenii inactivi (11.4%). Participarea elevilor/studentilor (5.9%) și a diasporei (5.7%) oferă o imagine extinsă asupra intereselor transgeneraționale și transnaționale privind viitorul regiunii.

Respondenții au indicat în mod clar prioritățile de dezvoltare, având posibilități de selectare multiplă: infrastructura utilitară (63.5%), turismul (54.3%), serviciile de sănătate (53.4%), infrastructura de transport (48.8%) și serviciile educaționale (44.6%). Alte domenii relevante includ agricultura (30.5%), patrimoniul cultural și natural (30.3%) și industria lemnului (25.1%). Aceste opțiuni subliniază necesitatea unei dezvoltări multisectoriale, în care infrastructura de bază susține dinamica economică și socială.

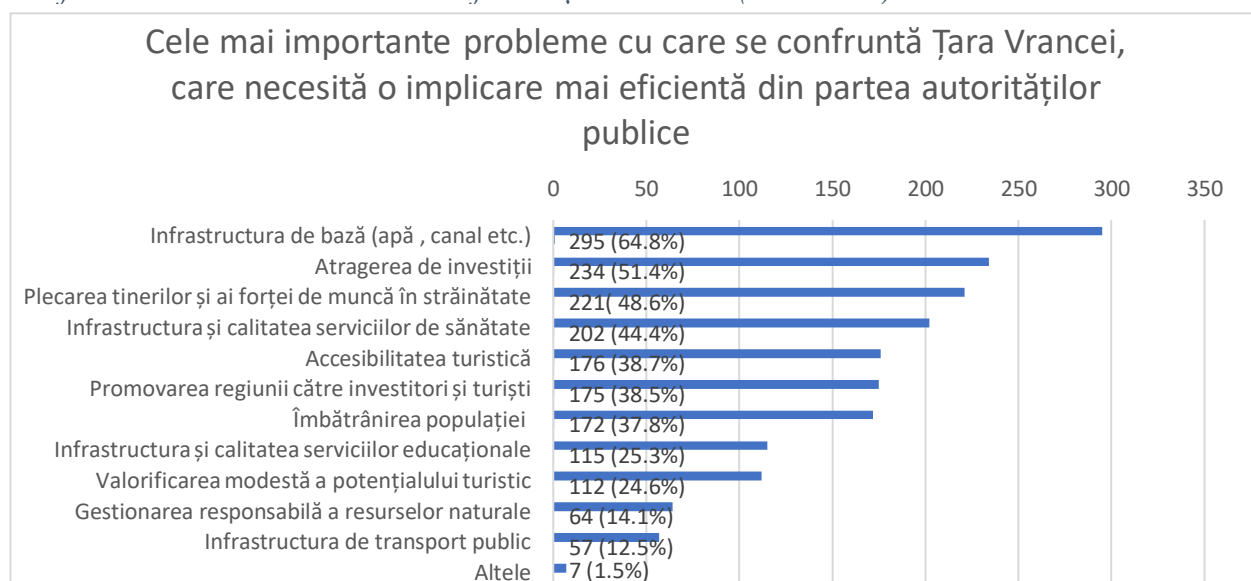

Grafic 44 - Principalele nevoi de dezvoltare (chestionar)

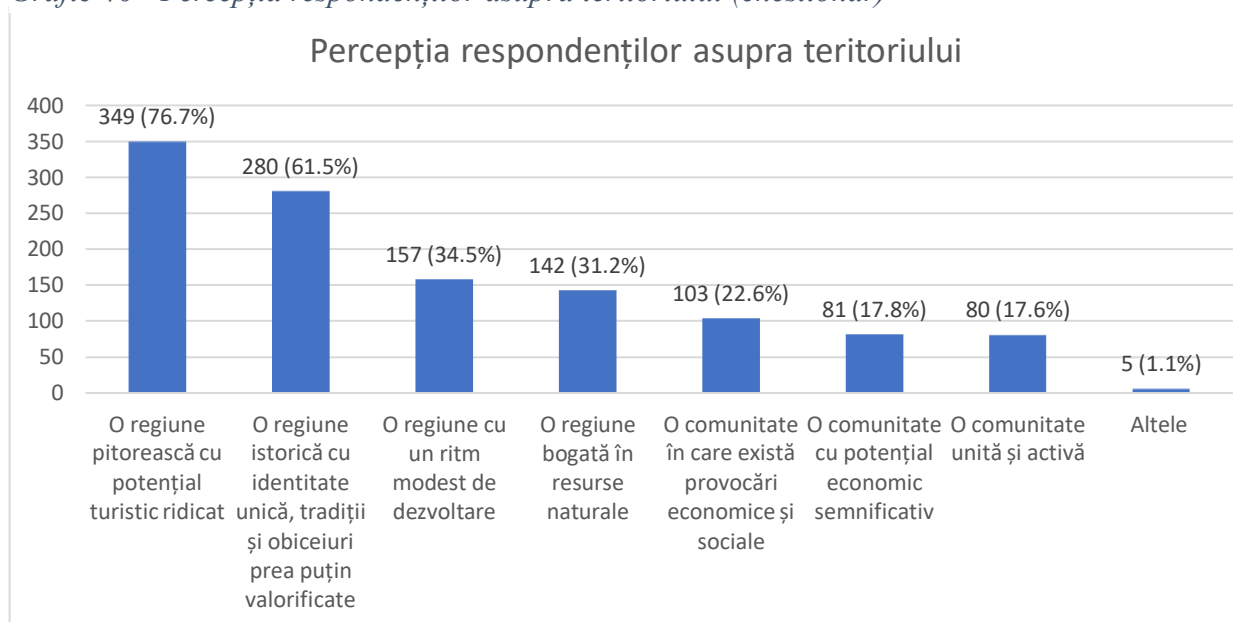
Infrastructura deficitară (64.8%) și lipsa investițiilor (51.4%) sunt considerate principalele provocări care solicită o implicare mai activă a autorităților publice. Alte teme recurente includ migrarea tinerilor (48.6%), serviciile medicale (44.4%) și promovarea regiunii (38.5%). Aceste date sugerează o nevoie acută de coerență în politicile publice și de eficientizare a administrației.

Grafic 45 - Probleme cu care se confruntă Țara Vrancei (chestionar)

Principalele provocări pe care respondenții consideră că le poate adresa sectorul privat includ insuficiența locurilor de muncă (71.4%), promovarea modestă a produselor locale (44.4%) și oferta turistică limitată (37.4%). Alte provocări: deficitul forței de muncă calificate (36.0%) și capacitatea redusă de implementare a proiectelor (32.3%), ceea ce reclamă parteneriate sustenabile public-private.

Grafic 46 - Percepția respondenților asupra teritoriului (chestionar)

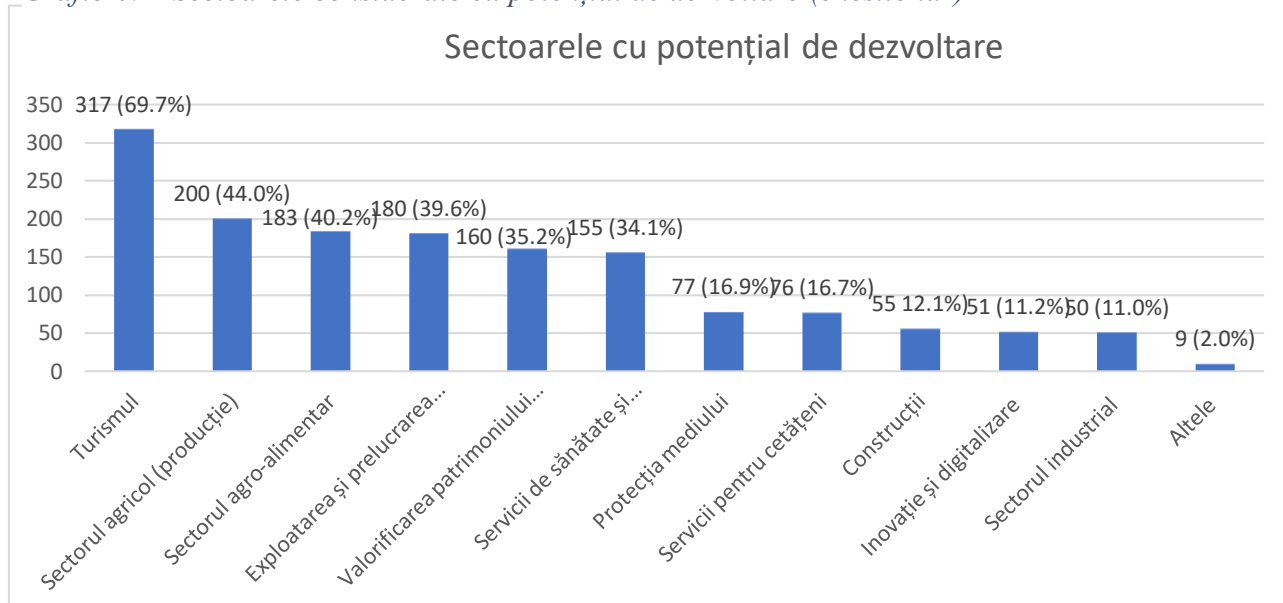

Țara Vrancei este percepută pozitiv de majoritatea respondenților, 76.7% identificând un potențial turistic ridicat și 61.5% remarcând valoarea identității culturale locale. Totodată, 34.5% semnalează un ritm modest de dezvoltare, iar 31.2% evidențiază resursele naturale valoroase, dar insuficient valorificate, ceea ce sugerează că acestea nu sunt gestionate la potențialul lor maxim, conturând astfel direcții strategice clare pentru viitor.

Cei mai importanți factori identificați de respondenți pentru atragerea de investiții sunt: dezvoltarea infrastructurii de acces (50%), accesul la finanțări (45%) și valorificarea cadrului natural (43%). Alte condiții semnificative includ relația autorității-cetățeni, garanțiile fiscale, calitatea serviciilor publice și resursa umană disponibilă.

Analiza recurenței răspunsurilor evidențiază că principalul atu perceput al Țării Vrancei este potențialul turistic, în special prin turismul montan, balnear, ecoturismul și

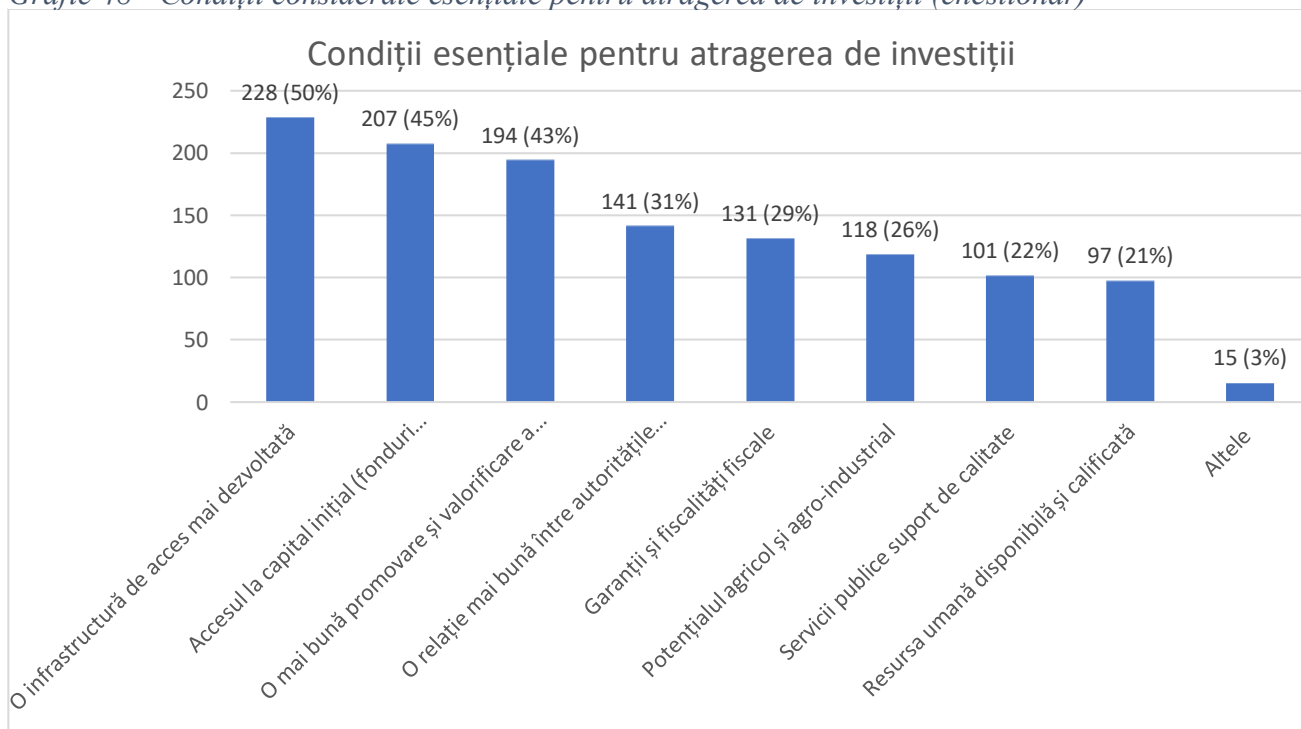
Grafic 47 - Sectoarele considerate cu potențial de dezvoltare (chestionar)

cel cultural, susținut de peisaje variate, monumente istorice și patrimoniu local valoros. Resursele naturale – pădurile, biodiversitatea, aerul curat – sunt de asemenea frecvent menționate ca avantaje, cu relevanță pentru dezvoltarea turismului și activităților în aer liber. Tradițiile și moștenirea culturală, inclusiv meșteșugurile, portul popular și legendele locale, contribuie la identitatea distinctă a regiunii. Alte atuuri identificate includ potențialul agricol pentru produse bio și agroturism, precum și coeziunea comunității locale, ospitalitatea și atmosfera de liniște.

Cele mai frecvent menționate atracții sunt: Soveja, Cascada Putnei, Cheile Tișitei, Mausoleul Mărăști și satul turistic Lepșa. Răspunsurile subliniază dorința cetățenilor de a valorifica patrimoniul local prin proiecte de restaurare, circuite tematice și evenimente culturale. Cele mai frecvente sugestii privesc: dezvoltarea turismului (trasee, agroturism, structuri de cazare, agrement), modernizarea infrastructurii educaționale și sanitare, centre de procesare a fructelor, spații recreative și inițiative non-agricole. Acestea confirmă o abordare comunitară comprehensivă asupra dezvoltării. Studiul desfășurat prin aplicarea chestionarelor ca instrument de cercetare în microregiunea Țara Vrancei a oferit o imagine detaliată și relevantă asupra realităților locale, fundamentând direcțiile strategice necesare pentru dezvoltarea teritorială integrată. Informațiile colectate au permis identificarea nevoilor prioritare, a avantajelor comparative și a provocărilor sistemice cu care se confruntă comunitățile din teritoriu, oferind totodată un cadru de referință pentru generarea de soluții coerente și adaptate specificului local.

Grafic 48 - Condiții considerate esențiale pentru atragerea de investiții (chestionar)

Prin intermediul unei metodologii riguroase, care a combinat tehnici de colectare online și fizică, chestionarul a reușit să capteze atât opiniile recurente, cât și reflecțiile individuale ale unei palete largi de respondenți. Această abordare a contribuit la construirea unui diagnostic comprehensiv, reflectând pluralitatea vocilor din teritoriu.

Deficiențele sistemice în infrastructura de utilități (apă, canalizare, lipsa rețelei de gaz) și în rețelele de transport constituie obstacole majore în calea dezvoltării socio-economice. Respondenții subliniază nevoia urgentă de intervenții structurale, prin proiecte care să asigure accesul echitabil la servicii de bază, să faciliteze mobilitatea populației, a bunurilor și a serviciilor. În acest sens, investițiile în infrastructura tehnico-edilitară și rutieră nu reprezintă doar un imperativ de ordin social,

ci și o condiție de bază pentru atragerea capitalului privat.

Potrivit percepției colective, potențialul turistic al regiunii constituie cel mai valoros atu al Țării Vrancei. Patrimoniul natural remarcabil, bogăția culturală și identitatea tradițională oferă oportunități multiple pentru dezvoltarea unui turism sustenabil: ecoturism, turism rural, balnear și cultural. Cu toate acestea, gradul redus de valorificare a acestor resurse, infrastructura turistică insuficientă și lipsa unui brand regional coerent limitează expansiunea acestui sector.

Implicarea sectorului privat, prin parteneriate public-private și măsuri de sprijin instituțional, devine crucială în dinamizarea economiei locale și crearea unui mediu investițional competitiv.

Investițiile în educație și sănătate sunt percepute de comunitate ca fiind fundamentale pentru îmbunătățirea calității vieții. Liceul „Simion Mehedinți” din Vidra poate deveni un centru de excelență în formarea profesională, în măsura în care beneficiază de modernizare și adaptare la cerințele pieței muncii.

În paralel, sistemul medical necesită extindere și consolidare. Spitalul din Vidra are potențialul de a deveni un pol regional de asistență medicală, iar dezvoltarea de centre de permanență ar contribui la creșterea accesului la servicii esențiale, în special în caz de urgențe. Participanții la studiu subliniază importanța unei administrații locale proactive, transparente și orientate spre rezultate. Este necesară simplificarea procedurilor administrative, creșterea capacității de atragere a fondurilor nerambursabile și întărirea colaborării cu mediul privat și cu societatea civilă. Parteneriatele locale trebuie să devină motorul procesului de dezvoltare durabilă, în care deciziile strategice sunt luate în mod participativ, incluziv și fundamentat.

Conform concluziilor acestui instrument de cercetare, Țara Vrancei dispune de o serie de resurse valoroase: naturale, culturale și umane care, în prezența unor politici coerente și a unui angajament colectiv real, pot transforma regiunea într-un model de dezvoltare teritorială echilibrată și durabilă.

Studiul oferă o imagine realistă asupra așteptărilor comunității și trasează o hartă clară a priorităților: investiții în infrastructură, valorificarea turismului, stimularea inițiativelor private, îmbunătățirea serviciilor publice și consolidarea bunei guvernante locale.

Materializarea acestor direcții strategice impune o viziune integrată, o abordare colaborativă și mobilizarea resurselor disponibile, pentru a genera un impact semnificativ și sustenabil asupra calității vieții și a competitivității regiunii.

2.8.3 Concluziile consultărilor publice

Procesul de consultare publică desfășurat în microregiunea Țara Vrancei a reprezentat un demers esențial în documentarea analizei socio-economice necesare pentru elaborarea Strategiei de Dezvoltare Teritorială Integrată, adaptată specificului local. Acest exercițiu participativ a urmărit implicarea activă a comunităților locale în definirea direcțiilor de dezvoltare, într-un cadru colaborativ care promovează tranziția de la

planificarea individuală la o abordare integrată, teritorială și intercomunală.

Consultările au fost organizate în parteneriat cu administrațiile publice locale din cele 16 unități administrativ-teritoriale ale microregiunii și au urmărit colectarea de perspective din partea unor categorii diverse de actori precum reprezentanți ai autorităților, mediului economic, societății civile și ai cetățenilor. Acest cadru participativ a permis identificarea problemelor structurale, a resurselor disponibile și a oportunităților de dezvoltare, contribuind la creșterea capacității locale de planificare strategică și la consolidarea dialogului între comunitate și decidenți.

În completarea consultărilor comunitare, au fost organizate atelierele tematice, interviurile cu actori-cheie și studiile de caz, asigurând o abordare aprofundată, multisectorială și echilibrată. Toate aceste instrumente au fost esențiale pentru realizarea unei analize socio-economice relevante și pentru conturarea unui portofoliu coerent de proiecte cu impact strategic asupra regiunii. Consultările publice au reprezentat o oportunitate de a înțelege profund realitățile teritoriale și de a construi o strategie care valorifică potențialul local, într-un mod coerent cu principiile dezvoltării de jos în sus (bottom-up) promovate de abordarea CLLD și de mecanismele ITI (Investiții Teritoriale Integrate). Demersul a urmărit un set **clar de obiective strategice și operaționale**, printre care:

- **Conturarea identității locale** și a percepțiilor comunitare privind resursele, relațiile sociale și dinamica socio-economică;
- **Identificarea atuurilor și provocărilor**, prin analiza resurselor naturale și culturale, dar și a barierelor de dezvoltare;
- **Explorarea oportunităților economice**, prin evidențierea sectoarelor cu potențial de creștere și a soluțiilor de revitalizare a economiei locale;
- **Definirea proiectelor prioritare**, cu impact pozitiv asupra calității vieții – infrastructură, educație, sănătate, servicii publice și activități economice sustenabile;
- **Colectarea de propuneri concrete de investiții**, în vederea construirii unui portofoliu coerent de proiecte finanțabile;
- **Elaborarea unei viziuni teritoriale pe termen mediu și lung**, prin exerciții de foresight participativ;
- **Îmbunătățirea metodologiei de cercetare**, prin implicarea directă a comunității în extinderea rețelei de respondenți și susținerea activităților conexe (chestionare, interviuri, ateliere).

Dincolo de obiectivele imediate urmărite, procesul consultativ a generat o serie de efecte secundare valoroase și impacturi sistemice, contribuind la consolidarea capacității locale și la întărirea coeziunii teritoriale prin:

- Consolidarea cooperării intercomunitare și stimularea parteneriatelor locale;
- Creșterea gradului de implicare civică și consolidarea încrederii între cetățeni și administrațiile locale;

- Promovarea transparenței în procesul decizional și facilitarea dialogului instituțional;
- Asigurarea unui cadru consultativ incluziv, care promovează egalitatea de șanse și participarea activă a tuturor categoriilor sociale, indiferent de gen, vârstă, dizabilități sau statut economic.

Procesul de consultare publică desfășurat în microregiunea Țara Vrancei a urmărit colectarea sistematică a opiniilor comunității locale, în vederea documentării analizei socio-economice a Țării Vrancei. Primăriile și consiliile locale, în parteneriat cu ADTI Țara Vrancei și cu cele 29 de obști locale, au fost actorii centrali în organizarea și mobilizarea participanților. Consultările au fost facilitate logistic prin crearea unor grupuri de lucru pe platforma WhatsApp, care au permis coordonarea eficientă a sesiunilor.

Sesiunile s-au desfășurat cu o participare minimă de 15-20 de persoane/consultare, multe dintre ele fiind organizate în contextul desfășurării ședințelor de Consiliu local pentru a maximiza prezența stakeholderilor. Pentru a asigura o acoperire tematică și demografică mai amplă, s-au realizat consultări suplimentare, inclusiv în școli, muzee sau case memoriale. Această extindere a vizat atât diversificarea punctelor de vedere, cât și validarea fezabilității ideilor de proiecte propuse.

Primele cinci consultări (Valea Sării, Paltin, Câmpuri, Răcoasa, Negrilești) au fost organizate în format hibrid, cu participarea online a echipei de cercetare. Ulterior, toate celelalte sesiuni s-au desfășurat exclusiv cu prezență fizică, pentru a permite un dialog mai direct și eficient.

În total, procesul de consultare publică a implicat **289 de participanți** din toate cele 16 comune ale microregiunii. Aceștia au reprezentat o diversitate de categorii sociale și profesionale, asigurând o acoperire echilibrată a opiniilor relevante pentru conturarea direcțiilor strategice de dezvoltare. Participarea la consultările publice din cadrul microregiunii Țara Vrancei a fost marcată de variații semnificative între localități, influențate de gradul de mobilizare al autorităților locale, nivelul de informare al comunității și interesul față de mecanismul ITI. Comuna Păulești s-a evidențiat prin cea mai mare prezență (29 de participanți), reflectând o mobilizare exemplară și un interes crescut față de oportunitățile de dezvoltare. Alte comune cu o participare ridicată au fost Valea Sării (23), Nereju (21) și Vizantea-Livezi (20), indicând o conștientizare activă a importanței procesului strategic. În schimb, comunele Bârsești, Spulber și Soveja au înregistrat participarea minimă (15 persoane). În cazul Bârseștiului, prezența redusă este asociată unei populații mai mici și, posibil, unui nivel mai scăzut de implicare civică. La Spulber, deși numărul participanților a fost mic, consultarea a beneficiat de o implicare calitativă, în special din partea administrației tinere. În Soveja, contribuția antreprenorilor locali a adus o dimensiune valoroasă discuțiilor, demonstrând interesul mediului de afaceri pentru dezvoltarea regională. Distribuția pe sexe a participanților a arătat o predominanță masculină: 65% bărbați (189) față de 35% femei (100). Această diferență reflectă, în parte, o reprezentare mai mare a bărbaților în funcții administrative și în spațiul public decizional. Totuși, prezența femeilor este semnificativă și indică un nivel de interes

real față de problematica dezvoltării locale.

Fiecare eveniment a fost structurat în două părți:

- **Secțiunea introductivă**, în care s-a prezentat contextul ITI și avantajele implementării unei strategii de dezvoltare teritorială integrată, alături de informații privind oportunitățile de finanțare europeană, etapele proiectului și diferențele față de alte mecanisme (ex. prin SDL ale GAL).
- **Secțiunea consultativă**, organizată ca discuție deschisă, a vizat colectarea de opinii privind resursele locale, provocările, prioritățile investiționale și ideile de proiecte.

Prin întrebări clare, concise și deschise, participanții au fost încurajați să contribuie activ, indiferent de nivelul de expertiză sau experiență în domeniul dezvoltării locale. Această abordare a permis conturarea unei perspective integratoare asupra priorităților strategice ale regiunii, ținând cont de specificul fiecărei comunități.

Întregul proces de consultare a fost derulat cu respectarea principiilor de egalitate de șanse, accesibilitate și nediscriminare. Participarea echilibrată a femeilor și bărbaților a fost promovată activ, iar datele referitoare la participare au fost dezagregate pe criterii de gen pentru analiză și formularea de recomandări.

Nu au fost semnalate cazuri de excludere sau tratament inechitabil în timpul procesului.

Consultările s-au desfășurat într-un cadru interactiv, susținut de o prezentare vizuală (prezentare PPT), care a servit drept ghid pentru participanți. Prezentarea a inclus:

- Etapele transformării strategiei în proiecte concrete;
- Importanța consultărilor pentru colectarea de propuneri eligibile ITI;
- Avantajele mecanismului ITI (bugete mai mari, acces direct la fonduri, flexibilitate);
- Exemple de investiții eligibile (turism, educație, sănătate, infrastructură de bază, economie locală).

Discuțiile au fost structurate în jurul următoarelor teme:

1. Identitatea comunității și specificul local;
2. Principalele atuuri și provocări;
3. Sectoarele economice cu potențial de dezvoltare;
4. Tipologii de proiecte prioritare;
5. Viziunea comunității pentru următorii 5–10 ani;
6. Recomandări privind îmbunătățirea procesului de cercetare și consultare.

Pentru colectarea opiniilor suplimentare, a fost promovat și chestionarul disponibil online, accesibil prin cod QR. În plus, participanții au primit materiale informative și promoționale, iar consultările au beneficiat de vizibilitate crescută prin afișaj local și elemente de branding (roll-up-uri, pliante, afișe expuse la afișiere etc.).

Consultările publice au fost moderate de echipa de cercetare, care a asigurat cadrul organizat pentru desfășurarea dialogului și documentarea opiniilor exprimate. Informațiile

au fost colectate prin luarea de notițe, întocmirea minuterelor și completarea listelor de prezență, asigurând trasabilitatea și validitatea eșantionului.

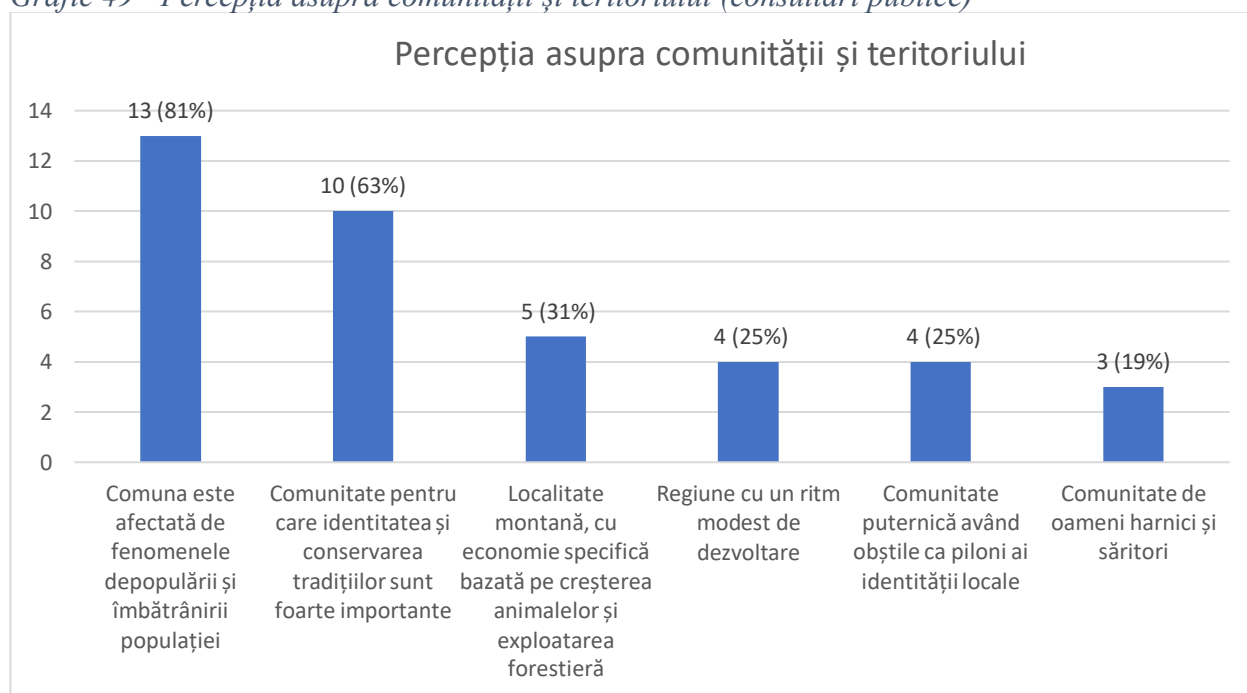
Datele au fost centralizate și analizate cu ajutorul Microsoft Excel, permițând atât analiza cantitativă, cât și interpretări calitative. Această abordare duală a oferit o imagine detaliată a nevoilor, percepțiilor și priorităților identificate de comunitate.

Tehnici și metode utilizate:

- **Analiza frecvenței și distribuției răspunsurilor:** a permis evidențierea temelor dominante și a priorităților comune.
- **Analiza corelațiilor:** a investigat legăturile dintre statutul social, percepțiile comunității și ideile de proiecte propuse, oferind o înțelegere aprofundată a dinamicii locale.
- **Metodologie cantitativă:** aplicată pentru prelucrarea statistică a răspunsurilor, generând tabele și grafice.
- **Metodologie calitativă:** a fost utilizată pentru analiza conținutului răspunsurilor detaliate, identificând teme recurente și idei relevante.
- **Triangulația metodologică:** prin combinarea surselor și metodelor de analiză, a fost asigurată validitatea și coerența concluziilor, conducând la o interpretare complexă și bine fundamentată a contextului regional.

Rezultate și interpretare

Grafic 49 - Percepția asupra comunității și teritoriului (consultări publice)

În 13 dintre cele 16 consultări, participanții au semnalat depopularea, îmbătrânirea și migrația tinerilor drept cele mai îngrijorătoare fenomene care afectează comunitățile. Aceste realități demografice sunt percepute ca principalele surse de vulnerabilitate, influențând negativ dinamica socială, economică și capacitatea de regenerare locală.

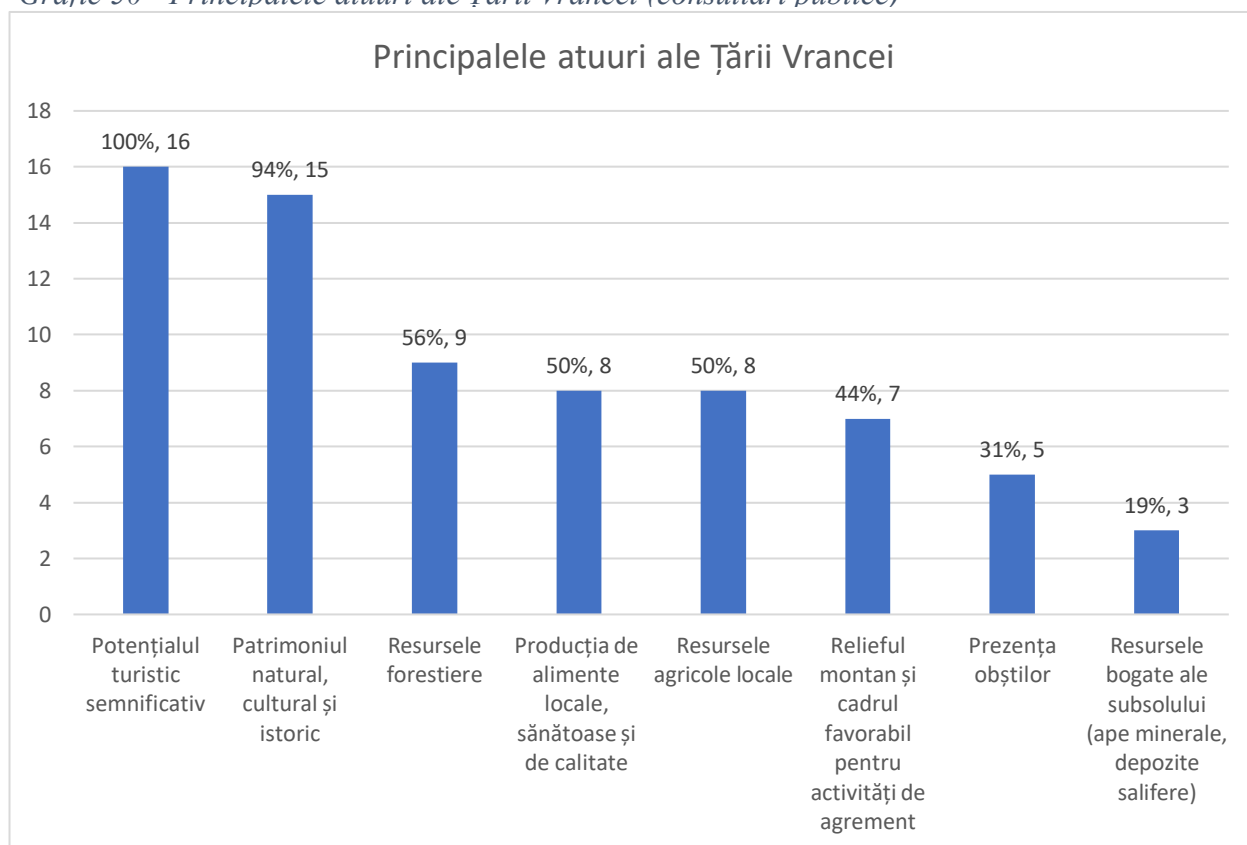
Identitatea locală, tradițiile și valorile culturale au fost menționate în 10 consultări, fiind percepute ca elemente de coeziune și ca resurse valoroase pentru viitoarele inițiative de dezvoltare. Acestea contribuie la menținerea spiritului comunitar și pot reprezenta un fundament pentru demersuri în turismul cultural sau educație identitară.

Activitățile economice tradiționale, precum creșterea animalelor și exploatarea pădurilor, au fost menționate în 5 consultări, reflectând menținerea unui model economic conservator, dar și o nevoie de diversificare. În 4 consultări s-a remarcat o percepție pesimistă generală asupra ritmului de dezvoltare locală.

Doar în 3 consultări au fost evidențiate trăsături pozitive ale comunităților – precum solidaritatea și hărnicia – ceea ce sugerează că dificultățile structurale predomină în discursul colectiv, estompând valorile umane locale.

Turismul a fost identificat drept principalul atu în toate cele 16 consultări, fiind perceput ca o resursă comună cu potențial ridicat de valorificare. Participanții au evidențiat, pentru fiecare comună, elemente de unicatitate cu valoare turistică – de la tradiții autentice și peisaje pitorești, până la obiective istorice sau culturale.

Grafic 50 - Principalele atuuri ale Țării Vrancei (consultări publice)

Patrimoniul natural și cultural a fost menționat în 15 consultări, ceea ce confirmă atașamentul comunităților față de valorile locale și recunoașterea potențialului acestora în dezvoltarea economică și socială. Diversitatea acestor resurse justifică orientarea

strategică spre forme de turism durabil: ecoturism, turism cultural și agroturism.

Resursele forestiere au fost semnalate în 9 consultări, iar resursele agricole în 8, în special zootehnia și pomicultura. În ambele cazuri, a fost remarcată nevoia de dezvoltare a infrastructurii de procesare și comercializare, pentru a crește valoarea adăugată și competitivitatea locală.

Relieful montan a fost evidențiat în 7 consultări ca o resursă favorabilă pentru agrement, drumeții și sporturi montane. Obștile, menționate în 5 consultări, au fost percepute ca actori strategici care pot sprijini dezvoltarea locală prin utilizarea terenurilor, cofinanțarea de proiecte și gestionarea durabilă a resurselor.

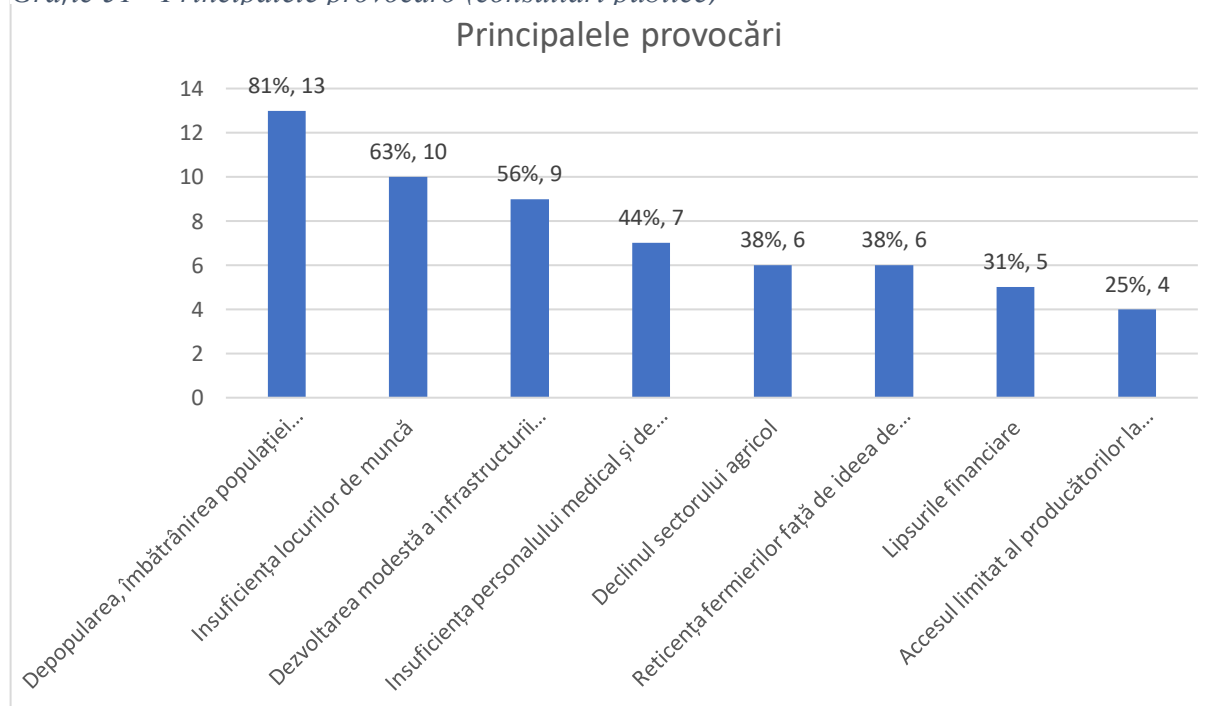
Resursele subsolului – precum apele minerale și sarea – au fost menționate doar în 3 consultări. Cazul Stațiunii de la Vizantea-Livezi a fost amintit drept exemplu relevant pentru provocările și potențialul valorificării acestor resurse prin investiții și parteneriate pe termen lung.

În ceea ce privește provocările pe lângă îmbătrânire și depopulare au mai fost evidențiate și alte elemente ce trebuie adresate prin strategia de față. Lipsa locurilor de muncă a fost semnalată în 10 consultări, reflectând o economie locală fragilă, dominată de activități agricole sau forestiere slab diversificate și insuficient modernizate.

Infrastructura turistică deficitară a fost menționată în 9 consultări, participanții subliniind faptul că, în ciuda potențialului turistic recunoscut, lipsa drumurilor de acces, a unităților de cazare și a serviciilor de agrement limitează dezvoltarea sectorului.

Problemele din sistemul sanitar și lipsa personalului medical au fost semnalate în 7 consultări, aspect resimțit acut în contextul îmbătrânirii populației și al distanței față de centrele urbane.

Grafic 51 - Principalele provocări (consultări publice)

În 6 consultări, agricultura a fost percepută ca fiind în declin, afectată de lipsa investițiilor, de reticența la asociere și de un sistem de sprijin incoerent. Alte 5 consultări au scos în evidență lipsa resurselor financiare ca obstacol major în atragerea de investiții și derularea de proiecte locale. Accesul limitat la piețele de desfacere a fost menționat în 4 consultări, afectând în mod direct sustenabilitatea producătorilor locali.

Turismul apare ca o direcție comună de dezvoltare în toate consultările. Comunitățile propun modernizarea infrastructurii, crearea de circuite tematice, punerea în valoare a tradițiilor și dezvoltarea serviciilor complementare: cazare, gastronomie locală, agrement.

Un alt set de oportunități vizează sectorul agroalimentar: procesarea produselor animaliere (lapte, carne), prelucrarea fructelor și dezvoltarea infrastructurii de colectare. În mai multe comune s-a propus înființarea de abatoare, centre de procesare și branding pentru produse tradiționale.

De asemenea, asocierea producătorilor locali în cooperative agricole este văzută ca o soluție pentru depășirea problemelor legate de fragmentarea producției și slaba competitivitate.

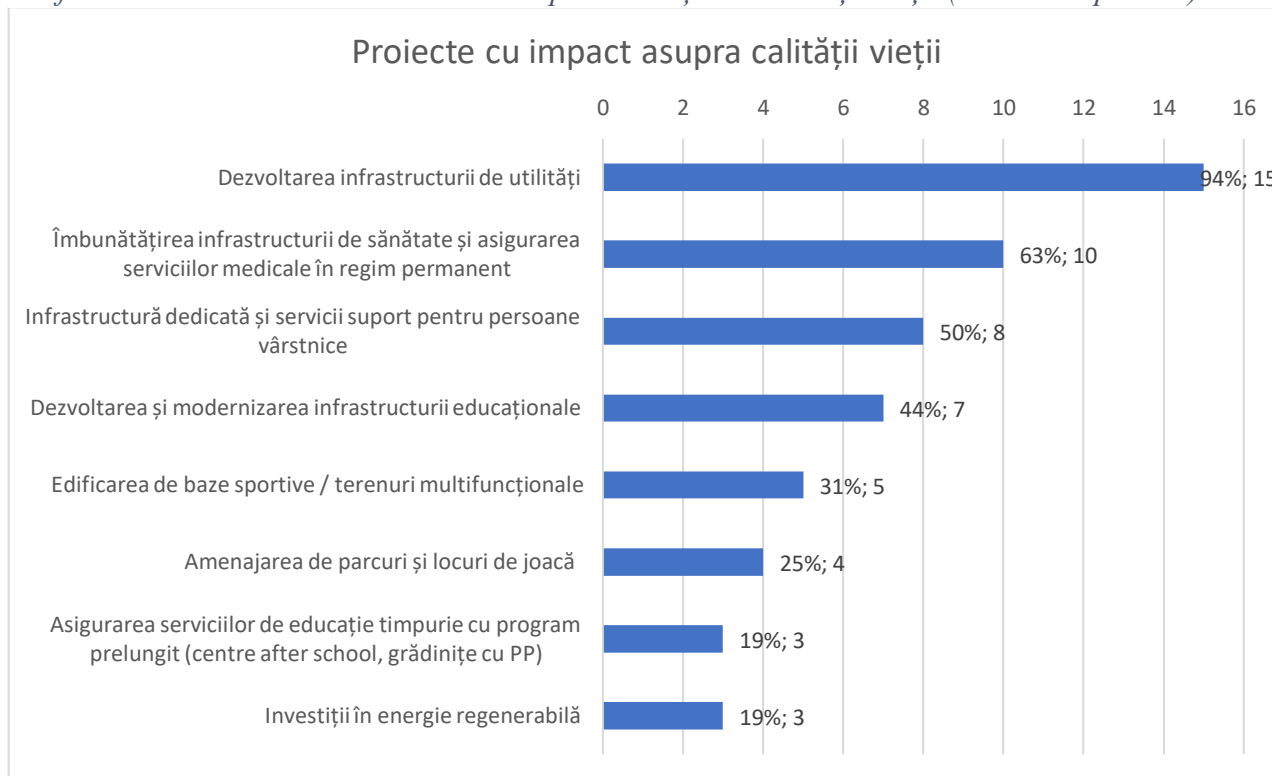
Prelucrarea lemnului este o oportunitate evidențiată în mai multe consultări, fiind considerată o cale de creștere a valorii adăugate și de creare a locurilor de muncă. Se propune înființarea unor unități locale pentru fabricarea de produse din lemn stratificat, OSB, mobilier sau componente pentru construcții.

Din perspectiva impactului asupra calității vieții consemnăm că în 15 consultări a fost evidențiată necesitatea investițiilor în rețelele de utilități (în special cea de apă). Deficiențele din acest sector afectează sănătatea publică, confortul locuitorilor și atractivitatea regiunii.

Serviciile medicale au fost considerate prioritare în 10 consultări, cu propuneri de modernizare a Spitalului din Vidra și înființarea de centre medicale sau cabinete cu permanență în comune. Sprijinul pentru persoanele vârstnice a fost discutat în 8 consultări, fiind propuse edificarea de azile, centre de zi sau prestarea servicii de îngrijire la domiciliu. Educația a fost menționată ca domeniu prioritar în 7 consultări. Printre propuneri se regăsesc înființarea de campusuri gimnaziale și liceale, centre after-school și extinderea programului educațional pentru preșcolari. Nevoia de infrastructură sportivă și recreativă, precum și investițiile în energie verde au fost de asemenea semnalate ocazional.

Grafic 52 - Proiecte considerate necesare pentru creșterea calității vieții (consultări publice)

În 10 consultări, participanții și-au exprimat speranța într-un viitor pozitiv, cu condiția implementării unor măsuri concrete în infrastructură, economie și servicii publice. În 6 consultări, însă, a fost conturată o viziune pesimistă, bazată pe temeri privind continuarea declinului demografic și economic.

În ansamblu, perspectivele sunt prudente, dar nu lipsite de încredere. Comunitățile își doresc o schimbare reală și sustenabilă, dar o condiționează de implicarea activă a autorităților, de atragerea investițiilor și de stimularea capitalului uman local.

Analiza **propunerilor de proiecte** dezvăluie o serie de viziuni diferite asupra dezvoltării regiunii, însă se pot observa câteva direcții și nevoi comune legate de infrastructura esențială, valorificarea resurselor locale, turism și servicii comunitare. De asemenea, proiectele au un potențial de complementaritate întrucât multe dintre ele sunt interdependente și pot genera efecte sinergice dacă sunt implementate într-o manieră

integrată.

Un prim domeniu strategic este modernizarea infrastructurii de bază și a serviciilor publice, unde se evidențiază proiecte precum magistrala de apă cu aducțiune de la izvoarele Putnei și Nărujei, modernizarea și extinderea Spitalului „N.N. Săveanu” din Vidra, dezvoltarea de centre pentru vârstnici (ex. Bârsești), dar și inițiative legate de accesul la servicii educaționale (campusuri educaționale).

A doua direcție esențială vizează valorificarea superioară a resurselor locale prin dezvoltarea de unități de procesare. Proiectele propuse includ centre de colectare și procesare a fructelor, plantelor medicinale, mierii, lânii și laptelui, precum și miniabatoare și fabrici de brânzeturi. Aceste inițiative ar putea consolida economia rurală, oferind producătorilor locali alternative mai rentabile față de vânzarea materiilor prime neprocesate. De asemenea, propunerea unui centru regional de procesare și prelucrare a lemnului sugerează conștientizarea nevoii urgente de tranziție de la exploatarea brută a resursei către producția de prefabricate și alte produse finite cu valoare adăugată ridicată.

Turismul reprezintă a treia direcție majoră, având potențialul de a deveni un motor economic prin dezvoltarea infrastructurii specifice și diversificarea ofertei. Proiectele propuse includ trasee turistice, amenajarea drumurilor forestiere pentru integrarea în circuitul turistic, precum și investiții în parcuri de aventură, pârtii de bob și ciclism, trasee cicloturistice și baze sportive. În plus, accentul pus pe turismul cultural și istoric se reflectă în inițiative precum restaurarea obiectivelor din Primul Război Mondial la Răcoasa, organizarea de evenimente de reconstituire istorică, conversia Centrului Cultural Multifuncțional din Năruja într-un hub turistic, precum și transformarea Casei Leopoldina Bălănușă într-un muzeu sau casă de oaspeți. Dezvoltarea rețelei de drumuri pentru asigurarea unor conexiuni mai bune, dar și unui acces facil în special către punctele de atracție turistică este considerat vital pentru revitalizarea turismului.

În completarea acestor direcții, proiectele privind energia regenerabilă și sustenabilitatea comunitară sugerează o viziune modernă asupra dezvoltării regiunii. Asigurarea independenței energetice prin sisteme fotovoltaice, crearea unui centru regional de ecarisaj pentru gestionarea populației canine, dar și proiectele pentru tranziția către un turism ecologic prin utilizarea unor materiale alternative pentru amenajarea drumurilor forestiere, demonstrează o preocupare pentru dezvoltarea durabilă și protecția mediului.

Consultările desfășurate în cele 16 comune ale Țării Vrancei au evidențiat un cadru socio-economic marcat de provocări structurale majore, dar și de un potențial semnificativ pentru dezvoltare sustenabilă. Pe fondul depopulării, al îmbătrânirii demografice și al insuficienței infrastructurii și de locuri de muncă, comunitățile locale identifică nevoia urgentă de investiții în infrastructura de bază, servicii publice și diversificarea economică.

Totodată, a fost conturat un nucleu de oportunități strategice, între care se remarcă valorificarea resurselor agroalimentare, forestiere și turistice. Acestea pot constitui pilonii unei economii rurale reziliente, dacă sunt însoțite de măsuri de sprijin pentru procesarea locală, inovare și cooperare economică.

Turismul, în special în formele sale cultural-istorice și ecologice, este perceput ca un motor viabil de dezvoltare, cu condiția consolidării infrastructurii de acces și a serviciilor conexe. În paralel, investițiile în educație și formare profesională, însoțite de măsuri pentru atragerea tinerilor, sunt esențiale pentru întărirea capitalului uman și stimularea unei economii locale competitive, capabile să rețină forța de muncă și să răspundă cerințelor pieței actuale.

În ansamblu, rezultatele consultărilor oferă o perspectivă clară asupra problemelor strategice existente în teritoriu dar și o direcție clară pentru formularea unor propuneri de intervenții strategice, fundamentate pe resursele locale, participare comunitară și o abordare multisectorială.

2.8.4 Concluzii ale raportului asupra studiilor de caz

Raportul studiilor de caz și-a propus să identifice modele de succes și bune practici în domenii esențiale precum teritoriul ITI Țara Vrancei cum ar fi: turismul durabil, protecția mediului înconjurător, educația de calitate și dezvoltarea rurală echilibrată, bazate pe proiecte implementate.

Analiza celor cinci studii de caz relevă tendințe esențiale cu implicații profunde și pozitive pentru dezvoltarea integrată a Țării Vrancei. Vedem cum fiecare inițiativă, indiferent de scară, contribuie la o creștere economică palpabilă și la o îmbunătățire socială vizibilă, la o ameliorare constantă a vieții cotidiene a locuitorilor din Țara Vrancei.

1. CONTUR - COoperare Națională pentru TURism Rural

Obiective și context: Proiectul CONTUR a avut ca scop principal valorificarea și promovarea patrimoniului cultural și natural specific turismului rural din România. S-a axat pe dezvoltarea de circuite turistice tematice și pe crearea unui brand național pentru turismul rural, stimulând cooperarea între diverse regiuni ale țării. În Vrancea, a vizat integrarea specificului local – de la peisajele montane la tradițiile viticole și meșteșugurile locale – într-o ofertă turistică coerentă.

Realizări și impact: CONTUR a reușit să creeze o platformă națională de promovare a turismului rural, punând în valoare inclusiv destinații mai puțin cunoscute din Vrancea. Prin implicarea activă a producătorilor locali, a operatorilor turistici și a autorităților publice, proiectul a contribuit la dezvoltarea unui model de turism sustenabil, generând noi locuri de muncă și stimulând economia locală prin creșterea numărului de vizitatori. Un exemplu concret a fost crearea unor hărți și ghiduri turistice interactive, care au direcționat turiștii către pensiuni locale și ateliere de meșteșugari. De asemenea, s-au organizat evenimente de promovare a produselor tradiționale vrâncene, cum ar fi vestitele plăcinte "Poale-n Brâu" sau vinurile locale, creând o experiență autentică pentru vizitatori.

Provocări întâmpinate: Una dintre provocările majore a fost lipsa unei coeziuni puternice între actorii locali la începutul proiectului. Reticența față de colaborare, specifică zonelor rurale din România, a necesitat eforturi suplimentare pentru a construi încrederea și a facilita parteneriatele. De asemenea, s-au înregistrat dificultăți în

standardizarea serviciilor turistice și în asigurarea unei calități constante în toate locațiile incluse în circuit.

Învățămintele și contribuția la potențialul Integrat: Lecția principală de la CONTUR este importanța covârșitoare a cooperării interregionale și intersectoriale. A demonstrat că, prin unirea forțelor – administrație locală, antreprenariat privat și societate civilă – se pot crea produse turistice complexe și atractive. Acest model este esențial pentru un proiect ITI în Țara Vrancei, care ar putea integra nu doar turismul, ci și agricultura, infrastructura și conservarea mediului, oferind un pachet complet de experiențe. Confirmă că turismul poate fi un pilon al dezvoltării, dar numai dacă este abordat într-o manieră integrată și strategică, cu o viziune clară asupra valorificării întregului potențial al regiunii. Proiectele ITI pot prelua această lecție, dezvoltând rute turistice care leagă pensiuni, crame, muzee și ateliere meșteșugărești.

2. Construire bază de tratament în satul Vizantea-Mănăstirească, comuna Vizantea-Livezi, județul Vrancea.

Obiective și Context: Acest proiect ambițios a avut ca scop valorificarea resurselor balneare unice ale zonei Vizantea-Livezi – izvoarele minerale sulfuroase – prin construirea unei baze moderne de tratament. Viziunea a fost de a transforma Vizantea-Livezi într-o stațiune balneară de referință, capabilă să atragă turiști din toată țara și chiar de peste hotare, oferind servicii medicale specializate și facilități de relaxare.

Realizări și Impact: Aflat în faza finală de execuție, proiectul este un exemplu de investiție strategică ce va pune în valoare resursele naturale ale regiunii. Baza de tratament va crea peste 40 de locuri de muncă directe, stimulând implicit dezvoltarea afacerilor locale conexe (cazare, alimentație publică, servicii conexe). Se estimează un impact major asupra economiei locale, prin atragerea unui flux constant de vizitatori, care vor contribui la creșterea veniturilor primăriilor și ale antreprenorilor. Mai mult, prin utilizarea tehnologiilor moderne și sustenabile în construcție și operare, proiectul va demonstra că dezvoltarea economică poate merge mână în mână cu protejarea mediului. Spre exemplu, integrarea surselor de energie regenerabilă sau a sistemelor eficiente de gestionare a apei reprezintă elemente cheie ale sustenabilității.

Provocări întâmpinate: Implementarea proiectului a fost marcată de provocări birocratice și întârzieri considerabile în obținerea avizelor și autorizațiilor. Complexitatea proceselor administrative și lipsa de predictibilitate în legislație au generat costuri suplimentare și au prelungit termenul de finalizare. De asemenea, găsirea forței de muncă specializate în balneologie și servicii medicale în mediul rural a reprezentat o provocare, necesitând investiții în programe de formare și atragere a personalului.

Învățămintele și contribuția la potențialul integrat: Lecția esențială de la Vizantea-Livezi este că valorificarea resurselor naturale locale, chiar și cele cu potențial ridicat, necesită o viziune strategică pe termen lung și un efort administrativ susținut. Proiectul demonstrează că turismul balnear poate fi un motor puternic de dezvoltare, dar doar cu investiții semnificative în infrastructură și cu o abordare integrată, care să includă și servicii complementare (cazare, transport, agrement). Pentru un ITI, acest studiu de caz

confirmă că resursele balneare pot fi un punct de plecare pentru o dezvoltare turistică complexă, care să genereze locuri de muncă și să atragă investiții, dar și că simplificarea proceselor administrative este vitală pentru succesul unor astfel de inițiative.

3. Râul Putna - crearea sistemului de management integrat

Obiective și Context: Proiectul a vizat crearea unui sistem integrat de management pentru bazinul hidrografic al Râului Putna, cu scopul principal de a reduce riscurile de inundații și de a proteja biodiversitatea și ecosistemele acvatice. S-a axat pe implementarea unor măsuri preventive, monitorizare și intervenție rapidă în caz de calamități naturale.

Realizări și impact: Prin implementarea sistemului, s-a reușit o reducere semnificativă a riscului de inundații pentru peste 3.000 de locuitori din zonele vulnerabile, protejând gospodăriile, terenuri agricole și infrastructura locală. Proiectul a inclus și măsuri de conservare a biodiversității, precum refacerea zonelor umede sau plantări de arbori pe malurile râului, contribuind la echilibrul ecologic. A fost un model de bună practică pentru alte zone predispuse la riscuri hidrologice, asigurând protecția ecosistemelor și prevenirea dezastrelor naturale. S-au instalat stații de monitorizare a nivelului apei și sisteme de avertizare timpurie, sporind siguranța comunităților riverane.

Provocări întâmpinate: Principalele provocări au inclus complexitatea datelor hidrologice și necesitatea unei coordonări strânse între multiple instituții (Administrația Națională Apele Române, primării, servicii de urgență). Dificultăți au apărut și în implicarea conștientă a comunităților locale în măsurile de prevenție și adaptare la schimbările climatice. Mentalitatea de "a acționa doar după dezastru" a fost un obstacol cultural.

Învățăminte și contribuția la potențialul integrat: Această inițiativă ne învață că protecția mediului și gestionarea eficientă a resurselor naturale sunt fundamentale pentru dezvoltarea durabilă a unei regiuni. Un proiect ITI în Vrancea ar putea extinde acest model la nivelul întregului județ, integrând aspecte de gestionare a deșeurilor, de conservare a pădurilor și de promovare a energiei regenerabile. Demonstrând că se pot implementa soluții tehnologice avansate pentru siguranța cetățenilor și protecția mediului, acest studiu de caz confirmă potențialul Vrancei de a integra soluții complexe, interdisciplinare, în beneficiul întregii comunități.

4. Proiectul „Festivalul Toamnei Vidrene”

Obiective și context: Proiectul „Festivalul Toamnei Vidrene” a avut ca obiectiv principal promovarea tradițiilor locale, a produselor gastronomice specifice și a meșteșugurilor vrâncene, consolidând în același timp coeziunea socială și identitatea culturală a comunei Vidra. A fost conceput ca un eveniment anual, un punct de atracție pentru localnici și vizitatori, care să contribuie la vitalitatea culturală și economică a zonei.

Realizări și impact: Festivalul a fost un exemplu vibrant de integrare a valorilor culturale locale în strategia de dezvoltare teritorială. A demonstrat importanța evenimentelor culturale ca instrumente de coeziune socială și dezvoltare economică, sprijinind economia locală prin implicarea a peste 25 de antreprenori locali din domeniul

gastronomiei și meșteșugurilor tradiționale. Micii producători au avut ocazia să își vândă produsele direct consumatorilor, iar artiștii locali au avut o platformă de expunere. Evenimentul a atras un număr semnificativ de participanți, contribuind la creșterea vizibilității comunei Vidra și la generarea de venituri suplimentare pentru comunitate. Atelierele de meșteșuguri populare, demonstrațiile culinare tradiționale și spectacolele de folclor au creat o atmosferă autentică, contribuind la păstrarea și transmiterea tradițiilor.

Provocări întâmpinate: O provocare majoră a fost asigurarea finanțării pe termen lung a evenimentului și dependența de fonduri externe. De asemenea, a existat o anumită reticență inițială din partea unor localnici în a se implica activ în organizare, necesitând eforturi considerabile de mobilizare comunitară. Logistica și promovarea eficientă au reprezentat alte obstacole, mai ales în contextul resurselor limitate.

Învățămintele și contribuția la potențialul integrat: Lecția cheie de la Festivalul Toamnei Vidrene este puterea evenimentelor culturale în catalizarea dezvoltării locale. Ele nu sunt doar momente de divertisment, ci pot deveni motoare economice și de coeziune socială. Un proiect ITI ar putea include o rețea de astfel de festivaluri tematice în diverse comune din Vrancea, promovând specificul fiecărei zone și creând un circuit cultural atractiv. Acest studiu de caz confirmă că valorificarea patrimoniului cultural și a tradițiilor locale poate atrage turiști și poate sprijini economia locală, fiind o componentă valoroasă a unei strategii integrate de dezvoltare.

5. Strategie de Dezvoltare Locală - Gal Țara Vrancei: O Viziune Colectivă pentru un Viitor Mai Bun

Obiective și context: Grupul de Acțiune Locală (GAL) Țara Vrancei a elaborat o strategie de dezvoltare locală prin abordarea LEADER, având ca scop principal stimularea dezvoltării rurale integrate. Obiectivul a fost de a îmbunătăți calitatea vieții în mediul rural, de a crea oportunități economice și de a consolida capitalul social al comunităților prin finanțarea unor proiecte locale, inițiate chiar de către locuitori.

Realizări și impact: Strategia GAL Țara Vrancei a facilitat dezvoltarea unui cadru administrativ stabil și coerent, oferind suport esențial pentru multiple inițiative private și comunitare. A avut un impact economic și social major, fiind eficientă în crearea locurilor de muncă, modernizarea sectorului agricol și îmbunătățirea serviciilor publice în mediul rural. A susținut peste 40 de afaceri locale și autorități publice, contribuind la diversificarea economiei rurale și la reducerea migrației tinerilor. Comitetul de selecție al proiectelor, compus majoritar din reprezentanți ai societății civile, a asigurat transparența și implicarea reală a comunității. De asemenea, GAL Țara Vrancei a sprijinit integrarea minorităților, sprijinul femeilor și dezvoltarea tinerilor prin finanțarea organizațiilor dedicate acestor grupuri, demonstrând o abordare incluzivă și echitabilă.

Provocări întâmpinate: Un obstacol major a fost reticența față de formele de cooperare, moștenită din perioada comunistă, ceea ce a afectat crearea de structuri asociative în agricultură, turism și exploatarea lemnului. Lipsa proiectelor de tip asociativ a subliniat necesitatea unor măsuri suplimentare pentru stimularea parteneriatelor între actorii economici locali. De asemenea, s-au confruntat cu dificultăți în asigurarea unei

consilieri eficiente pentru beneficiari, prin informare și suport administrativ, pentru a simplifica procesul de aplicare și implementare a proiectelor.

Învățămintele și contribuția la potențialul integrat: Lecția fundamentală de la GAL Țara Vrancei este că o strategie de dezvoltare locală bine articulată și o abordare participativă sunt esențiale pentru succesul proiectelor integrate. GAL a demonstrat importanța implicării comunității și a parteneriatului public-privat-ONG în identificarea nevoilor și implementarea soluțiilor. Pentru un proiect ITI, acest studiu de caz confirmă că o guvernare locală puternică și o viziune strategică coerentă sunt factori critici pentru atragerea și gestionarea eficientă a fondurilor europene și pentru dezvoltarea durabilă a întregii regiuni. Recomandarea de a construi un sistem de comunicare internă pentru monitorizarea progresului proiectelor și de a implica beneficiarii ca „ambasadori ai fondurilor GAL” sunt idei valoroase pentru viitoarele inițiative ITI.

Proiectele analizate, prin diversitatea și complexitatea lor, au fost adevărate motoare pentru economia locală și pentru coeziunea socială a comunităților. Investițiile semnificative în infrastructură, în special în turism și balneologie, au generat o creștere economică directă și vizibilă, sprijinind afacerile locale existente și, mai important, creând noi oportunități de angajare pentru forța de muncă din regiune.

Alte rezultate obținute în urma acestor proiecte sunt crearea de noi locuri de muncă. Fiecare proiect a contribuit direct sau indirect la crearea de locuri de muncă. Aceste locuri de muncă nu sunt doar cifre reci; ele reprezintă șanse pentru tinerii din Vrancea de a rămâne acasă, de a-și construi un viitor în comunitățile lor.

Stimularea afacerilor locale sau atragerea de investiții pot fi de asemenea menționate ca și rezultate ale proiectelor prezentate în studiile de caz: Cei peste 25 de antreprenori locali din domeniul gastronomiei și meșteșugurilor tradiționale, participante la Festivalul ”Toamnei Vidrene” au beneficiat de o vizibilitate sporită și de o creștere a vânzărilor, consolidându-și afacerile și contribuind la diversificarea economiei rurale. Aceasta încurajează spiritul antreprenorial și oferă alternative viabile la agricultura de subsistență.

Îmbunătățirea calității vieții: Dincolo de aspectele economice, impactul social este profund. Accesul la servicii medicale de calitate, la evenimente culturale și la o infrastructură mai bună contribuie direct la o calitate a vieții superioară pentru toți locuitorii. Comunitățile devin mai vibrante, mai coezive și mai reziliente.

Aceste inițiative confirmă, fără echivoc, că investițiile în infrastructura turistică, culturală și în servicii esențiale pot genera efecte economice și sociale de anvergură, având un impact direct și pozitiv asupra comunităților locale și contribuind la creșterea atractivității generale a regiunii Vrancea.

Un aspect semnificativ, dar și o provocare constantă, este variabilitatea eficienței administrative. Deși multe proiecte au înregistrat un grad ridicat de absorbție a fondurilor europene, ajungând până la aproape 90% din sumele alocate, ceea ce reprezintă o performanță remarcabilă în context național, timpul de implementare și birocrăția excesivă au constituit obstacole majore care au încetinit ritmul dezvoltării.

Birocrația excesivă: Numărul mare de documente, avize și aprobări necesare a

creat un labirint birocratic, descurajând mulți potențiali beneficiari, în special pe micii antreprenori sau organizațiile mai puțin experimentate. Simplificarea procedurilor și digitalizarea proceselor sunt măsuri absolut necesare pentru a accelera implementarea și a face fondurile mai accesibile.

Capacitatea administrativă limitată: Unele autorități locale sau organizații mai mici au o capacitate administrativă limitată, lipsindu-le expertiza necesară pentru a naviga prin complexitatea cerințelor de finanțare. Aceasta subliniază nevoia de programe de training și suport tehnic constant pentru personalul implicat în managementul proiectelor.

Aceste cifre și observații ne spun că, deși avem dorință și resurse, uneori procesele administrative ne pot încetini și chiar submina eforturile. Este o lecție prețioasă: eficiența birocratică este cheia pentru o dezvoltare rapidă și sustenabilă, iar o administrație agilă și orientată către rezultate este un atu neprețuit.

O tendință încurajatoare și plină de speranță este sustenabilitatea inițiativelor analizate. Multe proiecte au fost concepute cu o viziune pe termen lung, pentru a fi autosustenabile, și, mai mult, servesc deja ca modele inspiratoare pentru alte regiuni din țară.

Pornind de la modelele analizate și de la învățămintele extrase, ITI Țara Vrancei poate dezvolta inițiative integrate la o scară mult mai mare, combinând elemente din fiecare studiu de caz pentru a crea un efect sinergic. Este o invitație la a gândi mare, la a visa îndrăzneț și la a co-crea un viitor armonios și prosper pentru toți.

2.8.5 Concluziile atelierelor de lucru

Organizarea celor 9 ateliere de lucru (workshop-uri) a avut în vedere nevoia, identificată în prealabil, la nivel local, de a implica actorii relevanți, alții decât reprezentanții UAT-urilor, în formularea nevoilor proprii și a soluțiilor pentru acestea. Cu privire la această nevoie, sectorul privat a subliniat necesitatea transparentizării accesului la finanțări, a punerii la dispoziție de infrastructură de bază, inclusiv concesionarea terenuri pentru realizarea de investiții. Complementar, sectorul asociativ, nonguvernamental, a subliniat nevoia asocierii, atât în scop patrimonial (cum este cazul obștilor) cât și în scop nepatrimonial (cum este cazul entităților active în domeniul cultural).

Cele nouă ateliere au abordat domenii-cheie, acoperind aspecte esențiale pentru dezvoltarea Țării Vrancei:

1. **ONG - Sectorul Social:** S-a discutat despre situația serviciilor sociale, lipsa centrelor de zi pentru copii, vârstnici și persoane cu dizabilități, provocările îmbătrânirii populației și nevoia dezvoltării unor servicii de îngrijire la domiciliu. Un aspect crucial identificat a fost dificultatea autorităților locale în gestionarea cerințelor impuse de procesul de dezinstituționalizare.
2. **ONG – Dezvoltare, patrimoniu, mediu:** A fost evidențiată necesitatea integrării inițiativelor culturale și ecologice în cadrul unor proiecte sustenabile. S-a discutat

despre oportunitățile de valorificare a patrimoniului natural și cultural, implicarea tinerilor în activități de ecoturism și dezvoltarea unei infrastructuri adecvate pentru turismul sustenabil.

3. **ONG – Obști:** Reprezentanții obștilor au subliniat importanța dezvoltării infrastructurii forestiere, valorificarea resurselor lemnoase la nivel local și potențialul investițiilor în centre de procesare a lemnului. De asemenea, s-a discutat despre posibilitatea extinderii activităților turistice în zonele montane prin amenajarea drumurilor forestiere pentru a putea să permită accesul turiștilor.
4. **Sectorul public – Educație:** Atelierul a reunit directori de școli, profesori și reprezentanți ai administrației publice pentru a identifica principalele nevoi educaționale. Au fost evidențiate probleme precum lipsa dotărilor, necesitatea modernizării infrastructurii școlare și dezvoltarea unui HUB educațional la Vidra, menit să devină un centru de excelență pentru educația din regiune. S-a discutat despre nevoia unui centru de resurse în educație, concentrat mai ales pe organizarea de evenimente extracurriculare pentru copii și creșterea calității actului educațional.
5. **Sectorul public – Sănătate:** S-a discutat despre situația infrastructurii medicale din Țara Vrancei, cu accent pe nevoia modernizării Spitalului N.N. Săveanu din Vidra și a creării unor centre medicale de proximitate. De asemenea, s-a evidențiat lipsa personalului medical și dificultățile în asigurarea unor servicii de sănătate de calitate în comunitățile izolate, aspect ce a condus spre concluzia necesității dezvoltării unei infrastructuri adaptate, cu secții adaptate fiecărui tip de organizare precum dispensar, clinici locale, spital regional etc.
6. **Sectorul public – Agricol și Silvic:** Principalele teme abordate au vizat problemele legate de accesul la finanțare pentru fermieri, necesitatea dezvoltării infrastructurii agricole și silvice, precum și sprijinirea micilor producători locali prin înființarea unor cooperative. De asemenea, s-a pus accent pe sustenabilitatea exploatării resurselor forestiere și pe necesitatea deschiderii către turismul de masă, cu toate implicațiile acestuia.
7. **Sectorul privat – Turism:** S-a discutat despre potențialul turistic al regiunii și despre măsurile necesare pentru atragerea vizitatorilor. Printre propunerile principale s-au numărat dezvoltarea cicloturismului, promovarea meșteșugurilor locale și crearea unor pachete turistice integrate, bazate pe experiențe autentice.
8. **Sectorul privat – Diaspora și activități non-agricole:** Atelierul a pus în evidență dificultățile cu care se confruntă întreprinzătorii din diaspora care doresc să investească în regiune. S-a discutat despre necesitatea creării unor mecanisme de sprijin pentru reintegrarea celor reveniți din străinătate și pentru stimularea antreprenoriatului local.
9. **Sectorul privat – Agricultură:** A fost analizată situația agriculturii locale, fiind evidențiate provocările legate de fragmentarea terenurilor, accesul limitat la piețe

de desfacere și necesitatea investițiilor în tehnologie agricolă. S-au propus măsuri de sprijin pentru fermieri și pentru încurajarea agriculturii ecologice.

Obiectivele atelierelor tematice au fost următoarele:

- O1. Identificarea principalelor provocări și nevoi de dezvoltare ale Țării Vrancei prin implicarea actorilor locali;
- O2. Colectarea de date calitative și cantitative relevante pentru fundamentarea deciziilor strategice, inclusiv pentru viitoare piste de cercetare noi pentru fundamentarea viitoarelor proiecte;
- O3. Crearea unei baze de date de soluții și propuneri de proiecte pentru dezvoltarea integrată a regiunii, inclusiv prin inventarierea actorilor relevanți.
- O4. Stimularea colaborării în cadrul comunităților locale și a parteneriatelor public-private prin identificarea intereselor comune și zonelor ce sunt compatibile cooperării.
- O4. Promovarea participării și accesului egal în procesele consultative, combaterea discriminării și încurajarea incluziunii tuturor categoriilor sociale, indiferent de gen, dizabilități, statut socio-economic sau alte vulnerabilități.

Instrumentul utilizat a fost reprezentat de organizarea unor ateliere de lucru sectoriale, structurate pentru a reflecta principalele domenii de interes ale regiunii.

Profilul de respondenți implicați:

- ✓ Reprezentanți ai administrației publice locale;
- ✓ Actori din sectorul ONG;
- ✓ Cadre didactice și reprezentanți ai instituțiilor de învățământ;
- ✓ Reprezentanți ai sectorului medical;
- ✓ Antreprenori locali și reprezentanți ai sectorului privat;
- ✓ Locuitori ai microregiunii.

Scopul și tematica întrebărilor:

- Identificarea principalelor nevoi și provocări în fiecare domeniu de activitate;
- Propunerea de soluții și proiecte integrate pentru dezvoltare;
- Analiza resurselor disponibile și a oportunităților de finanțare.

În cadrul consultărilor publice desfășurate în microregiunea Țara Vrancei, s-au aplicat măsuri specifice pentru asigurarea egalității de șanse, nediscriminării și accesibilității pentru persoane cu dizabilități, în conformitate cu legislația națională și europeană. Participarea echilibrată a femeilor și bărbaților a fost încurajată pe parcursul întregului proces de consultare și participare (întâlniri locale/ ateliere tematice/ interviuri) prin recomandarea/asigurarea participării reprezentanților de ambele sexe. Totodată, datele colectate au fost dezagregate pe criterii de gen (în cazul consultărilor, ponderea participanților de sex feminin a fost de aproximativ 40% iar a celor de sex masculin, 60%, aspect care denotă o implicare considerabilă din partea femeilor, raportat la procentele

privind antreprenoriatul rural, leadershipul în instituții sau leadershipul în organizații), pentru a analiza gradul de implicare și a emite recomandări relevante. Consultările au inclus o prezentare pe tema promovării egalității de gen și nediscriminării, în care au fost prezentate bune practici, S-a urmărit prevenirea excluziunii persoanelor cu dizabilități prin disponibilitatea oferită de participare și online, astfel încât, pe parcursul procesului de consultare, nu au fost semnalate cazuri de discriminare

Fiecare atelier a fost organizat cu participarea actorilor relevanți pentru domeniul vizat. Discuțiile au fost moderate de echipa de cercetare, utilizând metode participative.

Rezultatele obținute în urma atelierelor au evidențiat următoarele aspecte esențiale pentru dezvoltarea Țării Vrancei:

1. Sectorul social:

- Nevoia de centre de zi pentru copii, vârstnici și persoane cu dizabilități;
- Lipsa personalului specializat în asistență socială, necesar în contextul dezinstituționalizării;
- Problema migrației forței de muncă și impactul asupra familiilor rămase în localitate.

Rezumatul atelierului în domeniul social: Atelierul tematic privind identificarea nevoilor din sectorul social la nivelul microregiunii Țara Vrancei s-a desfășurat în două etape: prima a avut loc online, pe 17 februarie 2025, cu reprezentanți ai DGASPC Vrancea, iar a doua s-a desfășurat pe teren, pe 19 februarie 2024, reunind actori locali relevanți. Printre participanți s-au numărat membrii echipei de cercetare, reprezentanți ai autorităților locale, ONG-uri, precum și membri ai minorităților. Prima etapă a fost marcată de analiza situației serviciilor sociale din microregiune DGASPC Vrancea, a subliniat că, deși vulnerabilitatea copiilor la separarea de familie este redusă în zona montană, principalele probleme identificate sunt lipsa oportunităților de angajare pentru femei, depopularea și îmbătrânirea populației. DGASPC Vrancea a evidențiat dificultățile dezinstituționalizării adulților cu dizabilități și importanța dezvoltării centrelor de zi și a serviciilor de îngrijire la domiciliu. Cea de-a doua etapă a reunit specialiști din domeniul social pentru aprofundarea acestor provocări. S-a evidențiat dificultatea autorităților locale de a susține salariile îngrijitorilor și lipsa personalului calificat. De asemenea, s-a discutat despre impactul migrației tinerilor asupra îmbătrânirii populației și despre necesitatea sprijinirii antreprenoriatului local pentru crearea de locuri de muncă. Reprezentanții minorităților au subliniat nevoia de susținere a inițiativelor meșteșugărești și combaterea discriminării. Printre soluțiile propuse s-au numărat dezvoltarea unui centru de zi pentru vârstnici, crearea unui serviciu de îngrijire la domiciliu și promovarea educației antreprenoriale. S-a discutat despre integrarea serviciilor pentru tineri în instituțiile de învățământ și despre necesitatea formării profesionale pentru dezvoltarea capacității administrative locale. Atelierul s-a încheiat cu angajamentul participanților de a contribui la cercetare și la implementarea soluțiilor identificate.

2. ONG-uri active în domeniul economic, și de promovare a patrimoniului cultural și mediu.

Rezumatul concluziilor atelierului: Atelierul tematic privind identificarea nevoilor din sectorul ONG/PPP pentru patrimoniul cultural și natural în Țara Vrancei s-a desfășurat în două etape, pe 7 și 10 martie 2025, în diverse locații relevante, reunind specialiști și reprezentanți ai ONG-urilor și instituțiilor culturale. Discuțiile s-au axat pe valorificarea patrimoniului cultural și natural, implicarea comunității și dezvoltarea turismului sustenabil. S-a constatat că în regiune există trei niveluri de guvernanta: obștile, GAL Țara Vrancei și Asociația pentru Dezvoltare Teritorială Integrată. Tradițiile sunt bine păstrate și vizibile în arhitectură, sculpturi în lemn, meșteșuguri și manifestări culturale. Totuși, infrastructura culturală necesită investiții pentru a susține turismul și promovarea patrimoniului privat. Participanții au subliniat necesitatea implicării tinerilor în ecoturism, trasee de biciclete, agricultură ecologică, digitalizarea obiectivelor culturale și schimburi de experiență. Majoritatea ONG-urilor din zonă se bazează pe voluntariat, iar lipsa unei coordonări eficiente și a resurselor financiare limitează impactul acestora. Proiectele culturale sunt susținute în mare parte prin eforturi locale, cum ar fi Caravana de Lectură sau inițiativele de șezători și ateliere de țesut, însă există dificultăți în atragerea de finanțări consistente. S-a subliniat importanța turismului activ, cicloturismului și organizării de evenimente tematice care să îmbine tradițiile locale cu elemente moderne, pentru a atrage atât turiști, cât și tineri profesioniști. S-au făcut recomandări pentru creșterea capacității administrative a ONG-urilor, dezvoltarea unor platforme digitale pentru promovarea patrimoniului și crearea unui consorțiu de organizații pentru facilitarea accesului la finanțări europene. De asemenea, s-a propus dezvoltarea unor trasee tematice, programe educaționale și evenimente culturale hibride, adaptate noilor generații. În concluzie, Țara Vrancei are un potențial cultural și turistic considerabil, însă este nevoie de o strategie coordonată și de resurse adecvate pentru a valorifica aceste oportunități.

3. Obști

- Modernizarea drumurilor forestiere;
- Crearea unor centre de prelucrare a lemnului;
- Sprijinirea inițiativelor de energie regenerabilă.

Rezumatul atelierului dedicat obștilor: Atelierul tematic privind identificarea nevoilor din sectorul ONG/PPP pentru obști în Țara Vrancei a avut loc la Liceul „Simion Mehedinți” din Vidra, pe 7 februarie 2025, reunind reprezentanți ai mai multor obști locale și ai echipei de cercetare. Discuțiile au evidențiat importanța modernizării drumurilor forestiere, valorificării superioare a materialului lemnos și dezvoltării turismului local. Obștea Tulnici, cea mai mare din România, a subliniat necesitatea unei mici fabrici cu uscător pentru a adăuga valoare lemnului, în timp ce Obștea Negriștești a propus amenajarea unei pârtii de schi și reabilitarea drumurilor forestiere pentru acces mai bun la traseele turistice. La Bârsești s-a discutat despre necesitatea unui centru pentru vârstnici, având în vedere depopularea și îmbătrânirea comunității. Obștea Păulești a evidențiat oportunitatea dezvoltării turismului și necesitatea unei rețele de colectare a apelor de munte, iar Obștea Spinești a propus turismul sălbatic în zona Lapoș. De asemenea, s-a discutat despre dezvoltarea centralelor hidroelectrice în Păulești și Nistorești, care dispun

de resurse hidrografice adecvate. Lipsa drumurilor moderne și a unei rețele electrice eficiente reprezintă provocări majore pentru dezvoltarea regiunii, afectând atât transportul lemnului, cât și accesul turiștilor. De asemenea, lipsa expertizei în managementul proiectelor și dificultățile financiare ale primăriilor îngreunează implementarea soluțiilor identificate. Totuși, s-a confirmat cofinanțarea pentru două proiecte cu potențial: un centru de procesare a lemnului propus de Obștea Năruja și un centru pentru vârstnici propus de Obștea Bârsești. În concluzie, dezvoltarea unui circuit turistic integrat și crearea unei cooperative pentru promovarea turismului ar putea contribui la creșterea economică și socială a regiunii.

4. Educație:

- Necesitatea unui hub educațional la Vidra;
- Modernizarea infrastructurii școlare și crearea unor programe de sprijin pentru copiii cu risc de abandon, reducerea discriminării, favorizarea egalității de șanse, mai ales pentru copii aflați în plasament.

Rezumatul atelierului dedicat sectorului educațional: Atelierul tematic privind identificarea nevoilor din sectorul educațional din Țara Vrancei a avut loc la Liceul „Simion Mehedinți” din Vidra pe 7 februarie 2024, reunind membri ai echipei de cercetare, reprezentanți ai comunității educaționale și ai administrației locale. Discuțiile au subliniat necesitatea modernizării infrastructurii școlare, dezvoltării competențelor digitale și implementării unor programe educaționale inovatoare. Un punct central al întâlnirii a fost propunerea unui HUB educațional la Vidra, menit să devină un pol de excelență regional. Participanții au evidențiat problemele specifice fiecărei localități, printre care lipsa spațiilor pentru after-school, infrastructura deficitară, necesitatea unei săli de sport și abandonul școlar ridicat. S-au menționat inițiative existente, cum ar fi proiectele Erasmus, atelierele de meșteșuguri tradiționale și parteneriatele educaționale, dar și nevoia de sprijin pentru formarea profesorilor și integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale. De asemenea, s-a discutat despre potențialul educațional al regiunii, cu exemple de bune practici din Tulnici, Negrilești și Nereju, unde s-au realizat investiții în școli, echipamente IT și programe extracurriculare. Participanții au fost invitați să propună proiecte concrete pentru dezvoltarea sistemului educațional, axate pe infrastructură, modernizare și activități extracurriculare. În concluzie, s-a accentuat dorința de implicare activă a comunității în proiecte educaționale și culturale, cu accent pe dezvoltarea colaborativă și accesarea finanțărilor pentru inițiative de viitor.

5. Sănătate:

- Necesitatea modernizării infrastructurii medicale a Spitalului N.N. Săveanu;
- Crearea unei rețele de centre medicale de proximitate;
- Necesitatea atragerii de specialiști în domeniul medical.

Rezumatul atelierului dedicat sectorului de sănătate: Atelierul tematic privind identificarea nevoilor din sectorul de sănătate din Țara Vrancei s-a desfășurat la Spitalul N.N. Săveanu din Vidra pe 19 februarie 2025, reunind membri ai echipei de cercetare,

reprezentanți ai administrației locale și personal medical. Discuțiile au evidențiat necesitatea dezvoltării infrastructurii medicale, îmbunătățirea accesului la servicii de sănătate și asigurarea resurselor umane în sistemul medical local. Îmbătrânirea populației și dificultățile legate de accesul la servicii medicale impun dezvoltarea unor servicii de sănătate de proximitate și extinderea capacității spitalului din Vidra. Participanții au subliniat că, deși unele specializări pot fi gestionate la nivel comunal, altele, precum ginecologia sau chirurgia, necesită infrastructură adecvată și echipe multidisciplinare. S-a propus organizarea clinicilor comunale în rețele regionale, susținute de telemedicină coordonată de Spitalul Vidra, pentru diagnostic și prevenție. În ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii, s-a discutat despre necesitatea unui nou corp de spital care să includă secții de chirurgie cu două săli de operație și o secție modernă de pneumologie dotată corespunzător. De asemenea, s-a propus crearea unor secții de geriatrie și îngrijiri paliative, având în vedere îmbătrânirea populației și lipsa serviciilor dedicate vârstnicilor. Personalul medical a evidențiat și importanța construirii unor apartamente pentru medicii și personalul auxiliar, pentru a atrage specialiști în zonă. După discuții, a avut loc o vizită a spitalului, în cadrul căreia au fost inventariate investițiile recente, precum noul lift ATI și ambulatoriul finanțat de Primăria Vidra. S-au făcut propuneri concrete pentru atragerea finanțărilor necesare implementării acestor inițiative, iar concluziile au fost integrate în strategia de dezvoltare a sectorului de sănătate din Țara Vrancei.

6. Sector agricol public

- Investiții în creșterea valorii adăugate a fructelor (mere) și a produselor lactate;
- Dezvoltarea unui brand local / schemă de calitate a regiunii;

Rezumatul atelierului dedicat sectorului agricol public: Atelierul tematic privind sectorul instituțiilor publice active în agricultură și silvicultură din Țara Vrancei s-a desfășurat pe 7 și 10 martie 2025, fiind organizat în format itinerant în mai multe locații relevante. Participanții au inclus reprezentanți ai Agenției pentru Protecția Mediului, Parcului Național Putna Vrancea, APIA Vidra, ocoalelor silvice și ai registrului agricol din mai multe comune. Discuțiile au vizat potențialul agricol și turistic al regiunii, provocările demografice și necesitatea unor investiții strategice pentru dezvoltarea sustenabilă a zonei. Reprezentanții Agenției pentru Protecția Mediului au subliniat oportunitățile oferite de ecoturism și observarea faunei sălbatice, dar și dificultatea atragerii turiștilor interni. S-a evidențiat lipsa colaborării între operatorii de turism și nevoia unui leadership eficient pentru coordonarea inițiativelor locale. S-au discutat inițiative pentru diversificarea turismului, precum dezvoltarea stânelor turistice și promovarea traseelor de drumeție. În același timp, declinul demografic și scăderea efectivelor de animale reprezintă provocări majore, iar soluțiile propuse includ certificarea ecologică a produselor locale și dezvoltarea unor centre de colectare pentru fructe și legume. APIA Vidra a subliniat necesitatea unui centru de colectare și distribuție a fructelor la Vidra, având în vedere suprafețele mari de livezi din regiune. De asemenea, s-a propus construirea unui abator public pentru sacrificarea bovinelor și ovinelor. În sectorul agricol, s-a observat o îmbătrânire a fermierilor, dar și un interes crescut din

partea tinerilor antreprenori, în special din diaspora, pentru preluarea și modernizarea exploatațiilor. Zootehnia este în declin, însă există inițiative de organizare a exploatațiilor orientate spre piață, iar integrarea acestora în ecoturism ar putea aduce beneficii economice. În sectorul silvic, s-a discutat despre valorificarea lemnului și importanța cofinanțării proiectelor locale prin resursele existente. Ocolul Silvic și Parcul Național Putna Vrancea au propus extinderea traseului Via Transilvanica prin Țara Vrancei, ceea ce ar putea spori atractivitatea turistică a regiunii. De asemenea, s-a evidențiat necesitatea modernizării infrastructurii de acces și a parcărilor pentru turiști. S-au identificat două zone propice pentru dezvoltarea turismului de agrement: limita dintre județele Vrancea și Covasna, unde ar putea fi amenajată o pârtie de schi sintetic, și zona Lepșa-Greșu, cu potențial pentru activități recreative. În concluzie, întâlnirile au reconfirmat identitatea agricolă și silvică a regiunii, dar și nevoia dezvoltării unor facilități de procesare și integrare a produselor locale în turism. Prin investiții în sectorul agroalimentar și silvic, Țara Vrancei poate valorifica mai bine resursele sale naturale și economice, sprijinind totodată antreprenoriatul local și dezvoltarea durabilă.

7. Sectorul economic și turism:

- Valorificarea potențialului turistic prin dezvoltarea unor trasee tematice și infrastructurii de agrement;
- Sprijinirea antreprenoriatului local și a meșteșugarilor;
- Dezvoltarea cicloturismului și a ecoturismului.

Rezumat al atelierului privind nevoile sectorului turistic: Atelierul tematic privind dezvoltarea sectorului turistic în Țara Vrancei s-a desfășurat în două sesiuni, la Primăria Vidra și online, reunind experți facilitatori, operatori de turism și promotori ai regiunii. Discuțiile au subliniat potențialul turismului ca principal motor de dezvoltare non-agricolă, identificând provocările și soluțiile pentru creșterea acestui sector. Participanții au fost grupați în trei categorii: operatori de anvergură (primării și obști capabile să dezvolte proiecte mari precum baze de agrement și pârtii de schi), operatori medii și mici (pensiuni și Puncte Gastronomice Locale), și operatori de „turism de hobby” (persoane care închiriază locuințe sezonier). Nevoile comune au inclus îmbunătățirea infrastructurii rutiere și a accesului la apă, promovarea regiunii într-o strategie integrată și dezvoltarea unei rețele de colaborare între operatori. S-a propus crearea unei Cooperative/Asociații de Turism în zona Lepșa-Soveja, precum și parteneriate între pensiuni și Liceul „Simion Mehedinți” din Vidra pentru pregătirea tinerilor în industria ospitalității. Un aspect important a fost scăderea numărului de meșteșugari locali, ceea ce a condus la ideea înființării unei Asociații a meșteșugarilor pentru a promova produsele tradiționale la târguri și în oferta turistică a regiunii. S-a evidențiat și necesitatea unui turism sustenabil, prin certificarea în ecoturism și integrarea resurselor naturale și culturale într-o ofertă turistică coerentă. De asemenea, au fost propuse măsuri pentru gestionarea interacțiunii cu fauna sălbatică și conștientizarea turiștilor cu privire la prezența urșilor. În concluzie, întâlnirea a reconfirmat rolul crucial al turismului în

dezvoltarea economică a regiunii și nevoia unei strategii coerente pentru valorificarea potențialului său. S-a subliniat importanța sprijinului pentru investiții în infrastructură, promovare și colaborare între operatori pentru a transforma Țara Vrancei într-o destinație turistică atractivă și sustenabilă.

8. Sectorul privat – Diaspora și activități non-agricole

Rezumatul atelierului dedicat sectorului neagricol și diaspora: Atelierul tematic privind dezvoltarea sectorului forestier din Țara Vrancei a avut loc la Primăria Vidra pe 7 februarie 2025, reunind experți facilitatori și operatori din domeniu. Discuțiile au vizat identificarea nevoilor sectorului, conturarea unei strategii integrate de dezvoltare și mobilizarea factorilor decizionali pentru elaborarea unor proiecte strategice. Participanții au evidențiat rolul critic al obștilor în administrarea pădurilor și în coagularea comunităților locale. Deși starea pădurilor este considerată relativ bună datorită măsurilor luate de obști, problemele persistente includ securitatea pădurilor private, stresul hidric cauzat de secete, infestarea cu dăunători și riscurile legate de eroziunea solului și alunecările de teren. S-a remarcat scăderea producției de fructe de pădure (cătină, măceșe), ceea ce a afectat exporturile către Spania și Germania, motiv pentru care s-a propus înființarea unui centru de colectare și procesare, alături de certificarea acestora ca produse ecologice. De asemenea, accesibilitatea redusă a pădurilor din cauza doborâtorilor de vânt a fost semnalată ca o problemă majoră, obștile întâmpinând dificultăți în accesarea fondurilor prin PNRR pentru reabilitarea drumurilor forestiere. Operatorii din industria lemnului au subliniat necesitatea unor investiții în agregarea masei lemnoase, dotarea cu echipamente moderne pentru uscare și tratare a cherestei, precum și eficientizarea consumului energetic. Printre soluțiile propuse se numără înființarea unui hub de prelucrare a lemnului și dezvoltarea unei linii de producție de „case lego” pentru export. S-a discutat și despre integrarea sectorului forestier în turism, prin dezvoltarea traseelor montane pentru biciclete, valorificarea izvoarelor de apă și crearea unor centre de activități recreative. De asemenea, s-a propus utilizarea unor zone liniștite pentru azile destinate îngrijirii vârstnicilor. Concluziile atelierului au subliniat necesitatea îmbunătățirii infrastructurii forestiere, dezvoltarea unui sistem eficient de gestionare a fenomenelor naturale, simplificarea accesului la fonduri europene și promovarea unui turism responsabil. Creșterea colaborării între obști și operatori economici a fost considerată esențială pentru dezvoltarea durabilă a sectorului forestier în Țara Vrancei.

9. Sectorul privat – Agricultură

Rezumat al atelierului dedicat sectorului agricol: Atelierul tematic privind identificarea nevoilor de dezvoltare în sectorul agricol s-a desfășurat în două sesiuni, organizate la Primăria Păulești pe 6 martie 2025 și la Primăria Răcoasa pe 7 martie 2025, reunind reprezentanți ai administrației publice locale și producători agricoli din mai multe comune ale regiunii Țara Vrancei. Scopul întâlnirilor a fost de a analiza provocările și oportunitățile din sectorul agro-alimentar, de a identifica nevoile locale și de a stabili priorități pentru viitoare proiecte de dezvoltare. Discuțiile au evidențiat o serie de probleme majore care afectează producătorii locali. Una dintre cele mai mari dificultăți

este lipsa infrastructurii de procesare, ceea ce face ca mulți dintre fermieri să vândă materia primă fără a adăuga valoare, limitând astfel veniturile. De exemplu, cooperativa de vite Angus din Păulești livrează animale în viu către o altă cooperativă din județul Brașov, în timp ce un producător de pâine din zonă trebuie să achiziționeze făină din Brăila, neavând posibilitatea de a procesa cereale la nivel local. În acest context, participanții au subliniat necesitatea înființării unei mori și a unor centre de colectare și procesare a produselor agricole, cum ar fi laptele, carnea și fructele. Un alt aspect important discutat a fost lipsa unui brand local care să ofere producătorilor un avantaj competitiv pe piață. Produsele din Țara Vrancei nu sunt recunoscute la nivel național sau internațional, iar lipsa unei identități comune limitează accesul la clienți și piețe. În acest sens, s-a propus dezvoltarea unui brand regional „Produce în Țara Vrancei” și obținerea certificărilor de tip „produce montan” și „produce ecologic”, astfel încât produsele locale să fie mai bine promovate și să capete o valoare superioară. Pe lângă aceste probleme, producătorii au semnalat și dificultăți legate de fragmentarea terenurilor agricole și lipsa forței de muncă. Exploatațiile sunt mici și dispersate, ceea ce îngreunează eficiența producției și atrage costuri ridicate. În comuna Răcoasa, cel mai mare fermier exploatează 350 de hectare, însă se apropie de pensionare, fără a avea o generație tânără care să-i continue activitatea. Totodată, lipsa utilajelor agricole moderne afectează productivitatea, ceea ce face necesară achiziția de echipamente performante care să suplinească deficitul de muncitori. În acest sens, s-a subliniat și nevoia unor sisteme eficiente de irigații și a unor stații de epurare a apei, având în vedere că accesul la resurse de apă sigure și tratate este deficitar. Un alt subiect important abordat în cadrul atelierului a fost dezvoltarea lanțurilor scurte de aprovizionare, care pot contribui la menținerea unei economii locale sustenabile. Au fost prezentate inițiative precum „Căprițele lui Robert”, un parteneriat între fermieri, restaurante și unități de învățământ, dar și singurul Punct Gastronomic Local din comuna Răcoasa, care se află în proces de avizare. Aceste exemple demonstrează potențialul colaborării între producători și sectorul HoReCa, însă lipsa de consiliere și sprijin administrativ limitează extinderea acestui model de succes. În acest context, producătorii au menționat dificultățile întâmpinate în accesarea fondurilor europene, din cauza birocrăției și a lipsei de informare, fiind necesare sesiuni de training și asistență specializată pentru sprijinirea acestora. În urma analizării tuturor acestor aspecte, participanții au propus o serie de soluții și intervenții esențiale pentru dezvoltarea sectorului agricol din Țara Vrancei. Una dintre cele mai importante măsuri este crearea unor centre locale de procesare a produselor agricole, care să permită fermierilor să obțină produse finite cu valoare adăugată mai mare. În paralel, s-a evidențiat necesitatea dezvoltării unui brand regional și a certificărilor pentru produse ecologice, astfel încât acestea să fie mai ușor de comercializat pe piețele interne și internaționale. De asemenea, au fost propuse investiții în infrastructura de irigații și epurare a apei, tehnologizarea fermelor și sprijinirea formării de cooperative agricole și puncte gastronomice locale. Un alt aspect important discutat a fost crearea unor programe de instruire și consultanță pentru producători, astfel încât aceștia să poată accesa mai ușor finanțările europene și să-și

optimizeze activitatea. În concluzie, atelierul a fost considerat extrem de util de către participanți, care au subliniat importanța organizării unor consultări periodice pentru a facilita colaborarea dintre producători și autorități. Toate concluziile și propunerile rezultate din această întâlnire vor fi integrate în documentele strategice ale regiunii, având ca obiectiv principal dezvoltarea durabilă și competitivă a sectorului agricol în Țara Vrancei.

Strategia de Dezvoltare Teritorială Integrată a Țării Vrancei trebuie să fie construită pe baza nevoilor reale identificate în comunitate. Consultările desfășurate au evidențiat provocări majore, dar și oportunități de dezvoltare pe termen lung.

Recomandări principale reieșite din derularea atelierelor de lucru:

- Crearea unor structuri de guvernare colaborativă pentru implementarea proiectelor strategice;
- Accesarea de finanțări europene pentru infrastructura socială, educațională și medicală;
- Stimularea inițiativelor antreprenoriale și de dezvoltare economică locală.

Implementarea acestor direcții strategice va permite dezvoltarea sustenabilă a regiunii Țara Vrancei, asigurând un echilibru între valorificarea resurselor naturale, dezvoltarea economică și bunăstarea socială a locuitorilor.

2.8.6 Concluzii ale întâlnirilor de parteneriat

În perioada derulării elaborării strategiei au avut loc o serie de întâlniri ale partenerilor care au inițiat elaborarea documentului strategic. Echipa de experți a documentat și aceste întâlniri ca un forum unde participanții își prezintă ideile legate de dezvoltarea teritoriului. În cele ce urmează vom sumariza principalele discuții ce au avut loc în cadrul acestor întâlniri.

În cadrul întâlnirilor de parteneriat desfășurate în Țara Vrancei, principalele concluzii au evidențiat necesitatea unei abordări unitare și colaborative în procesul de dezvoltare a regiunii. Prima întâlnire a avut ca obiectiv principal prezentarea stadiului actual al elaborării Strategiei de Dezvoltare Integrată a Țării Vrancei, subliniindu-se caracterul participativ al acestui demers. S-a accentuat faptul că strategia nu este un document realizat exclusiv în mediul administrativ, ci rezultatul unor ample consultări publice, ateliere de lucru, interviuri și chestionare, derulate în toate comunitățile partenere. Sunt importante concluziile datelor statistice, indicatorilor existenți în regiune însă, e la fel de importantă și părerea și dorințele actorilor locali relevanți. În cadrul discuțiilor, a fost evidențiată importanța dezvoltării unor proiecte integrate, care să depășească limitele administrative locale și să răspundă nevoilor comune ale regiunii. S-a propus inclusiv compatibilizarea proiectelor existente, aflate în diferite stadii de maturitate, pentru a crea un portofoliu coerent de inițiative strategice. Un accent deosebit a fost pus pe identificarea priorităților de dezvoltare, printre care s-au regăsit diversificarea economică, turismul, produsele locale, infrastructura de bază, comunicațiile și serviciile, educația și sănătatea.

Au fost propuse proiecte pentru dezvoltarea industriei lemnului, înființarea unei unități regionale de colectare și procesare a produselor agricole, precum și programe de sprijin pentru antreprenoriatul local, cu accent pe atragerea tinerilor și stimularea inițiativelor private. Un alt subiect de interes major a fost dezvoltarea unui brand regional, capabil să reflecte autenticitatea culturală și naturală a Țării Vrancei. În acest sens, s-a discutat despre crearea unei identități vizuale unitare, promovarea patrimoniului local și realizarea unor rețele de colaborare pentru susținerea brandului regional. Totodată, au fost prezentate propuneri pentru trasee turistice tematice și proiecte de agrement, menite să faciliteze accesul vizitatorilor la principalele atracții ale regiunii și să asigure o experiență diversificată și coerentă. Discuțiile au vizat și aspectele sociale și de infrastructură, fiind propuse proiecte pentru dezvoltarea unui hub educațional, construirea unui nou spital la Vidra și extinderea rețelei de alimentare cu apă. Totodată, s-au identificat oportunități de valorificare a ariilor naturale protejate prin ecoturism, conservarea biodiversității și crearea unor centre de monitorizare și intervenție.

În ceea ce privește modelele de guvernare, au fost analizate mai multe exemple de bună practică, printre care Grupurile de Acțiune Locală, clusterelor sectoriale și modelul Triple Helix, accentuându-se necesitatea stabilirii unor mecanisme clare de luare a deciziilor, cu implicarea activă a tuturor actorilor locali, din sectorul public, privat și academic. Întâlnirea a inclus și un exercițiu de vizualizare a viitorului regiunii pe termen lung, prin analizarea unor scenarii pozitive și negative, cu scopul de a contura o viziune colectivă asupra direcțiilor de dezvoltare. De asemenea, a fost derulat un exercițiu de priorizare a proiectelor prin vot, fiind subliniat faptul că acest demers este unul preliminar, urmând a fi completat cu rezultate din consultările viitoare.

Cea de-a doua întâlnire a inclus o serie de vizite în teren, având ca scop identificarea bunelor practici și a potențialelor proiecte de dezvoltare. Participanții au vizitat obiective locale relevante, inclusiv proiecte finanțate prin fonduri europene sau bugete locale, cum ar fi rețele de apă și canalizare, poduri strategice și cămine culturale. De asemenea, au fost prezentate inițiative locale de succes în domeniul gastronomiei tradiționale și meșteșugurilor, evidențiindu-se potențialul acestora pentru turism și economie locală. Discuțiile au evidențiat importanța atragerii investițiilor private și stimularea revenirii tinerilor în comunitate, prin crearea unui cadru administrativ favorabil dezvoltării afacerilor. S-a pus accent pe turism ca vector principal de dezvoltare și pe integrarea diasporei în proiectele locale. Vizitele au inclus și obiective turistice de mare valoare naturală, cum ar fi Cheile Tișitei, unde s-au purtat discuții privind viitoare proiecte de ecoturism și conservare.

Concluziile acestor întâlniri subliniază importanța unei viziuni comune asupra dezvoltării, colaborarea strânsă între comunități și diversificarea economică, cu accent pe valorificarea resurselor locale și pe atragerea mediului privat și a tinerilor. Dialogul deschis și participarea activă a tuturor actorilor implicați au fost apreciate ca elemente esențiale pentru succesul viitoarelor proiecte integrate din Țara Vrancei.

3. Analiza SWOT

În baza analizei situației curente și consultărilor actorilor locali am realizat o analiză SWOT și analiza PEST ce vor fi prezentate în cadrul prezentului capitol. Aceste instrumente sunt utile în proiectarea strategiei de dezvoltare a teritoriului vizat prin prezentul document.

3.1 Analiza SWOT asupra teritoriului ITI Țara Vrancei

Analiza SWOT a fost realizată de către echipa de cercetare care a redactat strategia. Elementele cuprinse în această analiză surprind situația existentă în teritoriu (puncte tari și puncte slabe) dar și contextul extern acestuia (oportunități și pericole) la momentul realizării strategiei. Aspectele cuprinse în analiza SWOT surprind principalele concluzii care derivă din analiza datelor oficiale disponibile pentru teritoriul țării Vrancei dar și din opiniile, părerile fundamentate exprimate de diferiți actori consultanți în acest proces. În baza acestor informații se încearcă creionarea unui portofoliu de proiecte care să valorifice punctele tari ale teritoriului și oportunitățile venite din mediul extern într-un mod sustenabil. Reducerea punctelor slabe și diminuarea efectelor venite din extern sunt de asemenea un deziderat a prezentei strategii.

În cele ce urmează vom prezenta principalele elemente ce compun analiza SWOT a teritoriului ITI Țara Vrancei.

Tabel 11 Puncte tari și Puncte slabe

Puncte tari	Puncte slabe
Resurse naturale bogate: păduri extinse, ape minerale, resurse de piatră și lemn, condiții pedo-climatice favorabile horticulturii și zootehniei;	Depopulare și îmbătrânirea populației: tinerii migrează spre orașe sau în străinătate, scădere demografică accentuată;
Arii naturale protejate de interes național, cadru ideal pentru ecoturism și inițiative pentru conservarea patrimoniului natural;	Infrastructură deficitară: drumuri în stare proastă, acces limitat la transport public pe fondul viabilității scăzute a rutelor, lipsa unor rețele moderne de apă și canalizare, determinată de specificul geografic.
Tradiție în activitatea agricolă cu precădere în creșterea animalelor și pomicultură, activitate păstrată și astăzi în zonele de deal și munte.	Lipsa diversificării economice: dependență mare de agricultură și silvicultură, slab dezvoltate industriile manufacturiere și serviciile;
Patrimoniu cultural și istoric valoros: tradiții păstrate (dansul chipărușului, păpușile de caș), monumente istorice, biserici vechi de lemn, obiceiuri unice;	Turism insuficient valorificat pe fondul existenței limitate a infrastructurii turistice moderne (parțial în satul Lepșa), promovării insuficiente și coordonate parțial (inițiative ale CJ, comunelor și actorilor privați nefiind sinergice), servicii necompetitive de turism activ.

Puncte tari	Puncte slabe
Potențial pentru activități turistice alternative, unice precum: observarea faunei sălbatice, turism dedicat fotografiilor, cicloturism de munte (mountainbiking), turism familial, turism itinerant cu valențe culturale, turism de vânatoare și pescuit, activități ale cluburilor sportive.	Nivel redus de digitalizare: conectivitate scăzută și instabilă la internet, acces limitat la servicii digitale pentru educație și afaceri;
Poziționare geografică strategică: la intersecția provinciilor istorice Moldova, Muntenia și Transilvania, accesibilă pentru turiști în contextul deschiderii Autostrăzii A7.	Sistem de educație afectat din punct de vedere financiar pe fondul declinului demografic accelerat și slab adaptat nevoilor locale de forță de muncă; Sistem de sănătate afectat pe fondul viabilității economice reduse a cabinetelor în regiune și a lipsei de personal disponibil.
Comunități bine consolidate: grad ridicat de coeziune socială, sprijin reciproc în comunități mici, aspect catalizat de existența obștilor, active socio-economic în comunitate și de manifestările socio-culturale tradiționale (târguri, festivaluri etc).	Capacitate administrativă inegal dezvoltată: dificultăți în atragerea și gestionarea fondurilor europene pe fondul numărului redus și suprapunerii de roluri în rândul personalului administrativ de la nivel local.
Colaborarea dintre autoritățile locale de la nivelul regiunii în cadrul programelor de investiții în mediul rural. (ex: programul LEADER)	Capacitate privată și publică redusă pentru proiecte de o mai mare anvergură pe fondul experienței reduse pentru proiecte de anvergură regională.
Teritoriu compact, cu un peisaj natural diversificat, incluzând suprafețe extinse de păduri, pajiști, terenuri agricole fertile și resurse naturale valoroase.;	Lipsa centrelor de zi pentru copii, vârstnici și persoane cu dizabilități sau a serviciilor sociale mobile care să facă regiunea o opțiune optimă de locuire pentru tinere cupluri, seniori sau persoane cu dizabilități.
Tradițiile populare și meșteșugurile sunt păstrate cu fidelitate, iar existența formațiilor folclorice, a ansamblurilor de dansatori și a festivalurilor tradiționale contribuie la menținerea unei identități culturale puternice;	Depresiunea Vrancei se află în centrul celei mai active zone seismice din România, situată de-a lungul liniei de falie Zăbala-Nămoloasa-Galați;
Existența formelor asociative, precum obștile, facilitează gestionarea resurselor și dezvoltarea de proiecte comune. În plus, regiunea are un potențial semnificativ pentru producerea de energie regenerabilă, mai ales prin valorificarea biomasei și a resurselor hidroenergetice.	Fragmentarea terenurilor agricole, aspect ce afectează competitivitatea fermelor din zonă, coroborat cu un apetit scăzut pentru asociere pe fondul lipsei de antecedente și experiențe pozitive în această privință.
Capacitate operațională importantă pentru exploatarea și prelucrarea lemnului atât la nivel privat cât și la nivelul structurilor asociative tip obște.	Reprezentarea redusă a inițiativelor private pentru creșterea valorii adăugate a produselor de bază existente la nivel local (masă lemnoasă, produse agricole primare, alte resurse naturale.
Zonă cu potențial pentru producția energiei din surse regenerabile (eoliană, solară)	Nivelul scăzut de implicare a tinerilor în activitățile comunitare.
Zonă cu valori autentice recunoscute la nivel național, cu o moștenire culturală proprie și cu o identitate teritorială specifică, confirmată de-a lungul istoriei.	Declinul ocupațiilor și meșteșugurilor tradiționale, interesul scăzut din partea tinerilor pentru acestea și rate ridicate ale abandonului școlar.

Puncte tari	Puncte slabe
Existența unei comunității importante și valoroase de alumni (istorici, antreprenori, profesori, oameni de cultură), persoane plecate din comunitate dar care pot să contribuie prin expertiza lor la dezvoltarea zonelor de origine.	Lipsa locurilor de muncă și caracterul sezonier și neviabil pentru angajați. Existența muncii la negru, lipsită de predictibilitate.

Fig. 57

Tabel 12 Oportunități și Amenințări

Oportunități	Amenințări
Fonduri europene pentru dezvoltare: ITI și alte programe de coeziune oferă finanțare pentru infrastructură și economie;	Exodul tinerilor și lipsa forței de muncă: scăderea continuă a populației active afectează într-un mod deosebit economia locală din regiunile montane și submontane.
Dezvoltarea turismului ecologic și balnear: utilizarea resurselor naturale (ape minerale, păduri, trasee montane); Dezvoltarea de structuri asociative sectoriale care sprijină creșterea capacității, vizibilitatea și viabilitatea actorilor relevanți.	Schimbări climatice și dezastre naturale: inundații, alunecări de teren, secetă care afectează agricultura și infrastructura și creează în zonele de munte riscuri naturale cu implicații asupra populației și activităților economice.
Creșterea cererii pentru produse locale și tradiționale: piața europeană favorizează produsele bio (certificate sau doar cu atestarea provenienței naturale) și autentice (cu povești locale autentice, nealterate); Recunoașterea și dezvoltarea Punctelor Gastronomice Locale.	Competiție cu alte regiuni mai dezvoltate, care au dezvoltat deja turismul de munte (Vrancea fiind printre puținele județe cu zone de munte lipsite de stațiuni de interes regional sau național) și dificultăți în atragerea investițiilor față de zone similare mai competitive (Valea Prahovei, Valea Siriului, Culoarul Oituz etc)
Digitalizare accelerată: oportunitate de a dezvolta infrastructura IT, servicii digitale, spații pentru angajați la distanță și educație la distanță;	Birocrație și instabilitate legislativă și bugetară: posibile blocaje administrative în accesarea fondurilor și implementarea proiectelor, determinate de la nivel regional și central.
Creșterea interesului pentru locuirea în zone rurale: posibilitate de atragere a persoanelor care doresc să se mute din orașe;	Efecte negative ale despăduririlor: riscuri de mediu, pierderea biodiversității, eroziunea solurilor și acutizarea conflictelor în comunitate.
Programe de finanțare pentru tineri și antreprenori: sprijin pentru start-up-uri, afaceri sociale, dezvoltare IMM-uri;	Dependența economică de sectorul primar: lipsa unui sector industrial sau de servicii bine dezvoltat, atât din prisma ofertei dar și din prisma cererii.
Interesul persoanelor din diaspora pentru a se întoarce acasă atât cu domiciliul cât și cu investiții în afaceri care să valorifice resursele locale.	Clivajul între autoritățile publice locale și sectorul privat și neguvernamental local sau regional, care împiedică dezvoltarea unei culturi a colaborării trans-partinice și a unui sistem de guvernare locală viabil și incluziv.
Parteneriate cu alte regiuni și județe: colaborări pentru proiecte integrate de infrastructură și economie;	Lipsa unei reprezentări coordonate, consolidate a regiunii la nivel regional și național și caracterul sporadic și nesistemic de dezvoltare a parteneriatelor instituționale.
Cerere în creștere pentru produsele locale, proaspete, de proximitate.	Creșterea exigențelor consumatorilor inclusiv pentru produse locale pe fondul maturizării sectorului și apariției unei oferte de produse și servicii locale de

Oportunități	Amenințări
	Înaltă calitate.
Favorizarea de către interesul de piață și politicile publice a economiei circulare și a produselor locale produse într-un context sustenabil.	Existența speculanților (cetățeni / firme străine) – interesați de achiziția terenurilor agricole doar pentru speculă financiară.
Existența de programe sociale și educaționale destinate să contribuie la reintegrarea socială și profesională a adulților.	Conflicte politice de la nivel regional sau județean cu implicații și în calitatea relațiilor între liderii politici de la nivel local.

Fig. 58

3.2 Analiza PEST

Analiza PEST și SWOT sunt folosite de multe ori complementar în vederea elaborării strategiilor. În cadrul analizei PEST evaluăm factorii externi macroambientali care pot influența teritoriul ITI Țara Vrancei. Factorii macroambietali ce vor fi detaliați în cele ce urmează sunt: politice, economice, sociale și tehnologice.

Tabel 13 Factori externi

Categorie	Factori
1. Politici	Politici de dezvoltare regională: Țara Vrancei beneficiază de strategii de dezvoltare durabilă la nivel județean și local, menite să stimuleze creșterea economică și îmbunătățirea infrastructurii. Colaborare strânsă cu Consiliul Județean Vrancea, partener în implementarea strategiilor Țării Vrancei și cu Agenția de Dezvoltare Regională Sud-Est; O legătură strânsă cu instituțiile relevante (autorități de management) și cu entitățile finanțate din programe similare; Acces la fonduri europene: Regiunea are oportunitatea de a accesa finanțări prin programe europene, precum mecanismul (ITI), pentru proiecte de dezvoltare integrată dar și programul LEADER parte din PNS. Stabilitate politică: România, ca stat membru al Uniunii Europene, oferă un cadru politic stabil, favorabil atragerii de investiții și implementării proiectelor de dezvoltare. Cadrul politic local este caracterizat de stabilitate și experiență de colaborare între cele 16 UAT-uri.
2. Economici	Economia bazată pe agricultură și silvicultură: Economia locală este dominată de agricultură și exploatarea resurselor forestiere, ceea ce poate limita diversificarea economică și dezvoltarea altor sectoare. Potențial turistic nevalorificat: Deși regiunea dispune de peisaje naturale și patrimoniu cultural bogat, infrastructura turistică este insuficient dezvoltată, limitând atragerea turiștilor și investițiilor în acest sector. Infrastructură deficitară: dezvoltarea inegală a infrastructurii de utilități poate descuraja investițiile și dezvoltarea economică și periclita viabilitatea afacerilor din domeniul turismului. Resurse naturale. Teritoriul dispune de resurse naturale extraordinare care sunt valorificate într-o foarte mică măsură.
3. Sociali	Depopulare și îmbătrânirea populației: Migrația tinerilor către zone urbane sau în străinătate a condus la scăderea populației și la o rată ridicată de îmbătrânire,

Categorie	Factori
	afectând forța de muncă disponibilă. Nivel educațional și de sănătate: Accesul limitat la servicii de educație și sănătate de calitate poate influența negativ calitatea vieții și atractivitatea regiunii pentru potențiali investitori sau noi locuitori. Cultură și tradiții: Țara Vrancei se mândrește cu un patrimoniu cultural și tradiții bogate, care pot fi valorificate în dezvoltarea turismului și a industriilor creative. (branding, campanii de comunicare).
4. Tehnologici	Nivel redus de digitalizare: Conectivitatea la internet și adoptarea tehnologiilor moderne sunt limitate, ceea ce poate afecta competitivitatea economică și accesul la informație. Lipsa infrastructurii tehnologice: Investițiile în infrastructura IT și în formarea competențelor digitale sunt necesare pentru a sprijini dezvoltarea afacerilor și a serviciilor publice eficiente. Oportunități de modernizare: Accesul la fonduri europene și naționale poate facilita implementarea de proiecte tehnologice, precum dezvoltarea rețelelor de internet de mare viteză și digitalizarea serviciilor publice.

Fig. 59

Ca urmare a aspectelor interne ale teritoriului și a contextului extern care există putem să sumarizăm următoarele: Microregiunea Țara Vrancei beneficiază de un potențial considerabil de dezvoltare economică, datorită resurselor naturale, patrimoniului cultural și poziției geografice strategice. Cu toate acestea, lipsa unei infrastructuri adecvate, depopularea și economia insuficient diversificată reprezintă provocări majore. Mecanismul de finanțare a Investițiilor Teritoriale Integrate (ITI) oferă oportunitatea de a aborda aceste probleme printr-o strategie coordonată de investiții menite să sprijine dezvoltarea echilibrată și sustenabilă a regiunii.

Strategia care urmează să fie realizată va trebui să găsească un echilibru între proiecte de dezvoltare a infrastructurii fizice și a serviciilor publice, cu măsuri care să stimuleze dezvoltarea economică locală în acord cu resursele și valorile locale. Dezvoltarea turismului, a destinațiilor turistice sunt de asemenea, aspecte relevante ce trebuie cuprinse în strategie.

4. Necesitatea și rolul mecanismului Investițiilor Teritoriale Integrate în dezvoltarea durabilă a microregiunii Țara Vrancei

4.1 Specificul local al teritoriului ITI Țara Vrancei

Microregiunea Țara Vrancei reprezintă una dintre cele mai reprezentative zone montane ale României, situată în partea de nord-vest a județului Vrancea, la curbura Carpaților Orientali, fiind formată dintr-un grup compact de 16 comune. Această zonă se distinge clar de restul teritoriului județean și de Regiunea de Dezvoltare Sud-Est prin relieful montan și subcarpatic, prin densitatea redusă a populației, dar și prin structura economică și culturală specifică.

Țara Vrancei este caracterizată de o identitate teritorială puternică, generată de o combinație unică între mediul natural, istorie, tradiție și formele comunitare tradiționale de organizare socială – Obștile. Această formă de proprietate și autogestiune colectivă asupra resurselor forestiere reprezintă o particularitate etno-culturală unică în România, conferind teritoriului o continuitate istorică și o coeziune comunitară deosebită. Din punct de vedere geografic, microregiunea cuprinde o zonă predominant montană (altitudini între 350–1800 m), acoperită în proporție de peste 65% de păduri și vegetație forestieră (aproximativ 105.000 ha). Această resursă naturală oferă potențial economic, dar și constrângeri majore privind infrastructura, accesibilitatea și riscurile naturale (alunecări de teren, inundații, seisme). Teritoriul include un patrimoniu natural excepțional, integrat în rețeaua europeană Natura 2000, cu situri precum „Putna-Vrancea”, „Căldările Zăbalei”, „Cascada Mișina” sau „Lacul Negru”.

4.2 Diferențele teritoriale față de zonele învecinate și nivelul județean

Spre deosebire de restul județului Vrancea, dominat de zone de câmpie și dealuri joase cu o economie agro-viticola și industrială diversificată (Focșani, Panciu, Adjud), microregiunea Țara Vrancei are o structură monoindustrială, bazată pe exploatarea forestieră și prelucrarea primară a lemnului, precum și pe o agricultură de subzistență și creșterea animalelor. Nivelul de diversificare economică este redus, iar mediul privat are o pondere mică (2153 firme, cu doar 1530 angajați). Densitatea populației (26,4 loc/km²) este de aproape trei ori mai mică decât media județeană și de peste patru ori mai mică decât media națională. Infrastructura rutieră și digitală este insuficientă, afectând mobilitatea și accesul la servicii, iar vulnerabilitatea demografică este accentuată de migrația tinerilor și îmbătrânirea populației active.

Prin comparație, zonele învecinate din partea estică a județului dispun de conexiuni directe la coridoarele de transport și de acces la centre economice urbane, în timp ce Țara Vrancei rămâne izolată și slab conectată funcțional la rețelele regionale.

4.3 Diferențele față de nivelul regional și național

La nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud-Est, care în 2019 avea un PIB/locuitor de 58% din media UE27, Țara Vrancei se situează sub media regională, evidențiind decalaje economice majore. Indicatorii de ocupare, educație și acces la infrastructură sunt inferiori mediei regionale și naționale. Rata de ocupare și densitatea agenților economici sunt sub media regională cu peste 40%, rata de depopulare în perioada 2016–2022 a fost de 12%, dublă față de media națională, iar ponderea energiei regenerabile utilizate este redusă, în ciuda potențialului ridicat (biomasă, solar, hidro). În contrast, microregiunea deține avantaje competitive unice, cum ar fi biodiversitatea ridicată, resursele forestiere, tradițiile locale și potențialul ecoturistic, care o pot transforma într-un model de dezvoltare montană sustenabilă în cadrul Regiunii Sud-Est.

4.4 Rolul mecanismului ITI în reducerea disparităților teritoriale

Prin natura sa, mecanismul Investițiilor Teritoriale Integrate (ITI) oferă cadrul adecvat pentru reducerea acestor decalaje, printr-o abordare integrată, multisectorială și teritorial adaptată. ITI Țara Vrancei are potențialul de a echilibra dezvoltarea teritorială între zona montană și restul județului/regiunii, de a crește atractivitatea economică și turistică a teritoriului, de a îmbunătăți accesul la infrastructură, servicii publice și energie verde, de a valorifica durabil resursele naturale și culturale, și, pe termen lung, de a asigura coeziunea socială și continuitatea comunităților montane. În acest sens, ITI devine un instrument de convergență teritorială, prin care microregiunea Țara Vrancei poate depăși statutul de zonă periferică, transformând specificul său local într-un avantaj strategic pentru întreaga Regiune Sud-Est.

4.5 De ce este necesar mecanismul ITI pentru microregiunea Țara Vrancei

Țara Vrancei este o microregiune cu un **potențial semnificativ de dezvoltare sustenabilă**, bazat pe resurse naturale, identitate culturală distinctă și capital social tradițional, dar care se confruntă, în același timp, cu **vulnerabilități structurale profunde**: izolare geografică, infrastructură deficitară, depopulare accelerată și o economie locală puțin diversificată.

În aceste condiții, **mecanismele clasice de finanțare**, orientate pe proiecte individuale sau pe sectoare izolate (ex. fonduri pentru infrastructură, agricultură, mediu), **nu pot răspunde adecvat nevoilor complexe și interdependente ale microregiunii**. Ele tind să producă intervenții fragmentate, fără o viziune comună de dezvoltare teritorială și fără o integrare a investițiilor publice și private la nivel local.

Prin contrast, **Investițiile Teritoriale Integrate (ITI)** permit o abordare **multisectorială și integrată**, adaptată specificului montan și rural al Țării Vrancei. Mecanismul ITI oferă:

- **capacitatea de coordonare strategică a fondurilor din mai multe programe operaționale**, în funcție de prioritățile locale;
- **integrarea proiectelor de infrastructură, servicii publice, economie verde și turism** într-un cadru coerent;

- **posibilitatea de planificare pe termen lung**, prin parteneriate între administrații, mediul economic și comunități;
- **și o guvernanță locală participativă**, adaptată specificului social și cultural al zonei.

Țara Vrancei este, astfel, un **teritoriu cu potențial endogen ridicat**, dar insuficient valorificat în lipsa unui mecanism integrat de intervenție. ITI devine instrumentul prin care această valoare latentă – formată din resurse naturale, capital uman local și patrimoniu cultural – poate fi convertită în **dezvoltare durabilă și coeziune teritorială**.

Aplicarea ITI în acest context permite:

- **alinarea investițiilor la nevoile reale ale comunităților montane;**
- **reducerea decalajelor economice și sociale** față de zonele de câmpie și urbane;
- **crearea de sinergii între proiecte locale și inițiative regionale;**
- **protejarea și valorificarea patrimoniului natural și cultural** într-o manieră sustenabilă.

Prin urmare, **ITI nu este doar o alternativă la instrumentele clasice, ci singurul mecanism capabil să integreze complexitatea teritorială și socio-economică a Țării Vrancei**, asigurând o dezvoltare coerentă, echilibrată și durabilă a acestei microregiuni.

5. Pilonii strategiei și nevoile de dezvoltare adresate

Strategia de dezvoltare economică, socială și de mediu a Țării Vrancei reprezintă un cadru integrator de planificare strategică teritorială, menit să asigure o dezvoltare echilibrată, durabilă și coerentă a acestui teritoriu cu identitate distinctă, patrimoniu natural și cultural valoros și resurse locale încă insuficient valorificate. Strategia răspunde nevoilor actuale de modernizare, consolidare a capitalului uman și protecție a mediului, într-un context marcat de provocări climatice, demografice și economice.

Documentul are ca scop orientarea intervențiilor finanțate din fonduri europene și naționale, dar și mobilizarea comunităților locale, a actorilor publici și privați în jurul unui set comun de priorități și obiective pe termen lung. Prin această strategie, Țara Vrancei își propune să devină un model de regenerare rurală, coeziune socială și inovare teritorială.

Un element central al procesului de elaborare a strategiei a fost analiza aprofundată a nevoilor, opiniilor, percepțiilor, aspirațiilor și viziunii actorilor relevanți din teritoriu. Acest demers calitativ a fost realizat printr-un proces participativ extins, care a inclus: organizarea de consultări publice locale; desfășurarea de ateliere de lucru tematice dedicate sectoarelor public, privat și ONG; aplicarea unui chestionar adresat populației microregiunii; interviuri directe cu lideri locali și reprezentanți ai comunităților din teritoriu, inventarierea unor exemple de bune practici. Au fost organizate întâlniri de lucru ale partenerilor pentru a dezbate provocările și direcțiile de acțiune ale parteneriatului.

La acest proces au contribuit autoritățile locale, organizații neguvernamentale, mediul privat, obștile, persoane din diaspora, antreprenori, dar și tineri și elevi ai liceului din Vidra. Consultările au generat un cadru valoros de dialog, contribuind la identificarea unor priorități realiste și a unor soluții ancorate în contextul specific al Țării Vrancei.

Rezultatele acestor activități au fost esențiale în fundamentarea viziunii și a direcțiilor strategice propuse, asigurând o reprezentativitate largă și o legitimitate ridicată a documentului final.

Acest proces participativ a asigurat o conectare reală a Strategiei la aspirațiile și preocupările cetățenilor, facilitând identificarea unor nevoi reale, a unor priorități relevante și a unor soluții ancorate în realitatea locală. Contribuțiile diverse, venite din multiple perspective – administrație, economie, societate civilă, tineret – au adus un plus de legitimitate, transparență și eficiență documentului final, care reflectă voința comună de a construi un viitor mai bun pentru Țara Vrancei.

5.1 Pilonii de dezvoltare

În cadrul procesului de planificare participativă au fost identificați cinci piloni de dezvoltare a teritoriului, destinați atât mediului privat cât și al celui public. Acești piloni sunt interdependenți și susținuți de **o serie de principii directoare** care să asigure succesul implementării strategiei:

- **Planificare participativă și guvernanță incluzivă:** Asigurarea unui proces decizional deschis și participativ, care implică toate părțile interesate. În procesul de realizarea a strategiei au fost organizate întâlniri față în față la care a putea participa oricine din teritoriu. Pentru a atrage persoane resurse care sunt plecate din teritoriu sau au un interes specific au fost derulate campanii online pagina de web, facebook prin care s-a creat posibilitatea ca oricine dorește să se poate implica în proces. Tot în ideea de a avea consultări cât mai incluzive au fost postate toate materialele realizate pe pagina de web sau profilul de facebook și s-a dat posibilitatea tuturor celor interesați să vină cu completări, sugestii în privința viitorului document strategic.

- **Coerență cu strategiile naționale și europene:** Alinierea la obiectivele și prioritățile stabilite la nivel național și european. În procesul de scriere a strategiei am consultat documentele relevante de la nivelul european și național care reglementează mecanismul ITI și intervențiile prin intermediul fondurilor europene atât pentru exercițiul 2021 – 2027 cât și, pentru perioada post 2027 (în măsura în care ele există în momentul redactării strategiei). În realizarea portofoliului de proiecte am realizat o corelație cu principalele programe de finanțare existente în România la momentul redactării strategiei.

- **Sustenabilitate economică, socială și de mediu:** Promovarea unei dezvoltări echilibrate și durabile. Prin strategia propusă ne dorim să creăm un echilibru între dezvoltare economică, echitate socială și valorificarea resurselor locale. Se dorește ca dezvoltarea începută în teritoriu să aibă un caracter sustenabil din punct de vedere al mediului înconjurător și al echității sociale. Nu dorim ca prin dezvoltare să fie afectat mediul natural, cultural sau social extrem de bogat al teritoriului. Sustenabilitate și fiindcă propunem deopotrivă măsuri privind dezvoltarea infrastructurii dar și, aspecte privitoare la diverse servicii publice și diversificare, consolidare economică. Ne dorim ca strategia să reprezinte punctul zero al unei schimbări pozitive în teritoriul și anume ao dezvoltare sustenabilă în baza resurselor locale.

- **Monitorizare și evaluare continuă a implementării:** Implementarea unui sistem de monitorizare pentru a asigura eficiența și adaptabilitatea strategiei. Dezvoltarea și adaptarea unui sistem participativ de monitorizare și evaluare continuă ar avea drept efect creșterea capacității și a implicării actorilor locali. Din acest motiv încă din etapa de pregătire a strategiei am implicat o serie de actori relevanți pentru teritoriu în procesele specifice de planificare. Implicarea acestor actori este prevăzut a exista și în perioada implementării. Prin strategie propunem înființarea unor structuri ce au rolul de a monitoriza și evalua modul în care decurge implementarea și de a adopta decizii de modificarea a acesteia în acord cu obiectivele urmărite.

Având în vedere aceste principii și specificul teritoriului identificăm un **set de șase piloni de dezvoltare** echilibrat împărțiți între mediul public și cel privat. De asemenea, acești pilon sunt echilibrat împărțită și în ceea ce privește caracterul lor: avem piloni ce urmăresc cu precădere utilitatea publică, crearea de infrastructură publică sau îmbunătățirea și eficientizarea serviciilor. O altă categorie de piloni urmăresc dezvoltarea

economică, crearea de locuri de muncă, bunuri și servicii locale prin care să se urmărească bunăstarea economică a regiunii.

Cei șase pilon de dezvoltare sunt:

Tabel 14 Piloni de dezvoltare

Nr. crt.	Pilon	Cui se adresează
1.	Conectivitate și infrastructură publică	Mediul public
2.	Antreprenariat și economie locală	Mediul privat
3.	Servicii publice moderne și incluzive	Mediul public
4.	Valorificarea resurselor locale	Mediul privat
5.	Tranziție verde și climă	Mediul public/privat
6.	Turism durabil și identitate locală	Mediul privat/public

Fig. 60

Observăm că dintre piloni avem 2 dedicați mediului public și doi dedicați mediului privat și 2 transversali care adresează deopotrivă celor două sectoare. Credem că pilonul 6 este cel prin care valorificăm cel mai mult potențialul și specificul teritoriului ITI Țara Vrancei. În cele ce urmează vom detalia fiecare pilon de dezvoltare în parte.

Pilon 1. Conectivitate și infrastructură publică

Microregiunea se confruntă cu probleme structurale legate de infrastructura rutieră, accesul la utilități de bază și digitalizare. Majoritatea drumurilor locale sunt nemodernizate, iar accesul la rețele de apă, canalizare și internet de mare viteză este inegal distribuit. Prin urmare, strategia propune o intervenție integrată pentru modernizarea infrastructurii critice, în special în zonele montane izolate. Aceasta include asfaltarea drumurilor județene, comunale, forestiere, crearea de rute alternative de acces în teritoriu, extinderea rețelelor de apă și canal și instalarea de rețele inteligente de telecomunicații. De asemenea, realizarea unor piste de biciclete care să lege comunitățile membre a ITI Țării Vrancei ar fi de real folos atât pentru locuitori cât, mai ales pentru turiști.

În acest context, conectivitatea capătă o dimensiune dublă, atât fizică, cât și digitală, în beneficiul tuturor comunităților locale.

Pilon 2. Antreprenariat și economie locală

Teritoriul ITI Țara Vrancei este dominat de o economie bazată pe agricultură de subzistență și exploatarea brută a resurselor naturale. Pentru a depăși această dependență, strategia încurajează dezvoltarea spiritului antreprenorial și crearea unui ecosistem favorabil IMM-urilor prin hub-uri locale de inovare, incubatoare pentru start-up-uri și scheme de sprijin pentru întreprinderi și tineri întreprinzători, cercetare și inovare în

produsele locale. Aceste măsuri vizează inclusiv persoane care se reîntorc în țară din diaspora.

Sunt vizate domenii precum prelucrarea lemnului, a alimentelor, servicii turistice (în sens extins), produse tradiționale și meșteșuguri. Crearea unui brand (de ecoturism) local va avea drept efect alinierea producătorilor de bunuri și servicii sub același sistem de valori, experiențe și calitate. Folosirea mărcii “Țara Vrancei” va reuși să genereze coeziune la nivel intern și o imagine unitară în mediul extern.

Prin investițiile corelate cu acest pilon de dezvoltare se vor finanța atât proiecte de tip soft, axate pe educație antreprenorială, creare și promovare de brand, precum și dezvoltarea de noi produse provenite din lemn, cât și proiecte de tip hard. Acestea din urmă vor avea în vedere crearea unei infrastructuri antreprenoriale moderne, prin înființarea unui incubator de afaceri și a unui cluster de mobilă dotat cu echipamente și spații de ultimă generație, contribuind totodată la apariția unor noi afaceri în teritoriu.

Diversificarea economiei va conduce la o mai mare reziliență în fața șocurilor externe și la creșterea gradului de ocupare a forței de muncă locale.

Pilon 3. Servicii publice moderne și incluzive

În cadrul acestui pilon ne adresăm unei game diverse de nevoi existente la nivelul comunităților. Accesul la educație, servicii medicale, servicii publice este esențial pentru o dezvoltare echitabilă. În Țara Vrancei, școlile și centrele medicale sunt adesea slab echipate, iar resursa umană este insuficientă. În acest context, strategia vizează reabilitarea infrastructurii educaționale și de sănătate, dotarea cu echipamente moderne, dar și atragerea de personal calificat prin stimulente și parteneriate cu universități și colegii profesionale. Dezvoltarea unor servicii de tip after school, centre de locale pentru tineri, tabere școlare au rolul de a crea un mediu favorabil tinerilor din zonă pentru a-i convinge să rămână în teritoriu și după ce devin adulți.

În domeniul serviciilor sociale un element important este propunerea dezvoltării sistemului de îngrijire la domiciliu pentru vârstnici, adresând o nevoie urgentă a comunităților îmbătrânite. Acest serviciu social, corelat cu dezvoltarea infrastructurii sociale la nivel local, poate deveni un model de bună practică la nivel regional. De asemenea, dezvoltarea unor centre comunitare (pentru vârstnici sau tineri) au rolul de a crea coeziune și echitate la nivel local.

Renovarea și dotarea muzeelor și a căminelor culturale ar avea ca și efect o cunoaștere mai bună a resurselor bogate de care dispune teritoriul și la o vizibilitate mai mare către mediul extern. Existența unor baze sportive multifuncționale are efect direct asupra calității vieții locuitorilor în teritoriul vizat. Toate aceste elemente au legătură cu modul în care UAT-urile din teritoriu se implică în viața comunităților locale. În acest sens în cadrul acestui pilon ne propune și creșterea capacității autorităților locale prin participarea la cursuri de specialitate în diferite domenii de interes de la nivel local.

Pilon 4. Valorificarea resurselor locale

Țara Vrancei dispune de resurse naturale importante, precum păduri, produse agricole și apă, care sunt însă insuficient valorificate. Strategia propusă urmărește dezvoltarea unor lanțuri scurte de aprovizionare și înființarea unui centru local dedicat colectării, procesării și distribuirii produselor agricole specifice zonei. În paralel, se are în vedere stimularea economiei circulare și promovarea utilizării responsabile a biomasei pentru producerea de energie și compost agricol.

Pentru a crește competitivitatea locală, se propun investiții în tehnologii de prelucrare, marketing și ambalare, precum și promovarea produselor locale în rețele naționale și internaționale. Schema de tineri fermieri ar avea drept efect întinerirea generațiilor de fermieri, preluarea terenurilor agricole de tineri. Întărirea rețelei de puncte gastronomice locale și a colaborării dintre fermieri prin crearea unor cooperative ar avea drept efect ca produsele realizate în gospodăriile din teritoriu să poată fi valorificate mai ușor.

Astfel, resursele locale vor genera mai multă valoare adăugată în teritoriu și vor crea locuri de muncă stabile.

Pilon 5. Tranziție verde și climă

Prin intermediu acestui pilon se urmărește transformarea Țării Vrancei într-un teritoriu rezilient climatic, eficient energetic și prietenos cu mediul, prin promovarea economiei circulare, a energiei curate, a gestionării durabile a resurselor naturale și a adaptării la schimbările climatice. Acest pilon se bazează pe valorificarea patrimoniului natural excepțional al microregiunii, în special a Parcului Natural Putna-Vrancea și a ariilor protejate, ca motor de dezvoltare sustenabilă.

Se urmărește integrarea de soluții energetice verzi în instituțiile publice, precum instalarea de panouri solare și implementarea unor sisteme de încălzire bazate pe peleți sau biomasă, cu scopul de a reduce dependența de combustibili fosili și de a diminua costurile administrative.

Pentru atingerea obiectivelor asociate tranziției verzi, este necesară o abordare integrată, care să combine măsuri de adaptare la schimbările climatice cu acțiuni de atenuare a efectelor acestora, printr-o gestionare durabilă a resurselor naturale și o planificare teritorială responsabilă. Implementarea acestor măsuri presupune o cooperare strânsă între autoritățile publice locale, instituțiile de mediu, mediul privat și comunitățile locale, astfel încât dezvoltarea economică să se realizeze în echilibru cu protejarea ecosistemelor. În acest sens, se propun o serie de direcții de acțiune concrete, orientate spre creșterea eficienței energetice, promovarea energiilor regenerabile, reducerea poluării, valorificarea sustenabilă a resurselor naturale și crearea unei culturi ecologice la nivelul populației.

Pilon 6. Turism durabil și identitate locală

Regiunea are un potențial turistic remarcabil, însă slab valorificat. Peisajele montane, patrimoniul cultural, tradițiile locale și resursele naturale pot constitui baza unui

turism sustenabil și identitar. Strategia propune dezvoltarea unei rețele coerente de infrastructură turistică, cu trasee tematice, centre de informare, pensiuni agroturistice și evenimente culturale locale. Ne propunem ca în baza acestei strategii să creem în teritoriu o ecodestație turistică.

Turismul este un pilon transversal, care implică atât instituțiile publice (prin investiții în drumuri, promovare și reglementare), cât și mediul privat (prin servicii turistice, gastronomie, artizanat). Prin colaborare, acest sector poate deveni un motor economic durabil și un instrument de consolidare a identității locale.

Având în vedere patrimoniul natural și cinegetic extraordinar teritoriul îndeplinește condițiile dezvoltării de activități de ecoturism.

5.2 Structura nevoilor, cauzelor și pilonii corespunzători

Nevoile identificate în cadrul procesului participativ de evaluare a nevoilor derulat în Țara Vrancei nu reprezintă doar o listă de probleme punctuale, ci reflectă o imagine complexă, interconectată, a provocărilor și oportunităților specifice acestui teritoriu. Fiecare nevoie a fost conturată pe baza contribuțiilor actorilor locali și a fost analizată din perspectiva cauzelor, a efectelor asupra dezvoltării teritoriale și a direcțiilor posibile de acțiune.

Această abordare a permis formularea unei arhitecturi strategice coerente, în care fiecare pilon de intervenție este corelat cu cel puțin o nevoie esențială identificată în teritoriu. În continuare sunt prezentate principalele nevoi grupate tematic, alături de cauzele, soluțiile și pilonii strategici aferenți. Aceste nevoi au fost alese pentru a fi soluționate pe perioada derulării prezentei strategii. Credem că prin abordarea acestor nevoi se vor putea crea perspective noi de dezvoltare pentru teritoriul ITI Țara Vrancei. Nevoile abordate sunt:

a) Nevoia de diversificare economică

Cauze: Dependența ridicată de agricultură de subzistență, lipsa oportunităților pentru tineri, slaba valorificare a resurselor locale sau valorificarea acestora în formă brută (materie primă și nu produse procesate).

Soluții propuse: Susținerea antreprenoriatului, dezvoltarea IMM-urilor locale, procesarea produselor locale, inițiative de economie socială și inovare rurală.

Pilon asociat: Mediul privat - Antreprenoriat și economie locală; Valorificarea resurselor locale. Pilon transversal - Turism durabil și identitate locală.

b) Nevoia dezvoltării unei infrastructuri publice și private dedicate turismului

Cauze: Lipsa capacităților de cazare și servicii turistice competitive, slabă promovare a patrimoniului local, lipsa traseelor tematice.

Soluții propuse: Dezvoltarea infrastructurii turistice publice și private, restaurarea patrimoniului, acreditarea ca zonă de ecoturism, înființarea de OMD.

Pilon asociat: Pilon transversal - Turism durabil și identitate locală; Mediul public - Infrastructură publică locală.

c) Nevoia de facilitare a accesului la piață a producătorilor agricoli

Cauze: Fragmentarea producției, lipsa infrastructurii de depozitare/procesare, acces limitat la rețele comerciale.

Soluții propuse: Centre de colectare și procesare, cooperative agricole, etichetare locală, piețe volante, digitalizarea vânzării, branding teritorial.

Pilon asociat: Mediul privat – Valorificarea resurselor locale; Mediul privat – Antreprenoriat și economie locală.

d) Nevoia dezvoltării infrastructurii utilitare

Cauze: Lipsa rețelilor de apă, canalizare, energie verde, sisteme de gestionare eficientă a deșeurilor.

Soluții propuse: Exploatarea resurselor locale (de ex. apă), energie regenerabilă în comunități, extinderea rețelilor de utilități.

Pilon asociat: Mediul public - Conectivitate și infrastructură publică.

e) Nevoia de dezvoltare a infrastructurii rutiere

Cauze: Drumuri locale degradate, acces dificil între localități și spre centre regionale, lipsa conectivității pentru turism și economie.

Soluții propuse: Modernizarea rețelei rutiere locale, conectarea cu DN/DR, piste de biciclete, infrastructură pentru transport electric, drumuri forestiere.

Pilon asociat: Mediul public - Conectivitate și infrastructură publică.

f) Nevoia de integrare a tehnologiei informației și comunicațiilor

Cauze: Nivel scăzut de digitalizare, acces limitat la internet în zonele izolate, lipsa competențelor digitale.

Soluții propuse: Digitalizarea serviciilor publice, centre de inovare digitală, platforme pentru cetățeni, educație digitală.

Pilon asociat: Mediul public - Servicii publice moderne. Mediul privat: Antreprenoriat și economie locală.

g) Nevoia creșterii calității serviciilor publice de educație și sănătate

Cauze: Infrastructură învechită, lipsa personalului calificat, migrația tinerilor, decalaje rurale.

Soluții propuse: Investiții în școli și dispensare, telemedicină, campusuri rurale, centre de zi tineri / vârstnici, investiții în servicii sociale.

Pilon asociat: Mediul public - Servicii publice moderne și incluzive.

Această corelare asigură coerență strategică și funcționează ca bază pentru intervenții prioritare, care pot fi adaptate și finanțate integral prin mecanismul ITI. După cum se poate observa pe baza paragrafelor anterioare pentru toate nevoile strategice au fost identificați pilon/-ni și soluții specifice. În cele ce urmează o să detaliem modul de intervenție asupra fiecărui nevoi identificate în baza analizei teritoriului.

Pentru a asigura o punte logică între analiza teritoriului și formularea cadrului strategic de intervenție, această secțiune detaliază modul în care nevoile identificate au fost transformate în obiective strategice și piloni de acțiune. Această fundamentare este esențială pentru secțiunile următoare ale strategiei: Viziune/Obiective/Logica intervenției, care preia aceste priorități și le operaționalizează în direcții concrete de dezvoltare prin proiecte, instrumente și mecanisme de finanțare.

6. Viziune și obiective

6.1 Viziunea strategică

Strategia de dezvoltare a microregiunii Țara Vrancei este rezultatul unui proces amplu participativ, fundamentat pe o serie de întâlniri, consultări și ateliere de lucru desfășurate în teritoriu. Actorii locali, inclusiv autoritățile publice, reprezentanții mediului de afaceri, organizațiile neguvernamentale, obștile și cetățenii, au fost implicați activ în identificarea problemelor și în conturarea direcțiilor de dezvoltare. Această abordare colaborativă a permis formularea unei viziuni care reflectă în mod autentic nevoile, aspirațiile și resursele comunităților din Țara Vrancei.

Viziunea microregiunii pentru perioada 2025-2037 este aceea a unui teritoriu rezilient, inclusiv și sustenabil, în care resursele locale sunt valorificate în mod inteligent și echitabil. Se urmărește reducerea decalajelor față de alte regiuni prin investiții strategice în infrastructură, economie și servicii publice. În centrul acestei viziuni se află ideea de coeziune economică, socială și teritorială, alături de capacitatea microregiunii de a atrage, păstra și valorifica potențialul uman și natural propriu.

Viziunea microregiunii Țara Vrancei pentru perioada 2025-2037 este orientată spre **crearea unui teritoriu rezilient, inclusiv și sustenabil**. Aceasta pune accent pe utilizarea inteligentă și echitabilă a resurselor locale, având ca scop reducerea decalajelor economice, sociale și infrastructurale față de alte regiuni. În această perioadă, se urmărește implementarea unor investiții strategice în domenii esențiale, cum ar fi infrastructura, economia și serviciile publice, pentru a sprijini dezvoltarea microregiunii.

Un element central al viziunii este **conceptul de coeziune**, care vizează integrarea și armonizarea aspectelor economice, sociale și teritoriale ale microregiunii. Astfel, se dorește construirea unei comunități care să fie solidare, în care toți cetățenii beneficiază de oportunități egale și de acces la servicii și resurse. În paralel, microregiunea își propune să își **valorifice potențialul uman și natural**, atrăgând talente, păstrându-le și stimulându-le să contribuie la dezvoltarea durabilă a zonei. Valorificarea patrimoniului natural vizează dezvoltarea activității turistice și valorificarea superioară a resurselor locale: lemn, diferite produse agricole.

Un alt aspect esențial al viziunii este **promovarea unui echilibru între dezvoltarea economică și protecția mediului**. În acest sens, se va încuraja utilizarea de practici sustenabile și inovative care să sprijine atât creșterea economică, cât și conservarea resurselor naturale pe termen lung. Ne propunem ca în baza acestei strategii Țara Vrancei să devină o destinație de eco-turism recunoscută deopotrivă la nivel național dar și internațional. Dezvoltarea teritoriului este strâns corelată cu dezvoltarea eco-turismului. Domeniul turismului se dorește a fi elementul principal al economiei teritoriului vizat de strategie.

Prin aceste măsuri, Țara Vrancei va deveni un model de teritoriu „inteligent”, capabil să se adapteze provocărilor viitoare și să asigure o dezvoltare echitabilă și sustenabilă pentru toți locuitorii săi.

6.2 Obiectivele strategice

Obiectivele strategice esențiale ale acestei viziuni sunt:

Obiectiv strategic 1 - O microregiune bine conectată la rețelele de infrastructură, cu servicii moderne și accesibile.

Obiectiv strategic 2 - O economie locală competitivă, ancorată în turism și capabilă să genereze valoare adăugată prin valorificarea superioară a resurselor locale și prin dezvoltarea capacităților de inovare și marketing a teritoriului/produselor locale.

Obiectiv strategic 3 - O comunitate incluzivă, în care fiecare cetățean are acces la educație, sănătate și oportunități economice.

În cele ce urmează vom detalia fiecare dintre aceste obiective strategice enumerate anterior.

1. O microregiune bine conectată la rețelele de infrastructură, cu servicii moderne și accesibile:

Acest obiectiv vizează crearea unei infrastructuri moderne și eficiente, care să asigure conectivitatea regiunii atât la nivel național, cât și internațional. Acesta presupune:

- **Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport:** investiții în drumuri (județene și comunale), poduri, rețeaua de drumuri forestiere, piste de biciclete și de drumeții pentru a asigura legături rapide și sigure între localitățile din Țara Vrancei dar, și cu scopul accesibilizării atracțiilor turistice din zonă.
- **Extinderea apă și canalizare:** crearea unor rețele eficiente de apă și canalizare, care să răspundă necesităților locuitorilor și să sprijine dezvoltarea activităților economice.
- **Acces la internet de mare viteză:** implementarea de soluții tehnologice pentru a asigura accesibilitatea și utilizarea internetului în toate zonele, pentru a sprijini serviciile de e-guvernare, educația, afaceri și servicii online.
- **Crearea unei comunități de energie:** valorificarea resurselor naturale în scopul producerii de energie folosită cu precădere pentru consumul serviciilor de utilitate publică.
- **Servicii publice moderne și accesibile:** îmbunătățirea infrastructurii de sănătate, educație, servicii sociale și administrație publică, pentru a asigura cetățenilor acces la servicii de calitate, indiferent de locația lor.

2. O economie locală competitivă, ancorată în turism și capabilă să genereze valoare adăugată prin valorificarea superioară a resurselor locale și prin dezvoltarea

capacităților de inovare și marketing:

Acest obiectiv urmărește să transforme Țara Vrancei într-un pol economic sustenabil, axat pe resursele și potențialul local. Acesta include:

- **Valorificarea resurselor naturale:** dezvoltarea unor industrii care să profite de resursele naturale ale regiunii, cum ar fi turismul, silvicultura, folosind tehnici de producție moderne și ecologice.
- **Promovarea eco - turismului și a brandurilor locale:** dezvoltarea unei strategii de marketing care să pună în valoare specificul cultural, istoric și natural al Țării Vrancei, atrăgând turiști și investitori. Acest lucru ar putea include promovarea turismului ecologic, cultural și gastronomic, pentru a sprijini economia locală.
- **Formarea unei economii circulare:** stimularea unui model economic în care resursele sunt reutilizate, produsele sunt reciclate, iar impactul asupra mediului este minimizat, astfel contribuind la o dezvoltare economică sustenabilă.
- **Stimularea antreprenoriatului,** prin crearea de noi start-up-uri în domenii cheie pentru teritoriu, dar și programe de educație antreprenorială și asistență de management.
- **Inovare și tehnologie:** stimularea investițiilor în cercetare și dezvoltare pentru a încuraja inovația în sectoare cheie, precum producția de energie regenerabilă, tehnologii verzi și soluții pentru gestionarea resurselor.
- **Procesarea și ambalarea produselor locale:** crearea unor lanțuri de aprovizionare eficiente care să transforme produsele agricole și naturale ale microregiunii într-o gamă largă de produse finite de calitate, care pot fi vândute atât pe piața locală, cât și internațională.

3. O comunitate incluzivă, în care fiecare cetățean are acces la educație, sănătate și oportunități economice:

Acest obiectiv are la bază crearea unui mediu în care toți cetățenii, indiferent de statutul lor social sau geografic, pot beneficia de aceleași oportunități. Acesta include:

- **Acces la educație de calitate:** asigurarea unor oportunități educaționale echitabile pentru toți copiii și tinerii din microregiune, prin îmbunătățirea infrastructurii educaționale, formarea cadrelor didactice și dezvoltarea unor programe de învățământ adaptate cerințelor pieței muncii. Stimularea apariției unor servicii adresate strict tinerilor
- **Acces la servicii de sănătate:** îmbunătățirea infrastructurii de sănătate și a serviciilor medicale, prin dotarea spitalelor și clinicilor cu echipamente moderne, formarea personalului medical și crearea unor mecanisme eficiente de prevenire și tratament.
- **Promovarea incluziunii sociale:** sprijinirea integrării persoanelor cu dizabilități, a tinerilor, a vârstnicilor și a altor grupuri vulnerabile, prin dezvoltarea unor

politici de incluziune și accesibilitate în toate domeniile activității economice și sociale.

- **Creșterea capacității de comunicare și interpretare a personalului implicat în ecoturism:** organizarea unei zone eco-turistice presupune investiții legate de instruirea și creșterea capacității persoanelor implicate în aceste procese. Ne propunem să ne adresăm tinerilor, personalului UAT-urilor dar, și altor categorii socio-profesionale care vor fi implicați în aceste procese.
- **Reducerea inegalităților sociale:** implementarea de politici care să sprijine grupurile vulnerabile, asigurându-le accesul la servicii esențiale și oportunități economice. Acest lucru va contribui la promovarea coeziunii sociale și la crearea unei comunități mai echitabile.
- **Managementul conflictelor om - animale sălbatice,** având în vedere specificul teritoriului și direcțiile strategice creionate, va fi nevoie de diferite direcții prin care vom reuși să păstrăm fauna cinegetică a teritoriului și reducerea riscurilor la adresa turiștilor care vizitează sau a localnicilor.

Prin implementarea acestor obiective, microregiunea Țara Vrancei va evolua într-un teritoriu rezilient, în care locuitorii beneficiază de o viață mai bună, iar economia se dezvoltă într-un mod sustenabil și inovativ.

6.3. Logica intervenției

Logica intervenției în cadrul Strategiei de dezvoltare integrată a Țării Vrancei derivă în mod direct din analiza teritorială și din structura de nevoi prezentată anterior. Fiecare direcție strategică este fundamentată pe nevoi reale identificate în teritoriu, validate în cadrul procesului participativ și corelate cu potențialul de dezvoltare și resursele disponibile.

Această logică asigură coerența întregului demers strategic, de la identificarea problemelor până la formularea intervențiilor concrete.

Astfel, viziunea generală a strategiei este transpusă într-un cadru de acțiune prin obiective specifice și piloni de intervenție care răspund fiecărei categorii de nevoi. În plus, logica intervenției aplică principiile dezvoltării teritoriale integrate și ale abordării multisectoriale, asigurând complementaritate între investițiile fizice și măsurile soft, între infrastructură și servicii, între inițiativele publice și private. Intervențiile propuse nu sunt izolate, ci urmăresc sinergii la nivel local și regional, construind ecosisteme funcționale de dezvoltare. Fiecărui pilon de dezvoltare îi corespunde un set complex de proiecte și inițiative care vor conduce prin rezultatele obținute la îndeplinirea obiectivelor strategice și adresarea fiecărui nevoi identificat în parte.

Logica intervenției:

Pilon de dezvoltare	Nevoi identificate	Obiective specifice	Intervenții specifice	Intervenții integrate
1. Conectivitate și infrastructură publică	- Infrastructură rutieră slab dezvoltată. - Acces inegal la utilități esențiale (apă, canalizare, internet de mare viteză).	- Modernizarea drumurilor județene și comunale. - Crearea unor rute alternative de acces în zonele izolate. - Extinderea rețelelor de apă, canalizare și telecomunicații. - Instalarea de soluții de internet de mare viteză în localități.	- Asfaltarea drumurilor și construirea de rute alternative. - Extinderea infrastructurii de apă și canalizare. - Implementarea rețelelor de telecomunicații moderne. - Instalarea de soluții de energie regenerabilă (panouri solare, încălzire pe bază de peleți). - Realizarea de piste de biciclete și trasee de drumeție. - Reabilitarea rețelei de drumuri forestiere. - Securizarea spațiilor de locuire de cele destinate animalelor sălbatice.	- Infrastructură verde: Soluții energetice ecologice în instituțiile publice pentru a reduce consumul de energie din surse tradiționale. - Infrastructură ecologică: Proiectele de dezvoltare a infrastructurii vor avea în vedere să nu afecteze în niciun fel fauna de orice fel existent în teritoriu.
2. Antreprenoriat și economie locală	- Dependența de agricultură de subzistență și resurse naturale neprelucrate. - Lipsa unui ecosistem favorabil IMM-urilor.	- Încurajarea antreprenoriatului prin hub-uri de inovare și incubatoare de start-up-uri. - Crearea de scheme de sprijin pentru IMM-uri.	- Crearea de incubatoare pentru IMM-uri. - Sprijin financiar pentru IMM-uri, start-up-uri.	- Colaborare public-privat: Sprijin pentru IMM-uri prin parteneriate între autoritățile locale și sectorul privat.

Pilon de dezvoltare	Nevoi identificate	Obiective specifice	Intervenții specifice	Intervenții integrate
		- Promovarea turismului sustenabil și a brandurilor locale. - Promovarea valorificării superioară a resurselor de lemn din teritoriu.	- Implementarea de strategii pentru promovarea turismului și valorificarea resurselor naturale și culturale. - Crearea și dezvoltarea unui Cluster de mobilă, centre de producție, inovație.	- Formare antreprenorială: Programe de educație antreprenorială pentru tinerii antreprenori și fermieri. - Economie circulară: Programele de incubare de start-up-uri vor avea în vedere dezvoltarea diferitelor verigi ale economiei circulare în teritoriu dar și corelarea strategică între domeniile în care vor activa inițiative antreprenoriale.
3. Servicii publice moderne și incluzive	- Acces limitat la educație și servicii de sănătate. - Disparități în accesul la locuri de muncă și formare profesională.	- Îmbunătățirea infrastructurii educaționale și de sănătate. - Crearea de programe de formare și reconversie profesională. - Crearea unui sistem eficient de îngrijire la domiciliu pentru vârstnici și persoane vulnerabile. - Îmbunătățirea calității serviciilor culturale și de petrecere a timpului liber. - Îmbunătățirea competențelor profesionale ale persoanelor	- Reabilitarea școlilor și spitalelor cu echipamente moderne. - Formarea și atragerea personalului educațional și medical. - Implementarea unui sistem de îngrijire la domiciliu pentru vârstnici. - Dezvoltarea de servicii sociale în acord cu nevoile locuitori - Investiții în rețeaua de cămine culturale, muzee și case memorial din teritoriu.	- Parteneriate între autorități publice și mediul privat (ONG-uri și firme): Colaborarea dintre acești actori are în vedere o colaborare mai bună în vederea administrării zonei de eco-turism. - Programe de integrare socială: Sprijin pentru grupurile vulnerabile (persoane cu dizabilități, tineri, vârstnici).

Pilon de dezvoltare	Nevoi identificate	Obiective specifice	Intervenții specifice	Intervenții integrate
		implicate în activități de eco-turism. - Dezvoltarea de soluții de e-guvernare la nivelul UAT-urilor din zonă.	- Promovarea mai bună a ofertei culturale din teritoriu. - Dezvoltarea de baze sportive. - Programe de formare profesională adresate angajaților UAT-urilor în domeniul administrării unei zone de eco-turism. - Dezvoltarea de CDL-uri în școli, - Adoptarea unor soluții de e-guvernare în UAT-uri. - Management de deșeuri mai eficient în vederea reducerii conflictelor om – animal sălbatic.	
4. Valorificarea resurselor locale pentru dezvoltarea unui model economic sustenabil	- Exploatarea limitată a resurselor naturale. - Lipsa infrastructurii de procesare a produselor locale.	- Crearea de centre de procesare și distribuție pentru produsele locale. - Promovarea economiei circulare și utilizarea responsabilă a resurselor. - Investiții în tehnologii de prelucrare, marketing și ambalare a produselor locale.	- Dezvoltarea de lanțuri scurte la nivel local. - Dezvoltarea de târguri cu locuri special demarcate pentru producătorii locali. - Dezvoltarea rețelei de puncte gastronomie locale. - Crearea de centre locale de procesare și distribuție.	- Parteneriate public-private: Colaborare între sectorul public și privat pentru dezvoltarea infrastructurii de procesare și distribuție a produselor locale. - Economia circulară: Măsuri pentru reducerea deșeurilor și reutilizarea materialelor.

Pilon de dezvoltare	Nevoi identificate	Obiective specifice	Intervenții specifice	Intervenții integrate
			- Promovarea produselor locale în rețele naționale și internaționale.	
5. Tranziție verde și climă	- Necesitatea reducerii vulnerabilității microregiunii la efectele schimbărilor climatice (inundații, alunecări, secetă). - Nivel scăzut de utilizare a energiei regenerabile și eficiență energetică redusă în clădirile publice și locuințe. - Presiune asupra resurselor naturale (defrișări, eroziune, pierderea biodiversității). - Lipsa infrastructurii adecvate pentru managementul deșeurilor și economia circulară. - Necesitatea creării unei culturi ecologice și a	- Creșterea rezilienței teritoriale și adaptarea la schimbările climatice. - Valorificarea durabilă a resurselor naturale și promovarea economiei circulare. - Creșterea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile la nivel local. - Îmbunătățirea managementului mediului și reducerea poluării. - Promovarea mobilității durabile și a infrastructurii verzi.	- Investiții în infrastructură verde și albastră (perdele forestiere, retenția apei, refacerea zonelor degradate). - Instalarea de panouri fotovoltaice și pompe de căldură pentru clădiri publice și locuințe. - Înființarea de centre de compostare și sisteme de colectare selectivă. - Campanii și programe de educație ecologică. - Realizarea Planului microregional de adaptare la schimbările climatice. - Modernizarea iluminatului public cu tehnologii eficiente energetic. - Extinderea infrastructurii pentru transport verde (piste de biciclete, stații electrice).	- Parteneriate public-private: Colaborare între administrațiile locale și mediul privat pentru dezvoltarea proiectelor de energie regenerabilă, infrastructură verde și tehnologii curate. - Economie circulară: Implementarea măsurilor de reducere, reutilizare și reciclare a deșeurilor, inclusiv prin sprijinirea întreprinderilor verzi și a inițiativelor comunitare. - Educație ecologică și participare comunitară: Programe de conștientizare, implicarea școlilor și ONG-urilor în acțiuni pentru protecția mediului. - Turism verde: Integrarea principiilor de sustenabilitate și protejarea resurselor naturale în dezvoltarea infrastructurii și serviciilor turistice locale.

Pilon de dezvoltare	Nevoi identificate	Obiective specifice	Intervenții specifice	Intervenții integrate
	participării comunității la tranziția verde.			- Mobilitate durabilă: Promovarea transportului electric, a rutelor de biciclete și a infrastructurii prietenoase cu mediul. - Infrastructură sustenabilă: Reabilitarea energetică a clădirilor publice și modernizarea sistemelor de iluminat public. - Adaptare climatică: Implementarea de soluții bazate pe natură (reîmpăduriri, perdele forestiere, retenția apei) pentru reducerea riscurilor naturale.
6. Turism durabil și identitate locală	- Potențial turistic remarcabil, dar slab valorificat. - Necesitatea promovării identității culturale și a patrimoniului local.	- Crearea unei rețele coerente de infrastructură turistică: trasee, spații de înnoptare, centre de vizitare, etc. - Dezvoltarea în teritoriu a unei zone eco-turistice. - Promovarea turismului ecologic, cultural și gastronomic.	- Dezvoltarea și operaționalizarea de trasee turistice tematice, centre de informare și a infrastructurii de vizitare și înnoptare din teritoriu. - Dezvoltarea infrastructurii de vizitare a atracțiilor de mediu din teritoriu.	- Colaborare public-privat: Colaborarea între autoritățile locale și mediul privat (servicii turistice, gastronomie, artizanat) pentru dezvoltarea unui turism sustenabil. - Promovarea identității locale: Utilizarea eco-turismului ca motor pentru dezvoltarea economică și promovarea valorilor culturale locale.

Pilon de dezvoltare	Nevoi identificate	Obiective specifice	Intervenții specifice	Intervenții integrate
		- Consolidarea identității locale prin turism sustenabil. - Dezvoltarea capacității actorilor implicați în eco-turism. - Dezvoltare de programe educative. - Înființarea de centre culturale multifunctionale. - Crearea unor facilități turistice specifice sporturilor de iarnă.	- Dezvoltarea unui centru educational tematic pentru observarea faunei sălbatice. - Dezvoltarea unui centru de vizitare a Parcului Național. - Dezvoltarea și furnizarea unor programe de formare profesională destinate unor categorii socio-profesionale implicate în activități turistice. - Dezvoltarea de programe educaționale adresate turiștilor și localnicilor în ceea ce privește interacțiunea cu animale sălbatice. - Organizarea de evenimente culturale și gastronomice locale. - Înființarea unor centre culturale multifunctionale prin valorificarea unor clădiri vechi. - Amenajarea de obiective culturale/ istorice. - Dezvoltarea de proiecte specific petrecerii timpului liber și în	

Pilon de dezvoltare	Nevoi identificate	Obiective specifice	Intervenții specifice	Intervenții integrate
			vederea atragerii de turiști în teritoriu. - Dezvoltarea unor facilități turistice specifice sporturilor de iarnă.	

Dimensiuni transversale și integrarea funcțională a intervențiilor:

Pentru a asigura o implementare eficientă și adaptabilă, logica intervenției include și o serie de **principii transversale** care guvernează toate acțiunile strategice:

- **Digitalizare și inovare:** toate domeniile de intervenție vor integra soluții digitale și tehnologii moderne, fie că este vorba de servicii publice, promovarea turismului sau dezvoltarea economică.
- **Reziliență și adaptabilitate:** intervențiile sunt concepute astfel încât să crească capacitatea teritoriului de a răspunde la șocuri externe (climatice, economice, demografice).
- **Participare și co-producție:** se promovează implicarea activă a comunităților în formularea, implementarea și monitorizarea intervențiilor, consolidând astfel responsabilitatea locală.
- **Incluziune și echitate teritorială:** măsurile vor urmări reducerea disparităților interne și promovarea accesului echitabil la resurse și oportunități.

Totodată, interdependențele dintre piloni sunt în mod deliberat valorizate. De exemplu, dezvoltarea infrastructurii turistice este strâns legată de antreprenoriatul local, iar îmbunătățirea conectivității favorizează accesul la educație și sănătate. Astfel, logica intervenției devine una funcțional-integrată, în care fiecare investiție este gândită în relație cu celelalte, maximizând impactul teritorial.

Mecanismul ITI Țara Vrancei este nu doar un instrument de finanțare, ci un cadru de guvernare integrată, care oferă flexibilitate și coerență în programarea și execuția proiectelor. Aceasta permite articularea coerentă a surselor de finanțare europene și naționale și oferă garanția continuității strategice pe termen lung.

7. Surse de finanțare

Având în vedere faptul că perioada de implementare prevăzută pentru această strategie este pentru intervalul 2025 - 2037 remarcăm că aici avem în vedere două exerciții financiare ale U.E. (2021 - 2027 și 2028 - 2034). Astfel, dacă pentru perioada 2021 - 2027 avem o situație clară cu fonduri / programe / linii de finanțare din surse U.E disponibile în România, pentru următorul exercițiu financiar situația este foarte diferită. Pentru al doilea exercițiu financiar există niște discuții și documente de programare de la nivel european foarte generale și nu putem nici noi oferi elemente foarte concrete lipsind informații esențiale în momentul redactării strategiei(iulie - aug. 2025). În ceea ce privește alte surse de finanțare din păcate nici predictibilitatea surselor de finanțare naționale (din bugetul public) nu sunt disponibile în momentul de față. Ceea ce se știe la acest capitol în momentul redactării strategiei sunt elementele în vigoare pentru bugetul în curs de execuție aferent anului 2025. Însă existența strategiei poate să ghideze autoritățile locale în planificarea bugetelor locale pentru anii următori în sensul prioritizării acelor investiții care sunt în acord cu prezenta strategie.

Pentru perioada de programare 2021 - 2027, Țara Vrancei beneficiază de mai multe oportunități de finanțare prin Politica de Coeziune a Uniunii Europene (UE), care vizează sprijinirea dezvoltării economice și sociale a regiunilor mai puțin dezvoltate. Printre principalele fonduri și programe disponibile se numără:

1. **Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)** - Acest fond susține investițiile în regiuni din UE, având scopul de a sprijini dezvoltarea economică și îmbunătățirea condițiilor de viață. Țara Vrancei poate solicita finanțare pentru proiecte care vizează modernizarea infrastructurii rutiere, sociale, culturale și educaționale creșterea competitivității economice, promovarea turismului, inovarea în sectoare cheie și sprijinirea unor inițiative economice sustenabile.

2. **Fondul Social European Plus (FSE+)** - Acest fond este destinat sprijinirii dezvoltării resurselor umane, educației și ocupării forței de muncă. Țara Vrancei poate beneficia de finanțare pentru proiecte care vizează creșterea nivelului de formare profesională, integrarea socială a grupurilor defavorizate, dar și stimularea antreprenoriatului local și a creării de locuri de muncă durabile.

3. **Fondul de Coeziune** - Fondul de Coeziune sprijină investițiile în domeniul infrastructurii de mediu și transport, în special în regiunile ale căror PIB este sub media UE. Țara Vrancei poate solicita finanțare pentru proiecte care vizează îmbunătățirea infrastructurii de transport, extinderea rețelelor de transport ecologic și protecția mediului prin investiții în tehnologii verzi și soluții de sustenabilitate.

4. **Programul de Cooperare Transnațională (INTERREG)** - Programul INTERREG sprijină cooperarea între regiuni din diferite state membre ale UE, fiind esențial pentru promovarea dezvoltării economice și culturale transfrontaliere. Țara Vrancei poate solicita finanțare pentru proiecte ce vizează dezvoltarea turismului transfrontalier, promovarea schimburilor culturale, dar și proiecte comune de dezvoltare economică și infrastructurală.

5. **Politica Agricolă Comună (PAC)** - reprezintă un pilon esențial al Uniunii Europene, având scopul de a sprijini agricultura și dezvoltarea rurală, asigurând în același timp securitatea alimentară și protecția mediului. În România, PAC este implementată prin Planul Național Strategic (PNS) 2023 - 2027, care include măsuri precum: Sprijin pentru fermele mici și mijlocii, Investiții în infrastructura rurală și irigații, Măsuri pentru protecția mediului și biodiversității, Sprijin pentru tinerii fermieri și dezvoltarea antreprenoriatului. PAC 2023 - 2027 reprezintă un pas important către o agricultură europeană mai sustenabilă, echitabilă și rezilientă, adaptată la provocările actuale și viitoare ale sectorului agricol. Tot din resurse PAC sunt susținute și inițiativele LEADER unde se pot găsi sinergii la nivelul strategiilor propuse.

6. **Horizon Europe** - este principalul program al Uniunii Europene pentru cercetare și inovare (2021 - 2027), destinat consolidării bazei științifice și tehnologice a UE. În contextul Țării Vrancei, Horizon Europe poate susține proiecte ce promovează:

- inovarea socială și tehnologică în mediul rural;
- dezvoltarea de soluții digitale pentru agricultură, turism și educație;
- laboratoare de inovare rurală (Living Labs);
- cooperare între mediul academic, IMM-uri și administrația publică;
- participarea la parteneriate europene în domenii precum alimentația sustenabilă, biodiversitate, climă și comunități inteligente.

Horizon Europe sprijină proiecte competitive și colaborative care pot contribui la modernizarea teritoriului prin cercetare aplicată și soluții personalizate pentru provocările locale.

7. **InvestEU** - este un program-cadru al Uniunii Europene care oferă garanții publice pentru mobilizarea de investiții private. În contextul strategiei Țării Vrancei, InvestEU poate fi folosit pentru:

- sprijinirea start-up-urilor și IMM-urilor cu potențial de inovare în domenii rurale;
- finanțarea centrelor de inovare, incubatoare și hub-uri de antreprenoriat;
- promovarea parteneriatelor public-private și atragerea capitalului privat în proiecte cu impact comunitar.

Programul este implementat în colaborare cu Banca Europeană de Investiții și alți intermediari financiari și oferă soluții flexibile de finanțare acolo unde granturile clasice nu sunt suficiente.

8. **Granturi naționale și programe de tip Start-up Nation** - reprezintă instrumente de sprijin public gestionate la nivel național, dedicate în special sprijinirii antreprenoriatului, înființării și dezvoltării de întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri), inclusiv în zonele rurale și defavorizate. În cadrul strategiei ITI Țara Vrancei, aceste granturi pot fi utilizate pentru:

- finanțarea cheltuielilor de înființare și dotare pentru afaceri locale în domenii precum producție, servicii, turism, meșteșuguri, digitalizare;
- susținerea tinerilor antreprenori și întreprinzătorilor din diaspora care doresc să investească în teritoriu;
- completarea finanțării europene în cadrul proiectelor integrate, oferind componenta de capital de pornire (start-up);

- încurajarea economiei sociale și a întreprinderilor sociale de inserție;
- facilitarea accesului la mentorat și formare antreprenorială prin scheme complementare.

9. Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) - fundamentează prioritățile de reformă și domeniile de investiții pentru aplicarea Mecanismului de redresare și reziliență (MRR). Obiectivul general al PNRR este dezvoltarea României prin realizarea unor programe și proiecte esențiale, care să sprijine reziliența, nivelul de pregătire pentru situații de criză, capacitatea de adaptare și potențialul de creștere, prin reforme majore și investiții cheie cu fonduri alocate pentru România în cadrul mecanismului. Prin intermediul PNRR-ului se pot alocă finanțări rambursabile și nerambursabile pentru 15 componente majore de investiție. Majoritatea acestor domenii / componente sunt relevante și din perspectiva prezentei strategii. La momentul redactării strategiei PNRR-ul este în faza finală de implementare (fiind preconizat a se termina în 2026), totuși l-am inclus în prezentul document fiind relevant pentru o serie de proiecte mature identificate în teritoriu.

Aceste fonduri și programe sunt esențiale pentru dezvoltarea sustenabilă a Țării Vrancei și pentru îmbunătățirea condițiilor de viață ale locuitorilor săi. Ele oferă oportunități semnificative de finanțare a unor proiecte de infrastructură, educație, mediu și economie, având un impact pozitiv asupra întregului teritoriu.

7.1 Alocare financiară pe piloni de dezvoltare

Nr. crt.	Pilon	Alocare financiară
1.	Conectivitate și infrastructură publică	30 mil. € (FEDR/FSE+)
2.	Antreprenoriat și economie locală	25 mil. € (FEDR/FSE+)
3.	Servicii publice moderne și incluzive	30 mil. € (FEDR/FSE+)
4.	Valorificarea resurselor locale	25 mil. € (FEDR/FSE+)
5.	Tranziție verde și climă	30 mil. € (FEDR/FC)
6.	Turism durabil și identitate locală	40 mil. € (FEDR/FEADR)

Pilon de dezvoltare	Indicatori principali	Fond - Program corespunzător
1. Conectivitate și infrastructură publică	- Lungimea drumurilor modernizate (km) - Numărul de localități conectate la rețelele de apă și canalizare (nr. localități) - Procentajul populației cu acces la internet de mare viteză (%) - Lungimea pistelor de bicicletă în teritoriu (km) - Lungimea traseelor de drumeție în teritoriu (km.)	- FEDR - PR – S.V. - PAC/FEADR - PNS - MRR - PNRR - FC – PDD
2. Antreprenariat și economie locală	- Numărul de IMM-uri sprijinite prin incubatoare și hub-uri de inovare (nr. IMM-uri) - Valoarea adăugată generată de noile industrii (lei) - Număr locurilor de muncă create în domenii inovative - Numărul evenimentelor și a participanților la promovarea brandului - Numărul persoanelor din diaspora care au revenit în regiune	- FEDR - PR – S.V. - FSE+ - PEO, PIDS - PAC/FEADR - PNS - Horizon
3. Servicii publice moderne și incluzive	- Numărul de școli reabilitate și dotate cu echipamente moderne (nr. școli) - Număr de persoane vârstnice din teritoriu ce au beneficiat de îngrijire la domiciliu - Numărul de unități sanitare dotate (nr. spitale/clinici) - Rata de integrare pe piața muncii a tinerilor (%) - Număr de copii care beneficiază de servicii de tip after school - Număr de cămine culturale / muzee / case memorial finanțate - Număr de CDL dezvoltate - Soluții de e-guvernare implementate - Număr de funcționari publici participanți la cursuri de managementul destinațiilor eco-turistice	- FSE+ - PEO, PIDS - FEDR - PR – S.V., PS - PAC/FEADR - PNS - FEDR/ FC – PDD - FEDR - PCIDIF

Pilon de dezvoltare	Indicatori principali	Fond - Program corespunzător
4. Valorificarea resurselor locale pentru dezvoltarea unui model economic sustenabil	- Cantitatea de resurse naturale procesate (tonaje) - Numărul de puncte gastronomice funcționale din teritoriu - Număr de târguri cu zone demarcate pentru producători locali - Număr de fermieri membrii în cooperative - Capacitatea (t.) de colectare, condiționare, procesare a HUB-ului agricol	- PAC/FEADR - PNS - Horizon
5. Tranziție verde și climă	Reducerea emisiilor de CO₂ la nivelul microregiunii Creșterea ponderii energiei regenerabile în consumul local total Procent clădiri publice reabilitate energetic Rată de colectare selectivă a deșeurilor menajere Clădiri publice dotate cu panouri fotovoltaice Clădiri publice reabilitate energetic Centre de colectare selectivă și compostare create Piste de biciclete și trasee ecoturistice verzi amenajate Perdele forestiere sau lucrări de retenție a apei realizate Campanii de educație ecologică și participare comunitară	- FEDR - PR – S.V., PS - PAC/FEADR - PNS - FEDR/ FC – PDD - MRR - PNRR - FSE+ - PEO
6. Turism durabil și identitate locală	- Numărul de trasee turistice tematice dezvoltate (nr. trasee) - Numărul de obiective turistice amenajate - Numărul de pensiuni agroturistice și unități de cazare ecologică înființate (nr. unități) - Nr. de locuri de înnoptare în teritoriu - Nr. de persoane participante la programe de formare profesională, - Nr. de programe educative dezvoltate - Capacitatea centrelor culturale multifuncționale create - Capacitatea turistică a facilităților de petrecerea a timpului liber create în teritoriu	- FEDR - PR – S.V., PS - PAC/FEADR - PNS - FEDR/ FC – PDD - MRR - PNRR - FSE+ - PEO

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Pilon de dezvoltare	Indicatori principali	Fond - Program corespunzător
	- Numărul de evenimente culturale și gastronomice locale organizate (nr. evenimente)	

Asociația pentru
Dezvoltare Teritorială
Integrată Țara Vrancei

Asociația pentru Dezvoltare Teritorială Integrată Țara Vrancei

Registrul Asociațiilor și Fundațiilor: 26/26.06.2024, CIF 50319643

iti@tara-vrancei.ro

Proiect: „Țara Vrancei, țara noastră, țara ta”, cod SMIS 329683

8. Plan de acțiune

În pregătirea planului de acțiune aferent implementării strategiei teritoriale au fost luate în considerare o serie de factori interni dar, și externi teritoriului. Printre aspectele interne pe care le putem enumera sunt:

- Capacitatea financiară și administrativă a actorilor locali (UAT, ONG/obști sau companii),
- Corelațiile logice existente între diferitele inițiative / proiecte propuse a fi realizate în cadrul strategiei,
- Nevoia de a continua consultarea cu actorii locali în ceea ce privește rafinarea soluțiilor cele mai potrivite pentru a veni în întâmpinarea nevoilor identificate prin strategie,
- Dezvoltarea integrată a teritoriului vizat,
- Preocupările actorilor locali privind ITI .

Printre aspectele externe (ce vin din afara teritoriului) identificate de către noi ca și factori ce influențează implementarea strategiei ar fi:

- Prin intermediul strategiei prindem două perioade de programare (2021 - 2027 și 2028 - 2034). Foarte multe resurse aferente perioadei de programare 2021 - 2027 au fost deja alocate și, la momentul redactării strategiei încă nu cunoaștem regulamentele și structura de fonduri ce vor fi aferente perioadei post 2027.
- Strategia noastră nu este introdus în actualul acord de parteneriat prin urmare este nevoie de o corelare cu mai mulți actori de la nivel național și local.
- Contextul extern este caracterizat de o incertitudine foarte mare (războiul din Ucraina, acordul economic Uniunea Europeană - SUA, etc.).

Având în vedere toate aceste aspecte (interne și externe) am realizat un plan de acțiune pe trei paliere de timp. Pe termen scurt, includem acele acțiuni ce vor fi realizate în perioada 2025 - 2027 (pe durata exercițiului financiar actual), pe termen mediu 2028 - 2031 (închiderea exercițiului financiar actual și demararea exercițiului post 2027) și pe termen lung (2032 - 2037). Pentru a contracara aceste aspecte am propus fazarea unor proiecte (implementarea acestora în două - trei etape distincte).

Pe **termen scurt** (2025 - 2027) avem în vedere următoarele activități:

- Aprobarea Strategiei de dezvoltare teritorială integrată Țara Vrancei.
- Operaționalizarea structurii instituționale responsabile cu coordonarea implementării strategiei și cu monitorizarea proiectelor,
- Pregătirea documentațiilor tehnico - economice aferente proiectelor prevăzute în prezenta strategie.
- Depunerea cererilor de finanțare pentru proiectele prioritizate (mature) a fi implementate.
- Continuarea activităților de animare, consultare cu actori locali.

- Creșterea capacității actorilor locali de a elabora și implementa proiecte integrate de dezvoltare. Consolidarea cadrului instituțional și asigurarea de resurse umane bine pregătite în domeniul managementului de proiecte.
- Monitorizarea implementării strategiei.
- Evaluarea intermediară 1 și adaptarea strategiei la obiectivele, prioritățile și regulile ce vor fi în vigoare pentru perioada post 2027.
- Consultarea cu actori externi (de ex. Autorități de management, ministere, agenții de dezvoltare, Consiliul județean) cu privire la oportunitățile ce există în vederea implementării strategiei,
- Participarea la discuții/ evenimente/conferințe/grupuri de lucru cu privire la pregătirea cadrului financiar multianual post 2027.

Pe **termen mediu** (2028 - 2030), avem în vedere derularea următoarelor activități:

- Adaptarea documentațiilor existente la cerințele noilor programe.
- Continuarea activităților de animare, consultare cu actori locali. Prezentarea acestora a oportunităților de dezvoltare venite din aferent noului cadru financiar.
- Creșterea capacității actorilor locali de a elabora și implementa proiecte integrate de dezvoltare. Consolidarea cadrului instituțional și asigurarea de resurse umane bine pregătite în domeniul managementului de proiecte.
- Depunerea cererilor de finanțare pentru proiectele mature aflate în portofoliul acestei strategii. Derularea procedurilor de contractare și implementare.
- Monitorizarea implementării strategiei și monitorizarea proiectelor aflate în implementare.
- Promovarea rezultatelor obținute prin proiectele aflate în implementare.
- Evaluarea intermediară 2 și revizuirea /adaptarea strategiei la rezultatele obținute până la finalul anului 2027.
- Consultarea cu actori externi (de ex. Autorități de management, ministere, agenții de dezvoltare, Consiliul județean) cu privire la oportunitățile ce există în vederea implementării strategiei,

Pe **termen lung** (2031 - 2037) avem în vedere derularea următoarelor activități:

- Monitorizarea implementării strategiei și monitorizarea proiectelor aflate în implementare.
- Reajustarea proiectelor prin acte adiționale
- Finalizarea proiectelor din portofoliul strategiei și aflate în implementare.
- Promovarea rezultatelor proiectelor.
- Evaluarea intermediară 3 și revizuirea /adaptarea strategiei la rezultatele obținute până atunci.
- Pregătirea strategiei post 2034.

Credem că în baza acestui plan de implementare vom reuși să producem o schimbare reală și benefică populației în teritoriul vizat prin prezenta strategie.

9. Parteneriat și guvernanță

ITI Țara Vrancei reprezintă o inițiativă importantă de dezvoltare regională, parte a Inițiativei Teritoriale Integrate (ITI), care se aliniază cu politica de coeziune a Uniunii Europene. Acest instrument are rolul de a sprijini dezvoltarea economică și socială a regiunilor mai puțin dezvoltate, prin atragerea de fonduri europene și implementarea de proiecte care să răspundă nevoilor specifice ale comunității locale. Prin intermediul ITI Țara Vrancei, se dorește implementarea unor soluții integrate care să adreseze provocările economice, sociale și de infrastructură ale regiunii. Țara Vrancei, situată în sud-estul României, se confruntă cu o serie de dificultăți legate de infrastructura deficitară, scăderea populației și migrarea tinerilor în alte zone. De aceea, obiectivele ITI Țara Vrancei includ revitalizarea economică a regiunii, prin sprijinirea sectoarelor cheie, precum agricultura, turismul, industria locală și infrastructura de transport.

Un aspect esențial al ITI Țara Vrancei este colaborarea activă dintre autoritățile locale, instituțiile publice, sectorul privat, obști și organizațiile non-guvernamentale. S-au pus bazele colaborării și cu actori din afara teritoriului dar, cu interese specific privind bunul mers al lucrurilor (de ex. Consiliul Județean Vrancea, Prefectura Vrancea, etc.) Aceasta permite identificarea de soluții eficiente și adaptate la realitățile locale. De asemenea, se pune un accent deosebit pe dezvoltarea sustenabilă, protecția mediului și promovarea unor proiecte care să asigure beneficii pe termen lung pentru comunități.

Un alt obiectiv important al ITI Țara Vrancei este consolidarea capitalului uman, prin investiții în educație și formare profesională. În acest sens, sunt vizate atât dezvoltarea infrastructurii educaționale, atragere de resurse umane superior calificate (de ex. medici) cât și crearea unor oportunități de formare profesională pentru tineret, în vederea diminuării migrației și încurajării dezvoltării economice locale. Stimularea spiritului antreprenorial este de asemenea un demers de consolidare a capitalului uman din teritoriu.

De asemenea, prin ITI Țara Vrancei, se dorește atragerea de noi investitori și stimularea antreprenoriatului local. Proiectele finanțate vor sprijini crearea de locuri de muncă și creșterea competitivității regiunii pe piața internă și internațională. O atenție deosebită va fi acordată atragerii persoanelor din diaspora pentru a se întoarce în teritoriu. Totodată, ITI va contribui la îmbunătățirea infrastructurii de transport, ceea ce va facilita conectivitatea regiunii cu alte zone ale țării și va sprijini dezvoltarea turismului și comerțului.

Gestionarea ITI Țara Vrancei se face de către autoritățile locale și regionale, în colaborare cu diverse instituții și organizații partenere, având ca scop atragerea și utilizarea eficientă a fondurilor europene. Aceste fonduri sunt esențiale pentru realizarea obiectivelor propuse, iar implementarea acestora va contribui la dezvoltarea durabilă a regiunii și la creșterea calității vieții locuitorilor din Țara Vrancei.

Scopul final al ITI Țara Vrancei este de a crea o regiune mai prosperă, cu o economie diversificată, infrastructură modernă și o calitate a vieții îmbunătățită, având ca fundamente principii de dezvoltare sustenabilă și incluziune socială. Prin această abordare integrată, ITI Țara Vrancei vizează reducerea disparităților regionale și contribuirea la o dezvoltare echilibrată a întregii țări.

Mecanismul de funcționare al **Investițiilor Teritoriale Integrate Țara Vrancei** este conceput pentru a stimula dezvoltarea economică și socială a microregiunii, implicând o colaborare strânsă între autoritățile locale, sectorul privat, organizațiile neguvernamentale, instituțiile de învățământ și societatea civilă.

La nivel local, Asociația pentru Dezvoltare Integrată Țara Vrancei va coordona acțiunile teritoriale ce se vor implementa în cadrul Strategii și va susține planificarea și implementarea proiectelor prin sprijin tehnic acordat potențialilor investitori și beneficiari.

9.1 Structura de guvernare și coordonare

a) Consiliul Consultativ de Dezvoltare Locală (CCDL) ITI Țara Vrancei

CCDL este o structură distinctă de mecanismul de guvernare al ADI ITI Țara Vrancei (Adunare Generală, Consiliu Director, Unitate de Management), având rol consultativ, partenerial și de reprezentare a comunităților locale în procesul de prioritizare a proiectelor.

- Rol consultativ în:
 - Definirea direcțiilor strategice;
 - Modalități de prioritizare a proiectelor;
 - Identificarea grupurilor vulnerabile;
 - Identificarea și propunerea de parteneriate.

b) Structura tehnică ITI

- Structură tehnică permanentă cu sediul în teritoriu.
- Rol:
 - Lansează apeluri de proiecte adaptate nevoilor locale;
 - Asigură sprijin tehnic pentru beneficiari în pregătirea aplicațiilor;
 - Colectează date și raportează indicatorii de performanță către autoritățile de management;
 - Desfășoară activități de animare teritorială între potențialii beneficiari, parteneri;
 - Organizează ședințe regulate și răspunde a activități de monitorizare, evaluare a proiectelor și a strategiei;
 - Facilitează integrarea surselor de finanțare și urmărește complementaritatea intervențiilor.
- Formată din:
 1. Director executiv;
 2. Aparat tehnic de specialitate, care prezintă experți din următoarele sfere:
 - domeniul financiar/contabilitate /raportare tehnică și financiară
 - domeniul juridic/achiziții
 - comunicare
 - IT
 - asistență tehnică/implementare proiecte/ fonduri europene

2. Procesul de planificare și implementare

a) Planificarea integrată

- Se bazează pe un proces participativ amplu și este concretizată în Planul de Acțiune al ITI.
- Include:
 - Analiza diagnostic și SWOT a microregiunii;
 - Definirea obiectivelor strategice și pilonilor tematici;
 - Identificarea măsurilor, proiectelor prioritare și indicatorilor de rezultat.

b) Finanțare și alocare

- ITI Țara Vrancei poate beneficia de alocări predefinite din mai multe surse (PNRR, Program Regional SV, FEADR, FSE+, etc.).
- Alocarea integrată este gestionată de Unitatea de Management ITI și se bazează pe principiul complementarității între fonduri.

3. Selecția și implementarea proiectelor

a) Apeluri de proiecte adaptate local

- Lansate în funcție de prioritățile teritoriale și rezultatele proceselor de consultare.
- Promovează proiecte intercomunale și parteneriate între sectoare public-private și societatea civilă.

b) Evaluare și selecție

- Comisie mixtă formată din experți independenți și reprezentanți ai actorilor locali;
- Criterii de evaluare: impact teritorial, grad de inovare, sustenabilitate, coerență cu strategia ITI.

c) Monitorizare și raportare

- Platformă digitală interactivă care urmărește stadiul implementării fiecărui proiect;
- Raportări trimestriale către Autoritățile de Management și Comisia Europeană, dar și publice, pentru transparență și feedback.

4. Mecanisme de participare publică și transparență

- Organizarea de forumuri anuale de dezvoltare regională;
- Consultări tematice pentru prioritizarea apelurilor și ajustarea intervențiilor;
- Publicarea online a tuturor bugetelor, contractelor și rezultatelor proiectelor finanțate;
- Posibilitatea transmiterii de propuneri de proiecte direct de către cetățeni.

5. Mecanism de cooperare intercomunală și parteneriate

- Formarea de consorții tematice intercomunale (ex. digitalizare rurală, energie regenerabilă, patrimoniu cultural);
- Promovarea de parteneriate cu universități, clustere și organizații internaționale;

- Crearea unei rețele de schimb de bune practici cu alte teritorii ITI din România și UE;
- Accesarea de proiecte comune în cadrul programelor de cooperare (Interreg, Horizon Europe, etc.).

9.2 Mecanisme de monitorizare, evaluare și ajustare strategică

Implementarea cu succes a Strategiei ITI Țara Vrancei depinde în mare măsură de existența unui sistem coerent de monitorizare și evaluare care să permită urmărirea progresului, măsurarea impactului și ajustarea intervențiilor în funcție de rezultate și de realitățile din teritoriu.

Principii de monitorizare și evaluare

- **Transparență:** Toate datele și rapoartele vor fi publice și accesibile online;
- **Participare:** Indicatorii și metodele de măsurare vor fi validate împreună cu actorii locali;
- **Învățare continuă:** Sistemul va permite ajustări periodice pe baza lecțiilor învățate;
- **Digitalizare:** Platformă digitală pentru urmărirea proiectelor și automatizarea raportărilor.

Tipuri de indicatori

Indicatori de realizare (output)

- Număr de proiecte finanțate în fiecare domeniu tematic;
- Număr de beneficiari direcți (persoane, întreprinderi, instituții);
- Suprafață infrastructură modernizată (km de drumuri, clădiri renovate);
- Număr de locuri de muncă create sau menținute.

Indicatori de rezultat (outcome)

- Creșterea gradului de acces la servicii publice moderne (educație, sănătate);
- Îmbunătățirea ratei de ocupare și reducerea migrației tinerilor;
- Creșterea valorii adăugate generate în economia locală;
- Grad de digitalizare și conectivitate în comunități.

Indicatori de impact (impact)

- Îmbunătățirea indicelui de dezvoltare umană locală;
- Reducerea disparităților teritoriale față de media națională/regională;
- Creșterea gradului de reziliență a comunităților locale.

9.3 Lista proiectelor propuse a fi implementate

Lista draft a proiectelor a mature și etapizate

Nr. crt.	Titlu proiect/ Beneficiar	Descriere succintă	Pilon strategic asociat	Grad de maturitate	Program relevant	Aplicant
1.	Magistrală regională de apă – rețea integrată pentru consumul populației, / Proiect fazat / etapizat.	Sistem de captare și distribuție pentru creșterea rezilienței comunităților din zona montană și submontană a Vrancei. 1) Obținere drepturi de exploatare izvoare din zona montană (Putna, Zăbala, Năruja) 2) Construcție bazine de captare; 3) Construcție conducte și sist. de distribuție;	1	Notă conceptuală. Proiect fazat / etapizat. În această perioadă ar fi util să se primească finanțare pentru elaborarea Studiului de fezabilitate pentru a fi introdus în masterplanul de apă /apă uzată Vrancea. În faza a doua se vizează efectiv realizarea magistralei de apă.	Programul Asistență Tehnică / Programul Dezvoltare Durabilă	Consiliul Județean Vrancea / ADI
2.	Modernizarea și	Asigurarea unui mediu	3	Studiu de	Programul	UAT Vidra

	reabilitarea infrastructurii școlare a Liceului Simion Mehedinți din Vidra. Proiect etapizat / fazat.	educațional modern, sigur și atractiv prin reabilitarea infrastructurii fizice a Liceului Simion Mehedinți, contribuind astfel la creșterea calității procesului educațional și la dezvoltarea comunității locale. Faza a doua a proiectul va presupune înființarea în cadrul liceului a unui Hub/Campus educațional integrat.		fezabilitate /Expertiză și anexele aferente	Regional Sud Est / Planul Național de Redresare și Reziliență	
3.	Diversificarea activităților de agrement din jurul Stațiunii Vizantea-Livezi. (roller coster)	Dezvoltarea infrastructurii de turism în Țara Vrancei. Diversificarea activităților turistice prin noi oportunități de petrecere a timpului liber, activități de agrement și distracții. Proiectul își propune crearea unei instalații de roller coster în jurul Stațiunii Vizantea-Livezi	6	Studiu de fezabilitate și avizele/acordurile necesare	Programul Regional Sud Est	UAT Vizantea-Livezi
4.	Extinderea și modernizarea Spitalului N.N. Săveanu Vidra.	Asigurarea accesului populației din sudul Țării Vrancei la servicii	3	Notă conceptuală	Progr. Sănătate - prioritatea 4.	UAT Vidra / Spital Vidra / Fundație

		medicale moderne, complexe și continue, prin extinderea infrastructurii spitalicești și dezvoltarea de noi specializări medicale adaptate nevoilor comunității. Dezvoltarea unui corp nou pentru servicii medicale integrate și extinderea paletei de specializări				
5.	Înființarea Clusterului de Mobilier Vrancean – Centru pentru prelucrarea superioară a lemnului și dezvoltarea industriei mobilierului în Țara Vrancei. Proiect fazat / etapizat	Valorificarea durabilă a resursei forestiere din Țara Vrancei prin dezvoltarea unui centru regional care sprijine prelucrarea superioară a lemnului, încurajează cooperarea între întreprinderi locale și stimulează formarea unei industrii competitive de mobilier cu identitate regională. Programe de formare profesională, incubare de afaceri și inovare, dezvoltare de noi produse. Producere de	2	Notă conceptuală	Programul Asistență Tehnică – pentru dezvoltarea studiului de fezabilitate și plan de afaceri / marketing. Programul Regional Sud Est pentru construirea unei părți a infrastructurii Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare	Asociația Obștilor Vâncene / Obștea Năruja / Agenți economici din teritoriu

		biomasă pentru comunitatea energetică				
6.	Dezvoltarea infrastructurii de transport rutier - noi conexiuni și rute pentru accesibilitatea turistică (DJ 205L Negrilești – DN2L Soveja)	Dezvoltarea rețelei de drumuri județene în vedere creșterii atractivității turistice și a accesibilității în teritoriul ITI, Facilitarea de circuite itinerante și planificarea strategică a popasurilor; Optimizarea traseelor și creșterea atractivității regiunii. Proiectul presupune aprox 8 Km de drum, 11 poduri, având o populație deservită de 4.200 locuitori.	1	Notă conceptuală	Programul Regional Sud Est	Consiliul Județean Vrancea
7.	Țara Vrancei Destinație Eco-turistică montană Proiect fazat / etapizat	Crearea unei destinații eco-turistice integrate în Țara Vrancei care combină aventura, cultura, patrimoniul istoric și resursele naturale curative, printr-o rețea de atracții și infrastructuri conectate, pentru a stimula economia locală și turismul sustenabil.	6	Notă conceptuală	Programul Dezvoltare Durabilă. Programul Regional Sud Est 6.2.	GAL Țara Vrancei

		Aferent perioadei actuale se crează Organizația de Managementul Destinației Ecoturistice și se dezvoltă brandul teritorial integrat și oferta ecoturistică Aferent realizării brandului se desfășoară următoarele activități: realizarea studiilor de fundamentare pentru brand, dezvoltarea acestuia, crearea de elemente vizuale în formă tipărită și digital.				
8.	Program integrat de incubare pentru antreprenori– formare, asistență și finanțare pentru dezvoltarea afacerilor durabile	Susținerea dezvoltării antreprenoriatului în teritoriu printr-un program integrat care oferă formare profesională, asistență tehnică specializată și acces facil la finanțare, pentru creșterea competitivității și sustenabilității afacerilor locale. Schema de global grant focusat pe teritoriul	2	Notă conceptuală	Programul Educație și Ocupare; Programul Incluziune și Demnitate Socială din fondurile dezangajate pe măsura de întreprinderi sociale Buget 1.000.000 (10 noi întreprinderi și aprox. 20 locuri de	ITI Țara Vrancei

		ITI Țara Vrancei și pe diversificarea activităților economice. Crearea de locuri de muncă și noi afaceri. Prin mecanism se vor putea acorda finanțare întreprinderilor nou înființate			muncă).	
9.	Centru/ Serviciu integrat pentru îngrijire, socializare și asistență medicală de bază/socială a persoanelor vârstnice	Crearea și operaționalizarea unui centru regional mixt, care să ofere servicii integrate de îngrijire, suport social și asistență medicală dedicată persoanelor vârstnice, contribuind la creșterea calității vieții și incluziunii sociale a acestei categorii vulnerabile.	3	Notă conceptuală/ Proiect hard / soft	PIDS - Prioritate 06 Buget aprox. 1.000.000 euro. Pentru partea hard Programul Regional Sud Est.	Toate cele 16 UAT-uri sau ADI
10.	Reabilitarea și dotarea clădirilor dispensarelor de medicină de familie.	Proiecte de dotarea, modernizarea cabinetelor de medicină de familie existente în zonă	2	Notă conceptuală / Studiu de fezabilitate	Programul Sănătate prioritatea 1	Mai multe UAT-uri din teritoriu (printre care Tulnici, Păulești, Bârsești, Nereju, etc.)

11.	Înființare Centru Cultural Multifuncțional prin reabilitarea și refuncționalizarea fostului spital jubiliar „Regele Carol I”	Obiectivul general este promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în plan socio-economic și de mediu, precum și a culturii, patrimoniului natural, turismului sustenabil și securității la nivel local. Obiectivele specifice vizează: Transformarea edificiului istoric într-un centru cultural multifuncțional pentru activități culturale și tradiționale care mențin vie identitatea satului; Participarea la târguri de turism; organizarea de evenimente culturale și tradiționale; dezvoltarea de produse de marketing pentru promovare turistică adresată atât publicului larg, cât și unor grupuri țintă (locuitorii deserviți	5	Proiectul are un grad de maturizare ridicat, fiind realizat la faza de Proiect tehnic și detalii de execuție	Programul Regional Sud Est	UAT Năruja
-----	--	--	---	--	----------------------------	------------

		de infrastructura îmbunătățită, ONG-uri, antreprenori, turiști/vizitatori), Crearea unui spațiu pentru expoziții, ateliere și activități educative; Integrarea centrului în circuite turistice județene și naționale.				
12.	Înființare centru cultural multifuncțional Mărăști	Prin acest proiect se propune: Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonă. Obiectivele specifice ale proiectului:	6	Proiect tehnic	Programul Regional Sud Est	UAT Răcoasa

		Promovarea clădirii fostei școli din satul Mărăști, comuna Răcoasa, prin Transformarea acesteia într-un centru cultural multifuncțional, unde se vor desfășura activități culturale și tradiționale pentru a ține în viață tradițiile satului românesc, un centru cultural de care se leagă întreaga istorie a acestui inestimabil edificiu; Participări la târguri de turism, organizarea de evenimente culturale și tradiționale, dezvoltarea de produse de marketing specifice activității de promovare turistică, ce se vor adresa în egală măsură publicului larg și unor grupuri țintă restrânse (locuitorii din zonă deserviți de infrastructura îmbunătățită, ONG-uri,				
--	--	---	--	--	--	--

		antreprenori care vor fi implicate sau vor folosi și beneficia de rezultatele investiției, turiști/vizitatori).				
--	--	---	--	--	--	--

Lista proiectelor prioritare reflectă viziunea de dezvoltare sustenabilă, echitabilă și inteligentă. Ele vor contribui semnificativ la creșterea calității vieții și la poziționarea strategică a teritoriului pe harta inovației și sustenabilității. Proiectele sunt distribuite echilibrat între pilonii strategici, cu accent pe inovație, infrastructură verde și incluziune socială. Următorul pas în ierarhizarea proiectelor îl reprezintă integrarea surselor de finanțare europene, guvernamentale și private va fi esențială pentru succesul implementării Strategiei.

Lista proiectelor necesare a fi implementate pe termen mediu

În cele ce urmează sunt listate o serie de proiecte necesare a fi derulate pentru a îndeplini obiectivele asumate prin prezenta strategie de dezvoltare de la nivelul ITI Țara Vrancei. Aceste proiecte se încadrează în prioritățile identificate la nivelul strategiei și sunt asumate de diverși actori implicați în cadrul ITI Țara Vrancei. Implementarea portofoliului de proiecte va conduce la o dezvoltare echilibrată la nivelul teritoriului și vor avea efecte la nivelul fiecărui domeniu prioritar.

Credem că efectul derulării proiectelor propuse la secțiunea anterioară, ca fiind mature și a, proiectelor aflate la această secțiune ar fi acela de ca teritoriul ITI Țara Vrancei **să devină un** teritoriu rezilient, inclusiv și sustenabil, în care resursele locale sunt valorificate în mod inteligent și echitabil, iar decalajele de dezvoltare față de alte regiuni vor fi diminuate ca efect al acestor proiecte.

Pilonul 1. - Conectivitate și infrastructură publică

Nr. crt.	Titlu proiect/ Beneficiar	Descriere succintă	Aplicant	Grad de maturitate	Program relevant
1	Dezvoltarea infrastructurii de transport rutier - noi conexiuni și rute pentru accesibilitatea turistică/	Dezvoltarea rețelei de drumuri județene în vedere creșterii atractivității turistice și a accesibilității în teritoriul ITI, Facilitarea de circuite itinerante și planificarea strategică a popasurilor; Optimizarea traseelor și creșterea atractivității regiunii	Consiliul Județean Vrancea	Notă conceptuală	Programul Regional Sud Est
2	Extindere sistem de alimentare cu apă și realizare sistem de canalizare	Dezvoltarea rețelei de apă - apă uzată de la nivel local are drept efect creșterea calității vieții, protecția mediului și sporește atractivitatea teritoriului. Sunt avute în vedere mai multe investiții efectuate la nivelul tuturor comunelor membre în ITI Țara Vrancei. Proiectul este conectat cu proiectul de realizare a magistralei de apă.	UAT / Consiliul Județean/ADI	Notă conceptuală	Planul Național Strategic, Planul Național de Redresare și Reziliență, Programul Dezvoltare Durabilă.
3	Realizarea unei rețele de piste de biciclete și trasee de drumeție pentru interconectarea comunelor din ITI Țara Vrancei	Dezvoltarea la nivelul ITI Țara Vrancei a unei rețele interconectate de piste de biciclete și trasee de drumeție ar putea avea drept efect pe mai multe planuri. În primul rând la nivelul conectivității și atractivității turistice din teritoriu. Însă, prin aceste investiții se promovează și aspecte de mediu și siguranța rutieră. Și aici sunt avute în vedere mai multe investiții realizate la nivelul mai multor	UAT - rile din teritoriu / ADI	Notă conceptuală / studiu de fezabilitate	Planul Național Strategic, Planul Național de Redresare și Reziliență, Programul Dezvoltare Durabilă

		comune din teritoriu.			
4.	Crearea unei comunități de energie la nivelul comunelor din Țara Vrancei cu Sisteme Fotovoltaice/biomasă	Promovarea energiei regenerabile și eficientizarea consumului energetic în instituțiile publice din Țara Vrancei, prin dotarea comunelor cu panouri fotovoltaice pentru alimentarea primăriilor, școlilor și sistemelor de iluminat public.	ADI Țara Vrancei. Asociație de Dezvoltare Intercomunitară de Energie.	Notă conceptuală	Planul Național de Redresare și Reziliență
5.	Modernizarea și dezvoltarea durabilă a drumurilor forestiere cu integrarea în circuitele turistice regionale	Îmbunătățirea infrastructurii drumurilor forestiere prin modernizare și implementarea unor soluții sustenabile, pentru a facilita accesul atât în scopuri silvice, cât și turistice, integrând aceste drumuri în circuitele turistice locale și regionale. Sunt prevăzute mai multe investiții derulate de diferite Obști și UAT-uri din teritoriu.	UAT sau ADI	Notă conceptuală	Planul Național Strategic
6.	Securizarea spațiilor destinate locuirii de cele adresate animalelor sălbatice	Ne propunem ca prin intermediul UAT-urilor sau a obștilor să delimităm spațiile destinate locuirii de spațiile ce reprezintă habitatul natural al animalelor sălbatice. Realizăm acest lucru prin montarea unor garduri electrice sau alte elemente de delimitare fizică. Proiectul urmărește reducerea numărului de conflicte om - animale sălbatice.	UAT-urile din Țara Vrancei, Obști, Administrația Parcului Național Putna Vrancea.	Notă conceptuală	Programul Dezvoltare Durabilă Planul Național Strategic.
7.	Dezvoltarea infrastructurii broadband la nivelul teritoriului ITI Țara Vrancei	Existența unor conexiuni internet stabile în toate comunitățile componente ale teritoriului este o cerință esențială.	UAT-urile din zonă și operatorii de	Notă conceptuală	Planul Național de Redresare și

		Dezvoltarea economică locală, dezvoltarea serviciilor publice sunt imposibil de realizat în lipsa rețele de internet stabile și sigure.	internet		Reziliență
8	Extinderea rețelei de străzi, ulițe, poduri și podețe de la nivelul comunelor care asigură accesul la obiective turistice și de patrimoniu locale	Dezvoltarea infrastructurii locale are drept rezultat creșterea atractivității turistice și accesibilitatea teritoriului ITI. Aceste investiții au legătură și cu creșterea calității vieții la nivel local și a atractivității teritoriului. Sunt avute în vedere mai multe investiții efectuate la nivelul tuturor comunelor membre în ITI Țara Vrancei	uri UAT -	Notă conceptuală/ studiu de fezabilitate.	Planul Național Strategic, Planul Național de Redresare și Reziliență,

Pilon 2 – Antreprenoriat și economie locală

Nr. crt.	Titlu proiect/ Beneficiar	Descriere succintă	Aplicant	Grad de maturitate	Program relevant
1.	Operaționalizarea Clusterului de Mobilier Vrancean - Centru pentru prelucrarea superioară a lemnului și dezvoltarea industriei mobilierului în Țara Vrancei.	Valorificarea durabilă a resursei forestiere din Țara Vrancei prin dezvoltarea unui centru regional care să sprijine prelucrarea superioară a lemnului, încurajează cooperarea între întreprinderi locale și stimulează formarea unei industrii competitive de mobilier cu identitate regională. În această fază se	Asociația Obștilor Vranceane / Obștea Năruja / Operatori economici	Notă conceptuală	Programul Regional Sud Est pentru construirea unei părți a infrastructurii Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente

		presupune dezvoltarea infrastructurii fizice a Clusterului, achiziția de echipamente și dezvoltarea primelor produse			Financiare
2.	Operaționalizarea brandului local și realizarea unui program de promovare	Operaționalizarea brandului local de ecoturism ce să fie folosit atât de producătorii locali cât și de furnizorii de servicii din teritoriu. Proiectul presupune stabilirea regulilor în baza cărora va putea folosit acest brand dar, și organizarea unor cursuri legat de cum se întâmplă asta. Se formează un organism care va supraveghea modul în care este folosit acest brand.. De asemenea, prin proiect se propune realizarea unor evenimente de promovare a brandului și a teritoriului adresate atât localnicilor cât și potențialilor turiști. Proiectul mai propune și realizarea unui program de promovare în exterior a teritoriului, a serviciilor și bunurilor de aici - programul	ITI Țara Vrancei	Notă conceptuală	Planul Național Strategic, Programul Regional Sud Est

		de promovare se va desfășura deopotrivă în online dar și offline (participare la târguri, reclamă în presă)			
3	Start up diaspora - Program integrat de incubare pentru antreprenori - formare, asistență și finanțare pentru dezvoltarea afacerilor antreprenorilor întorși în Țara Vrancei	Suținerea dezvoltării antreprenoriatului în teritoriu printr-un program integrat care oferă formare profesională, asistență tehnică specializată și acces facil la finanțare, pentru creșterea competitivității și sustenabilității afacerilor locale. Schemă de global grant focusat pe teritoriul ITI Țara Vrancei și pe diversificarea activităților economice. Crearea de locuri de muncă și noi afaceri. Prin mecanism se vor putea acorda finanțare întreprinderilor nou înființate. La acest proiect vor putea aplica doar persoane ce se întorc în țară/Țara Vrancei din străinătate	ITI Țara Vrancei	Notă conceptuală	Programul Educație și Ocupare. Programul Incluziune și Demnitate Socială Buget aprox 2.000.000 (20 noi întreprinderi și aprox. 40 locuri de muncă).

Pilon 3 – Servicii publice moderne și incluzive

Nr. crt.	Titlu proiect/ Beneficiar	Descriere succintă	Aplicant	Grad de maturitate	Program relevant
1	Servicii locale de îngrijire la domiciliu, dezvoltarea de centre de zi și activități comunitare adresate vârstnicilor	La nivelul teritoriului se constată un grad mare de îmbătrânire. Pentru a veni în întâmpinarea nevoilor acestora se propune dezvoltarea de activități /servicii sociale și comunitare adresate acestora. În cadrul acestor servicii / activități putem include asistență medicală la domiciliu, petrecerea timpului liber sau diverse activități comunitare (de ex. șezători, etc.).	UAT-urile din teritoriul ITI.	Notă conceptuală / Studiu de fezabilitate	Programul Incluziune și Demnitate Socială, Program Regional.
2.	Centre locale multifuncționale adresate tinerilor - UAT-urile din teritoriul ITI.	Din analiza teritoriului a reieșit la nivelul tinerilor că aceștia simt lipsa unor spații comunitare în cadrul cărora să se întâlnească pentru a desfășura diferite activități comunitare. Astfel, aceste spații multifuncționale vor fi gândite în așa fel încât tinerii să poată petrece timpul liber sau unde să se poate întâlni, desfășura activități specifice (dans, sport, muzică, teatru etc) la nivelul comunei/regiunii.	UAT - rile din teritoriu	Notă conceptuală	Planul Național Strategic, Programul Regional Sud Est.
3.	Dezvoltarea infrastructurii școlare și a unor campusuri gimnaziale pentru Țara Vrancei	Aceste inițiative prevăd modernizarea infrastructurii educaționale existente (reabilitarea clădirilor existente), dezvoltarea de corpuri noi dedicate sălilor de clasă și	UAT - rile din teritoriu	Notă conceptuală/ Documentație de avizare a	Programul Regional Sud Est.

		atelierelor de practică; precum și, dezvoltarea de spații polivalente pentru activități educaționale, sportive și culturale.		lucrărilor de intervenție / Studiu de fezabilitate.	
4.	Dezvoltarea unor Centre after school	Pentru a crește sporul demografic o importanță aparte o reprezintă serviciile educaționale din teritoriu. Schimbarea stilului de viață presupune ca și în mediul rural să se diversifice serviciile furnizate în cadrul școlilor. Înființarea unor centre de after school ar avea drept scop să ajute în procesul educațional al copiilor și să fie un sprijin pentru părinții ce au locuri de muncă care nu le permite să se ocupe de copi.	UAT-urile din teritoriu	Notă conceptuală/ Documentație de avizare a lucrărilor de intervenție / Studiu de fezabilitate.	Programul Regional Sud Est
5.	Modernizarea taberei Gălăciuc pentru tabere sportive / cercetășie / antrenamente	Proiectul presupune modernizarea și extinderea spațiilor de cazare; modernizarea terenurilor de sport și dezvoltarea unei unități de alimentație publică dedicat	UAT Tulnici	Notă conceptuală	Programul Regional Sud Est Planul Național Strategic,
6.	Modernizare Căminelor Culturale/muzeelor / caselor memoriale și promovarea activităților culturale din teritoriu –	Căminele culturale sunt instituții esențiale în dezvoltarea comunităților locale. Comunele din Țara Vrancei se confruntă cu un spor demografic negativ. Investițiile în modernizarea, dotarea căminelor culturale existente vor avea rolul de a dinamiza activitățile comunitare din teritoriu/	UAT-urile din Țara Vrancei	Studiu de fezabilitate	Planul Național Strategic.
7.	Operaționalizare centru de zi pentru copiii aflați în situații de	Obiectivul principal al proiectului este prevenirea separării copilului de familie,, prin	UAT Paltin	Proiect tehnic	Programul Educație și

	risc de separare de părinți în localitatea Paltin, comuna Paltin, Județul Vrancea	asigurarea pe timpul zilei, a unor activități de îngrijire, educație, recreere-socializare, consiliere, dezvoltare a deprinderilor de viață independentă, orientare școlară și profesională pentru copii, cât și a unor activități de sprijin, consiliere, educare pentru părinți.			Ocupare/ Programul Regional Sud Est.
8.	Creșterea capacității UAT-urilor în administrarea destinației de ecoturism	Se propune derularea unor campanii de informare și programe de educare adresate în special personalului instituțiilor publice din teritoriu cu privire la dezvoltarea sustenabilă și creșterea siguranței în cadrul destinațiilor ecoturistice. Cursurile se vor desfășura în teritoriu și vor presupune grupuri de 15-20 de participanți	GAL Țara Vrancei Administrația Parcului Natural Putna Vrancea	Notă conceptuală	Planul Național Strategic
9.	Dezvoltarea unui Curriculum în Dezvoltare Locală (CDL) în domeniul ecoturismului	Prin acest proiect ne propunem dezvoltarea în colaborare cu unitățile educaționale din teritoriu a unui CDL în domeniul ecoturismului. Proiectul își propune conceperea acestui CDL, realizarea materialelor didactice, promovarea în cadrul școlilor și a cadrelor didactice și un modul de TOT (training for trainers) pentru profesorii implicați. Complementar va exista un calendar de evenimente educative în domeniul ecoturismului adresat elevilor din teritoriu. De asemenea, aceste evenimente	GAL Țara Vrancei	Notă conceptuală	Planul Național Strategic

		vor fi promovate și către școli din alte zone ca parte a programelor din Săptămâna Verde.			
10.	Dezvoltarea unui sistem de management al deșeurilor pentru a limita accesul animalelor sălbatice	Se impune reducerea accesului animalelor sălbatice la deșeurile din gospodării și a celor lăsate de turiști în natură cu scopul reducerii conflictelor om - animale sălbatice. Prin urmare ne propunem: a. instalarea de containere speciale de gunoi la nivelul localităților, b. campanie de advocacy pentru eliminarea coșurilor de gunoi din parcurile drumurilor publice, c. Educarea turiștilor de a aduce din natură gunoaiele generate,	UAT-urile din Țara Vrancei, Obști, Administrația Parcului Național Putna Vrancea.	Notă conceptuală	Programul Dezvoltare Durabilă Planul Național Strategic.
11.	Dezvoltarea și implementarea unor soluții de e-guvernare la nivelul UAT-urilor din teritoriu	În vederea eficientizării activității în instituțiile publice se dorește implementarea unor soluții de e-guvernare la nivelul UAT-urilor. Începând de la digitizarea relației cu cetățenii, mergând până la plata impozitelor și taxelor locale online sau eliberării unor documente electronic (CU, AC, etc.) sunt multe opțiuni pe care le pot folosi autoritățile locale.	UAT-urile din teritoriu	Notă conceptuală / Memoriu justificativ.	Programul Regional Sud Est Programul Creștere inteligentă, digitalizare și Instrumente financiare

Pilon 4 – Valorificarea resurselor locale pentru dezvoltarea unui model economic sustenabil

Nr. crt.	Titlu proiect/ Beneficiar	Descriere succintă	Aplicant	Grad de maturitate	Program relevant
1.	Dezvoltarea de lanțuri scurte de valorificare a produselor agricole din teritoriu - producători locali, antreprenori	La nivelul teritoriului se observă o activitate agricolă semnificativă în mai multe domenii: miere, fructe, plante medicinale, etc. Prin această intervenție se dorește stimularea asocierii producătorilor locale și dezvoltarea unor inițiative de tip lanțuri scurte prin care să se promoveze produsele locale din zonă.	Agenți economici	Notă conceptuală	Planul Național Strategic
2.	Dezvoltarea târgurilor locale/ zone demarcate pentru valorificarea exclusivă a produselor locale și organizarea de evenimente tematice	Prin acest proiect se propune realizarea în cadrul târgurilor locale a unor zone amenajate și demarcate corespunzător (complet dotate) pentru valorificarea în bune condiții a produselor agricole din teritoriu. Astfel, aceste târguri / piețe ar fi dotate cu spații de închise/ deschise cu toată infrastructura necesară pentru diferitele tipuri de produse agricole existente în teritoriu: Fructe, Legume, Lapte, Plante medicinale, Miere, etc.	UAT-urile din teritoriu	Notă conceptuală	Planul Național Strategic 1
3.	Dezvoltarea de noi puncte gastronomice și a rețelei punctelor gastronomice din Țara Vrancei	Mecanismul punctelor gastronomice locale este unul foarte bun pentru a promova gastronomia locală, specifică teritoriului dar și consumul de produse agricole locale. Prin urmare ne propunem ca prin mecanismul de GLOBAL GRANT să organizăm cursuri de instruire, incubare și finanțare de tip start-up pentru înființarea a încă 15 PGL-uri. La finalul proiectului va fi constituită rețeaua punctelor gastronomice locale din Țara	GAL Țara Vrancei	Notă conceptuală	Planul Național Strategic

		Vrancei			
4.	Promovarea asociativității în rândul fermierilor din teritoriu.	Prin acest proiect se dorește promovarea conceptului de cooperative în rândul fermierilor și constituirea unui număr de 3 cooperative agricole în domeniile în care există o producție agricolă semnificativă în teritoriu. Activitățile proiectului presupun consultare, animare în rândul fermierilor urmată după înființarea cooperativelor asistență în management și funcționarea a acestor structuri, creare de brand și reguli de colaborare	Fermieri locali / Producători locali / Cooperative	Notă conceptuală	Planul Național Strategic
5.	Crearea unui hub regional pentru colectarea, condiționarea prelucrarea și valorificarea produselor agricole: specifice zonei produse apicole, plante medicinale, lapte și fructe. / cooperative	Concept regional de dezvoltare economică verde și valorificare sustenabilă a resurselor naturale, sub forma unui hub agro-bio care sprijină economia locală, biodiversitatea și lanțurile scurte de aprovizionare. Crearea unei infrastructuri regionale pentru colectarea, condiționarea, procesarea,, prelucrare, promovarea și valorificarea produselor specifice zonei.	Operatori economici din teritoriu	Notă conceptuală	Planul Național Strategic

Pilonul 5 – Turism durabil și identitate locală

Nr. crt.	Titlu proiect/ Beneficiar	Descriere succintă	Aplicant	Grad de maturitate	Program relevant
1.	Dezvoltarea și operaționalizarea traseelor turistice tematice	Având în vedere potențialul natural extraordinar al teritoriului se propune crearea unor trasee turistice tematice cum ar fi: a) Circuitul patrimoniului sacru al Țării Vrancei (spiritualitate); b) Drumul eroilor - Tur memorial al Primului Război Mondial (istorie); c) Drumul legendar al ciobanilor - Turism pastoral și transhumanță în Țara Vrancei (tradiție vie) și gastronomie; d) Circuitul comorilor naturale ale Țării Vrancei (natură și biodiversitate) e) Drumul meșteșugarilor vrânceni - Ateliere de tradiție (creație populară); f) Circuitul muzeelor și caselor memoriale din Țara Vrancei (cultură). Organizarea pe ruta acestor trasee a diferite festivaluri, evenimente locale.	UMD-ul ecoturistic Țara Vrancei	Notă conceptuală	Programul Regional Sud Est

2.	Dezvoltarea infrastructurii de vizitare a atracțiilor de mediu din teritoriu	Proiectul vizează amenajarea cu infrastructură de vizitare ușoară a Cheilor Tișitei, a cascadei (ex. Cascada Putna), rețeaua de poteci forestiere	Administrația Parcului Natural Putna Vrancea, UAT/urile din teritoriu	Notă conceptuală	Programul Regional Sud Est Programul Dezvoltare Durabilă
3.	Centru educațional tematic pentru observarea faunei sălbatice (parc interactiv – Cheile Tișitei)	Având în vedere faptul că pe teritoriul Țării Vrancei există a doua rezervație la nivel național pentru mari carnivore prin acest proiect se propune valorificarea acestui patrimoniu. Se propune dezvoltarea turismului de nișă, crearea unor puncte de observație pentru animale sălbatice (mari carnivore, Bird Watching, wildlife watching).	Administrația Parcului Natural Putna Vrancea/ UMD Țara Vrancei?	Notă conceptuală	Program Dezvoltare Durabilă Programul Regional Sud Est
4.	Dezvoltarea infrastructurii de înnopțare în Parcul Natural	Proiectul își propune realizarea unei infrastructuri de înnopțare de-a lungul traseelor turistice prin refugii și cabane	Obștile	Notă conceptuală	Programul Regional Sud Est Planul Național de Redresare și Reziliență.

5.	Dezvoltarea Centrului de vizitare al Parcului Național Putna Vrancea	Se propune dezvoltarea unei clădiri în cadrul căreia va funcționa un centru de vizitare pentru Parcul Național. Clădirea va fi situată la intrarea în Cheile Tișitei. Pe lângă construcția clădirii proiectul prevede și anexele clădirii (parcări, spații de depozitare, etc.) dotarea acesteia și realizarea expozițiilor interioare.	Administrația Parcului Natural Putna Vrancea	Notă conceptuală	Programul Regional Sud Est Program Dezvoltare Durabilă
6.	Program de formare profesională a diferitelor categorii socio-profesionale implicate în activitatea eco destinației turistice	Prin prezentul proiect se propune derularea a unor programe de formare profesională pentru două categorii socio-profesionale: - Rangerii din teritoriul parcului național, - Ghizi turistici locali. Programele se vor derula în conformitate cu reglementările existente la nivelul ANC	UMD Administrația Parcului Natural Putna Vrancea	Notă Conceptuală	Program Educației și Ocupare Program Dezvoltare Durabilă
7.	Sprajinirea apariției de noi spații de cazare în teritoriu	Ne propunem extinderea ofertei de cazare în teritoriu. Acest lucru se va realiza prin înființarea de noi spații de cazare (pensiuni și case agroturistice) și prin programe de extindere a	GAL Țara Vrancei	Notă conceptuală	Planul Național Strategic

		unităților de cazare existente. Prin proiect ne propunem să finanțăm un număr de 10 unități de cazare.			
8.	Dezvoltarea de programe educative adresate localnicilor și turiștilor cu privire la bune practici în interacțiunea cu animalele sălbatice	Având în vedere specificul teritoriului se impune derularea unor proiecte prin care să se reducă numărul conflictelor om – animale sălbatice. Prin acest proiect ne vom adresa la două categorii de grup țintă: - Populația din teritoriu și, - Turiștii care vizitează zona. Prin proiect vom crea conținut educațional (materiale tipărite, filmulețe, tutoriale) dar și evenimente de prezentare a acestora. Ne propunem să realizăm un kit al drumețului care să conțină niște elemente absolut necesare turiști și nu numai.	Administrația Parcului Natural Putna Vrancea	Notă conceptuală	Program Dezvoltare Durabilă
9.	Amenajarea câmpului de bătaie de la Mărăști și restaurarea obiectivelor de pe linia frontului din Primul Război Mondial –	Se propune restaurarea și amenajarea pe câmpul de luptă de la Mărăști (observatorul Averescu, observatorul german, biserica unde se spovedeau soldații, drumurile de acces ale armatelor, cazemate etc.) a unor obiective și includerea în rândul	UAT Răcoasa	Notă conceptuală	Programul Regional Sud Est

		obiectivelor turistice de referință din teritoriu. De asemenea, se propune organizarea de evenimente tematice pe parcursul întregului an.			
10.	Crearea de facilități pentru activități turistico-recreative în zona alpină	Prin acest proiect se propune realizarea unor facilități turistice recreative cum ar fi: pistă de bob montan.	UAT Nistorești și Nereju și alte UAT-uri	Notă conceptuală	Programul Regional Sud Est
11.	Lepșa ever snow (parc de activități montane)	Dezvoltarea unui centru integrat de sporturi de iarnă și de vară (pârtie sintetică/ bob alpin). Dezvoltarea infrastructurii de servicii și acces la noi activități de agrement în zona montană	UAT Tulnici	Notă conceptuală	Programul Regional Sud Est
12.	Parc de aventură și pârtie de tubing la Poiana Punga	Proiectul de față urmărește dezvoltarea infrastructurii de turism în Țara Vrancei; și diversificarea activităților turistice prin noi oportunități de petrecere a timpului, activități de agrement și distracții	UAT Soveja	Notă conceptuală	Programul Regional Sud Est

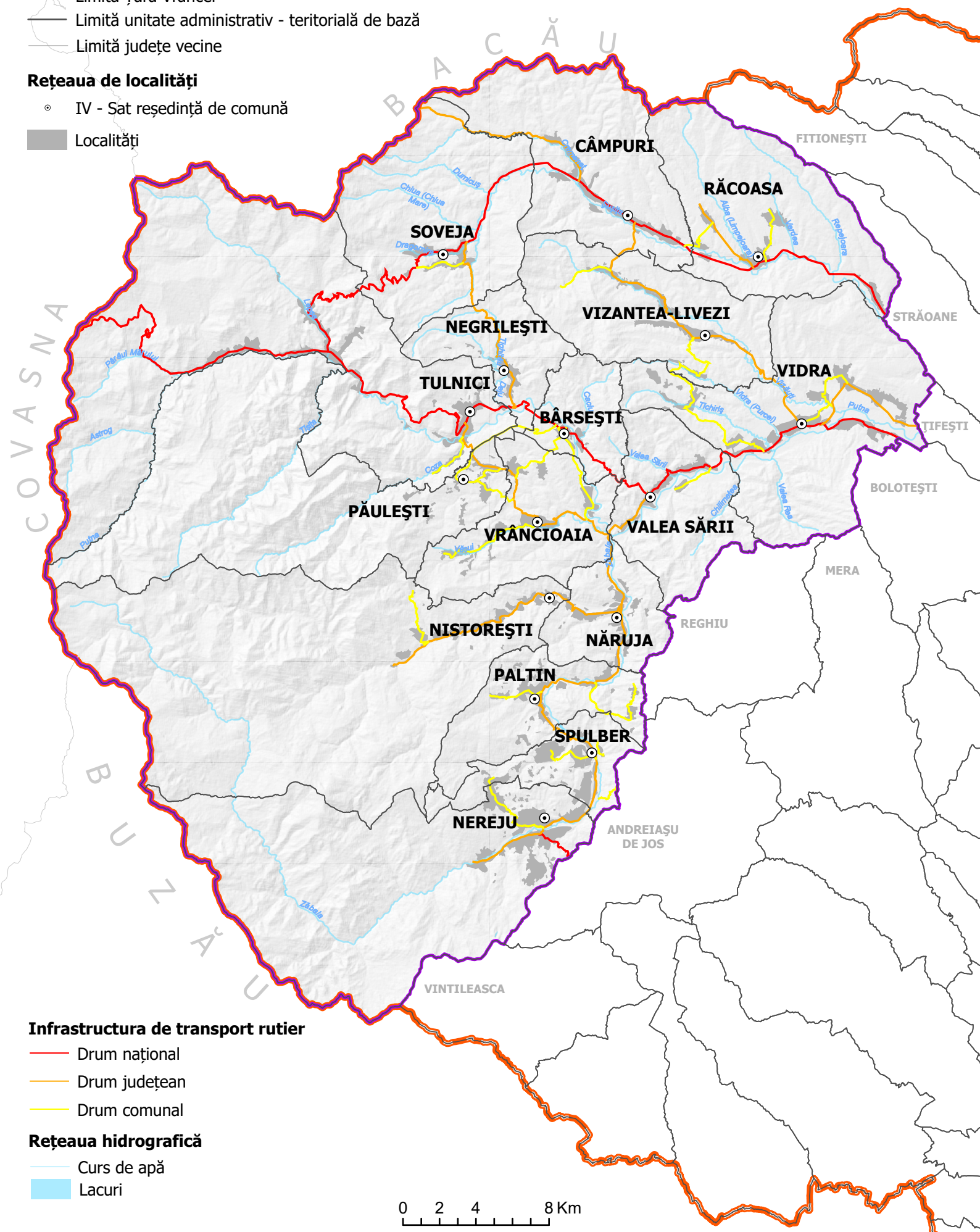
 Limită de județ
 Limită Țara Vrancei
 Limită unitate administrativ - teritorială de bază
 Limită județe vecine

IV - Sat reședință de comună

Localități

- Drum național
- Drum județean
- Drum comunal

— Curs de apă
 ■ Lacuri

0 2 4 8 Km

Harta geografică a Țării Vrancei

Limite administrative

- Limită de județ
- Limită Țara Vrancei
- Limită unitate administrativ - teritorială de bază
- Limită județe vecine

Rețeaua de localități

- IV - Sat reședință de comună
- Localități

Infrastructura de transport rutier

- Drum național
- Drum județean
- Drum comunal

Rețeaua hidrografică

- Curs de apă
- Lacuri
- Varfuri

Clase de altitudine (m)

- sub 500
- 501 - 750
- 751 - 1000
- 1001 - 1250
- 1251 - 1500
- peste 1500

0 2 4 8 Km

